

ประสิทธิผลการนํานโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การ
ปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ
มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2561

ประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับ
โรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียน
มัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์

SAKHONE SIBOUAKHAM

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ

พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริยจรัส เตชะตันมินสกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(อาจารย์ ดร.สมคิด แก้วทิพย์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(อาจารย์ ดร.เกรียงไกร เจริญผล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

ประธานอาจารย์ประจำหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริยจรัส เตชะตันมินสกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ เม่งอำพัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

ชื่อเรื่อง	ประสิทธิผลการนํานโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่ การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวง เวียงจันทน์
ชื่อผู้เขียน	Mr.Sakhone Sibouakham
ชื่อปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหาร สาธารณะ
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริยจรัส เตชะตันมินสกุล

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลในการนํานโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการนํานโยบายฯ สู่การปฏิบัติ และ3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิผลการนํานโยบายฯ สู่การปฏิบัติ การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 199 คน การวิจัยเชิงคุณภาพสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 11 คน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติวิเคราะห์ คือ สถิติพรรณนาในการวิเคราะห์ ข้อมูลทั่วไป ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์หาค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุโดยใช้เทคนิคกำลังสองน้อยที่สุดบางส่วน (Partial Least Square: PLS) ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิผลของการนํานโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่ การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์โดยภาพรวม พบว่า มี ประสิทธิผลอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก กล่าวคือ 3 ลักษณะ ได้แก่ การสร้างโอกาสความเสมอภาคใน การศึกษา ด้านการมีลักษณะชาติของนักเรียน และด้านการมีความรู้ความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ ตามลำดับ และ 5 หลักมูล ได้แก่ ด้านการมีความสามารถและทักษะในการออกกำลังกายเพื่อให้ สุขภาพกายและจิตใจแข็งแรง ด้านการมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับงานด้านศิลปะ ด้านการเป็นคนดีมี คุณธรรมจริยธรรม ด้านการมีความสามารถและทักษะในการทำงาน และด้านการมีความสามารถและ ทักษะด้านการเรียน ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการนํานโยบายฯ การศึกษาสู่การ ปฏิบัติ คือ การรับรู้นโยบาย สมรรถนะองค์การ ภาวะผู้นำสถานศึกษา การสื่อสารนโยบาย การ บริหารจัดการหลักสูตร เอกภาพนโยบาย และการสนับสนุนจากเครือข่าย โดยมีค่าอิทธิพลทางรวม เท่ากับ 0.37, 0.33, 0.31, 0.30, 0.26, 0.22 และ 0.15 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะต่อการนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติให้สำเร็จในภาพรวม 1) กระทรวงศึกษาธิการและ
กีฬาควรเพิ่มช่องทางการกระจายข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายให้ครบทุกช่องทางการสื่อสาร 2)
กระทรวงศึกษาธิการและกีฬาควรเพิ่มงบประมาณเข้าในกระบวนการจัดศึกษาให้พอเพียง โดยเฉพาะ
ด้านวิทยาศาสตร์ 3) ผู้บริหารหรืออำนวยการโรงเรียนควรมีกระบวนการตัดสินใจในการทำงานให้ม
ีความรวดเร็ว ควรประเมินผลงานและให้ความก้าวหน้าแก่บุคลากรอย่างเป็นธรรม 4) การทำ
นโยบายสาธารณะต้องให้ความสำคัญกับเอกภพนโยบายกล่าวคือเป็นนโยบายที่จำเป็นตรงความ
ต้องการของประเทศ นโยบายมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ชัดเจน มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ มี
แผนงานโครงการรองรับอย่างเป็นรูปธรรม และมีการติดตามประเมินผล และ 5) รัฐบาลหรือ
สถานศึกษาควรแสวงหาเครือข่ายภาคเอกชน ภาคประชาชน และผู้ปกครองเข้ามามีส่วนสนับสนุน
การศึกษาเพิ่มมากขึ้น

Title	THE EFFECTIVENESS OF ADOPTING A THREE ASPECTS AND FIVE PRINCIPLES OF EDUCATIONAL POLICY IMPLEMENTATION IN SECONDARY EDUCATION IN PHONHONG DISTRICT, VIENTIANE PROVINCE.
Author	Mr.Sakhone Sibouakham
Degree	Master of Public Administration in Public Policy and Public Management
Advisor Committee Chairperson	Assistant Professor Dr. Suriyajaras Techatunminasakul

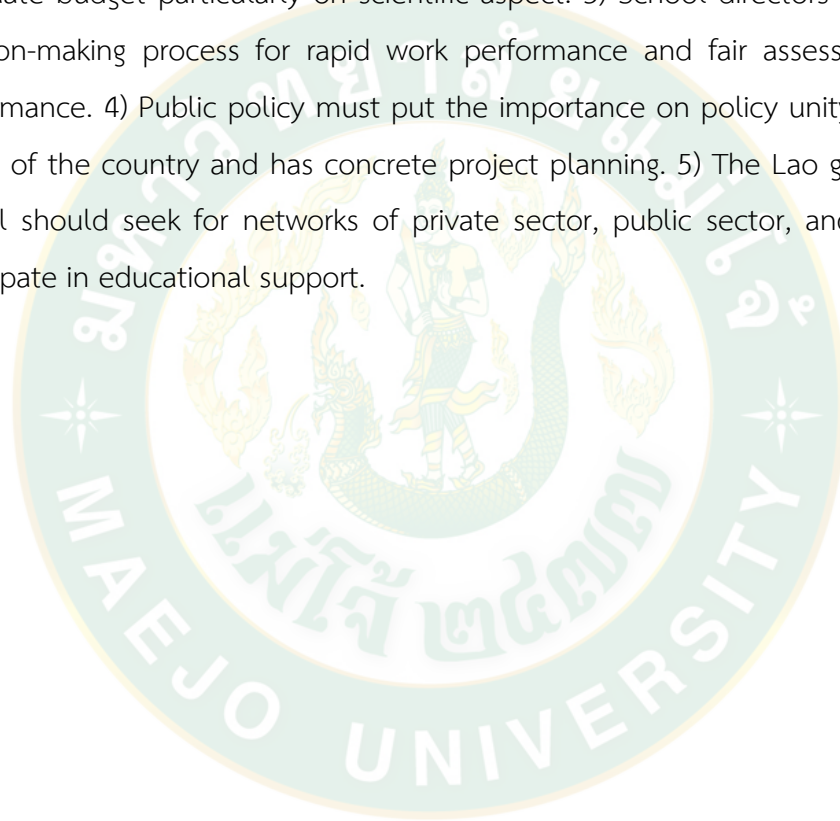
ABSTRACT

This study was conducted to investigate: 1) effectiveness of the adoption of three aspects and five principles of educational policy implementation; 2) factors effecting effectiveness of the educational policy implementation; and 3) suggestions for an increase in the educational policy implementation. This study employed mixed research. A set of questionnaires was used for data collection administered with a sample group of 199 secondary school teachers. In-depth interview was conducted with 11 concerned personnel. Descriptive statistics was used for data analysis i.e. frequency, mean, and standard deviation and Partial Least Square: PLS was used for finding cause influence. For qualitative research, content analysis was employed.

Results of the study revealed that there was a high level of effectiveness of the adoption of three aspects and five principles of educational policy implementation at secondary schools in Phonhong town, Vientiane province. As a whole, it was found that there was a high level of agreements in three aspects: 1) creation of equity in an educational opportunity; 2) Lao being of students; 3) scientific knowledge and ability. Likewise, there was a high level of agreements in five principles: 1) ability in skills in physical exercise for healthy mind and body; 2) knowledge and skills in arts; 3) a good person having code of conduct; 4) ability and skills in work performance; and 5) ability

and skills in learning, respectively. Regarding factors effecting effectiveness in educational policy implementation, it included policy perception, organization competency, school leadership, policy communication, curriculum management, policy unity, and network support (0.37, 0.33, 0.31, 0.30, 0.26, 0.22, and 0.15, respectively)

The following were suggestions: 1) Ministry of Education and Sports should add information distribution channels. 2) Ministry of Education and Sports should add adequate budget particularly on scientific aspect. 3) School directors should have a decision-making process for rapid work performance and fair assessment of work performance. 4) Public policy must put the importance on policy unity which meets needs of the country and has concrete project planning. 5) The Lao government on school should seek for networks of private sector, public sector, and guardians to participate in educational support.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากคณาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยเฉพาะอาจารย์ ดร. สุริยจรัส เตชะตันมินสกุล อาจารย์ ดร. สมคิด แก้วทิพย์ และอาจารย์ ดร. เกரியงไกร เจริญผล ที่ได้เมตตาให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ ตลอดเวลาจนกระทั่งการศึกษาครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี ผู้ศึกษาจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งมายังกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ แห่งราชอาณาจักรไทย หรือ (TICA) ที่ให้โอกาสกระผมได้มาศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยแห่งนี้และคอยสนับสนุนทุนการศึกษาทุกประการ และนอกจากนั้นขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งมายังคณะผู้บริหารและบุคลากรของสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโพนโฮง คณะอำนวยการโรงเรียน บุคลากรครู และตลอดจนสมาคมผู้ปกครองนักเรียนและ/หรือคณะพัฒนาการศึกษาของแต่ละโรงเรียนในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์ ที่สละเวลาอันมีค่ายิ่งให้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประกอบในการศึกษา

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งมายังคุณพ่อ คุณแม่ ภรรยาและลูกชายของข้าพเจ้าที่คอยเป็นกำลังใจให้ตลอดมา และตลอดจนทุก ๆ ท่านที่มีส่วนช่วยให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ผู้ศึกษาหวังว่าการศึกษานี้คงมีประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ที่เกี่ยวข้องและไม่มากก็น้อย

Sakhone Sibouakham

กรกฎาคม 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	3
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	5
กิตติกรรมประกาศ.....	7
สารบัญ.....	8
สารบัญตาราง.....	11
สารบัญภาพ.....	12
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ข้อจำกัดงานวิจัย.....	5
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	6
บทที่ 2 ทฤษฎีและการตรวจสอบเอกสาร.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล.....	37
แนวคิดการบริหารจัดการการศึกษาในระดับสามัญศึกษา.....	43
นโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาลาว.....	57
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	73
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	79
สมมติฐานการวิจัย.....	82

บทที่ 3 วิธีการวิจัย	83
รูปแบบการวิจัย	83
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	83
ประเภทของข้อมูล	87
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	87
การเก็บรวบรวมข้อมูล	90
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	91
การนำเสนอข้อมูล	93
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	94
ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	94
ตอน 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการนำนโยบายฯ สู่การปฏิบัติ	96
ตอน 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการนำ นโยบายฯ สู่การปฏิบัติ	108
ตอน 4 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนำนโยบายฯ สู่การ ปฏิบัติ.....	123
ตอน 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพการนำนโยบายฯ สู่ การปฏิบัติ	128
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	137
สรุปผลการวิจัย.....	137
อภิปรายผลการวิจัย.....	146
ข้อเสนอแนะ	163
บรรณานุกรม.....	167
ภาคผนวก.....	172
ภาคผนวก ก เครื่องมือการวิจัย.....	173

ภาคผนวก ข ผลการทดสอบเครื่องมือการวิจัย.....	190
ภาคผนวก ค ประวัติผู้วิจัย.....	212
ประวัติผู้วิจัย.....	213

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 กระบวนการนโยบาย.....	15
2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด.....	84
3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างบุคลากรครูจากทั้งหมด 9 โรงเรียน.....	85
4 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนสมาคมผู้ปกครองนักเรียนและ หรือคณะพัฒนาการศึกษา.....	86
5 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามคุณลักษณะของตัวแปร.....	94
6 ด้านการมีลักษณะชาติ.....	96
7 ด้านการมีความรู้ความสามารถในด้านวิทยาศาสตร์.....	98
8 ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคในการศึกษา.....	99
9 ด้านการเป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม.....	101
10 ด้านการมีความสามารถและทักษะด้านการเรียน.....	102
11 ด้านการมีความสามารถและทักษะในการทำงาน.....	103
12 ด้านการมีความสามารถและทักษะในการออกกำลังกาย เพื่อให้สุขภาพกายและจิตใจแข็งแรง.....	104
13 ด้านการมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับงานด้านศิลปะ.....	105
14 ภาพรวมความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะ และ 5 หลักมุลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ.....	107
15 ด้านเอกภาพนโยบาย.....	108
16 ด้านการสื่อสารนโยบาย.....	110
17 ด้านการรับรู้นโยบาย.....	111
18 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร.....	113
19 ด้านการสนับสนุนจากเครือข่ายในการปฏิบัติงาน.....	115
20 ด้านสมรรถนะขององค์กร.....	118
21 ด้านภาวะผู้นำสถานศึกษา.....	120
22 แสดงค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม.....	126

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 ปัจจัยทางด้านบุคลากรที่ส่งผลต่อปัญหาทางด้านสมรรถนะภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ.....	26
2 เงื่อนไขต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความสามารถในการควบคุมและปัญหา ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ.....	27
3 ตัวแบบที่ยืดหลักเหตุผล.....	29
4 ตัวแบบทางด้านการจัดการ.....	30
5 ตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์การ.....	30
6 ตัวแบบทางด้านกระบวนการของระบบราชการ.....	31
7 ตัวแบบทางด้านการเมือง.....	32
8 ตัวแบบทั่วไป.....	33
9 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	81
10 แบบจำลองแสดงค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุของตัวแปรอิสระ ที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม.....	124
11 ค่าสถิติทีเพื่อทดสอบอิทธิพลเชิงสาเหตุของตัวแปรอิสระ ที่มีต่อตัวแปรตาม.....	125

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ระบบการศึกษาในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้มีการปฏิบัติและมีการปรับโครงสร้างตั้งแต่ศตวรรษที่ 18 เป็นต้นมาซึ่งเมื่อก่อนได้ก่อตั้งขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการให้ความรู้แก่เด็กผู้ชายชาวลาวโดยผ่านกระบวนการสอนทางพุทธศาสนาเท่านั้น จากนั้นระบบการศึกษาจึงได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงมาเรื่อย ๆ เพื่อให้มีนักเรียนมากขึ้น มีโอกาสทางการศึกษามากขึ้น และมีการจัดการเรียนการสอนในหลายระดับมากขึ้น ในขั้นต้นการสอนแบบพุทธถูกใช้ในประเทศลาวเนื่องจากมีภาษาเขียน แต่ไม่มีกลุ่มคนอื่นใดในประเทศลาวที่ได้จัดทำการสอนอย่างเป็นทางการ เด็กผู้ชายต้องไปโรงเรียนพุทธศาสนาเพื่อเรียนรู้หลักปฏิบัติของพุทธศาสนา ตลอดจนได้เรียนรู้เรื่องของการอ่านการเขียนเลขคณิต และวิทยาศาสตร์ พอตกมาถึงระยะหนึ่งเมื่อประเทศลาวตกเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส ในช่วงปี พ.ศ. 2436 (ค.ศ. 1893) ก็ได้นำระบบการศึกษาของฝรั่งเศสเข้ามาใช้ ถึงแม้จะมีการปฏิบัติอยู่ในช่วงระยะเวลาใดหนึ่ง แต่ระบบนี้ไม่เป็นที่พึงพอใจสำหรับประชากรลาวโดยรวม การศึกษามีลักษณะที่ไม่ยุติธรรมจัดขึ้นเฉพาะสำหรับสมาชิกกลุ่มคนชั้นสูงเท่านั้น ซึ่งทำให้ประชาชนสามัญธรรมดาทั่วไปที่มีฐานะยากจนจึงประสบปัญหาขาดโอกาสทางการศึกษา และไม่สามารถใช้การศึกษาเป็นตัวกระตุ้นการเคลื่อนไหวทางสังคมได้ พอตกมาถึงช่วงปี ในปี พ.ศ. 2518 (ค.ศ. 1975) รัฐบาลลาวได้ประกาศเอกราชและได้เปลี่ยนแปลงระบบการปกครองเป็นประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ดังนั้นระบบการศึกษาก็ได้รับการปฏิรูปคืบหน้าใหม่ เพื่อปรับปรุงระบบการเข้าถึงการศึกษาโดยกระทรวงศึกษาธิการของ สปป.ลาว ในขณะที่นั้นซึ่งเป็นหน่วยงานด้านการศึกษาของประเทศลาวได้มีการวางแผนการดำเนินงานเพื่อเปลี่ยนแปลงการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น พร้อมทั้งปรับปรุงระบบการเข้าถึงการศึกษาและเพิ่มอัตราการรู้หนังสือ (WALTHOUSE., 2014: 1) ด้วยเหตุนี้รัฐบาลลาวจึงได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษาที่มีชื่อว่า 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาขึ้นภายใต้แนวทางการศึกษาของพรรคในขณะนั้น

นโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาของลาว เป็นนโยบายที่ถูกจัดทำและตีพิมพ์เผยแพร่เริ่มแต่ช่วงปี พ.ศ. 2517 (ค.ศ. 1974) เป็นต้นมา ซึ่งเป็นนโยบายที่ถูกจัดทำขึ้นมาตามกรอบแนวทางการศึกษาของพรรคประชาชนปฏิวัติลาวในขณะนั้น โดยได้เรียบเรียงขึ้นมาเพื่อใช้เป็นเอกสารอ้างอิง และเป็นทิศทางแบบกว้าง ๆ ไว้สำหรับนำไปใช้ในการเผยแพร่ ฝึกอบรม และประกอบเข้าในการเรียนการสอน และอีกทั้งก็ยังเป็นเอกสารอ้างอิงสำหรับผู้บริหารการศึกษา ครูอาจารย์

นักพัฒนาหลักสูตร นักค้นคว้า และภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปพัฒนาเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวชี้วัดและมาตรฐานของโรงเรียน หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ/คุ้มครอง การวัดและการประเมินผลการศึกษาสำหรับแต่ละชั้น และแต่ละสายต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา, 2558: 2)

ตลอดระยะเวลา 43 ปีที่ผ่านมาการศึกษาของลาวถูกดำเนินการมาโดยบนพื้นฐานกรอบความคิดของนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งจากอดีตจนถึงปัจจุบันเห็นได้ว่าโดยภาพรวมแล้วการศึกษาของ สปป.ลาว ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ซึ่งเห็นได้จากสภาพเศรษฐกิจสังคมที่ได้รับการพัฒนาดีขึ้น ระดับการรับรู้หนังสือของพลเมืองดีขึ้นซึ่งในปัจจุบันระดับการรับรู้หนังสือของพลเมืองที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปอยู่ที่ระดับร้อยละ 84.7 (ผลการสำรวจในปี พ.ศ. 2558) ถือว่าเป็นตัวบ่งชี้ในระดับดีเมื่อเทียบกับ 10 ปีย้อนหลัง คือ ปี พ.ศ. 2553 เห็นได้ว่าอัตราการรู้หนังสือของพลเมืองของ สปป.ลาว เพิ่มขึ้นร้อยละ 12 (ศูนย์สถิติแห่งชาติ, 2558: 67) ในปัจจุบันตามผลการประเมินการศึกษาดังกล่าวไม่อาจกล่าวได้ว่าครอบคลุมตามเป้าหมายของนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลในทุกด้านของทุกระดับการศึกษา อย่างไรก็ตามการดำเนินนโยบายการศึกษาของ สปป.ลาว กระทรวงศึกษาธิการ แผนกศึกษาธิการและกีฬาจังหวัด สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาอำเภอ และสถานศึกษาในระดับต่าง ๆ ยังต้องยึดเป้าหมายและดำเนินการศึกษานบนพื้นฐานนโยบายดังกล่าวเพื่อให้รูปแบบในการปฏิบัติงานเป็นเอกภาพและสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาและกีฬา 5 ปีครั้งที่ 8 (พ.ศ. 2559-2564)

สถานการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในสังกัดเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์ ซึ่งก็เป็นหนึ่งในสถานการศึกษาที่ดำเนินการจัดรูปแบบการศึกษาภายใต้กรอบนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษา กล่าวคือ เมืองโพนโฮงเป็นเมืองหนึ่งที่มีเอกลักษณ์เฉพาะด้านในเรื่องของการศึกษาและอีกทั้งยังเป็น 1 ใน 13 เมืองที่อยู่ภายใต้การบริหารคุ้มครองของแขวงเวียงจันทน์ ซึ่งปัจจุบัน (ปี พ.ศ. 2559) เมืองโพนโฮง มี 6 กลุ่มบ้าน มีทั้งหมด 59 หมู่บ้าน 11,401 ครัวเรือน มีประชากรทั้งหมด 62,202 คน หญิง 31,460 คน มี 3 ชนชาติพันธุ์ คือ เผ่าลาวมี 48,393 คน เผ่ากัมมูมี 3,574 คน และเผ่าลาวม้งมี 10,213 คน คนต่างด้าวมี 29 คน หญิง 8 คน มีเนื้อที่ทั้งหมด 64,000 ตารางกิโลเมตร ในนั้น 1/3 ของพื้นที่เป็นพื้นที่ป่าเนินสูง ห้วยน้ำลำคลองสลับซับซ้อน เมืองโพนโฮงเป็น 1 ใน 3 ของอำเภอที่มีพื้นที่กว้างขวางและประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นกว่าเมืองอื่น ๆ (คำอ้วน พิษราช และ เวียงแก้ว แก้ววงสา, 2559: 14) เพราะฉะนั้นเพื่อเป็นการสืบต่อการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ตามแผนพัฒนาการศึกษาและกีฬา 5 ปีครั้งที่ 8 (พ.ศ. 2559-2564) ในด้านการศึกษาทางเมืองก็มีรูปแบบการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอนตามรูปแบบที่ทางกระทรวงศึกษาได้กำหนดไว้ ปัจจุบันนี้เมืองโพนโฮงได้มีโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมด 9 แห่ง ในปีการศึกษา พ.ศ. 2559-2560 มีบุคลากรครูทั้งหมด 345 คน ปัจจุบันได้เปิดสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 7 รวมนักเรียน

ทั้งสิ้น 5,499 คน ภารกิจหลักของโรงเรียนก็คือการจัดการเรียน-การสอนตามนโยบายของรัฐและ โดยเฉพาะต้องให้สอดคล้องกับเนื้อหา นโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมุลของการศึกษาของรัฐบาลที่ได้กำหนดไว้ (สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโพนโฮง, 2559: 1) อาทิ 3 ลักษณะของการศึกษา คือ 1) ลักษณะชาติ 2) ลักษณะวิทยาศาสตร์และทันสมัย และ 3) ลักษณะมหาชน ในส่วน 5 หลักมุลของการศึกษา คือ 1) คุณสมบัติศึกษา 2) ปัญญาศึกษา 3) แรงงานศึกษา 4) พลศึกษา และ 5) ศิลปะศึกษา ดังนั้น จึงต้องมีความพยายามที่จะจัดการเรียน-การสอนในโรงเรียนให้มีคุณภาพเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา 5 ปีครั้งที่ 8 (พ.ศ. 2559-2564) เพื่อให้ตรงกับความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครองให้มากที่สุด ด้วยเหตุนี้จึงต้องจำเป็นมุ่งบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิผลสูงที่สุด

ดังนั้นการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมุลการศึกษาของสู่การปฏิบัติ จึงจำเป็นที่ทุกภาคส่วนควรให้ความร่วมมือในการดำเนินการ โดยพิจารณาร่วมกันอย่างมีเหตุผล บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาภายในเมืองโพนโฮงจะต้องมีบทบาทในการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาของภาครัฐก็คือแผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียน สิ่งสำคัญ ตัวของบุคลากรผู้บริหารการศึกษาและครูภายในโรงเรียน ต้องตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน และคิดถึงผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน พร้อมทั้งเอาใจจริงเอาใจในการปฏิบัติภาระหน้าที่ที่ถูกรับหมายให้ประสบผลสำเร็จทางด้านปริมาณและคุณภาพ ด้วยเหตุผลและความเป็นมาข้างต้นนี้ ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาโดยเฉพาะในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังนั้น จึงได้ทำการศึกษาประสิทธิผลของการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมุลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์ ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงกระบวนการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิผลในอนาคตต่อไป

คำถามวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีข้อคำถามในการวิจัย ดังนี้

1. ระดับประสิทธิผลในการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมุลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์ เป็นอย่างไร
2. มีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมุลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์
3. ข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมุลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์ เป็นไปอย่างไร

วัตถุประสงค์

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลในการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองพนมเปญ แขวงเวียงจันทน์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองพนมเปญ แขวงเวียงจันทน์
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองพนมเปญ แขวงเวียงจันทน์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ดังนี้

1. เป็นข้อมูลให้แก่รัฐบาลและท้องถิ่นต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการฯ การปฏิบัตินโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาให้มีประสิทธิผลต่อไป
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองพนมเปญ แขวงเวียงจันทน์ เพื่อเป็นข้อมูลให้แก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลที่ได้ไปวางแผนเพื่อแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิม
3. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการในการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองพนมเปญ แขวงเวียงจันทน์ และในโรงเรียนอื่น ๆ ในระดับเดียวกันต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยมีการกำหนดขอบเขตในการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษามุ่งเน้นศึกษาประสิทธิผลในการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองพนมเปญ แขวงเวียงจันทน์ ครอบคลุม คือ ประสิทธิภาพของ 3 ลักษณะของการศึกษา ได้แก่ 1) ผู้เรียนมีลักษณะชาติ 2) ผู้เรียนมีความรู้และความสามารถในการด้านวิทยาศาสตร์ 3) การสร้างโอกาสความเสมอภาคในการศึกษา และประสิทธิผลของ 5 หลักมูลของการศึกษา ได้แก่ 1) ผู้เรียนเป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม 2) ผู้เรียนมีความสามารถ

และทักษะด้านการเรียน 3) ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะในการทำงาน 4) ผู้เรียนมีความสามารถ และทักษะในการออกกำลังกายเพื่อทำให้สุขภาพกายและจิตใจแข็งแรง และ 5) ผู้เรียนมีความรู้และ ทักษะเกี่ยวกับงานด้านศิลปะ ตลอดจนมุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ได้แก่ 1) เอกภาพนโยบาย 2) การสื่อสารนโยบาย 3) การรับรู้ นโยบาย 4) การสนับสนุนจากเครือข่าย 5) การบริหารจัดการหลักสูตร 6) ภาวะผู้นำ สถานศึกษา และ 7) สมรรถนะองค์กร

2. ขอบเขตด้านประชากร

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรทั้งเชิงปริมาณและผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ภายในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเมืองพนังโฮง ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการศึกษา ในอำเภอพนังโฮง ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหารสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมือง รองหัวหน้าแขนง ตรวจสอบและประเมินผลการศึกษาแผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวงเวียงจันทน์บุคลากรที่ปฏิบัติงาน ภายในสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมือง ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูสอน และตลอด ถึงสมาคมผู้ปกครองนักเรียนและ/หรือคณะพัฒนาการศึกษาที่เกี่ยวข้อง จำนวนทั้งสิ้น 396 คน

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาทั้งหมด 8 เดือน เริ่มแต่วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2560 ถึง วันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2561

ข้อจำกัดงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้วัดประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การ ปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองพนังโฮง แขวงเวียงจันทน์ มีข้อจำกัด ดังนี้

1. การวัดประสิทธิผลของการนำนโยบายสู่ปฏิบัติ ได้ให้ความหมายหมายถึงการบรรลุเป้า ของนโยบายที่ได้กำหนดไว้

2. การวัดประสิทธิผลในงานวิจัยนี้วัดจากคะแนนหรือมาตรวัดความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง ที่สะท้อนถึงการมีประสิทธิผลในแต่ละด้าน ซึ่งประเด็นคำถามข้อใดที่ผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นด้วยมากและ มากที่สุด สะท้อนการมีประสิทธิผลมากและมากที่สุด ตามลำดับ ในทางตรงกันข้ามประเด็นคำถามข้อ ใดที่ผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นด้วยปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดสะท้อนถึงการมีประสิทธิผลอยู่ในระดับปาน กลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ เพื่อความสมบูรณ์ของการวัดประสิทธิผลโดยสะท้อนจากความ คิดเห็นมีความจำเป็นต้องใช้หลักฐานหรือข้อมูลเชิงประจักษ์เชิงคุณภาพแสดงประกอบในการอภิปราย ผลการวิจัย

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่องประสิทธิผลในการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัย ดังนี้

นักเรียน หมายถึง ผู้ที่เข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์

ครู หมายถึง ผู้ที่ประกอบอาชีพที่ทำหน้าที่หลักทางด้าน การเรียน การสอน และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์

สมาคมผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง ตัวแทนของพ่อแม่ผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งมีบทบาทในการทำหน้าที่เป็นตัวแทนให้กับผู้ปกครองนักเรียนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การติดต่อประสานงานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การมีส่วนร่วมในตัดสินใจการดำเนินภารกิจต่าง ๆ ภายในโรงเรียน

คณะกรรมการศึกษา หมายถึง บรรดาผู้ใหญ่บ้าน/รองผู้ใหญ่บ้าน (นายบ้าน) ที่อยู่ในขอบเขตโรงเรียนสังกัด มีหน้าที่ในการติดต่อประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียน เป็นผู้ที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ ด้านการศึกษา ร่วมกับโรงเรียนของชุมชนนั้น ๆ

บุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา รวมทั้งผู้สนับสนุนทางการศึกษาซึ่งเป็นผู้ที่ทำหน้าที่บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดการกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ และปฏิบัติงานอื่น ๆ ในหน่วยงานการศึกษาแต่ละสังกัดในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหาร/รองผู้บริหารสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโพนโฮง ผู้อำนวยการโรงเรียน/รองผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์

สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมือง หมายถึง สำนักงานที่ทำหน้าที่ในการวางแผนพัฒนาการศึกษา ก่อนไ้เรียนทั้งในและนอกโรงเรียน รวมทั้งภาครัฐและเอกชนภายในเมือง กำหนดนโยบายลูกและปรับปรุงนิติกรรมต่าง ๆ เพื่อบริหารการศึกษา มีการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติแผนพัฒนาการศึกษาภายในเมือง เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของชาติ

นโยบายการศึกษา หมายถึง ระเบียบหลักการ หรือ กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา หรือกฎข้อบังคับอื่น ๆ ที่ออกโดยกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา

นโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาลาว หมายถึง เนื้อหา แนวทาง และรูปแบบในการจัดการเรียนการสอนในทุกกระตบการศึกษาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง สถานการศึกษาในระดับสามัญศึกษาที่มีชั้นเรียนตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 7 ที่อยู่ในสังกัดเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์ ซึ่งทำหน้าที่ในการจัดกิจกรรมดำเนินการเรียนการสอน ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการและกืฬากำหนด และโดยเฉพาะต้องให้สอดคล้องตามนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาแห่งชาติ

ประสิทธิผล หมายถึง การบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ของนโยบาย 3 ลักษณะ และ 5 หลักมูลของการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลัก กล่าวคือ การบรรลุผลของ 3 ลักษณะของการศึกษา ได้แก่ 1) ผู้เรียนมีลักษณะชาติ 2) ผู้เรียนมีความรู้และความสามารถในการด้านวิทยาศาสตร์ และ 3) การสร้างโอกาสความเสมอภาคในการศึกษา ส่วน การบรรลุผลของ 5 หลักมูลของการศึกษา ได้แก่ 1) ผู้เรียนเป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม 2) ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะด้านการเรียน 3) ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะในการทำงาน 4) ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะในการออกกำลังกายเพื่อทำให้สุขภาพกายและจิตใจแข็งแรง และ 5) ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับงานด้านศิลปะ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล หมายถึง ตัวแปรที่คาดว่าจะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ของนโยบาย 3 ลักษณะ และ 5 หลักมูลของการศึกษา ได้แก่ 1) เอกภพนโยบาย 2) การสื่อสารนโยบาย 3) การรับรู้นโยบาย 4) การได้รับการสนับสนุนจากเครือข่าย 5) การบริหารจัดการหลักสูตร 6) ภาวะผู้นำสถานศึกษา และ 7) สมรรถนะองค์กร

เอกภพนโยบาย หมายถึง วัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายมีความชัดเจน นโยบายมีเหตุผลและความจำเป็น และนโยบายมีความต่อเนื่องสามารถนำไปปฏิบัติได้และสามารถวัดผลได้จริง

การมีสมรรถนะขององค์กร หมายถึง สถาบันการศึกษาและ/หรือโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งต่าง ๆ ที่อยู่ภายในสังกัดเมืองโพนโฮง มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานตามนโยบายที่ถูกมอบหมายให้ มีงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่พอเพียง และมีเทคโนโลยีในการดำเนินงานอย่างพอเพียง

การมีภาวะผู้นำสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสำนักงานศึกษาธิการและกืฬามืองโพนโฮง และผู้อำนวยการโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดเมืองโพนโฮงเป็นคนที่ม่แผนในการดำเนินงานทุกครั้ง มีวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีคุณธรรมและมีความหน้าเชื่อถือ เปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรมีส่วนร่วมในการพิจารณาแผนการดำเนินงาน มีการกำหนดโครงสร้างการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน มีการพัฒนาบุคลากรในองค์กรของตนอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารมีการมอบหมายงานตามความสามารถของแต่ละบุคคลเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน มีการติดตาม ควบคุม ให้การ

ช่วยเหลือขึ้นชมการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาสม่ำเสมอ และก็มีการวัดและประเมินผลของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างต่อเนื่อง

การสนับสนุนจากเครือข่าย หมายถึง ทุกหน่วยงานรวมถึงภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรสากล และภาคประชาชน มีความเข้าใจและยอมรับในนโยบายและให้การสนับสนุนด้านความคิด ด้านวิชาการ ด้านวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ ด้านแรงงาน และตลอดถึงด้านความร่วมมืออื่น ๆ เพื่อพัฒนาการศึกษามัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮงให้มีความก้าวหน้าและเท่าเทียมกับอำเภออื่น ๆ ภายในประเทศตามนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาลาว

การสื่อสารนโยบาย หมายถึง นโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษามีการสื่อสารผ่านช่องทางที่หลากหลาย อาทิ ผ่านระบบราชการตามลำดับชัดเจน มีการสื่อสารผ่านระบบสื่อสารสนเทศ และมีการสื่อสารผ่านบุคคลสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ อาทิ ผู้บริหารสำนักงานศึกษาธิการเขตในพื้นที่ ผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นต้น

การรับรู้นโยบาย หมายถึง นโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษา ต้องถูกรับรู้โดยผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา สมาคมผู้ปกครองนักเรียน คณะพัฒนาการศึกษาประชาชน และผู้ปกครองนักเรียน เป็นต้น

การบริหารจัดการหลักสูตร หมายถึง หลักสูตรที่นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮงต้องสอดคล้องกับเป้าหมายของนโยบาย มีการประเมินหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง หลักสูตรตรงตามลักษณะพัฒนาการของเด็กในวัยต่าง ๆ สอดคล้องกับลักษณะวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ และมีการปรับปรุงปฏิรูปหลักสูตรตามความเหมาะสมตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจสังคมของชาติ

ผลที่เกิดจากการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาไปปฏิบัติ หมายถึง ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามเกณฑ์ที่นโยบายได้กำหนดไว้ คือ 3 ลักษณะของการศึกษา ได้แก่ 1) ผู้เรียนมีลักษณะชาติ 2) ผู้เรียนมีความรู้และความสามารถในด้านวิทยาศาสตร์ 3) การสร้างโอกาสความเสมอภาคในการศึกษา ส่วน 5 หลักมูลของการศึกษา ได้แก่ 1) ผู้เรียนเป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม 2) ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะด้านการเรียน 3) ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะในการทำงาน 4) ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะในการออกกำลังกายเพื่อทำให้สุขภาพกายและจิตใจแข็งแรง และ 5) ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับงานด้านศิลปะ

ผู้เรียนมีลักษณะชาติ หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจลักษณะชาติ มีความเคารพและภาคภูมิใจในความเป็นชาติ การแต่งกายสะท้อนถึงลักษณะชาติ สำเนียงภาษา กิริยามารยาท การเคารพจารีตประเพณี เคารพผู้อาวุโส มีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อชุมชน และเห็นผลประโยชน์ของชาติต้องมาก่อนเสมอ

ผู้เรียนมีความรู้และความสามารถในด้านวิทยาศาสตร์ หมายถึง ผู้เรียนต้องรู้ความเข้าใจ และมีทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์ กล่าวคือ มีความรู้ความเข้าใจวิธีทางวิทยาศาสตร์ มีความสามารถในการประดิษฐ์คิดค้นเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยพิจารณาจากการที่นักเรียนมีผลการเรียนดีตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการกำหนดในสายวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ วิทยาศาสตร์ สังคม และนักเรียนมีผลงานการประดิษฐ์คิดค้นหรือนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์ระดับโรงเรียน และได้นำผลงานไปประกวด ในระดับอำเภอ จังหวัด ระดับประเทศ ตลอดจนระดับภูมิภาคหรือสากล

การสร้างโอกาสความเสมอภาคในการศึกษา หมายถึง โรงเรียนจัดการศึกษาอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน กล่าวคือ การศึกษาเพื่อทุกคน การศึกษาดำเนินไปบนพื้นฐานการมีส่วนร่วม โรงเรียนได้ให้โอกาสแก่เด็กทุกคนได้เข้าเรียนและเรียนร่วมกันโดยไม่จำแนกเผ่าพันธุ์ เพศ ศาสนา และฐานะทางสังคม เปิดโอกาสให้เด็กได้เข้าเรียน และเรียนตรงตามเกณฑ์อายุ โรงเรียนได้ส่งเสริมสิทธิเสมอภาคระหว่างหญิง-ชาย ความเป็นประชาธิปไตย และวัฒนธรรมของชนเผ่าในโรงเรียนต่าง ๆ

ผู้เรียนเป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง การศึกษาต้องช่วยในการพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้พฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคล กลุ่มคนในสังคม มีความประพฤติดี มีคุณลักษณะตามที่ต้องการทั้งทางด้านแนวคิด ทักษะคิด ค่านิยม และพฤติกรรมที่แสดงออก โรงเรียนได้อบรมบ่มสอนให้ผู้เรียนเป็นคนรักบ้านเกิดเมืองนอน รักชาติ ภูมิใจในความเป็นลาว เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมลาว เคารพและประพฤติปฏิบัติตามจารีตประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของลาว ผู้เรียนต้องเป็นคนมีระเบียบวินัย ตระหนักในการปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพสิทธิผู้อื่น มีความโอ้อวด อี้อารี มีน้ำใจเสียสละ มีความกล้าหาญแสดงออก และมีค่านิยมเป็นตัวของตัวเอง

ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะด้านการเรียน หมายถึง การศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ความฉลาด และทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนต่อในระดับชั้นที่สูงกว่า ซึ่งมันแสดงออก เช่น ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ความรู้รอบตัว รู้ทันการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจสังคม สภาพแวดล้อม และความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี สามารถปรับการคิด การแสดงออก และปรับวิธีการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ อธิบาย วิจัย และคิดเป็นระบบ

ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะในการทำงาน หมายถึง การศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถและทักษะในการทำงาน ซึ่งเป็นการทำงานที่มีเทคนิควิทยาการ มีการบริหารจัดการ และมีสมรรถภาพสูง อาทิ นักเรียนมีทักษะในการทำงาน มีความสามารถจัดการในการเรียน การแก้ไขปัญหา การทำงานร่วมกันเป็นทีม มีทักษะในการเสาะแสวงหาความรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้าในการทำงาน มีความรู้ความสามารถในการวางแผน ปฏิบัติ ติดตามและประเมินผลการทำงาน มีทักษะและค่านิยมที่ดีต่อการทำงาน และต่อผู้ใช้แรงงาน มีความขยันในการทำงาน มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าผู้consume และใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าและถูกวิธี

ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะในการออกกำลังกายเพื่อให้สุขภาพกายและจิตใจแข็งแรง หมายถึง การศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกมชนิดต่าง ๆ และการเล่นกีฬาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมบูรณ์ ซึ่งมันได้แสดงออกให้เห็นว่าโรงเรียนได้ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการฝึกแอบการออกกำลังกาย ความรู้ด้านหลักการและวิธีการเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ การบริการสุขภาพที่ถูกต้อง การป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงต่อพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น อุบัติเหตุ ยาเสพติด และความรุนแรงต่าง ๆ

ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับงานด้านศิลปะ หมายถึง การศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับศิลปกรรมและศิลปะดนตรี รักความสวยงาม มีจิตใจอ่อนโยน มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ และมีความคิดสร้างสรรค์ด้านงานศิลปกรรมประเภทต่าง ๆ

บทที่ 2

ทฤษฎีและการตรวจเอกสาร

การวิจัยเรื่องประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพธิ์ทอง แขวงเวียงจันทน์ ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้วางกรอบแนวคิด ทฤษฎีในการศึกษาไว้ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ
2. แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล
3. การบริหารจัดการการศึกษาระดับสามัญศึกษา
4. นโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาลาว
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย
7. สมมติฐานการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ

1. ความหมายของนโยบายสาธารณะ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่า “นโยบายสาธารณะ” (Public policy) ในหลายมิติ ตามวัตถุประสงค์และแนวทางการศึกษาของแต่ละคน ซึ่งสามารถจำแนกความหมายต่าง ๆ ได้ดังนี้

“นโยบาย” หมายถึง บรรดาข้อตกลงที่กำหนดทิศทาง และข้อแนะนำรวมในการปฏิบัติภารกิจใดหนึ่ง (คำตัน จันทะลา และคุณมี พมมะนิต, 2547: 8)

“นโยบาย” หมายถึง หลักการและวิธีปฏิบัติซึ่งถือเป็นแนวดำเนินการที่เกี่ยวกับประชาชน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 607)

นโยบายสาธารณะอาจพิจารณาเป็น 2 แนวทาง ดังนี้ นโยบายสาธารณะ หมายถึง กิจกรรม/ การกระทำของรัฐบาล พจนานุกรม และมติการเลือกตั้งตัดสินใจของรัฐบาล นโยบายสาธารณะหมายถึง แนวทางในการกระทำของรัฐบาล ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นแนวทางกว้าง ๆ ที่รัฐบาลได้ทำการตัดสินใจ เลือกและกำหนดไว้ล่วงหน้าเพื่อชี้แนะให้มีกิจกรรม/การกระทำต่าง ๆ เกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย/ วัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้โดยมีการวางแผนจัดทำโครงการ วิธีการบริหารงานหรือกระบวนการ ดำเนินงาน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ด้วยวิธีปฏิบัติงานที่ถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้อง

กับสภาพความเป็นจริง และความต้องการของประชาชน/ผู้ใช้บริการในแต่ละเรื่อง (มยุรี อนุมาราชธน , 2549: 18)

นโยบายสาธารณะ หมายถึง การตัดสินใจของรัฐบาลในการดำเนินกิจกรรมหรือไม่ดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาสาธารณะ นอกจากนั้น นโยบายสาธารณะยังเป็นกิจกรรมที่รัฐบาลอาจเป็นผู้ดำเนินการเองหรือให้ตัวแทนเป็นผู้ดำเนินการเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน (ศุภชัย ยาวะประภาษ และปิยากร หวังมหาพร, 2555: 5)

นโยบายสาธารณะ หมายถึง นโยบายที่ถูกกำหนดขึ้นโดยรัฐบาล ซึ่งอาจจะเป็นองค์กรหรือตัวบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงตามกฎหมายภายใต้ระบบการเมืองนั้น ๆ ทั้งนี้ นโยบายสาธารณะจะครอบคลุมตั้งแต่สิ่งที่รัฐบาลตั้งใจว่าจะกระทำหรือไม่กระทำ การตัดสินใจของรัฐบาลในการแบ่งสรรทรัพยากรหรือคุณค่าต่าง ๆ ในสังคม กิจกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ ของรัฐบาล รวมถึงผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง อันเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นติดตามมาจากการดำเนินงานของรัฐบาล (ทศพร ศิริสัมพันธ์, 2539: 4)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ หรือ สกศ. ได้รวบรวมความหมายและแนวความคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะของนักวิชาการไว้อย่างหลากหลาย เช่น James E. Anderson (1994) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะ คือ แนวทางการปฏิบัติหรือการกระทำซึ่งมีองค์ประกอบหลายประการ ได้แก่ ผู้ปฏิบัติหรือชุดของผู้กระทำที่จะต้องรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสังคม โดยมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนว่า สิ่งใดที่จะต้องกระทำให้สำเร็จ มิใช่สิ่งที่รัฐบาลเพียงแต่ตั้งใจกระทำหรือเสนอให้กระทำเท่านั้น เป็นการจำแนกให้เห็นความแตกต่างที่ชัดเจนระหว่างนโยบายกับการตัดสินใจของรัฐบาล ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญระหว่างทางเลือกทางเลือกที่ต้องเปรียบเทียบกัน (Competing Alternatives) ส่วน Kenneth Prewith and Sidney Verba (1983) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะ คือ พันธะสัญญาระยะยาวในการดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นแบบแผนของรัฐบาล โดยมุ่งถึงสิ่งที่รัฐบาลกระทำจริงมากกว่าสิ่งที่รัฐบาลพูด ดังนั้น เพื่อให้สามารถเข้าใจในนโยบายสาธารณะของรัฐบาลได้อย่างชัดเจน ประชาชนต้องติดตามการบัญญัติกฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติและการนำนโยบายไปปฏิบัติของฝ่ายรัฐบาลอย่างใกล้ชิด Mark Considine (1994) กล่าวถึงนโยบายสาธารณะ ว่ามีความหมายดังนี้ ประการแรก การกำหนดความชัดเจนของค่านิยมและความตั้งใจของสังคม ประการที่สอง พันธะผูกพันในการจัดสรรงบประมาณ และบริการแก่ประชาชน ประการที่สาม ให้สิทธิ์และเอกสิทธิ์แก่ประชาชน (สกศ., 2557: 5)

นโยบายมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ เป็นสิ่งที่บอกถึงหนทางที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ต้องการว่าจะกระทำได้อย่างไร ซึ่งนโยบายต้องเป็นสิ่งที่มาจากพื้นฐานความเชื่อว่า สิ่งที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมายนั้นต้องเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ แก้ไขได้ หรือทำให้มีสถานะที่ดีขึ้นได้ และนโยบายเป็น

สิ่งสะท้อนให้เห็นความตั้งใจ (ตลอดจนอุดมการณ์) ที่ต้องการกระทำในสิ่งที่เป็นหนทางแก้ไขปัญหา เป็นการสะท้อนให้เห็นความรับผิดชอบของผู้ที่ตั้งใจจะแก้ปัญหา (กิตพัฒน นนทปัทมะกุล, 2538: 1)

นโยบายสาธารณะ หมายถึง แลกเปลี่ยนต่าง ๆ ที่ถูกกำหนดขึ้นโดยรัฐบาลเกี่ยวกับสิ่งที่ตั้งใจจะกระทำ เช่น กฎหมาย กฎข้อบังคับ หลักเกณฑ์ กำหนดการณ์ และคำสั่งต่าง ๆ หรืออาจจะเป็นสิ่งที่เกิดจากการผสมผสานกันของสิ่งที่ได้กล่าวมานั้น (Birkland., 2015: 8)

กล่าวโดยสรุป นโยบายสาธารณะ หมายถึง กิจกรรมหรือข้อกำหนด กฎเกณฑ์ ต่าง ๆ ที่ถูกกำหนดขึ้นโดยรัฐบาล ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวอาจจะถูกรัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการเองหรือให้ตัวแทนเป็นผู้ดำเนินการโดยวัตถุประสงค์ก็เพื่อความอยู่ดีมีสุขของพี่น้องประชาชนนั่นเอง

2. ความสำคัญของนโยบายสาธารณะ

เนื่องจากนโยบายสาธารณะหมายถึงกิจกรรม/การกระทำของรัฐบาล หรือแนวทางการเลือกตัดสินใจ/แนวทางการกระทำของรัฐบาล เพื่อบรรลุเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ที่กำหนด กล่าวอีกนัยหนึ่ง นโยบายสาธารณะเป็นแนวทางการบริหาร หรือแนวทางในการวางแผนและกำหนดโครงการเพื่อผลลัพธ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังนั้น ทางเลือกเหล่านี้เป็นแนวทางในการกำหนดโครงการเพื่อนำไปสู่การกระทำของรัฐบาลในเรื่องที่เกี่ยวข้อง เพราะฉะนั้นก่อนที่จะกำหนดนโยบาย กำหนดทางเลือกตัดสินใจ กำหนดแผนงาน/โครงการ จำเป็นต้องทราบเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ซึ่งเป็นผลลัพธ์ของกิจกรรม/ทางเลือกตัดสินใจ/แผนงานนั้น ๆ ไว้ก่อนแล้ว ในเมื่อมีการกำหนดนโยบายหนึ่ง ๆ ขึ้นมา นโยบายสาธารณะจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและประโยชน์ต่อฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายข้าราชการ ฝ่ายประชาชน และสำหรับผู้ศึกษา นโยบายสาธารณะหนึ่ง ๆ เป็นต้น (มยุรี อนุমানราชชน, 2556: 18)

นโยบายสาธารณะมีความสำคัญในการพัฒนาเพราะจะเป็นเครื่องมือทำให้สังคมไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้ ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงความอยู่ดีมีสุขของคน การทำความเข้าใจในเหตุผล และสิ่งที่ตามมาของนโยบายสาธารณะ จึงมีส่วนสำคัญที่จะทำให้รัฐมีบทบาทที่เหมาะสมได้ (ณัฐพงษ์ ทองภักดี, 2551: 2-3)

จากการให้นิยามของนักวิชาการข้างต้น ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ดังนี้ นโยบายสาธารณะมี ภาระบทบาทและความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาของบรรดาประเทศต่าง ๆ หรือสังคมใดหนึ่ง ซึ่งมันได้เป็นเครื่องมือที่ขับเคลื่อนสังคมไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองและความกินดีอยู่ดีของมวลชนภายในชาติ ถ้าหากนโยบายนั้น ๆ เป็นนโยบายที่ผ่านการคัดสรรกลั่นกรองจากภาครัฐและการได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายของภาคประชาชน

3. กระบวนการนโยบายสาธารณะ

ตามกรอบการศึกษาของ ศุภชัย ยาวะประภาช และปิยากร หวังมหาพร (2555: 6-13) ซึ่งเป็นการศึกษาตามแนวทางอธิบายหรือศึกษากระบวนการนโยบายซึ่งประกอบด้วย การกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติติดตาม และการประเมินผลนโยบาย เพื่อจะได้อธิบายว่านโยบายสาธารณะกำหนดขึ้นมาได้อย่างไร มีลักษณะและวิธีการนำไปปฏิบัติอย่างไรตลอดจนมีการติดตามและประเมินผลอย่างไร การศึกษากระบวนการนโยบายนับว่าเป็นแนวการศึกษาที่ได้รับความสนใจกว่าแนวการศึกษาอื่น การศึกษากระบวนการนโยบายเป็นการพิจารณา “กิจกรรม” หรือ “กระบวนการ” ที่เกิดขึ้นในระดับการเมือง นักวิชาการที่กล่าวถึงเรื่องกระบวนการนโยบายที่สำคัญ ๆ เช่น ดาย คราฟท์และเฟอร์ลองก์ โดยกล่าวว่ากระบวนการนโยบายนั้นประกอบด้วยขั้นตอนหรือกระบวนการนับตั้งแต่

1. การระบุปัญหา ซึ่งหมายถึง การพิจารณาปัญหานั้นรับรู้หรือนิยามว่าอย่างไร และเป็นการพิจารณาหรือตัดสินใจโดยผู้มีอำนาจตัดสินใจ ซึ่งก็คือรัฐบาล ว่าปัญหาอะไรจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการแก้ไข
2. การกำหนดนโยบาย หมายถึง การออกแบบเป้าหมายนโยบายและกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้
3. การอนุมัตินโยบาย หมายถึง การสนับสนุนทางการเมืองและการตรากฎหมาย
4. การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้ส่วนราชการสามารถนำโครงการไปดำเนินการได้
5. การประเมินผลนโยบายและโครงการ หมายถึง การประเมินผลกระทบ รวมทั้งความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบาย และ
6. การเปลี่ยนแปลงนโยบาย หมายถึง การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงเป้าหมายให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมใหม่ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

กระบวนการนโยบายตามแนวคิดของดาย คราฟท์และเฟอร์ลองก์ อาจมีส่วนที่แตกต่างกันอยู่บ้าง กล่าวคือ คราฟท์และเฟอร์ลองก์ เพิ่มขั้นตอนการอนุมัตินโยบายและการเปลี่ยนแปลงนโยบาย อย่างไรก็ตาม หากนำแนวคิดของนักวิชาการทั้งสองมาผนวกกันแล้วสามารถแสดงกระบวนการนโยบายดังตารางที่ 1 ทั้งนี้แต่ละขั้นตอนจะมีผู้เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียกับนโยบายแตกต่างกันออกไป ดังตารางแสดงกลุ่มนี้

ตารางที่ 1: กระบวนการนโยบาย

กระบวนการ	กิจกรรม	ผู้เกี่ยวข้อง
การระบุปัญหา	การแสดงความต้องการของ รัฐบาลในการแก้ปัญหา	สื่อมวลชน กลุ่มผลประโยชน์ การริเริ่มจากประชาชน ความเห็นของสาธารณะ
การพิจารณาของรัฐบาล	การตัดสินใจว่าปัญหาอะไรที่ รัฐบาลต้องการแก้ไข	สื่อมวลชน ชนชั้นนำ เช่น สภา ประธานาธิบดี
การกำหนดนโยบาย	การพัฒนานโยบายเพื่อ แก้ปัญหา	เจ้าหน้าที่ทำเนียบขาว คณะกรรมการรัฐสภา กลุ่มผลประโยชน์ นักวิชาการ
การอนุมัตินโยบาย	การตัดสินใจเลือกแนวทาง แก้ปัญหา การออกกฎหมาย	ประธานาธิบดี ศาล รัฐสภา
การนำนโยบายไปปฏิบัติ	การจัดองค์กร/หน่วยงาน/ การให้บริการภาครัฐ	ประธานาธิบดี และเจ้าหน้าที่ทำเนียบขาว การดำเนินการขององค์กร/ หน่วยงาน หน่วยงานที่นำนโยบายไป ปฏิบัติ
การประเมินผล	การรายงานผลลัพธ์โครงการ การประเมินผลกระทบต่อกลุ่ม เป้าหมายและไม่ใช่เป้าหมาย	สื่อมวลชน นักวิชาการ
การเปลี่ยนแปลงนโยบาย	การปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เป้าหมายและวิธีการให้ สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงทาง การเมือง	หน่วยงานที่นำนโยบายไป ปฏิบัติ สื่อมวลชน ผู้กำหนดนโยบาย

ที่มา : ศุภชัย ยาวะประภาส และ ปิยากร หวังมหาพร (2555: 6-7)

นอกจากแนวคิดเรื่องกระบวนการนโยบายของนักวิชาการทั้งสองจะแตกต่างกันเล็กน้อยแล้ว สิ่งที่แตกต่างกันอีกประการคือ ลำดับขั้นในกระบวนการนโยบายที่ไม่เรียงลำดับเหมือนกัน ดायมีความเห็นว่า การกำหนดนโยบายอยู่ก่อนการอนุมัตินโยบาย ในขณะที่คราฟท์และเฟอร์ลองก์เห็นว่าการอนุมัตินโยบายอยู่ก่อนการกำหนดนโยบาย ในประเด็นนี้ชี้ให้เห็นว่าขั้นตอนในกระบวนการนโยบายอาจเกิดขึ้นไปพร้อม ๆ กันเหลื่อมกันโดยไม่จำเป็นที่ขั้นตอนหนึ่งสิ้นสุดอีกขั้นตอนหนึ่งถึงเกิดขึ้น นอกจากนั้นตัวแสดงต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น นักการเมือง สื่อมวลชน กลุ่มผลประโยชน์ ส่วนราชการ นักบริหารอาจเข้าไปเกี่ยวข้องในแต่ละขั้นตอนพร้อม ๆ กันก็ได้

ดังนั้น ศุภชัย ยาวะประภาส และปิยากร หวังมหาพร (2555: 7-8) จึงได้สรุปไว้ว่า กระบวนการนโยบายเป็นการศึกษานโยบายสาธารณะในฐานะกิจกรรมในระบบการเมือง ประกอบด้วย การระบุปัญหา การพิจารณานโยบาย การกำหนดนโยบาย การอนุมัตินโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ การประเมินผลและการเปลี่ยนแปลงนโยบาย

4. การกำหนดนโยบายสาธารณะ

ศุภชัย ยาวะประภาส และ ปิยากร หวังมหาพร (2555: 8-10) ได้กล่าวว่าการกำหนดนโยบายสาธารณะเป็นขั้นตอนแรกในกระบวนการนโยบาย ในขั้นตอนการกำหนดนโยบาย ประกอบด้วย การกำหนดประเด็นปัญหา การพิจารณานโยบายเข้าสู่วาระ การกำหนดนโยบาย และการอนุมัตินโยบาย รายละเอียดดังนี้

1. การกำหนดประเด็นปัญหา (Issue Definition) การกำหนดประเด็นปัญหา หมายความว่า เป็นการระบุว่ามีปัญหาใดควรได้รับการแก้ไขกำหนดเป็นนโยบายหรือทางเลือกเพื่อแก้ปัญหา การกำหนดประเด็นปัญหาจึงอยู่ที่ว่าปัญหาคืออะไร ทั้งนี้เพราะว่ามุมมองว่าอะไรคือปัญหาแตกต่างกัน ปัญหานี้ขึ้นอยู่กับมุมมอง ภูมิหลัง เช่น การทำแท้งเป็นเรื่องที่มีหลายมุมมอง ด้านหนึ่งการทำแท้งเป็นเรื่องที่ผิดศีลธรรม ในอีกมุมมองหนึ่งการทำแท้งเป็นสิทธิและเป็นเรื่องส่วนบุคคล เมื่อมุมมองต่อปัญหาแตกต่างกันจึงทำให้ทางเลือกในการแก้ปัญหาแตกต่างกันออกไป เช่น หากผู้มีอำนาจในการตัดสินใจกำหนดนโยบายเห็นว่าการทำแท้งเป็นเรื่องผิดศีลธรรม ทางเลือกของผู้มีอำนาจตัดสินใจจะเลือกให้การทำแท้งเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายและหากผู้ใดละเมิดจะต้องถูกลงโทษ แต่หากเห็นว่าการทำแท้งเป็นสิทธิแล้ว ผู้มีอำนาจกำหนดนโยบายจะกำหนดให้เรื่องการทำแท้งเป็นเรื่องถูกกฎหมาย เพราะเป็นสิทธิส่วนบุคคล เป็นต้น

2. การพิจารณานโยบายเข้าสู่วาระ (Agenda Setting) นอกจากการนิยามปัญหาที่ได้กล่าวมาแล้วปัญหาบางเรื่องอาจไม่สามารถเข้าสู่วาระการพิจารณาของผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายได้

หรือที่เรียกว่า การปฏิเสธวาระนโยบาย (Agenda Denial) การปฏิเสธวาระนโยบายนั้นเกิดขึ้นเนื่องจากมีผู้ไม่เห็นด้วยกับปัญหาหรือปัญหาอาจมีความรุนแรงไม่เพียงพอ เช่น การปฏิเสธนโยบายการทำให้บ่อนการพนันถูกกฎหมายจะเป็นการมอมเมาเยาวชน ดังนั้นปัญหาใดก็ตามที่จะเข้าวาระการพิจารณาจากผู้กำหนดนโยบายได้ต้องเป็นปัญหาที่มีทางออกหรือมีความเป็นไปได้ในการแก้ไขให้ลุล่วง (ศุภชัย ยาวะประภาช และ ปิยากร หวังมหพร, 2555: 9) แบ่งวาระนโยบายออกเป็น 2 ประเภท คือ วาระที่ประชาชนโดยทั่วไปให้ความสนใจ (Systemic Agenda) และวาระที่รัฐบาลให้ความสนใจ (Institutional Agenda) ในขณะที่คิงด็อน (John W.Kingdon, 1995: 142 อ้างถึงใน ศุภชัย ยาวะประภาช และปิยากร หวังมหพร, 2555: 9) แบ่งวาระนโยบายที่เรียกว่าวาระของรัฐบาลออกเป็น วาระนโยบายของรัฐบาล (Governmental Agenda) และวาระการตัดสินใจ (Decision Agenda) วาระนโยบายของรัฐบาลในความหมายของคิงด็อนจะหมายถึงวาระที่ผู้มีอำนาจตัดสินใจให้ความสนใจ คิงด็อนมองการกำหนดนโยบายจากมุมมองพหุสังคม โดยให้ความสำคัญเรื่อง “กระบวนการกำหนดวาระนโยบาย” คิงด็อนแบ่งกระบวนการกำหนดวาระนโยบายออกเป็น 3 กระแส ได้แก่ กระแสปัญหา (Problem Stream) กระแสการเมือง (Political Stream) และกระแสนโยบาย (Policy Stream) และมองว่าปฏิสัมพันธ์ของกระแสทั้งสามจะทำให้การเข้าสู่วาระนโยบายประสบความสำเร็จโดยแต่ละกระแสจะมีลักษณะเคลื่อนไหวตลอดเวลา เมื่อกระแสทั้งสามมารวมกันจะทำให้หน้าต่างนโยบายเปิดขึ้น (Policy Window) และประเด็นปัญหานั้นจะเข้าสู่การพิจารณาของรัฐบาลและถูกกำหนดออกมาเป็นนโยบาย

3. การกำหนดนโยบาย (Policy Formulation) ขั้นตอนการกำหนดนโยบายเป็นการพัฒนาแนวทางในการดำเนินงานเพื่อช่วยในการแก้ปัญหา การพัฒนาแนวทางหรืออาจเรียกว่าการพัฒนาทางเลือกนี้ เป็นการพิจารณาทางเลือกที่ได้รับการยอมรับทางการเมือง สังคม และความเป็นไปได้ในทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทางเลือกจึงจำเป็นต้องใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ โดยมีผู้เกี่ยวข้อง เช่น สมาชิกวุฒิสภา คณะกรรมาธิการ ฝ่ายบริหาร ส่วนราชการ กลุ่มผลประโยชน์ หรือหน่วยงานที่เป็นมันสมองคิดนโยบายให้

4. การอนุมัตินโยบาย (Policy Legitimation) การอนุมัตินโยบายเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการกำหนดนโยบาย ขั้นตอนนี้เป็นกระบวนการต่อรอง การแข่งขัน การประนีประนอมระหว่างกลุ่มผลประโยชน์และส่วนราชการ หรือแม้แต่เป็นกระบวนการที่เต็มไปด้วยความขัดแย้ง เช่น ความขัดแย้งระหว่างประธานาธิบดีและวุฒิสภา หรือระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ด้วยกันเอง รวมถึงในกระบวนการกำหนดนโยบายยังเป็นการกำหนดว่าหน่วยงานใดจะเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ และได้รับงบประมาณสำหรับโครงการ

กล่าวโดยสรุป การกำหนดนโยบายสาธารณะ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ กล่าวคือ การกำหนดประเด็นปัญหา (Issue Definition) การพิจารณานโยบายเข้าสู่วาระ (Agenda Setting) การกำหนดนโยบาย (Policy Formulation) และการอนุมัตินโยบาย (Policy Legitimation)

5. การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

5.1 ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

มยุรี อนุมานราชชน (2549: 218) ได้นำเสนอแนวความคิดของนักวิชาการซึ่งศึกษาการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ (Public policy implementation) ที่ได้ให้ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติที่แตกต่างกัน ดังรายละเอียดกลุ่มนี้

W.Williams (1971) ได้กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถขององค์การในการรวบรวมทรัพยากรทางการบริหารในองค์การให้สามารถปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ ซึ่งต้องมีการจัดหา/เตรียมวิธีการทั้งหลายเพื่อจะทำให้การดำเนินงานตามนโยบายสำเร็จลุล่วง โดยต้องใช้ความพยายามอย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ จนสามารถดำเนินการได้สำเร็จ

J.L Pressman และ A. Wildavsky (1973) ได้เน้นว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของรัฐบาลให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ดังนั้นจึงต้องมีนโยบายเกิดขึ้นก่อน แล้วจึงมีการนำนโยบายไปปฏิบัติให้เกิดผลลัพธ์ออกมา

C.E Van Horn และ D.S. Van Meter (1976) ได้ให้ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า หมายถึง กิจกรรมทั้งหลายที่กระทำโดยรัฐบาลและเอกชน ซึ่งมีผลต่อการบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า จากการตัดสินใจกำหนดนโยบาย

E. Bardach (1977) ได้ชี้ให้เห็นว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการทางการเมืองที่จะนำการตัดสินใจเกี่ยวกับทางเลือกของนโยบายไปปฏิบัติให้สำเร็จ กิจกรรมในการนำนโยบายไปปฏิบัติที่มุ่งแก้ไขปัญหาสังคมนี้เป็นกิจวัตร ซึ่งรัฐบาลต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

D.A Mazmannian และ P.A Sabatier (1989) ได้ให้ความคิดเห็นว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การนำการตัดสินใจกำหนดนโยบายที่ได้กระทำไว้ ซึ่งอาจอยู่ในรูปของกฎหมายคำพิพากษาของศาล คำสั่งของรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ โดยมีกระบวนการซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้คือ การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงปรารถนาตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย การยินยอมปฏิบัติตามของผู้ที่เกี่ยวข้อง และการพิจารณาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการรับรู้ของผู้ตัดสินใจกำหนดนโยบาย และหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ

ในขณะที่ ศุภชัย ยาวะประภาษ และปิยากร หวังมหาพร (2555: 10-11) ก็ได้กล่าวว่า เนื่องจากว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากการกำหนดนโยบาย นโยบายจะ

ประสบผลสำเร็จย่อมขึ้นอยู่กับการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ เมื่อครั้งที่สภาพแวดล้อมยังไม่สลับซับซ้อนดังเช่นโลกในยุคข้อมูลข่าวสารที่มีการติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วในรูปแบบของเครือข่าย การนำนโยบายไปปฏิบัติย่อมไม่ต้องใช้ความสามารถในการประสานงาน การติดต่อสื่อสารกันมากนัก การนำนโยบายไปปฏิบัติจึงมักเป็นการดำเนินการได้ด้วยองค์กรเพียงองค์กรเดียว นั่นก็คือส่วนราชการ อย่างไรก็ตาม การทำงานเพียงลำพังอาจไม่สามารถให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกลับความคาดหวังของประชาชนที่เพิ่มขึ้นได้การทำงานในลักษณะเครือข่ายจึงเกิดขึ้น รูปแบบการทำงานแบบเครือข่ายจึงเป็นการประสานงาน การแลกเปลี่ยนทรัพยากร ความร่วมมือ เพื่อให้บริการสาธารณะของผู้เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐหรือเอกชนก็ตาม

จากการให้คำนิยามของนักวิชาการทั้งหลายเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ดังนี้ กล่าวคือ การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นอีกกระบวนการหนึ่งที่ต่อเนื่องมาจากการกำหนดนโยบาย ซึ่งกิจกรรมหรือรายละเอียดต่าง ๆ ในกระบวนการนี้ก็อาจประกอบไปด้วย การจัดตั้งองค์กรใหม่ การกำหนดแผนก หน่วยงานขึ้นมาทำหน้าที่ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของนโยบายที่กำหนดไว้ หรืออาจจะเป็นการมอบหมายความรับผิดชอบให้หน่วยงานที่มีอยู่แล้วดำเนินการแทน รวมทั้งการตระเตรียมแปลงกฎหมายให้เป็นกฎระเบียบเพื่อที่จะรองรับกระบวนการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมของนโยบายใดหนึ่ง เป็นต้น

5.2 ปัจจัยกำหนดความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

มยุรี อนุমানราชชน (2549: 221) ได้กล่าวว่า การบรรลุวัตถุประสงค์ของการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะต้องประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญบางประการ ในทางปฏิบัติปัจจัยที่ควรจะต้องเกิดขึ้นก่อนที่จะมีการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่

5.2.1 สภาพแวดล้อมภายนอกหน่วยงานที่เอื้ออำนวยต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ

อุปสรรคในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นสิ่งที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้บริหารเพราะอุปสรรคนั้นมักอยู่ในสภาพแวดล้อมภายนอกตัวนโยบาย และอยู่ภายนอกหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ อุปสรรคนี้อาจเป็นอุปสรรคทางกายภาพ เช่น ภาวะภัยแล้ง การระบาดของโรคพืช หรืออาจเป็นอุปสรรคทางการเมือง กล่าวคือ แนวทาง/มาตรการที่จำเป็นต้องใช้ในการนำนโยบายไปปฏิบัติไม่เป็นที่ยอมรับ และถูกคัดค้านโดยกลุ่มที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องหรือกลุ่มที่มีอำนาจขณะนั้น (ได้แก่พรรคการเมือง สหภาพแรงงาน ทหาร) และผู้นำนโยบายไปปฏิบัติไม่อาจดำเนินการอะไรได้ นอกจากให้ข้อมูลแก่ผู้กำหนดนโยบายได้รับทราบปัญหาเพื่อนำไปปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนโยบายนั้น

5.2.2 เวลาและทรัพยากรที่เพียงพอ สำหรับดำเนินการตามแนวทาง/แผนงาน/โครงการ

เงื่อนไขด้านเวลาและทรัพยากรมักจัดเป็นข้อจำกัดภายนอกตัวนโยบาย นโยบายที่มีความเป็นไปได้ทางด้านกายภาพและทางด้านการเมือง อาจจะไม่สัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด เนื่องจากทัศนคติของผู้เกี่ยวข้องคาดหวังจากนโยบายมากเกินไปในระยะเลา อันสั้น เหตุผลอีกประการหนึ่งก็คือ ข้อจำกัดด้านงบประมาณ อาจทำให้แนวทาง/แผนงาน/โครงการ ต้องเผชิญปัญหาด้านทรัพยากรไม่เพียงพอ สิ่งที่ควรคำนึงถึงก็คือ งบประมาณไม่ใช่สิ่งเดียวกันกับ ทรัพยากร กระบวนการแปลงงบประมาณให้เป็นทรัพยากรอาจเกิดความล่าช้า ความกลัวที่จะต้องคืน งบประมาณที่ไม่ได้นำไปดำเนินงานในตอนสิ้นปีงบประมาณ ทำให้หน่วยงานภาครัฐใช้งบประมาณ อย่างเร่งรีบ บางครั้งจัดสรรงบประมาณไปในแผนงาน/โครงการที่ไม่เกิดประโยชน์

5.2.3 การวางแผนจัดสรรทรัพยากรที่ต้องการใช้

ในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ต้องมีการผสมผสาน ทรัพยากรการไม่มิงงบประมาณในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ก่อความเสียหายที่ร้ายแรงน้อยกว่าการไม่มี ทรัพยากรที่ต้องการใช้ เพราะงบประมาณอาจจะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงไปเป็นทรัพยากรที่ต้องการ เช่น ที่ดิน วัสดุอุปกรณ์ หรือแรงงานในขณะที่ดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ ผู้บริหารโครงการ และผู้ยกร่างโครงการจึงต้องใช้เทคนิคโครงข่ายในการวางแผน และควบคุมกำลังคนและสินค้าคงคลัง เทคนิคเหล่านี้ช่วยแก้ไขปัญหามีทรัพยากรมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น (Bottleneck) และจัดสรร ทรัพยากรให้เหมาะสมในขณะที่ดำเนินงานโครงการ

5.2.4 นโยบายที่มีพื้นฐานอยู่บนทฤษฎี/หลักสาเหตุและผลลัพธ์ที่เชื่อถือได้

บางทีนโยบายประสบความสำเร็จล้มเหลว เนื่องจากผู้กำหนดนโยบายไม่เข้าใจ ปัญหาที่นโยบายต้องการแก้ไขอย่างเพียงพอว่า อะไรเป็นสาเหตุ อะไรเป็นทางแก้ไขปัญหา อะไรเป็น โอกาส หรืออะไรเป็นอาการของปัญหา J.L Pressman และ A. Wildavsky (1973) กล่าวว่า นโยบาย คือ สมมติฐาน (Hypothesis) เกี่ยวกับเงื่อนไขที่ต้องเกิดขึ้นก่อนผลลัพธ์ที่คาดหวัง แนวความคิด เกี่ยวกับหลักเหตุผลของผู้กำหนดนโยบายก็คือ ถ้ากิจกรรม x เกิดขึ้น ณ เวลา t_1 แล้ว ผลลัพธ์ y จะ เป็นผลตามมา ณ เวลา t_2 ทฤษฎี/หลักสาเหตุและผลลัพธ์ตามความเข้าใจ ของผู้กำหนดนโยบาย แต่ความเข้าใจเหล่านี้มักไม่กล่าวไว้ขณะนำนโยบายไปปฏิบัติ ถ้านโยบาย ล้มเหลวอาจเป็นเพราะทฤษฎี/หลักเหตุผลที่เป็นพื้นฐานของนโยบายไม่ถูกต้อง มากกว่าที่จะเป็น เพราะการดำเนินงานตามนโยบายไม่ได้ สำหรับปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติอาจจะแก้ไขได้ ถ้า ทำการวิเคราะห์นโยบายอย่างดีตั้งแต่ในขั้นนิยามประเด็นปัญหาและวิเคราะห์ทางเลือก การคัดสรร ทางเลือกไม่ใช่ขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการกำหนดนโยบาย และการนิยามประเด็นปัญหาเป็นการ ยอมรับเงื่อนไขของผลลัพธ์ที่ต้องการ สำหรับใช้กำหนดทางเลือกของนโยบาย

5.2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุและผลลัพธ์เป็นความสัมพันธ์ทางตรงโดยไม่มี ความสัมพันธ์อื่นใดมาแทรกซ้อน

ทฤษฎีซึ่งเป็นพื้นฐานของนโยบาย มีความสลับซับซ้อนเกินกว่าที่จะกล่าวง่าย ๆ ถ้ากิจกรรม x เกิดขึ้น ณ เวลา t_1 แล้วจะเกิดผลลัพธ์ y ตามมา ณ เวลาถัดไปคือ t_2 ความสัมพันธ์ที่เป็นเหตุเป็นผลอาจอธิบายได้ต่อไปว่า ถ้าเกิดกิจกรรม x แล้ว จึงจะเกิดผลลัพธ์ y และถ้าเกิดผลลัพธ์ y แล้ว จึงจะเกิดผลกระทบ Z J.L Pressman และ A. Wildavsky (1973) กล่าวว่า นโยบายอาศัยความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลตามลำดับของเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องกัน ยิ่งหลายฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในเชิงเหตุและผลมากเท่าใด ความสัมพันธ์ก็ยิ่งจะสลับซับซ้อน เป็นไปได้ที่ฝ่ายต่าง ๆ จะไม่เข้าใจนโยบายนั้นอย่างถ่องแท้ ทำให้นโยบายไปปฏิบัติได้ไม่ดีเท่าที่ควรหรือมีแนวโน้มที่จะล้มเหลว

5.2.6 ความสัมพันธ์แบบพึ่งพาระหว่างหน่วยงานอยู่ในระดับต่ำ

โดยทั่วไปการนำนโยบายไปปฏิบัติจนสัมฤทธิ์ผลระดับสูง ต้องอาศัยหน่วยงานเดียวเท่านั้นที่รับผิดชอบนำนโยบายไปปฏิบัติ อาจกล่าวว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จต้องไม่พึ่งพาหน่วยงานอื่น ถ้ามีหน่วยงานอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง ความสัมพันธ์ดังกล่าวต้องเป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำและความสัมพันธ์นั้นต้องไม่ควรมีความสำคัญนัก การนำนโยบายไปปฏิบัติมีความยุ่งยากสลับซับซ้อน เพราะต้องทำให้ผู้เกี่ยวข้องจำนวนมากเห็นพ้องกันหรือยอมรับนโยบายนั้น ปัจจัยนี้ทำให้ผลลัพธ์ที่คาดหวังเกิดขึ้นได้ยาก

5.2.7 ความเข้าใจและความเห็นพ้องกันในวัตถุประสงค์

ความเข้าใจและความเห็นพ้องกันในวัตถุประสงค์อย่างสมบูรณ์ เป็นสิ่งจำเป็นตลอดระยะเวลาที่มีการนำนโยบายไปปฏิบัติ วัตถุประสงค์ของนโยบายควรกำหนดในลักษณะเฉพาะเจาะจง และในลักษณะที่วัดได้เป็นตัวเลข/เชิงปริมาณ วัตถุประสงค์นั้นควรเป็นที่เข้าใจและเห็นพ้องกันในองค์กร รวมทั้งควรสอดคล้องกันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อนำวัตถุประสงค์มาเป็นแนวทางกำหนดทิศทางและควบคุมโครงการ ในความเป็นจริง เป็นเรื่องยากที่จะกำหนดวัตถุประสงค์ในลักษณะดังกล่าว วัตถุประสงค์ที่เป็นทางการอาจจะไม่สอดคล้องกันเองและอาจขัดแย้งกันเนื่องจากกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับนโยบายนำวัตถุประสงค์ที่ไม่เป็นทางการของกลุ่มเข้ามารวมไว้ในวัตถุประสงค์ของนโยบาย/แผนงาน/โครงการ จึงทำให้เกิดความสับสนในวัตถุประสงค์ของนโยบายมากขึ้น วัตถุประสงค์ที่เป็นทางการมักจะไม่เป็นที่เข้าใจกัน เพราะกระทรวง กรม สำนักงานใหญ่ หรือหน่วยงานแม่ มักไม่ค่อยใช้การติดต่อสื่อสารจากล่างขึ้นบนและจากภายนอกองค์กร แม้ว่าวัตถุประสงค์จะเป็นที่เข้าใจและเห็นพ้องกันตั้งแต่ขั้นการกำหนดนโยบาย ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ความเข้าใจและความเห็นพ้องกันอาจแปรเปลี่ยนไปในช่วงอายุของนโยบาย/แผนงาน/โครงการ เพราะวัตถุประสงค์ของนโยบายอาจเป็นวัตถุประสงค์ที่สืบเนื่องกัน เป็นวัตถุประสงค์ที่เพิ่มขึ้นจากวัตถุประสงค์เดิม เป็นวัตถุประสงค์ที่ขยายจากวัตถุประสงค์เดิม และเป็นวัตถุประสงค์ใหม่ซึ่งเข้ามาแทนที่ ลักษณะของวัตถุประสงค์ดังกล่าวอาจทำให้กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความยุ่งยาก

และอาจจะทำให้นโยบายนั้น ๆ ไม่ประสบความสำเร็จได้ นอกจากนี้ความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติอาจจะมาจากขั้นตอนอื่น ๆ ในกระบวนการกำหนดนโยบาย

5.2.8 การจัดกิจกรรมตามลำดับอย่างเหมาะสม

เพื่อให้วัตถุประสงค์ของนโยบายบรรลุสัมฤทธิ์ผล จะต้องกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติต้องดำเนินงาน กำหนดรายละเอียดและลำดับของกิจกรรมทั้งหมด ในการนำนโยบายไปปฏิบัติมักมีปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ แต่เทคนิคโครงข่ายอาจนำมาใช้เป็นกรอบในการวางแผนและควบคุมโครงการ โดยระบุกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ ผู้ความสัมพันธ์ของกิจกรรมต่าง ๆ และจัดวางลำดับของกิจกรรมอย่างเป็นเหตุเป็นผล หลังจากนั้นก็ต้องมีการจัดการเพื่อให้เกิดความแน่ใจว่ากิจกรรมต่าง ๆ ได้ดำเนินการอย่างถูกต้องตามตารางเวลา และถ้าดำเนินการไม่ถูกต้องก็ต้องได้รับการแก้ไขให้เหมาะสม

5.2.9 การติดต่อสื่อสารและประสานงานอย่างเต็มที่

การติดต่อสื่อสาร เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เกิดการประสานงานในการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยทั่วไปมักจะไม่มี การติดต่อสื่อสารที่สมบูรณ์ แม้ระบบสารสนเทศอาจจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ แต่ไม่ได้ให้หลักประกันว่าข้อมูลและคำสั่งของผู้ส่งข้อมูลจะมีการนำไปปฏิบัติตามที่กำหนดหรืออย่างที่เข้าใจกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากการประสานงานสัมพันธ์กับการใช้อำนาจส่วนตัวของผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ การประสานงานจึงไม่ใช่เพียงการติดต่อสื่อสารกันด้วยข้อมูล หรือการจัดโครงสร้างการบริหารที่เหมาะสมเท่านั้น

5.2.10 ผู้มีอำนาจหน้าที่นำนโยบายไปปฏิบัติต้องได้รับการยอมรับอย่างแท้จริง

C.C. Hood (1976) ให้ความหมายของ “ความเชื่อฟัง/การยอมรับโดยสิ้นเชิง” ว่าหมายถึง การไม่ต่อต้านคำสั่งใด ๆ แต่ถ้าในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เกิดการต่อต้านจากผู้เกี่ยวข้อง ระบบข้อมูลที่มีอยู่ทั้งหมดจะต้องช่วยให้ทราบล่วงหน้าถึงปฏิกิริยาที่ต่อต้าน เพื่อสามารถเข้ามาจัดการควบคุมการต่อต้านนั้นได้ทันที เงื่อนไขที่ทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดขึ้นอย่างเต็มรูปแบบก็คือ ผู้มีอำนาจหน้าที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ต้องมีอำนาจบารมีในการทำให้บุคคลอื่นทั้งภายนอกและภายในองค์กรยอมรับตนเอง เพื่อผู้มีอำนาจหน้าที่นั้นจะได้รับความเห็นชอบและสามารถประสานงานนโยบาย/แผนงาน/โครงการ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อความสำเร็จของนโยบาย/แผนงาน/โครงการนั้น

กล่าวโดยสรุป สำหรับปัจจัยที่กำหนดความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งสามารถสรุปออกมาได้ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมภายนอกหน่วยงานที่เอื้ออำนวยต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ
2. เวลาและทรัพยากรที่เพียงพอ สำหรับดำเนินการตามแนวทาง/แผนงาน/โครงการ
3. การวางแผนจัดสรรทรัพยากรที่ต้องการใช้

4. นโยบายที่มีพื้นฐานอยู่บนทฤษฎี/หลักสาเหตุและผลลัพธ์ที่เชื่อถือได้
5. ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุและผลลัพธ์เป็นความสัมพันธ์ทางตรงโดยไม่มีความสัมพันธ์อื่นใดมาแทรกซ้อน
6. ความสัมพันธ์แบบพึ่งพาระหว่างหน่วยงานอยู่ในระดับต่ำ
7. ความเข้าใจและความเห็นพ้องกันในวัตถุประสงค์ (เอกภาพนโยบาย)
8. การจัดกิจกรรมตามลำดับอย่างเหมาะสม
9. การติดต่อสื่อสารและประสานงานอย่างเต็มที่ และ
10. ผู้มีอำนาจหน้าที่นำนโยบายไปปฏิบัติต้องได้รับการยอมรับอย่างแท้จริง

5.3 กระบวนการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

มยุรี อนุมานราชชน (2549: 226-229) ได้กล่าวว่า การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติต้องดำเนินการโดยอาศัยการใช้ภาษาสื่อสารแนวความคิดและเทคนิควิธีการต่าง ๆ นักวิชาการบางท่านซึ่งศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติกล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ มักจะเกี่ยวข้องกับความสำเร็จ/อคติ และข้อจำกัด ซึ่งในที่นี้ S. Barrett และ C. Fudge (1981) ก็ได้แสดงความคิดเห็นว่า ถ้าผู้นำนโยบายไปปฏิบัติทำหน้าที่เป็นเพียงตัวแทนของผู้กำหนดนโยบาย แนวความคิดของการนำนโยบายไปปฏิบัติดังกล่าวจะมีลักษณะแบบบนลงล่าง (top-down view) หรือเป็นแนวความคิดของการนำนโยบายไปปฏิบัติแบบรวมศูนย์นโยบาย (policy-center view) แทนที่จะมองการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า เป็นการแปลงนโยบายให้เป็นชุดของกิจกรรมที่มีการจัดลำดับ และมองความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายและกิจกรรมว่า เป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์และเจรจาต่อรองที่เกิดขึ้นตลอดเวลาระหว่างผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ กับผู้ให้การสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายนั้น ๆ สำหรับการนำนโยบายไปปฏิบัติแบบบนลงล่างประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 2 ขั้นตอน (วรเดช จันทรศร, 2540: 46-47) ได้แก่ ขั้นตอนระดับมหภาค และขั้นตอนระดับจุลภาค ดังลุ่มนี้

5.3.1 ขั้นตอนมหภาค

รัฐชาติส่วนใหญ่มักเน้นรูปแบบรัฐบาลที่มีการใช้อำนาจอธิปไตยแบบรวมอำนาจการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเป็นการรวมอำนาจรัฐไว้ที่หน่วยงานในระดับชาติหรือระดับมหภาค ซึ่งมีบทบาทเป็นผู้ควบคุมการแปลงนโยบายให้เป็นแนวทาง/แผนงาน/โครงการ โดยใช้อำนาจขนาดใหญ่หรือองค์การแบบราชการซึ่งมีสายการบังคับบัญชาหลายขั้นตอน แบ่งอำนาจลดหลั่นกันลงไป แต่การควบคุมและการตัดสินใจเด็ดขาดอยู่ที่หน่วยงานระดับชาติ การแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติในระดับมหภาค ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการแปลงนโยบายให้เป็นแนวทาง/แผนงาน/โครงการ

2. ขั้นการยอมรับแนวทาง/แผนงาน/โครงการ หรือผลของการแปลงนโยบายนั้นไปปฏิบัติต่อไป

5.3.2 ขั้นตอนระดับจุลภาค

เมื่อหน่วยงานระดับภูมิภาคและท้องถิ่นยอมรับแนวทาง/แผนงาน/โครงการแล้วนำไปปฏิบัติ โดยดำเนินการปรับเปลี่ยนแนวทางที่หน่วยงานส่วนกลางกำหนดมาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น วิธีการปฏิบัติงานของหน่วยงานของตน หรืออาจจะปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติงานของหน่วยงานของตนให้สอดคล้องกับนโยบายที่ส่วนกลางกำหนด หลังจากปรับเปลี่ยนอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วอาจจะส่งผลที่ตามมาคือ หน่วยงานระดับภูมิภาคหรือท้องถิ่นยอมรับและถือเอาแนวทางของนโยบายเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจประจำวันอย่างต่อเนื่อง หรืออาจจะยกเลิกแนวทางของนโยบายที่มาจากหน่วยงานส่วนกลาง อาจกล่าวได้ว่า ขั้นตอนระดับจุลภาคประกอบด้วย 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นการระดมพลัง

เป็นขั้นตอนที่หน่วยงานท้องถิ่นจะต้องดำเนินการในสองกิจกรรม คือ การพิจารณารับนโยบายและการแสวงหาความสนับสนุนในนโยบายจากท้องถิ่น

2. ขั้นการปฏิบัติ

ขั้นตอนนี้ซึ่งครอบคลุมถึงกระบวนการในการปรับเปลี่ยนโครงการที่ได้มีการยอมรับแล้วออกมาในรูปของการปฏิบัติตัวจริง

3. ขั้นการสร้างความเป็นปึกแผ่น/ความต่อเนื่อง

ขั้นตอนนี้ได้แก่การสร้างความเป็นปึกแผ่นหรือความต่อเนื่อง ครอบคลุมถึงการแสวงหาวิธีการที่จะทำให้โยบายนั้นถูกปรับเปลี่ยนและได้รับการยอมรับเข้าเป็นหน้าที่ประจำวันของผู้ปฏิบัติ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ขั้นตอนนี้เป็นการหาทางทำให้โยบายนั้นได้รับการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

5.4 องค์กรและผู้เกี่ยวข้องในการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

วเรตซ์ จันทรศร (2540: 18-28) ได้กล่าวว่า องค์กรและผู้เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งประกอบมี ฝ่ายการเมือง ระบบราชการ ข้าราชการ และผู้ได้รับผลจากนโยบายรายละเอียดดังลุ่มนี้

5.4.1 ฝ่ายการเมือง

ฝ่ายการเมืองในที่นี้ครอบคลุมถึง รัฐสภาและคณะมนตรี สองสถาบันหลักนี้อาจกล่าวได้ว่ามีความสำคัญในการกำหนดขอบเขตการนำนโยบายไปปฏิบัติของระบบราชการ ในลักษณะของกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี กฎกระทรวง ระเบียบข้อบังคับ สำหรับเป็นแนวทางปฏิบัติ กำหนดนโยบายจัดสรรงบประมาณ พิจารณาหน่วยงานที่มีสมรรถนะที่จะเป็นผู้รับผิดชอบการนำนโยบายไป

ปฏิบัติ รวมทั้งพิจารณาปรับปรุง สนับสนุน ยุตินโยบาย เมื่อได้มีการนำนโยบายนั้น ๆ ไปดำเนินการ เป็นระยะเวลาหนึ่ง

5.4.2 ระบบราชการ

ระบบราชการซึ่งในที่นี้ ได้แก่ หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ กล่าวได้ว่า ระบบราชการมีความสำคัญที่สุด ทั้งในกระบวนการกำหนดนโยบาย และการนำนโยบายไปปฏิบัติ ระบบราชการสามารถครอบงำฝ่ายการเมืองได้ เพราะระบบราชการการเก็บรวบรวม วิเคราะห์และป้อน ข้อมูลต่าง ๆ ให้แก่ฝ่ายการเมืองจากการที่ข้าราชการมีความชำนาญและอยู่ในตำแหน่งหน้าที่ทางการบริหารงาน โดยเฉพาะมีหน้าที่กำหนดแผนงานและโครงการต่าง ๆ

5.4.3 ข้าราชการ

สำหรับข้าราชการ (bureaucrats) ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงในหน่วยงาน ผู้บริหารโครงการ และผู้ให้บริการตามโครงการบุคคลเหล่านี้ต่างมีแรงจูงใจ เป้าหมาย และค่านิยม ต่างกัน มีผลทำให้พฤติกรรมของบุคคลเหล่านี้แตกต่างกัน ในการนำนโยบายไปปฏิบัติบุคคลเหล่านี้มีหน้าที่และความรับผิดชอบแตกต่างกันคือ ผู้บริหารระดับสูงต้องให้การสนับสนุนและผูกพันกับนโยบายที่ตนต้องรับผิดชอบ ส่วนผู้บริหารโครงการคือผู้นำของข้าราชการ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานโครงการให้สัมฤทธิ์ผล ขณะที่ผู้ให้บริการตามโครงการคือข้าราชการระดับปฏิบัติซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กับผู้รับบริการ ผู้ให้บริการตามโครงการมีอิสระ/อำนาจ/วิจารณญาณ (Discretion) ในการตัดสินใจที่ผู้บริหารระดับสูงควบคุมไม่ได้ โดยเฉพาะเมื่อมีการตีความกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ วัตถุประสงค์ และแนวทางปฏิบัติของนโยบายในลักษณะที่แตกต่างกันไป

5.4.4 ผู้ได้รับผลจากนโยบาย

ผู้ได้รับผลจากนโยบายซึ่งได้แก่ ผู้รับบริการ (Clients) ผู้ได้รับประโยชน์ ทั้งระดับบุคคล (beneficiaries/individuals) กลุ่ม (groups) องค์กรภาคเอกชน(private sector) และองค์กรมิได้แสวงหากำไร (non-profit sector) ซึ่งอาจรวมกลุ่มกันเป็นกลุ่มผลประโยชน์หรือกลุ่มอิทธิพล เพื่อแสวงหาประโยชน์จากนักการเมืองหรือข้าราชการ โดยการเจรจาต่อรอง และประสานประโยชน์

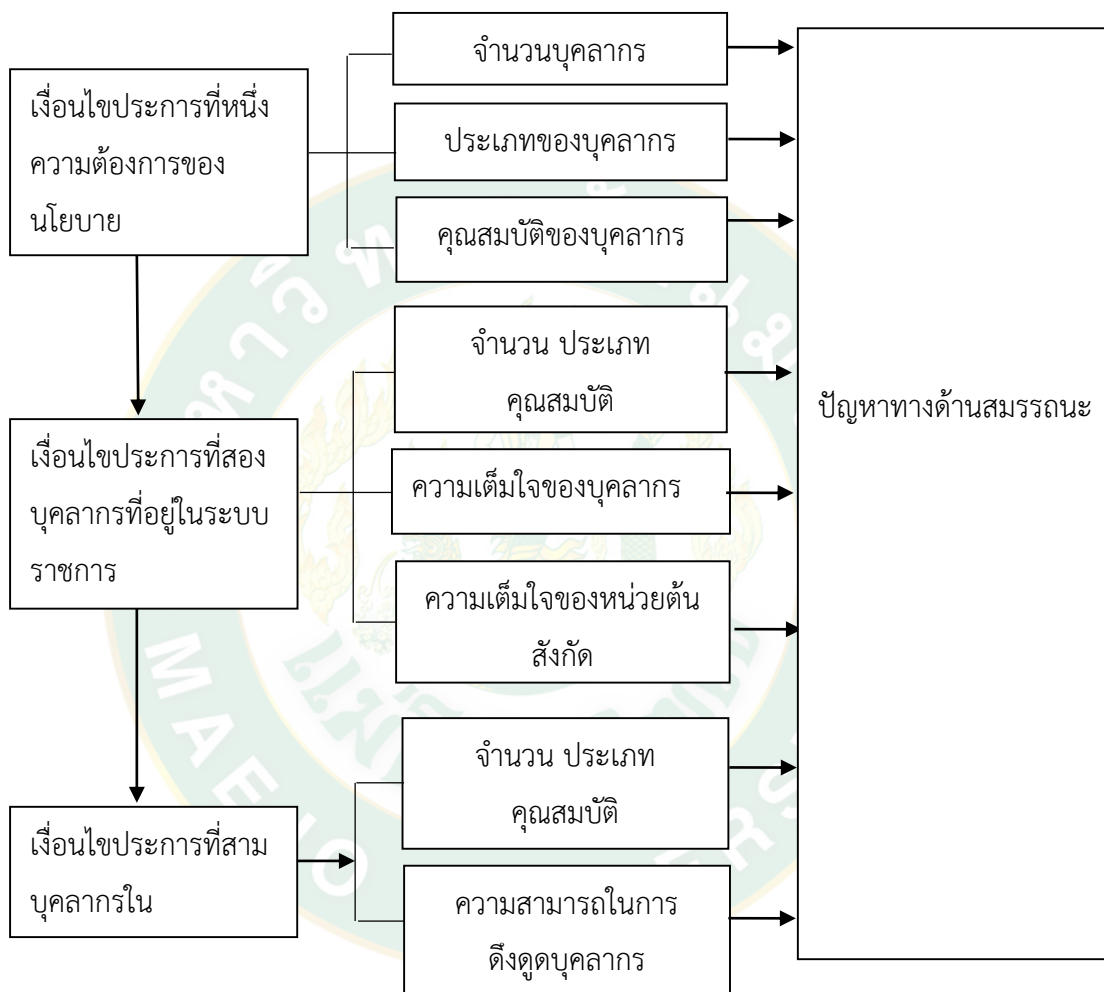
5.5 ปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

สำหรับปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติในที่นี้ วรเดช จันทรร (2540: 49-65) ได้เสนอกรอบของปัญหาต่าง ๆ ซึ่งรวมมี 5 ด้านหลักด้วยกัน ดังนี้

5.5.1 ปัญหาทางด้านสมรรถนะ

ปัญหาทางด้านสมรรถนะเป็นปัญหาหลักด้านหนึ่งของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ ปัญหาในลักษณะดังกล่าวจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยย่อยต่าง ๆ หลายปัจจัย นับตั้งแต่ปัจจัยทางด้านบุคลากร ปัจจัยทางด้านเงินทุน ปัจจัยทางด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้

ตลอดจนปัจจัยทางด้านวิชาการ หรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องในนโยบายนั้น สำหรับตารางลุ่มนี้จะขอยกเป็นตัวอย่างให้เห็นปัจจัยทางด้านบุคลากรที่ส่งผลต่อปัญหาทางด้านสมรรถนะภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ ดังนี้

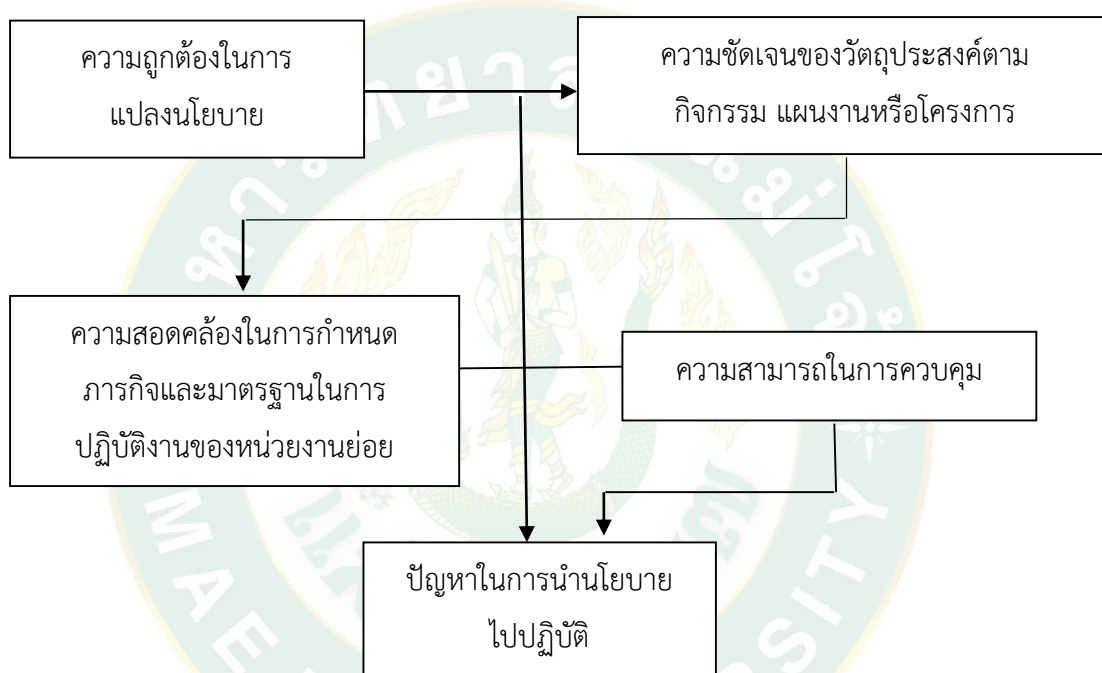

ภาพที่ 1: ปัจจัยทางด้านบุคลากรที่ส่งผลต่อปัญหาทางด้านสมรรถนะภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ
ที่มา: วรเดช จันทรศร (2540: 51)

5.5.2 ปัญหาทางการควบคุม

ความสำเร็จของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ โดยส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถในการควบคุม ซึ่งหมายถึงความสามารถในการวัดความก้าวหน้า หรือผลการปฏิบัติ นโยบาย แผนงาน หรือโครงการ ปัญหาทางการควบคุมจะมีอย่างน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยดังต่อไปนี้

1. ความสามารถของหน่วยที่รับผิดชอบในการแปลงนโยบาย
2. ความชัดเจนของกิจกรรม แผนงาน และโครงการที่ถูกแปลงมาจากนโยบาย และ
3. ความสามารถในการกำหนดภารกิจ ตลอดจนมาตรฐานในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติงานรวมหรือสอดคล้องกับแผนงานหรือโครงการ ซึ่งสามารถแสดงได้ดังภาพลุ่มนี้

ภาพที่ 2: เงื่อนไขต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความสามารถในการควบคุมและปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ที่มา: วรเดช จันทรศร (2540: 54)

5.5.3 ปัญหาทางด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง

ปัญหาทางด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีสมรรถนะสูงเพียงใด ไม่ว่าผู้รับผิดชอบในนโยบายจะมีความสามารถในการควบคุมผลงานของหน่วยปฏิบัติภายใต้ระบบการวัดและติดตามผลที่สมบูรณ์เพียงใดก็ตาม การนำนโยบายไปปฏิบัติจะประสบความสำเร็จไปไม่ได้ถ้าหากปราศจากเสียซึ่งความร่วมมือจากสมาชิกทั้งมวลในองค์กรหรือหน่วยปฏิบัติ ในอีกนัยหนึ่ง ปัญหาของการนำนโยบายไป

ปฏิบัติจะมีสูงขึ้นเป็นอย่างมาก ถ้าสมาชิกในองค์กรหรือหน่วยปฏิบัติไม่ให้ความร่วมมือหรือต่อต้านการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลมาจากนโยบายนั้น ๆ

5.5.4 ปัญหาด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาในการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ ซึ่งเกิดจากเรื่องอำนาจและความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติกับองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหรือปัจจัยย่อย ๆ หลายประการ ดังลุ่มนี้

1. ลักษณะของการติดต่อและความสัมพันธ์ที่หน่วยงานปฏิบัติมีกับหน่วยงานที่ควบคุมนโยบายดังกล่าว
2. ระดับความจำเป็นที่หน่วยปฏิบัติจะต้องแสวงหาความร่วมมือ ฟังหาหรือทำความตกลงกับหน่วยงานหลักอื่น ๆ และ
3. ระดับของความเป็นไปได้ที่เจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยจะสามารถทำงานร่วมกันได้

5.5.5 ปัญหาทางด้านการสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลสำคัญ

ปัญหาทางด้านการสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลที่สำคัญ เป็นปัญหาหลักอีกด้านหนึ่งของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัญหาดังกล่าวอาจลุกลามส่งผลไปถึงความล้มเหลวของนโยบายนั้นโดยตรงก็ได้ ถ้าองค์กรหรือบุคคลสำคัญ ซึ่งได้แก่ กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ นักการเมือง ข้าราชการระดับสูง ตลอดจนสื่อมวลชน ไม่ให้ความสนับสนุนทั้งในแง่ของทางการเมือง เงินทุน งบประมาณ ตลอดจนสร้างอุปสรรคในแง่ของการต่อต้าน เตะถ่วง หรือคัดค้านนโยบายนั้น ๆ

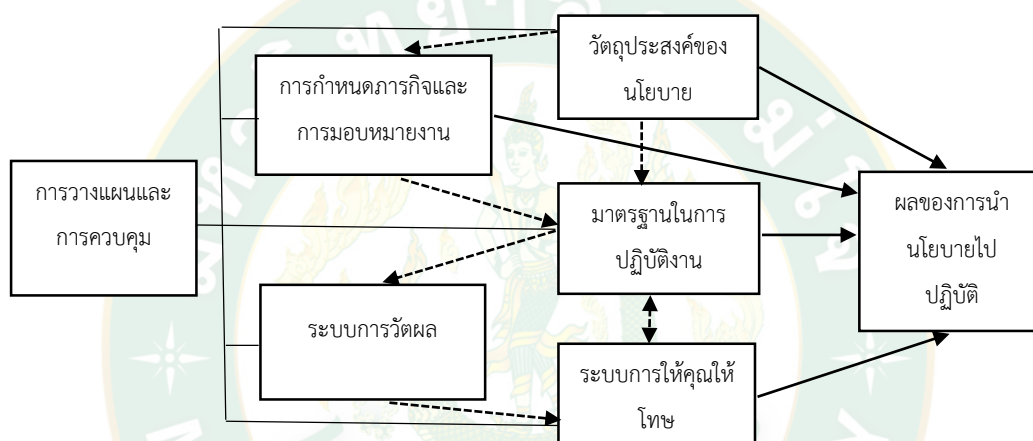
กล่าวโดยสรุป สำหรับปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ ปัญหาด้านสมรรถนะ ปัญหาด้านการควบคุม ปัญหาทางด้านการร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง ปัญหาด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง และปัญหาทางด้านการสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลสำคัญ

5.6 ตัวแบบเกี่ยวกับการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

ในทัศนะของ วรเดช จันทรศร (2539: 453-465) ตัวแบบยึดหลักเหตุผล (rational model) ตัวแบบทางการจัดการ (management model) ตัวแบบทางการพัฒนาองค์กร (organization development model) ตัวแบบทางด้านการบริหารของระบบราชการ (bureaucratic process model) ตัวแบบทางการเมือง (political model) และตัวแบบทั่วไป (general model) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.6.1 ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล

ให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพในการวางแผน และการควบคุมการดำเนินงานตามนโยบายในการนำนโยบายไปปฏิบัติ หน่วยงาน/องค์การที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของนโยบายที่กำหนดไว้ จะต้องนำทรัพยากรทางการบริหารมาดำเนินงานโดยเน้นวัตถุประสงค์ของนโยบายเป็นหลัก ดังนั้น ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติจึงต้องเข้าใจวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ชัดเจนอย่างถ่องแท้ เพื่อนำไปกำหนดภารกิจและมอบหมายงานให้แก่ฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานต้องกำหนดมาตรฐานให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน มีระบบวัดผลการปฏิบัติงานและระบบการให้คุณให้โทษที่สัมพันธ์กันอย่างเหมาะสม ระบบการวางแผนงานและการควบคุมผลงานที่ดีนี้มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

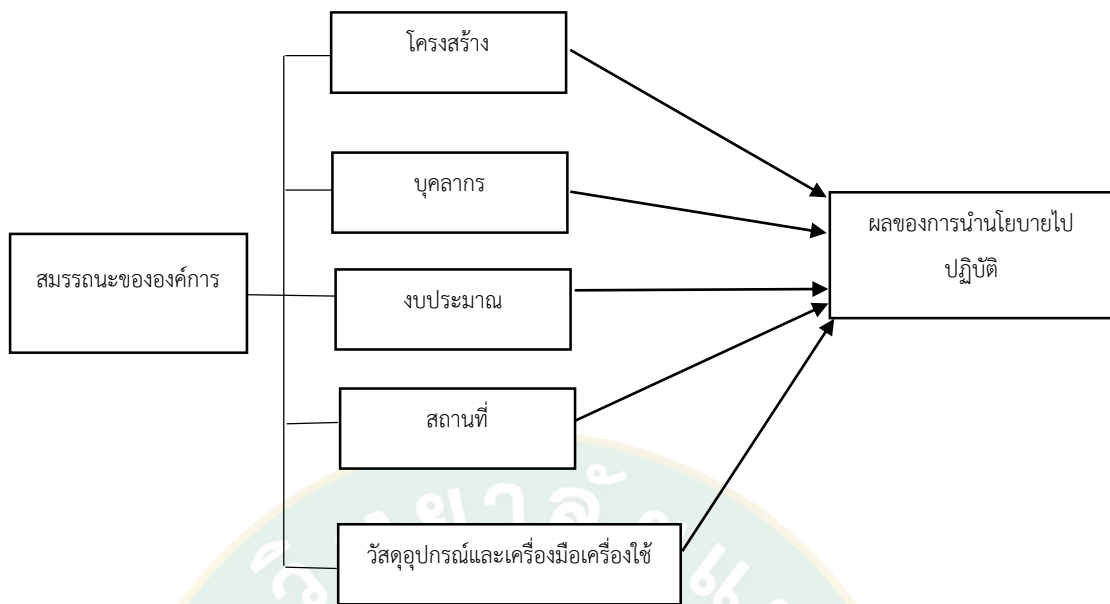
ภาพที่ 3: ตัวแบบที่ยืดหลักเหตุผล

ที่มา: วรเดช จันทรศร (2539: 453)

5.6.2 ตัวแบบทางด้านการจัดการ

ให้ความสำคัญกับสมรรถนะขององค์การที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งสมรรถนะขององค์การเกี่ยวข้องกับ 5 ปัจจัย ได้แก่

1. โครงสร้างขององค์การที่เหมาะสมกับภาระงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย
2. ภายในองค์การต้องประกอบด้วยบุคลากรซึ่งมีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะด้านการบริหารจัดการ และ/หรือด้านเทคนิคอย่างเพียงพอ
3. งบประมาณในการดำเนินงานตามนโยบายต้องได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอ
4. องค์การยังต้องมีการเตรียมความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้
5. สถานที่ที่ใช้ดำเนินงานต้องเอื้อต่อการดำเนินงานตามนโยบาย

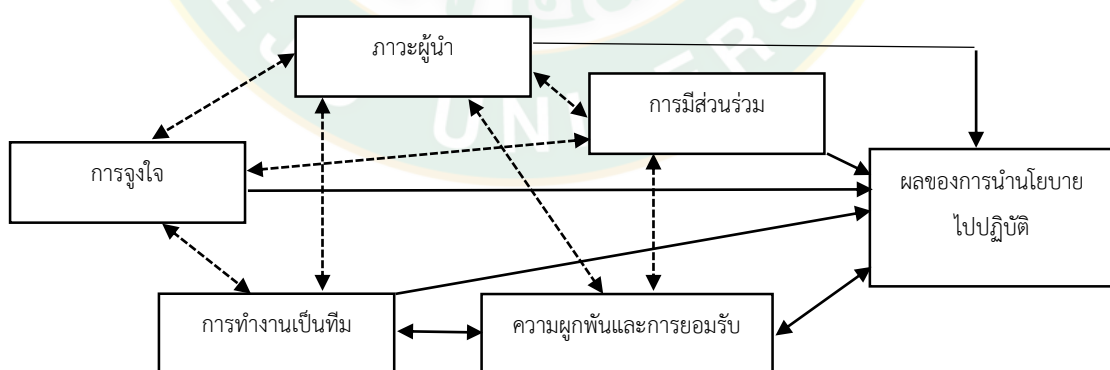

ภาพที่ 4: ตัวแบบทางด้านการจัดการ

ที่มา: วรเดช จันทรร (2539: 455)

5.6.3 ตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์กร

องค์กรที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ควรสร้างความผูกพันและการยอมรับในนโยบาย โดยเน้นการมีส่วนร่วม ด้วยการใช้เทคนิคการจูงใจ และภาวะผู้นำของผู้บริหารในองค์กรเพื่อสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตั้งแต่ขั้นกำหนดนโยบายและวางแผนงาน/โครงสร้าง

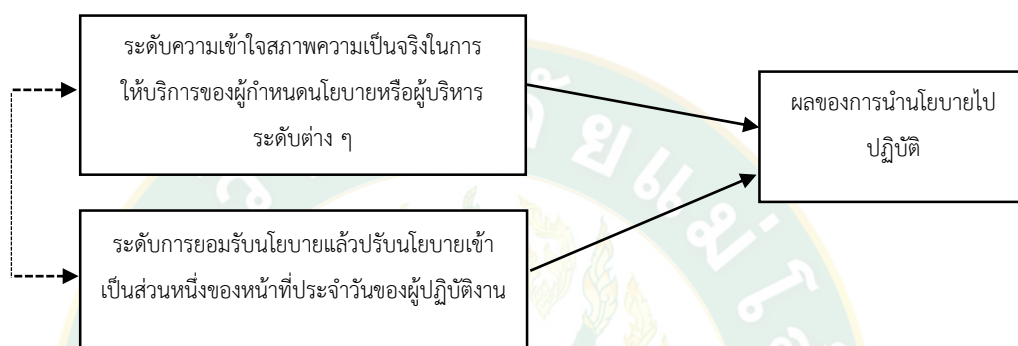
ภาพที่ 5: ตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์กร

ที่มา: วรเดช จันทรร (2539: 458)

5.6.4 ตัวแบบทางด้านการกระบวนการของระบบราชการ

การนำนโยบายไปปฏิบัติเกี่ยวข้องกับอำนาจขององค์กร ซึ่งไม่ได้อยู่ที่ผู้บริหารระดับสูงหรือบุคลากรคนใดคนหนึ่งซึ่งดำรงตำแหน่งตามอำนาจหน้าที่ที่เป็นทางการขององค์กร

อำนาจที่แท้จริงขององค์การกระจายอยู่ที่สมาชิกขององค์การ/ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติทุกคน โดยที่ผู้บริหารระดับสูง/ผู้บริหารระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องควบคุมไม่ได้ กล่าวคือ สมาชิกขององค์การ/ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ สามารถใช้ดุลพินิจพิจารณาอนุญาตในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ความเข้าใจสภาพความเป็นจริงในการให้บริการของผู้กำหนดนโยบาย/ผู้บริหารระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และการยอมรับนโยบายแล้วปรับแนวทางการปฏิบัติงานตามนโยบาย ให้เป็นส่วนหนึ่งของหน้าที่ประจำวันของผู้ปฏิบัติงานมีผลต่อความสำเร็จของนโยบาย

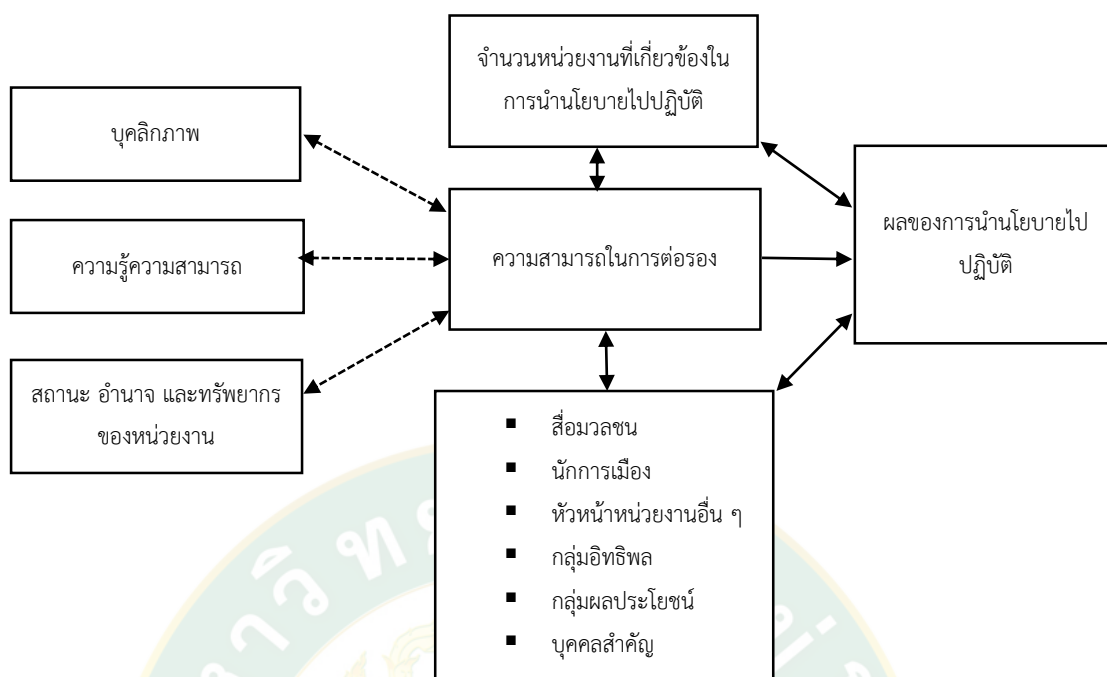

ภาพที่ 6: ตัวแบบทางด้านกระบวนการของระบบราชการ

ที่มา: วรเดช จันทรศร (2539: 460)

5.6.5 ตัวแบบทางด้านการเมือง

ผลการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับความสามารถในการเจรจาต่อรองของผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับนโยบายนั้น ๆ ในฐานะผู้มีส่วนได้และผู้มีส่วนเสียประโยชน์จากการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่า (เช่น งบประมาณ ทรัพยากร) ให้แก่สังคมโดยฝ่ายการเมือง ดังนั้น จำนวนหน่วยงาน/องค์การที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ สถานะ อำนาจและทรัพยากรของหน่วยงาน/องค์การ ความสามารถในการต่อรองของผู้ซึ่งเป็นตัวแทนของหน่วยงาน/องค์การ ความสัมพันธ์ของผู้ซึ่งเป็นตัวแทนของหน่วยงาน/องค์การ ในลักษณะของการสนับสนุนจากปัจจัยภายนอกหน่วยงาน/องค์การ ได้แก่ สื่อมวลชน นักการเมือง หัวหน้าหน่วยงานอื่น ๆ กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ และบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย

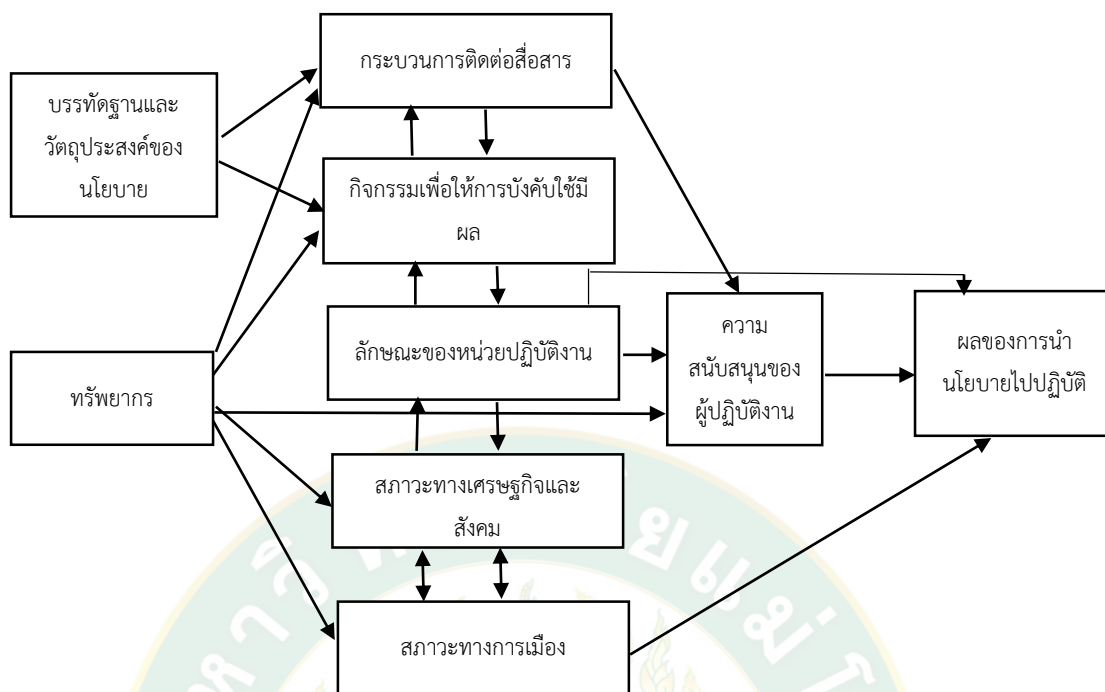

ภาพที่ 7: ตัวแบบทางด้านการเมือง

ที่มา: วรเดช จันทรศร (2539: 462)

5.6.6 ตัวแบบทั่วไป

ตัวแบบนี้พัฒนามาจากหลาย ๆ ตัวแบบ ทำให้ได้ตัวแปรในตัวแบบนี้ประกอบด้วย ตัวแปรบางตัวจากตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล ตัวแบบทางการจัดการ ตัวแบบทางการพัฒนา องค์การ ตัวแบบทางด้านกระบวนการของระบบราชการ และตัวแบบทางการเมือง เนื่องจากตัวแปรบางตัวไม่อาจวิเคราะห์โดยใช้เชิงปริมาณ และตัวแบบนี้ประกอบด้วยตัวแปรจำนวนมากจนไม่สามารถวิเคราะห์เจาะลึกได้ อย่างไรก็ตามตัวแบบนี้ให้ความสำคัญกับตัวแปร 3 ตัวในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ กระบวนการติดต่อสื่อสาร สมรรถนะขององค์การและความร่วมมือสนับสนุนของผู้ปฏิบัติงาน กล่าวคือ การติดต่อสื่อสารที่ดีมีผลต่อความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับนโยบายทั้งนี้ นโยบายต้องมีความชัดเจนและมีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานตามนโยบาย/แผนงาน/โครงการ ขณะที่สมรรถนะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติจะเกิดขึ้นได้ ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้ความสามารถ เป็นบุคลากรซึ่งมีคุณภาพ และทรัพยากรทางการบริหารมีจำนวนพอเพียง ส่วนผู้ปฏิบัติงานซึ่งจะให้ความร่วมมือสนับสนุนงานตามนโยบายต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญ ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหารในองค์การ ซึ่งใช้เทคนิคการจูงใจผู้ปฏิบัติงานให้พร้อมที่จะร่วมมือในการนำนโยบายไปปฏิบัติ พร้อมทั้งจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานและวิธีการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งด้านสถานะทางเศรษฐกิจ สังคมการเมือง และการบริหาร

ภาพที่ 8: ตัวแบบทั่วไป

ที่มา: วรเดช จันทรศร (2539: 465)

6. การประเมินผลนโยบายสาธารณะ

การประเมินผลนโยบายเป็นอีกขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญในกระบวนการนโยบายเนื่องจากผลที่ได้จากการประเมินจะนำไปสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือการยุตินโยบาย การประเมินผลนโยบายสามารถดำเนินการได้ทั้งก่อนและหลังนโยบายหรือโครงการเสร็จสิ้น เพื่อประเมินว่านโยบาย/โครงการเป็นไปตามเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ สามารถสนองความต้องการของประชาชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้หรือไม่หากไม่เป็นไปตามที่กำหนดจะปรับปรุงแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างไร (ศุภชัย ยาวะประภาส และปิยากร หวังมหาพร, 2555: 13)

กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 3 (ปรับปรุง) ว่าด้วยการอธิบายศัพท์ สภาแห่งชาติ (2558: 2) ได้ให้นิยามของการประเมินผลว่า หมายถึง การนำเอาผลของการวัดมาตัดสินคุณค่าของผลสำเร็จ

การประเมินผลผลลัพธ์ที่เกิดจากการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้ประเมินผลควรเตรียมการที่จะประเมินนโยบายไว้ล่วงหน้าตั้งแต่แรก เพราะถ้ารอให้มีการนำนโยบายไปปฏิบัติแล้วค่อยเริ่มเตรียมการประเมิน อาจปรากฏว่าการประเมินผลเป็นสิ่งที่ไม่สามารถจัดทำได้หรือไม่สามารถสรุปผลลัพธ์ของการดำเนินงาน ดังนั้นในขั้นตอนของการคัดสรรทางเลือกและออกแบบแผนงาน/โครงการควรเป็นช่วงเวลาที่มีการเตรียมกำหนดรูปแบบการวิจัยประเมินผลนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบุลักษณะ

ของข้อมูลและผู้สนับสนุนนโยบาย ผู้บริหาร ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติต้องการนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับแผนงาน/โครงการที่กำลังดำเนินงานอยู่หรือเสร็จสิ้นไปแล้ว และควรกำหนดเกณฑ์อันใดอันหนึ่งสำหรับนำมาใช้ในการประเมิน ในการวิจัยประเมินผลนโยบาย ควรจะให้ความสำคัญกับการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ นอกเหนือจากรูปแบบการประเมินผลนโยบายที่ถูกต้องเหมาะสม (มยุรี อนุমানราชธน, 2549: 242-243)

การประเมินผล (Evaluation) คือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติแผนการ มันคือการเปรียบเทียบผลสำเร็จทางปริมาณและคุณภาพ และผลกระทบต่อกลุ่มเป้าหมายกับวัตถุประสงค์และระดับคาดหวังที่ได้กำหนดไว้ ผลของการประเมินจะเป็นพื้นฐานให้แก่วิธีการทบทวนและปรับปรุงแผนนโยบาย และแผนการในขั้นต่อไป ซึ่งในการประเมินก็มีหลายอย่างด้วยกัน เช่น การประเมินผลในขณะปฏิบัติโครงการ (Formative Evaluation) การประเมินเวลาสำเร็จโครงการ (Summative Evaluation) และการประเมินผลกระทบหลังจากการปฏิบัติโครงการระยะหนึ่ง (Impact Evaluation) (คำตัน จันทะลา และคุณมี พมมะนิต, 2547: 34)

การประเมินผลการปฏิบัติงาน หมายถึง กระบวนการประเมินค่าของบุคคลผู้ปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ทั้งผลงานและคุณลักษณะอื่น ๆ ที่มีคุณค่าต่อการปฏิบัติงานภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้อย่างแน่นอน ภายใต้การสังเกต จดบันทึกและประเมินโดยหัวหน้างาน โดยอยู่บนพื้นฐานของความเป็นระบบและมาตรฐานแบบเดียวกัน มีเกณฑ์การประเมินที่มีประสิทธิภาพในทางปฏิบัติให้ความเป็นธรรมโดยทั่วกัน (อลงกรณ์ มีสุทธา และสมิต สัจฉกร, 2552: 12)

จากการให้ทัศนะของนักวิชาการที่ได้กล่าวมาข้างต้น ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า การประเมินผลนโยบายเป็นกระบวนการอีกกระบวนการหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งและเป็นกระบวนการที่สืบเนื่องมาจากขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งกระบวนการนี้สามารถดำเนินการได้ก่อนหรือภายหลังที่นโยบายเสร็จสิ้น ทั้งนี้เพื่อต้องการอยากรับทราบว่าผลของการดำเนินงาน/การปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของนโยบายนโยบายประสบความสำเร็จได้มากน้อยเพียงใด หรือเป็นไปอย่างไร สามารถตอบสนองตามความต้องการของประชาชน/หรือกลุ่มเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ของนโยบายได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งสามารถนำผลที่ได้จากการประเมินเอามาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป

7. การสื่อสารและการรับรู้ในองค์กร

7.1 การสื่อสาร

ณัฐชดา วิจิตรจามรี (2553: 13) ได้นำเสนอ คำว่า “การสื่อสาร” (Communication) มีหลายความหมาย ขึ้นอยู่กับว่าจะพิจารณาการสื่อสารในแง่ใด และมีวัตถุประสงค์จะใช้การสื่อสารอย่างไร อาทิ

การสื่อสาร คือ พฤติกรรมใด ๆ ของแต่ละบุคคลที่ก่อให้เกิดความหมาย

การสื่อสาร คือ ปฏิกริยาระหว่างกันทางสังคมโดยอาศัยระบบสัญลักษณ์และข่าวสาร

การสื่อสาร คือ การส่งข้อมูล ความคิด อารมณ์ ความชำนาญ และอื่น ๆ โดยการใช้สัญลักษณ์ คำ รูปภาพ ตัวเลข แผนภูมิ และอื่น ๆ

การสื่อสาร เป็นกระบวนการที่ถ่ายทอดความคิดจากแหล่งหนึ่งไปยังผู้รับโดยตั้งใจที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับ

ดังนั้น การสื่อสาร หมายถึง การกระทำโดยบุคคลเดียวหรือหลายคนในการส่งและการรับข่าวสาร ซึ่งอาจถูกบิดเบือนด้วยสิ่งรบกวนภายใต้สภาพผลกระทบและโอกาสที่ทำให้เกิดข้อมูลย้อนกลับ

7.2 การรับรู้

ณัฐชดา วิจิตรจามรี (2553: 44) ได้ให้นิยามว่า การรับรู้ (Perception) คือ วิธีการที่บุคคลมองโลกที่อยู่รอบ ๆ ตัวของบุคคล บุคคลสองคนอาจมีความคิดต่อตัวกระตุ้นอย่างเดียวกันภายใต้เงื่อนไขเดียวกัน แต่บุคคลทั้งสองอาจมีวิธีการยอมรับ (Recognize) การเลือกสรร (Select) การประมวล (Organize) และการตีความ (Interpret) เกี่ยวกับตัวกระตุ้นดังกล่าวไม่เหมือนกัน นอกจากนี้ การรับรู้ยังสามารถอธิบายได้ง่า ๆ ว่าเป็น กระบวนการตีความที่ผ่านประสาทสัมผัสใด ๆ โดยตรง การรับรู้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

7.2.1 การรับรู้จากประสาทสัมผัส (Sensory perception) คือ สภาวะความเป็นจริงทางกายภาพที่สามารถรับรู้ผ่านประสาทต่าง ๆ ได้ เช่น เรารับรู้ว่ นาย ก. กำลังอ่านหนังสือ

7.2.2 การรับรู้แบบตีความ (Normative perception) คือ สภาวะความเป็นจริงที่มาจาก การตีความ ซึ่งต้องอาศัยความคิดเห็นหรือความชอบส่วนบุคคล เช่น นางสาว ข. อาจจะสวยในสายตาของ นาย ก. แต่ไม่สวยในความคิดของ นาย ค. เป็นต้น

8. ภาวะผู้นำองค์กร

8.1 ความหมายของภาวะผู้นำ

ณัฐชดา วิจิตรจามรี (2553: 238-239) ได้ให้นิยามว่า “ภาวะผู้นำ” (Leadership) หมายถึง กระบวนการชี้นำและจูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการต่าง ๆ ที่ผู้บริหารสามารถกระตุ้นให้งานสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ขององค์กรได้โดยใช้ทักษะการสื่อสารและโน้มน้าวใจที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้สมาชิกในองค์กรร่วมมือทำงานอย่างเต็มที่ ในขณะที่ แชรโตรี แชมมวล (2549 อ้างใน ณัฐชดา วิจิตรจามรี, 2553: 238) ก็ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นส่วนที่สำคัญของระบบ “การจัดการ” ที่ดี ซึ่งระบบการจัดการมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. การประเมินสถานการณ์ในเชิงเหตุผลเพื่อตัดสินใจเลือกเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ตลอดจนสิ่งที่จะต้องกระทำ
2. การพัฒนากลยุทธ์อย่างมีประโยชน์เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
3. การนำทรัพยากรที่จำเป็นทางการบริหารมาใช้ให้เกิดประโยชน์
4. การใช้เหตุผลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดองค์การ การอำนวยความสะดวก และการควบคุมด้านการจัดการให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การ
5. การกระตุ้นจิตใจให้สมาชิกในองค์การร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การ

จากองค์ประกอบข้างต้น เห็นได้ว่าภาวะผู้นำถือเป็นส่วนหนึ่งของระบบการจัดการที่มุ่งเน้นไปที่การชี้นำเพื่อให้สมาชิกในองค์การกระตือรือร้นและเต็มใจให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ดังนั้น ผู้บริหารที่จะประสบความสำเร็จจะต้องมีทั้งความสามารถในการเป็นผู้บริหารจัดการและภาวะผู้นำ การมีตำแหน่งหน้าที่ในทางการบริหารงานอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะทำให้งานบรรลุเป้าหมายได้ ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำเพื่อชักจูงและกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานมีความกระตือรือร้นและให้ความร่วมมือในการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่ความสำเร็จด้วย

8.2 คุณลักษณะของภาวะผู้นำ

คุณลักษณะต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยชี้ถึงการมีภาวะผู้นำ (Gibson and Hodgetts, 1991: 183 อ้างใน ญัฐชดา วิจิตรจามรี, 2553: 239-240) ดังนี้

1. ความเฉลียวฉลาดมากกว่าผู้ตาม (Superior intelligence) เพื่อสามารถกำหนดและถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร ตัดสินใจทางการบริหาร หากผู้นำขาดความเฉลียวฉลาดกว่าจะประสบปัญหาในการชี้นำผู้อื่นในกลุ่ม
2. วุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional maturity) ผู้นำที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีความมั่นใจในตัวเอง และชี้นำผู้ใต้บังคับบัญชาได้ด้วยความเอื้อกันสุขุมเมื่อเผชิญกับสถานการณ์วิกฤติ ผู้นำจะต้องควบคุมอารมณ์และหาทางแก้ไขปัญหาได้ ผู้นำจะต้องไม่ร้องไวยวายและ/โยนความผิดให้แก่ผู้อื่น
3. แรงจูงใจ (Motivation drive) ผู้นำจะต้องมีแรงจูงใจสูงที่จะทำงานให้สำเร็จลุล่วง มีความทะเยอทะยานที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จและบรรลุความต้องการในระดับสูงขึ้น
4. ทักษะในการแก้ไขปัญหา (Problem-solving skills) ผู้นำที่มีประสิทธิภาพจะเป็นนักแก้ไขปัญหา สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ แยกแยะหาสาเหตุและผลกระทบ ตัดสินใจได้ว่าจะดำเนินการแก้ไขอย่างไร
5. ทักษะการบริหาร (Managerial skills) ผู้นำต้องมีทักษะสำคัญ 3 ประการเพื่อความสำเร็จในการบริหาร ได้แก่

5.1 ทักษะด้านเทคนิค (Technical skills) ได้แก่ ความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิธีการและขั้นตอน เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการทำงานด้วยเครื่องมือและเทคนิคพิเศษต่าง ๆ เช่น ถ้าเป็นงานด้านการเงินการบัญชี ต้องมีความรอบรู้และสามารถที่จะประยุกต์ใช้เทคนิคพิเศษต่าง ๆ มาใช้ในการทำบัญชีและปฏิบัติงานทางบัญชี ทักษะด้านนี้มีความสำคัญกับผู้บริหารระดับต้น

5.2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human skills) ได้แก่ทักษะในการทำงานร่วมกับคนอื่น ทักษะที่สร้างความร่วมมือในกลุ่มงาน รวมถึงทักษะในการสื่อสาร จูงใจและชักนำบุคลากร อาจเรียกว่าเป็นทักษะเกี่ยวกับคน (People skills) ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถทำงานและสื่อสารกับเพื่อนร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา และบุคคลที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.3 ทักษะด้านการจัดการ (Administrative skills) ได้แก่ ทักษะในการประสานส่วนต่าง ๆ ขององค์การเข้าด้วยกัน และความสามารถในการเปลี่ยนนโยบายและความต้องการในระยะยาวขององค์การให้เป็นแผนปฏิบัติการได้ ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ โอกาสและอุปสรรค เพื่อกำหนดแผนการได้อย่างเหมาะสม

จากการทบทวนแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนโยบายสาธารณะมาตั้งข้างต้นนั้น ทำให้ทราบถึงรายละเอียดของกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันนโยบาย เช่น การก่อตัวของนโยบาย การกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ การประเมินนโยบาย และการสืบต่อหรือการยุตินโยบาย เป็นต้น และพร้อมเดียวกันนั้นก็สามารทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยผ่านการสังเคราะห์จากการทบทวนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งสามารถระบุประเด็นปัจจัยดังกล่าวได้ดังนี้

1. ความเข้าใจหรือความเห็นพ้องกันในวัตถุประสงค์นโยบาย/เอกภาพนโยบาย
2. การติดต่อสื่อสารและการประสานงานระหว่างภายในและภายนอกองค์การ
3. การรับรู้ เข้าใจและสามารถนำนโยบายไปปฏิบัติ
4. การสนับสนุนและความผูกพันขององค์การหรือบุคคลสำคัญ
5. สมรรถนะองค์การ (ด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สภาพแวดล้อมภายนอกหน่วยงานที่เอื้ออำนวยต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ฯลฯ)
6. ภาวะผู้นำองค์การ (การวางแผน การคัดเลือก/จัดสรรบุคลากร จัดโครงสร้างหน่วยงาน ผู้มีอำนาจหน้าที่นำนโยบายไปปฏิบัติต้องได้รับการยอมรับ ฯลฯ)

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล

1. ความหมายของประสิทธิผล

ในการพิจารณาความหมายของประสิทธิผลนั้น นักวิชาการต่าง ๆ ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้
 ประสิทธิผล หมายถึง ความสามารถขององค์การในการใช้ทรัพยากรการบริหาร และแนวทางที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและได้ประโยชน์สูงสุด บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์การ กล่าวคือ ทำให้ผู้รับบริการจากองค์การพึงพอใจในขณะเดียวกับสมาชิกขององค์การสามารถปรับตัวและพัฒนาให้องค์การอยู่ต่อไปได้ (สุทธิพันธ์ ดิพลับ, 2544: 14)

ประสิทธิผล หมายถึง การบริหารงานได้ตามสัมฤทธิ์ผลตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดและตามเป้าหมายขององค์การที่ระบุไว้ (สุลิตัน โสมมะลัด, 2553: 43)

ประสิทธิผล หมายถึง ความสามารถขององค์การในการใช้ทรัพยากรการบริหาร และแนวทางที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและได้ประโยชน์สูงสุดบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การ (ศิริพร วุฒิ, 2544: 22)

ประสิทธิผล หมายถึง ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเงื่อนไขความสำเร็จของโครงการ ซึ่งรวมถึงผลประโยชน์ที่กลุ่มเป้าหมายได้รับ (วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์, 2554: 55)

ประสิทธิผลมีนิยามในหลายมิติ (วันชัย มีชาติ, 2552: 319-320) ดังนี้

1. ในมิติระดับองค์การ กล่าวคือ หากถามผู้บริหารของบริษัทถึงประสิทธิผลขององค์การ คำตอบที่เราได้รับก็จะได้แก่ความสามารถขององค์การในการเจริญเติบโต การทำกำไร และการได้รับผลตอบแทนจากการบริหารองค์การ

2. ในมิติผู้ถือหุ้นในบริษัท กล่าวคือ องค์การที่มีประสิทธิผลได้แก่ องค์การที่มีผลกำไรสูง ค่าใช้จ่ายในองค์การน้อย ยอดขายสินค้าหรือบริการสูง และผลตอบแทนจากเงินปันผลดี

3. ในมิติลูกจ้างหรือพนักงานจะมองประสิทธิผลของกิจการเดียวกันว่าได้แก่ การเพิ่มเงินเดือนในระดับที่สูง ผลตอบแทนดี ความมั่นคงและสวัสดิการดี และ

4. ในมิติลูกค้าขององค์การมองว่าองค์การที่มีประสิทธิผลได้แก่ องค์การที่ขายสินค้าราคาไม่สูง สินค้าได้คุณภาพ มีการให้บริการที่ดี

ประสิทธิผล หมายถึง ระดับผลงานจริงที่ได้รับเทียบกับผลงานที่ควรได้รับตามระดับคาดหวังที่ได้กำหนดไว้ (คำตัน จันทะลา และคุณมี พมมะนิต, 2547: 33)

ประสิทธิผล หมายถึง การกระทำให้ถูกต้อง (Doing the right thing) โดยคำนึงถึงความสามารถบรรลุเป้าหมาย (Goals) ที่กำหนดเอาไว้ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2539: 4)

จากการมองประสิทธิผลของแต่ละบุคคลข้างต้น อย่างไรก็ตามจะเห็นว่าจากมุมมองของบุคคลที่เกี่ยวข้องประสิทธิผลขององค์การจะมีความแตกต่างกันออกไปตามแต่ละบุคคลจะมองในหลาย ๆ แง่มุม ดังนั้นกล่าวโดยสรุป คำว่าประสิทธิผล หมายถึง ความสามารถขององค์การในการดำเนินกิจกรรมใดหนึ่งซึ่งนำมาสู่ผลลัพธ์ที่ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ขององค์การ หรือหน่วยงานใดหนึ่ง

ได้กำหนดไว้ โดยการนำใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ภายในองค์กรอย่างคุ้มค่าและต้องเกิดผลลัพธ์ตามที่วัตถุประสงค์ขององค์กรต้องการจะให้

2. เกณฑ์การวัดประสิทธิผลขององค์กร

วันชัย มีชาติ (2552: 320-323) ได้รวบรวมเกณฑ์ที่ใช้วัดประสิทธิผลขององค์กรไว้ดังนี้

1. เกณฑ์ด้านเป้าหมาย (Goal approaches) ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์ต่าง ๆ ดังนี้

- 1) การเน้นผลสำเร็จของงาน (achievement emphasis)
- 2) ผลผลิต (productivity)
- 3) ประสิทธิภาพ (efficiency)
- 4) กำไร (profit)
- 5) คุณภาพของสินค้าและบริการ (quality of product/services)
- 6) การวางแผนและการกำหนดเป้าหมาย (planning and goal setting)
- 7) ความเห็นพ้องต้องกันในเป้าหมาย (goal consensus)
- 8) ความพร้อม (readiness)
- 9) การยึดเป้าหมายร่วมกัน (internalization of organizational goals)

2. เกณฑ์ด้านกระบวนการภายใน (Internal Process Approaches) ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์

ดังนี้

- 1) การควบคุม (control)
- 2) ความขัดแย้งหรือการยึดเหนี่ยวภายในองค์กร (conflict/cohesion)
- 3) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ของฝ่ายจัดการ (managerial interpersonal relations skills)
- 4) ทักษะด้านงานของฝ่ายจัดการ (managerial task skills)
- 5) การจัดการและการควบคุมข้อมูลข่าวสาร (information management and control)

6) การมีส่วนร่วมและการกระจายอำนาจ (participation and shares influence)

3. เกณฑ์ด้านการเมือง (Political Approaches) ได้แก่ เกณฑ์การวัดในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ความเป็นตัวแทน (representativeness)
- 2) ความพร้อมที่จะถูกตรวจสอบ (accountability)
- 3) ความรับผิดชอบ (responsibility)
- 4) ความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ (constitutionality)
- 5) การสนับสนุนค่านิยมแบบประชาธิปไตย (adherence to democratic values)

4. เกณฑ์ด้านทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Approaches) ประกอบด้วยเกณฑ์วัดในเรื่อง

- 1) ความพอใจในงาน (job satisfaction)
- 2) แรงจูงใจ (motivation)
- 3) ขวัญ (morale)
- 4) การให้คุณค่ากับบุคคลในองค์การ (value to human resources)
- 5) การฝึกอบรมและการพัฒนา (training and development)
- 6) การขาดงาน (absenteeism)
- 7) อัตราการลาออก (turnover)
- 8) การเกิดอุบัติเหตุ (accident rates)
- 9) ความสอดคล้องกันของบทบาทและบรรทัดฐาน (role and norm congruence)

5. เกณฑ์ด้านระบบ (System Approaches) ได้แก่ เกณฑ์การวัดประสิทธิผลในเรื่อง

- 1) ความมีเสถียรภาพ (stability/maintenance)
- 2) การเจริญเติบโต (growth)
- 3) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (flexibility/adaptation)
- 4) การใช้ประโยชน์จากสภาพแวดล้อม (utilization of environment)
- 5) การประเมินจากบุคคลภายนอก (evaluations by external actors)

จากเกณฑ์การวัดประสิทธิผลขององค์การที่มีการรวบรวมไว้จะสามารถแยกเป็นกลุ่มในการวัดผลด้านต่าง ๆ ขององค์การ และครอบคลุมมิติต่าง ๆ ในการวัดผลสำเร็จขององค์การแต่จะเห็นว่าเกณฑ์ต่าง ๆ เหล่านี้ค่อนข้างหลากหลายและมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับมุมมองของผู้ที่เกี่ยวข้องทำให้เกิดความยากลำบากในการสรุปว่าองค์การมีประสิทธิผล

3. แนวความคิดในการวัดประสิทธิผลขององค์การ

วันชัย มีชาติ (2552: 323-324) ได้เสนอแนวความคิดในการศึกษาประสิทธิผลขององค์การ ประกอบด้วยแนวความคิดที่สำคัญ 2 กลุ่ม คือ

1. แนวความคิดการวัดประสิทธิผลขององค์การแบบดั้งเดิม (Traditional Effectiveness Approaches) ซึ่งประกอบด้วยแนวความคิด 3 ประการ คือ

- 1) แนวความคิดการบรรลุเป้าหมาย (goal approach)
- 2) แนวความคิดระบบ (system resource approach)
- 3) แนวความคิดด้านกระบวนการภายในองค์การ (internal process approach)

2. แนวความคิดการวัดประสิทธิผลในปัจจุบัน (Contemporary Effectiveness Approaches) ซึ่งประกอบด้วยแนวความคิด 2 ประการ คือ

- 1) แนวความคิดการวัดประสิทธิผลจากผู้มีส่วนได้เสียในองค์กร (stakeholders approach)
- 2) แนวความคิดการวัดประสิทธิผลจากการแข่งขันกันของค่านิยมในองค์กร (competing-value approach)

4. การวัดประสิทธิผลองค์กร

สำหรับในการพิจารณาแนวความคิดในการวัดประสิทธิผลขององค์กรในงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยจะขอยกตัวอย่างให้เห็นการวัดประสิทธิผลขององค์กรจากการบรรลุเป้าหมาย (Goal Attainment Approach) ซึ่งแนวความคิดในการวัดประสิทธิผลขององค์กรจากการบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ เป็นแนวความคิดที่มีความเชื่อว่าองค์กรทุกองค์กรที่ตั้งขึ้นมาจะมีเป้าหมายเฉพาะในการทำงาน เมื่อองค์กรมีเป้าหมายของตนเองระดับความสำเร็จขององค์กรจึงสามารถวัดได้จากระดับของการบรรลุเป้าหมายขององค์กรตามที่ได้ตั้งไว้ องค์กรที่มีประสิทธิผลจึงได้แก่ องค์กรที่สามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายขององค์กร การวัดประสิทธิผลขององค์กรตามแนวคิดนี้จะให้ความสำคัญกับผลผลิต (output) ขององค์กร ซึ่งแตกต่างกันออกไป องค์กรที่จะเลือกใช้แนวความคิดนี้ในการวัดประสิทธิผลขององค์กรจะต้องมีลักษณะ (วันชัย มีชาติ, 2552: 325-333) ดังนี้

1. องค์กรมีเป้าหมายที่แท้จริง (ultimate goals) หรือเป้าหมายสูงสุดขององค์กรที่จะทำ ให้สามารถนำมาใช้วัดความสำเร็จได้
2. เป้าหมายขององค์กรจะต้องมีความชัดเจน และเป็นที่เข้าใจตรงกันของสมาชิกใน องค์กร
3. เป้าหมายขององค์กรจะต้องไม่มากเกินไปเพราะการมีเป้าหมายมากจะก่อให้เกิดความ สับสนในการปฏิบัติงานได้
4. เป้าหมายขององค์กรจะต้องเป็นที่เห็นพ้องต้องกันของสมาชิกในองค์กร กล่าวคือ สมาชิกส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยกับเป้าหมายดังกล่าว และ
5. เป้าหมายจะต้องสามารถวัดได้

ดังนั้นในการวัดประสิทธิผลขององค์กรจากการบรรลุเป้าหมายขององค์กรนี้จะเป็น แนวความคิดแรก ๆ ในการศึกษาประสิทธิผลขององค์กร เพราะมองถึงเป้าหมายขององค์กรเป็น ส่วนสำคัญในการดำเนินงานและเห็นว่าเป้าหมายเป็นสิ่งที่แสดงถึงความจำเป็นในการมีอยู่ขององค์กร

แนวความคิดนี้ยังคงมีปัญหาหลายประการซึ่งหากจะมีการนำมาใช้วัดประสิทธิผลขององค์กร นักบริหารจะต้องพิจารณาและให้ความสนใจด้วยปัญหาดังกล่าว ได้แก่

1. เป้าหมายที่กำหนดขึ้นเป็นเป้าหมายของใคร
2. เป้าหมายที่เป็นทางการและเป้าหมายที่แท้จริงขององค์กร
3. องค์กรหนึ่ง ๆ มักจะมีเป้าหมายจำนวนมาก
4. เป้าหมายระยะสั้นและเป้าหมายระยะยาว
5. การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย และ
6. การเปลี่ยนแปลงเป้าหมาย

ในขณะที่ ศิริพร วุฒิ (2544: 22-23) ก็ได้นำเสนอวิธีการวัดประสิทธิผลขององค์กรโดยการประเมินอัตราส่วนค่าใช้จ่ายกับประสิทธิผล เป็นการประเมินประสิทธิภาพของนโยบาย/แผนงาน/โครงการสาธารณะ ซึ่งเป็นการประเมินทางเลือกสำหรับการตัดสินใจ โดย

1. ทำให้ผลลัพธ์ทั้งหมดแปลงรูปมาอยู่ในหน่วยของเงินตราหรือหน่วยของผลลัพธ์
2. เปรียบเทียบมิติต่าง ๆ ของผลกระทบ

การคำนวณผลหารระหว่างค่าใช้จ่ายที่มีหน่วยเป็นเงินตรากับผลลัพธ์หรือผลกระทบที่มีหน่วยไม่เป็นเงินตรา สามารถเขียนในรูปสมการได้ดังนี้

$$C/E = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายสุทธิที่เป็นเงินตรา}}{\text{ผลลัพธ์หรือผลกระทบสุทธิไม่เป็นเงินตรา}}$$

$$C/E = \frac{C-G}{B-R}$$

C = ค่าใช้จ่ายของนโยบาย/แผนงาน/โครงการซึ่งมีหน่วยเป็นเงินตรา

G = ค่าใช้จ่ายที่สามารถประหยัดจากการจัดทำนโยบาย/แผนงาน/โครงการ

B = ผลตอบแทน หมายถึง ผลลัพธ์หรือผลกระทบของนโยบาย/แผนงาน/โครงการมีหน่วยไม่เป็นเงินตรา

R = ความเสี่ยงภัย หมายถึง ผลกระทบข้างเคียงของนโยบาย/แผนงาน/โครงการมีหน่วยไม่เป็นเงินตรา

การประเมินอัตราส่วนค่าใช้จ่ายกับประสิทธิผล มีประโยชน์ต่อผู้บริหารเป็นอย่างมาก เพราะเป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้มีการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของนโยบาย/แผนงาน/โครงการ ซึ่งจะทำให้สามารถตัดสินใจกำหนดทางเลือกที่มีประสิทธิผลแต่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด และจะมี

คุณประโยชน์มากขึ้น หากประสิทธิผลของนโยบาย/แผนงาน/โครงการดังกล่าวเป็นลักษณะมิติเดียว ซึ่งหากประสิทธิผลปรากฏเป็นหลายมิติ จะทำให้คุณประโยชน์ของ C/E ลดลง ซึ่งแนวคิดพื้นฐานข้างล่างนี้เป็นการประเมินค่าใช้จ่ายกับประสิทธิผล หรือการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายประสิทธิผล เนื่องจาก

1. ความจำกัดของทรัพยากร
2. ทุกสิ่งทุกอย่างไม่สามารถจัดทำโครงการได้ทุกโครงการ
3. ความจำเป็นจะต้องเลือกระหว่างวิธีการจัดทำโครงการต่าง ๆ กันด้วยวัตถุประสงค์ และราคาต่างกัน
4. การวางหลักเกณฑ์หรือวัตถุประสงค์ของโครงการสามารถจัดทำได้อย่างชัดเจนซึ่งส่งผลชี้ถึงผลตอบแทน และผลประโยชน์ได้อย่างชัดเจน
5. สามารถทำนายบอกผลประโยชน์ต่าง ๆ ของโครงการที่จัดทำขึ้นได้อย่างค่อนข้างชัดเจนรวมทั้งคาดคะเนถึงผลเสียต่าง ๆ ตลอดจนวิธีการจัดทำ และการบริหารโครงการ
6. ทำให้เข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับความเป็นไปได้ ความสำเร็จและต้นทุนของแต่ละโครงการในแต่ละสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้การประเมิน หรือวิเคราะห์ดังกล่าวอาจเป็นเครื่องมือตัดสินระหว่างโครงการที่มีวัตถุประสงค์ต่างกันว่า โครงการใดมีคุณค่าพอที่จะทำหรือไม่

แนวคิดการบริหารจัดการการศึกษาในระดับสามัญศึกษา

1. การศึกษาในระดับสามัญศึกษา

1.1 ความหมายการศึกษาสามัญศึกษา

การศึกษาสามัญศึกษา หมายถึง การเรียนการสอนความรู้พื้นฐานทั่วไป ซึ่งประกอบด้วย ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และใช้เวลาเรียนทั้งหมด 12 ปี (สภาแห่งชาติ, 2558: 5)

การศึกษาสามัญศึกษา (General Education) คือ การศึกษาที่ตามปกติแล้วจัดขึ้นตามโรงเรียนและในขอบเขตระบบการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ ความเข้าใจใน รายวิชา หรือกลุ่มวิชาต่าง ๆ อาทิ ภาษา วรรณคดี คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ธรรมชาติ เป็นลำดับขึ้นไป และให้ผู้เรียนสามารถเรียนต่อตามขั้นและขั้นได้ โครงการหลักสูตรสามัญศึกษามีได้เล็งใส่การเรียน วิชาชีพเฉพาะด้าน หรือวิชาชีพใดหนึ่งเพื่อจะประกอบอาชีพได้โดยตรง ในบางกรณีก็อาจจัดเป็น

โครงการหลักสูตรนอกระบบโรงเรียนได้ โดยกลุ่มเป้าหมายก็คือไชนีสที่ออกกลางคันก่อนเวลาอันควรหรือแม้แต่ผู้ใหญ่ (คำตัน จันทะลา และคุณมี พมมะนิต, 2547: 8)

กล่าวโดยสรุป การศึกษาระดับมัธยมศึกษา หมายถึง รูปแบบการจัดเรียนการสอนโดยได้เน้นหนักไปที่การปูพื้นฐานด้านความรู้ทั่วไป ซึ่งโดยทั่วไปก็จะมีจัดการเรียนการสอนขึ้นภายในขอบเขตสถานการศึกษาต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานด้านวิชาต่าง ๆ เพื่อนำไปต่อยอดในระดับที่สูงต่อไป โดยทั่วไปแล้วระบบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาอยู่ใน สปป.ลาว จะประกอบมี ชั้นประถมศึกษา ซึ่งจัดการดำเนินการเรียนการสอนทั้งหมด 5 ปี ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จัดการเรียนการสอนทั้งหมด 4 ปี และชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จัดการเรียนการสอนทั้งหมด 3 ปี รวมทั้งสิ้น 12 ปี

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา โดยอิงตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับปรับปรุง) มาตรา 13 (ปรับปรุง) สภาแห่งชาติ (2558: 5) โดยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ไว้ดังนี้

1. ประถมศึกษา เพื่อให้ความรู้พื้นฐานและมีความสามารถในการฟัง การอ่าน การเขียน การพูด การมอง การถาม การคิดคำนวณ การสุขอนามัย กีฬา-กายกรรม และการฝึกแอบศิลปะขั้นพื้นฐาน เป็นต้น
2. มัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาษาลาว คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ วิทยาศาสตร์สังคม กีฬา-กายกรรม ศิลปะ กฎหมาย เทคโนโลยี วิชาชีพและภาษาต่างประเทศ สำหรับเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และอาชีวศึกษา
3. มัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อยกระดับและเสริมขยายเนื้อหาที่ได้เรียนมานั้น นอกจากนี้ยังต้องเน้นหนักบางวิชา เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะของผู้เรียนสำหรับเรียนต่ออาชีวศึกษา การศึกษาชั้นสูง และประกอบอาชีพ

1.3 โครงประกอบการศึกษาสามัญศึกษา

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา โดยอิงตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับปรับปรุง) มาตรา 14 (ปรับปรุง) สภาแห่งชาติ (2558: 5) โดยได้กำหนดโครงสร้างประกอบของการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งประกอบด้วยชั้นประถมศึกษา และชั้นมัธยมศึกษา ดังรายละเอียดกลุ่มนี้

1. ชั้นประถมศึกษา คือ การศึกษาในระดับเริ่มต้นของสายสามัญศึกษา มีการกำหนดระยะเวลาเรียนทั้งหมด 5 ปี
2. ชั้นมัธยมศึกษา คือ การศึกษาที่ต่อเนื่องมาจากชั้นประถมศึกษา ที่มีระยะเวลาเรียนทั้งหมด 7 ปี ซึ่งประกอบด้วยมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังรายละเอียดกลุ่มนี้

- 1) ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีระยะเวลาเรียนทั้งหมด 4 ปี
- 2) ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษาที่สืบต่อการเรียนการสอนจากมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งมีระยะเวลาเรียนทั้งหมด 3 ปี

1.4 หน้าที่/ภารกิจรวมของโรงเรียนสามัญศึกษา

มันทาดุลลาด ไตพวงนาจ (2539: 42) ได้กล่าวว่า หน้าที่โดยรวมของโรงเรียนสามัญศึกษา ซึ่งประกอบมีดังนี้

1. พัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพและความสามารถอันจำเป็น เพื่อสืบต่อในการเรียนเตรียมความพร้อมก้าวเข้าสู่ชีวิต ปกป้องรักษาและพัฒนาประเทศชาติ
2. เสาะแสวงหาในการเรียนรู้ บำรุงนักเรียนที่เรียนดี เรียนเก่งให้แก่ประเทศชาติ
3. ส่งเสริมให้เด็กในเกณฑ์อายุ 6 ปีถึง 10 ปี จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาโดยทั่วไป เอาใจใส่ประกอบส่วนเข้าในการลบเล้าความกึกหนังสือ และบำรุงวัฒนธรรมให้แก่ประชาชน พนักงานกรรมากร อยู่ตามกรมกองหรือท้องถิ่น
4. ประกอบส่วนในการพัฒนาเศรษฐกิจ วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคนิคในระดับชาติ และท้องถิ่น

2. หลักการคุ้มครองโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.1 ความหมายของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตามหมวดที่ 1 มาตรา 4 กรณมัธยมศึกษา (2556: 3) ได้ระบุว่า “โรงเรียนมัธยมศึกษา” ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์ โดยได้แยกประเด็นอธิบาย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง การศึกษาชั้นพื้นฐานที่ประกอบไปด้วย 4 ชั้นเรียน ได้แก่ ชั้นมอ 1 ถึงชั้นมอ 4
2. โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบไปด้วย 3 ชั้นเรียน ได้แก่ ชั้นมอ 5 ถึงชั้นมอ 7
3. โรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์ ประกอบไปด้วยชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในสถานที่เดียวกันหรืออยู่สถานที่ต่างกัน แต่มีโครงสร้างการบริหารเดียวกัน

2.2 หลักการคุ้มครองโรงเรียนมัธยมศึกษา

โรงเรียนมัธยมศึกษา มีการบริหารคุ้มครอง (กรณมัธยมศึกษา, 2556: 2) ดังนี้

1. เป็นสถานที่ปฏิบัติแนวทางนโยบายการศึกษาแห่งชาติ

2. ปฏิบัติตามการแบ่งชั้นคุ้มครอง โดยการมีส่วนร่วมขององค์การปกครอง และชุมชนในท้องถิ่น

3. รับเอานักเรียนที่ได้รับประกาศนียบัตรจบชั้นประถมศึกษาหรือเทียบเท่า เข้าเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและรับเอานักเรียนที่ได้รับประกาศนียบัตรจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า เข้าเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

4. โรงเรียนกินนอนชนเผ่าต้องรับเอานักเรียนเข้าเรียนตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬาทางออก

5. ไม่อนุญาตให้บุคคลหรือนิติบุคคลนำใช้ที่ดิน สถานที่และห้องเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐเป็นสถานที่เปิดการเรียนการสอนการศึกษาภาคเอกชน

2.3 ภารกิจและหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.3.1 ภารกิจของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตามหมวดที่ 3 มาตรา 12 กรมมัธยมศึกษา (2556: 12) ได้ระบุว่า โรงเรียนมัศึกษามีภารกิจในการศึกษาอบรมนักเรียนตาม 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาเพื่อเน้นใส่พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและปริมาณเพื่อสนองให้แก่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในแต่ละท้องถิ่น

2.3.2 หน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตามมาตรา 13 กรมมัธยมศึกษา (2556: 12-13) ได้ระบุว่า โรงเรียนมัศึกษามีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการปฏิบัติแนวทางการศึกษาของพรรคและแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของชาติ

2. ศึกษาอบรมแนวคิดการเมืองของพนักงาน ครู และนักเรียนให้มีคุณสมบัติ มีน้ำใจรักชาติ รักระบอบประชาธิปไตยประชาชน เพื่อตอบสนองความต้องการของภารกิจปกป้องรักษาและสร้างสาประเทศชาติ

3. วางแผนพัฒนาและคุ้มครองโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4. จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการและกีฬากำหนด และหลักสูตรท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

5. รับเอานักเรียนเข้าเรียนตามระเบียบหลักการที่ทางกระทรวงศึกษาธิการและกีฬาได้กำหนดไว้

6. คุ้มครองบริหารและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการจัดการเรียนการสอน

7. พัฒนาและประยุกต์อุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนเพิ่มเติม ให้สอดคล้องกับความเป็นจริงของแต่ละท้องถิ่น

8. ปฏิบัตินโยบายและสวัสดิการ ชื่นชมเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูและนักเรียนตามระเบียบการ

9. สรุปและรายงานผลการปฏิบัติงาน/ภารกิจต่าง ๆ ของโรงเรียนให้สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมือง เทศบาล แผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวง/นครหลวง และองค์การที่เกี่ยวข้อง

10. ปกป้องรักษาทรัพย์สินสมบัติและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน

11. ออกหนังสือรับรองและหนังสือติดตามการเรียนให้แก่นักเรียน พร้อมทั้งออกเอกสารทางการต่าง ๆ ให้แก่พนักงานครู และนักเรียนภายในโรงเรียน

12. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามการมอบหมายของส่วนกลาง

2.4 โครงสร้างการบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตามหมวดที่ 4 มาตรา 14/15 กรมมัธยมศึกษา (2556: 13-17) ได้ระบุว่า โครงสร้างการบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษา มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

2.4.1 โครงสร้างการบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

1. โครงสร้างการบริหาร

- 1) หน่วยงานบริหาร
- 2) หน่วยงานวิชาการ
- 3) หน่วยงานคุ้มครองนักเรียน
- 4) ครูประจำห้อง(เทียบเท่ากลุ่มงาน)

2. โครงสร้างบุคลากร

- 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 ตำแหน่ง
- 2) รองผู้อำนวยการจำนวน 1-2 คนอิงตามขนาดของโรงเรียน
- 3) หัวหน้ากลุ่มงานบริหาร 1 ตำแหน่ง
- 4) หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ 1 ตำแหน่ง
- 5) หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองนักเรียน 1 ตำแหน่ง
- 6) ครูประจำห้อง(เทียบเท่ากลุ่มงาน) 1 ตำแหน่งต่อห้องเรียน

2.4.2 โครงสร้างการบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและมัธยมศึกษาสมบูรณ์

1. หน่วยงานบริหาร

- 1) กลุ่มงานห้องการ (สำนักงาน)
- 2) กลุ่มงานการเงิน (งบประมาณ)

- 3) กลุ่มงานจัดตั้งและพนักงาน (บุคลากร)
- 4) กลุ่มงานองค์การมหาชน
2. หน่วยงานวิชาการ
  - 1) กลุ่มงาน ภาษาลาว-วรรณคดี
  - 2) กลุ่มงาน คณิตศาสตร์-ฟิสิกส์ศาสตร์
  - 3) กลุ่มงาน เคมีศาสตร์-ชีวศาสตร์
  - 4) กลุ่มงาน ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และศึกษาพลเมือง
  - 5) กลุ่มงานภาษาต่างประเทศ
  - 6) กลุ่มงานพลศึกษาและศิลปศึกษา
  - 7) กลุ่มงานเทคโนโลยีและวิชาชีพ
(สำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่ให้จัดกลุ่มงานตามรายวิชาที่มีความจำเป็น)
3. หน่วยงานข้อมูลข่าวสาร-เทคโนโลยี(ข้อมูลสารสนเทศหากโรงเรียนไหนไม่มี
เงื่อนไขก็ไม่จำเป็นต้องจัดหน่วยงานนี้ขึ้น)
  - 1) กลุ่มงานห้องทดลองและห้องสมุด
  - 2) กลุ่มงานสถิติ-ข้อมูลข่าวสาร
4. หน่วยงานคุ้มครองนักเรียน
  - 1) กลุ่มงานทะเบียนประวัตินักเรียน
  - 2) กลุ่มงานคณะชั้น/คณะชั้น (ที่มีความจำเป็นจริง ๆ ต้องเป็นโรงเรียน
ขนาดใหญ่)
  - 3) ครูประจำห้อง
  - 4) กลุ่มงานป้องกัน
  - 5) กลุ่มงานเคลื่อนไหวนอกหลักสูตร
  - 6) กลุ่มงานคุ้มครองหอพักและห้องครัว(หน่วยงานหนึ่ง ๆ ต้องมีบุคลากร 6
คนขึ้นไป จุงานหนึ่ง ๆ ต้องมีบุคลากร 3 คนขึ้นไป)

2.4.3 โครงสร้างบุคลากร

1. คณะอำนวยการโรงเรียน
  - 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 ตำแหน่ง
  - 2) รองผู้อำนวยการจำนวน 2-4 คน อิงตามขนาดของโรงเรียน
2. หัวหน้าหน่วยงานบริหาร 1 ตำแหน่ง
  - 1) รองหัวหน้าหน่วยงานบริหาร 1-2 ตำแหน่ง
  - 2) หัวหน้ากลุ่มงานห้องการ (สำนักงาน) 1 ตำแหน่ง

- 3) หัวหน้ากลุ่มงานการเงิน(งบประมาณ) 1 ตำแหน่ง
- 4) หัวหน้ากลุ่มงานจัดตั้งและพนักงาน(ฝ่ายบุคลากร) 1 ตำแหน่ง
- 5) หัวหน้ากลุ่มงานองค์การมหาชน 1 ตำแหน่ง
3. หัวหน้าหน่วยงานวิชาการ 1 ตำแหน่ง
  - 1) รองหัวหน้าหน่วยงานวิชาการ 2-4 ตำแหน่ง
  - 2) หัวหน้ากลุ่มงาน ภาษาลาว-วรรณคดี 1 ตำแหน่ง
  - 3) หัวหน้ากลุ่มงาน คณิตศาสตร์-ฟิสิกส์ศาสตร์ 1 ตำแหน่ง
  - 4) หัวหน้ากลุ่มงาน เคมีศาสตร์-ชีวศาสตร์ 1 ตำแหน่ง
  - 5) หัวหน้ากลุ่มงาน ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และศึกษาพลเมือง 1 ตำแหน่ง
  - 6) หัวหน้ากลุ่มงาน ภาษาต่างประเทศ 1 ตำแหน่ง
  - 7) หัวหน้ากลุ่มงาน พลศึกษา และศิลปศึกษา 1 ตำแหน่ง
  - 8) หัวหน้ากลุ่มงาน เทคโนโลยี และวิชาชีพ 1 ตำแหน่ง
4. หัวหน้าหน่วยงานข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี ICT 1 ตำแหน่ง
  - 1) รองหัวหน้าหน่วยงานข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี ICT 1 ตำแหน่ง
  - 2) หัวหน้ากลุ่มงานห้องทดลองและห้องสมุด 1 ตำแหน่ง
  - 3) หัวหน้ากลุ่มงาน สถิติข้อมูลข่าวสาร 1 ตำแหน่ง
5. หัวหน้าหน่วยงานคุ้มครองนักเรียน 1 ตำแหน่ง
  - 1) รองหัวหน้าหน่วยงานคุ้มครองนักเรียน 2-3 ตำแหน่ง (เป็นทั้งหัวหน้าคณะชั้น/ชั้นในโรงเรียนที่มีความจำเป็นจริง ๆ)
  - 2) หัวหน้ากลุ่มงานทะเบียนประวัตินักเรียน 1 ตำแหน่ง
  - 3) ครูประจำห้อง 1 ตำแหน่งต่อห้องเรียน
  - 4) หัวหน้ากลุ่มงานป้องกัน 1 ตำแหน่ง
  - 5) หัวหน้ากลุ่มงานเคลื่อนไหวนอกหลักสูตร 1 ตำแหน่ง
  - 6) หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองหอพักและห้องครัว 1 ตำแหน่ง
  - 7) หัวหน้ากลุ่มงานแนะนำให้คำปรึกษา 1 ตำแหน่ง

3. หลักสูตรการศึกษา

3.1 ความหมายของหลักสูตรการศึกษา

สภาแห่งชาติ (2558: 10) ได้กล่าวว่า หลักสูตรการศึกษา คือ เอกสารที่กำหนดหลักการ จุดหมายของการศึกษา โครงสร้างเนื้อหาวิชาต่าง ๆ วิธีการจัดการเรียนการสอนของแต่ละระดับ

การศึกษา การวัดผลและการประเมินผลวิชาเรียนต่าง ๆ เพื่อรับประกันให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ทักษะ ความฉลาด และคุณสมบัติศีลธรรมปฏิบัติ

รุจิ ภู่อาระ (2545: 80) ได้นำคำนิยามต่าง ๆ ของหลักสูตรมาเรียบเรียงไว้ดังนี้

1. หลักสูตร คือ สิ่งที่ใช้สอนในโรงเรียน
2. หลักสูตร คือ ชุดวิชาที่เรียน (Set of Subjects)
3. หลักสูตร คือ เนื้อหา (Content)
4. หลักสูตร คือ โปรแกรมการเรียน (Program of Studies)
5. หลักสูตร คือ ชุดของสิ่งที่ใช้ในการเรียนการสอน (Set of Materials)
6. หลักสูตร คือ ลำดับของกระบวนวิชา (Sequence of Courses)
7. หลักสูตร คือ จุดประสงค์ที่นำไปปฏิบัติ (Performance Objectives)
8. หลักสูตร คือ กระบวนวิชาที่ศึกษา (Course of Study)
9. หลักสูตร คือ ทุกสิ่งที่ดำเนินการในโรงเรียน รวมทั้งกิจกรรมนอกห้องเรียน การแนะ

แนว และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

10. หลักสูตร คือ สิ่งการสอนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่โรงเรียนเป็นผู้จัด
11. หลักสูตร คือ ทุกสิ่งที่กำหนดขึ้นโดยบุคคลในโรงเรียน
12. หลักสูตร คือ ลำดับของกิจกรรมในโรงเรียนที่ดำเนินการโดยผู้เรียน
13. หลักสูตร คือ ประสบการณ์ของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งเกิดจากระบบการจัดการของโรงเรียนเพื่อให้เกิดความเข้าใจของความหมายของหลักสูตรชัดเจนยิ่งขึ้น

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2557: 8-11) ได้ให้นิยามเกี่ยวกับหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. หลักสูตร คือ วิชาและเนื้อหาสาระที่จัดให้แก่ผู้เรียน
2. หลักสูตร คือ เอกสารการเรียนการสอน
3. หลักสูตร คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้แก่ผู้เรียน
4. หลักสูตร คือ แผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่คาดหวังแก่

นักเรียน

5. หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์
6. หลักสูตร คือ จุดหมายปลายทาง และ
7. หลักสูตร คือ ระบบการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

ณัฐวุฒิ ณ ปั่น (2550: 24) ได้กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษา คือ หลักสูตรที่พัฒนาหรือจัดทำขึ้นโดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน ประชาชน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชนนั้น ๆ ทั้งนี้หลักสูตรสถานศึกษาจะเป็นแผนการจัดประสบการณ์ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้เรียนในการดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สาระที่จัดให้ไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วยสาระการ

เรียนรู้พื้นฐาน และสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม ภายใต้ความต้องการความจำเป็นของท้องถิ่นและของประเทศชาติ

จากการให้คำนิยามของหลักสูตรของนักวิชาการมาตั้งข้างต้นนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง เอกสารที่กำหนดหลักการ จุดหมายของการศึกษา โครงสร้างเนื้อหาวิชาต่าง ๆ หรือชุดอีกนัยหนึ่ง หลักสูตร คือ กิจกรรมต่าง ๆ และรวมถึงทุกสิ่งๆ ที่ดำเนินการในโรงเรียน รวมทั้งกิจกรรมนอกห้องเรียน การแนะแนว และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยบรรดาสิ่งที่ได้กล่าวมานั้นก็เพื่อรับประกันให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ทักษะ ความฉลาด และคุณสมบัติ

3.2 ความสำคัญของหลักสูตร

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2557: 13-14) ได้สรุปความสำคัญของหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นเสมือนบ้ำาหลอมพลเมืองให้มีคุณภาพ
2. หลักสูตรเป็นมาตรฐานของการจัดการศึกษา
3. หลักสูตรเป็นโครงการและแนวทางในการให้การศึกษา
4. ในระดับโรงเรียนหลักสูตรจะให้แนวปฏิบัติแก่ครู
5. หลักสูตรเป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญของงามและพัฒนาการของเด็กตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา
6. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์ว่า ผู้เรียนและสังคมควรจะได้รับสิ่งใดบ้างที่จะเป็นประโยชน์แก่เด็กโดยตรง
7. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดว่า เนื้อหาวิชาอะไรบ้างที่จะช่วยให้เด็กมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างราบรื่น เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ และบำาเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม
8. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดว่า วิธีการดำเนินชีวิตของเด็กให้เป็นไปด้วยความราบรื่นและผาสุกเป็นอย่างไร
9. หลักสูตรย่อมทำนายลักษณะของสังคมในอนาคตว่าจะเป็นอย่างไร
10. หลักสูตรย่อมกำหนดแนวทางความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ ทักษะและเจตคติของผู้เรียนในอันที่จะอยู่ร่วมในสังคม และบำาเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและชาติบ้านเมือง

3.3 ลักษณะของหลักสูตรที่ดี

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2557: 16-17) ได้กล่าวว่า หลักสูตรเป็นแนวทางสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ลักษณะของหลักสูตรที่ดีจะนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และเกิดสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา หลักสูตรที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. ตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษา
2. ตรงตามลักษณะของพัฒนาการของเด็กในวัยต่าง ๆ
3. ตรงตามลักษณะวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีเอกลักษณ์ของชาติ

4. มีเนื้อหาสาระของเรื่องที่สอนบริบูรณ์เพียงพอที่จะช่วยให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น และมีพัฒนาการในทุกด้าน
5. สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน คือ จัดวิชาทักษะ และวิชาเนื้อหาให้เหมาะสมกันในอันที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเจริญงอกงามในทุกด้าน
6. หลักสูตรที่ดีควรสำเร็จขึ้นด้วยความร่วมมือของทุกฝ่าย เพื่อจะได้ผลดีควรจัดทำเป็นรูปคณะกรรมการ
7. หลักสูตรที่ดีจะต้องให้นักเรียนได้เรียนรู้ต่อเนื่องกันไป และจะต้องเรียงลำดับความยากง่ายไม่ให้ขาดตอนจากกัน
8. หลักสูตรที่ดีจะต้องเป็นประสบการณ์ที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันของเด็ก เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิต เพื่อให้มีความเป็นอยู่อย่างผาสุก
9. หลักสูตรที่ดีจะต้องเพิ่มพูนและส่งเสริมทักษะเบื้องต้นที่จำเป็นของเด็ก
10. หลักสูตรที่ดีย่อมส่งเสริมให้เด็กเกิดความรู้ ทักษะ เจคติ ความคิดริเริ่ม มีความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินชีวิต
11. หลักสูตรที่ดีจะต้องส่งเสริมให้เด็กทำงานเป็นอิสระ และทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ เพื่อพัฒนาให้รู้จักการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย
12. หลักสูตรที่ดีย่อมบอกแนวทาง วิธีสอน และอุปกรณ์สื่อสารประกอบเนื้อหาสาระที่สอนไว้อย่างเหมาะสม
13. หลักสูตรที่ดีย่อมมีการประเมินผลอยู่ตลอดเวลา เพื่อทราบข้อบกพร่องในอันที่จะปรับปรุงให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป
14. หลักสูตรที่ดีจะต้องจัดประสบการณ์ให้เด็กเกิดความรู้ ความเข้าใจ และมีโอกาสแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหาครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ
15. หลักสูตรที่ดีจะต้องส่งเสริมให้เด็กรู้จักแก้ปัญหา
16. หลักสูตรที่ดีจะต้องจัดประสบการณ์ที่มีความหมายต่อชีวิตของเด็ก
17. หลักสูตรที่ดีจะต้องจัดประสบการณ์และกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกอย่างเหมาะสมตามความสนใจ ความต้องการ และความสามารถของแต่ละบุคคล
18. หลักสูตรที่ดีจะต้องวางกฎเกณฑ์ไว้อย่างเหมาะสมแก่การนำไปปฏิบัติและสะดวกแก่การวัดและประเมินผล

4. หลักการของการศึกษาแห่งชาติ

4.1 กรอบการศึกษา

สภาแห่งชาติ “กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ” (2558: 3) ได้ระบุไว้ว่า การดำเนินการศึกษาต้องให้ปฏิบัติตามหลักการพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

1. สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคม และแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แห่งชาติ ต้องรับประกัน 3 ลักษณะ คือ ลักษณะชาติ ลักษณะวิทยาศาสตร์ทันสมัย และลักษณะมหาชน
2. ปฏิบัติตาม 5 หลักมูล คือ คุณสมบัติศึกษา ปัญญาศึกษา แรงงานศึกษา พลศึกษา และศิลปศึกษาอย่างเป็นเอกภาพ
3. รับประกันให้การเรียนไปเคียงคู่พร้อมกับการปฏิบัติจริง และให้มีความเสมอภาค
4. ประสานสมทบระหว่างการศึกษาในโรงเรียนและนอกโรงเรียน กับการศึกษาอบรม อยู่ในครอบครัวและสังคม
5. รับประกันคุณภาพ เชื่อมโยงเข้ากับการศึกษาในภูมิภาค และสากล

4.2 สิทธิและหน้าที่ของบุคลากรทางการศึกษา

4.2.1 ความหมายของบุคลากรทางการศึกษา

บุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่คุ้มครอง บริหาร ตรวจสอบ แนะนำ ช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกให้แก่การเรียนการสอน อยู่สถานการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน (สภาแห่งชาติ, 2558: 17)

4.2.2 สิทธิและหน้าที่ของบุคลากรทางการศึกษา

บุคลากรทางการศึกษามีสิทธิและหน้าที่ (สภาแห่งชาติ, 2558: 17-18) ดังนี้

1. ปฏิบัติหน้าที่ตามขอบเขตสิทธิที่ได้รับมอบหมายจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และรายงานต่อสถานการศึกษาที่ตนสังกัด
2. ได้รับการอบรม ยกกระดับความรู้ทางด้านวิชาเฉพาะ (วิชาเอก) และภารกิจอื่น ๆ ที่ตนรับผิดชอบ
3. ประกอบคำคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาภารกิจการศึกษา
4. นำใช้สิทธิและปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายและระเบียบการ

4.2.3 พันธะของบุคลากรทางการศึกษา

บุคลากรทางการศึกษามีพันธะ (สภาแห่งชาติ, 2558: 18) ดังนี้

1. เคารพและปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์ กฎหมาย และระเบียบการเกี่ยวกับการศึกษาอย่างเข้มงวด
2. รักษาความลับทางราชการ และปกป้องผลประโยชน์ส่วนรวม
3. อำนวยความสะดวก และให้การบริการตามกฎหมายและระเบียบการ

4. ปกป้องรักษาความสงบและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานการศึกษา เป็นแบบอย่างที่ดี (ตัวแบบ) รักษาเกียรติและศักดิ์ศรีของบุคลากรการศึกษา

5. เข้าร่วมการดำเนินกิจกรรมขององค์การและสังคม

6. ปฏิบัติพันธะอื่น ๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายและระเบียบการ

4.3 สิทธิหน้าที่และพันธะของครู

4.3.1 ความหมายของครู

คำว่า “ครู” หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการสอน ถ่ายทอดความรู้ ศึกษาวินัย ศึกษาวินัย วรรณคดีส่งเสริม และช่วยเหลือผู้เรียนด้วยหลายรูปการ (สภาแห่งชาติ, 2558: 15)

4.3.2 สิทธิและหน้าที่ของครู

ครูมีสิทธิและหน้าที่ (สภาแห่งชาติ, 2558 : 14) ดังนี้

1. ต้องแต่ง ปรับปรุง เรียบเรียงบทสอน และตำรา ตระเตรียมอุปกรณ์และสื่อ การเรียนการสอน ศึกษาวินัยและบริการทางด้านวิชาการแก่สังคมตามระเบียบการ

2. สอนตามหลักสูตร ตามสายวิชาที่เรียนจบมา และตามความชำนาญ

3. ติดตาม ตรวจสอบ วัดผล และประเมินผลผู้เรียนอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และยุติธรรม

4. ปฏิบัติหน้าที่ตามการมอบหมายของส่วนกลาง/หน่วยเหนืออย่างเข้มงวด

5. ได้รับการบำรุง ยกย่องความรู้ทางด้านวิชาที่ตนสอน และสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการสอนให้สูงขึ้น

6. เสนอคำคิดเห็นและรายงานผลการดำเนินงานของตน ให้ผู้บริหารที่ตนสังกัดอยู่

7. ได้รับการปกป้องสิทธิ ผลประโยชน์ และเกียรติศักดิ์ศรีของตน

8. นำใช้สิทธิและปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมาย และระเบียบการ

4.3.3 พันธะของครู

ครูมีพันธะ (สภาแห่งชาติ, 2558: 14) ดังนี้

1. เคารพและปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์ กฎหมาย ระเบียบการเกี่ยวกับการศึกษา และสถานการศึกษาที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มงวด

2. เป็นแบบอย่างที่ดี รักษาเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นครู

3. ปฏิบัติต่อผู้เรียนอย่างเป็นธรรม นับถือและปกป้องสิทธิผลประโยชน์อันชอบธรรมของผู้เรียน

4. ช่วยบำรุงผู้เรียนอ่อนและศึกษาอบรม ปลุกจิตสำนึกให้ผู้เรียนรู้บุญคุณพ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้อุปการคุณ และครู
5. นำใช้และปกป้องรักษาอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน
6. ปกป้องรักษาความสงบ ความสะอาดสวยงาม และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานการศึกษา
7. เข้าร่วมการดำเนินกิจกรรมของสถานการศึกษา และสังคม
8. ปฏิบัติพันธะอื่น ๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายและระเบียบการ

4.4 สิทธิและพันธะของผู้เรียน

4.4.1 ความหมายของผู้เรียน

ผู้เรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาเรียนรู้ หรือแสวงหาความรู้อยู่ในทุกระดับชั้น ในโรงเรียนและนอกโรงเรียนของระบบการศึกษาแห่งชาติ ผู้เรียนมี 3 ประเภท (สภาแห่งชาติ, 2558: 13) ดังนี้

1. นักเรียน หมายถึง ผู้เรียนในชั้นการศึกษาก่อนไวเรียน สามัญศึกษา วิชาชีพ ชั้นต้น และวิชาชีพชั้นกลาง
2. นักศึกษา หมายถึง ผู้เรียนในระดับวิชาชีพชั้นสูง อนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก
3. นักค้นคว้า (นักวิจัย) หมายถึง ผู้ที่ทำการวิจัย การศึกษาวิจัยในหัวข้อใดหนึ่ง เพื่อหาความเป็นจริงทางด้านวิทยาศาสตร์ธรรมชาติและวิทยาศาสตร์สังคม

4.4.2 สิทธิของผู้เรียน

ตามมาตรา 47 (ปรับปรุง) ของกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับปรับปรุง) (สภาแห่งชาติ, 2558: 14) ได้ระบุไว้ว่า ผู้เรียนมีสิทธิ ดังนี้

1. ได้รับความเสมอภาคในการศึกษาเรียนรู้ ค้นคว้า และแสวงหาความก้าวหน้า
2. ได้รับทุนการศึกษา การเชิดชู และนโยบายอื่น ๆ ตามระเบียบหลักการ
3. ได้รับการส่งเสริมสุขภาพและการรักษาขั้นพื้นฐานโดยไม่เสียค่า สำหรับการศึกษาภาคบังคับ
4. ได้รับใบยืนยันการศึกษาและประกาศนียบัตรเมื่อสำเร็จการศึกษา
5. เข้าเป็นสมาชิกขององค์การจัดตั้งมหาชนตามระเบียบการ
6. เสนอคำคิดเห็นต่อครู ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับผลการเรียน และการประพฤติปฏิบัติ พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานการศึกษา

7. ได้รับข้อมูลข่าวสาร เข้าใช้บริการห้องสมุด และหอพิพิธภัณฑน์โดยไม่เสียค่า
8. ได้รับส่วนลดค่าเดินทางด้วยพาหนะต่าง ๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบ

การ

9. นำใช้สิทธิอื่น ๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมาย และระเบียบการ

4.4.3 พันธะ/ภารกิจของผู้เรียน

ตามมาตรา 47 (ปรับปรุง) ของกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับปรับปรุง) (สภาแห่งชาติ, 2558: 14) ได้ระบุไว้ว่า ผู้เรียนต้องมีพันธะ ดังนี้

1. เคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบการเกี่ยวกับการศึกษา และสถาน การศึกษาที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มงวด
2. พัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณสมบัติ (สินธรรมปฏิบัติ) เอา ใจใส่การเรียน และเรียนให้สำเร็จ
3. เข้าร่วมการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานการศึกษารวมทั้งกิจกรรม สาธารณะประโยชน์
4. เคารพ ปฏิบัติคำสั่งสอนของผู้นำ ครู และผู้ปกครอง
5. ปกป้องรักษาสถานการศึกษา และนำใช้อุปกรณ์การศึกษา สื่อการเรียนและ แหล่งความรู้อื่น ๆ รวมทั้งเทคโนโลยีการศึกษา
6. สามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการศึกษาเรียนรู้
7. ต่อต้านและป้องกันปรากฏการณ์วิกฤตที่เกิดขึ้นในสถานการศึกษา และ สังคม
8. ปฏิบัติพันธะอื่น ๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายและระเบียบการ

4.5 ภารกิจของโรงเรียน

ตามมาตรา 86 (ใหม่) ของกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับปรับปรุง) (สภา แห่งชาติ, 2558: 28) ในการคุ้มครองภารกิจการศึกษา สถานการศึกษา/โรงเรียน มีสิทธิและหน้าที่ ดังนี้

1. ปฏิบัติตามนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ กฎหมาย และระเบียบการเกี่ยวกับภารกิจ การศึกษาอย่างเข้มงวด
2. ร่างกฎระเบียบคุ้มครองการศึกษา ตามความสามารถและเขตความรับผิดชอบของ ตน
3. จัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ครบตามเนื้อหาหลักสูตร ตาม 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษา ศึกษาค้นคว้าด้านวิทยาศาสตร์ และรับรองการศึกษาตามชั้นของผู้เรียน
4. ให้บริการด้านวิชาการแก่สังคมและชุมชนด้วยหลายรูปแบบตามความสามารถจริง

คุ้มครอง (Preserve) และปรับปรุงองค์การของตนให้เข้มแข็ง มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5. คุ้มครองและปกป้องรักษา ซ่อมแซมอาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวกตามระเบียบการ
6. เก็บและคุ้มครองค่าธรรมเนียม ค่าบริการการเรียนการสอน ตามกฎหมายและระเบียบการ
7. พิจารณาการรับและบรรจุครู บุคลากรการศึกษา และผู้เรียนตามแผนการของตน
8. ยกย่องและปฏิบัติวินัยต่อครู บุคลากรการศึกษา และผู้เรียนตามระเบียบการ
9. รับประกันการปฏิบัติสิทธิเสมอภาคของผู้เรียน ปกป้องสิทธิและผลประโยชน์อันชอบธรรมของครู บุคลากรการศึกษา และผู้เรียน
10. ดำเนินและยับยั้งปรากฏการณ์ที่เสื่อมถอย สร้างสภาพแวดล้อมที่ดี ปลอดภัย อนุรักษ์ และส่งเสริมวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ
11. ประสานงานและร่วมมือกับองค์การปกครอง องค์การจัดตั้งสังคม ชุมชน ผู้ปกครอง สมาคมพ่อแม่ผู้เรียน คณะพัฒนาการศึกษา องค์การจัดตั้งทั้งภายในและต่างประเทศและภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน และคุ้มครองบริหารกิจการ
12. ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลงานการศึกษาแล้วสรุปรายงานต่อชั้นบนอย่างเป็นปกติ
13. นำใช้สิทธิ ปฏิบัติหน้าที่และพันธะอื่น ตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมาย และระเบียบการ

นโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาลาว

1. เกี่ยวกับนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษา

นโยบาย/เอกสาร 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาของลาวฉบับนี้ เป็นเอกสารที่ถูกจัดทำขึ้นมาตามกรอบแนวทางการศึกษาของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว ซึ่งได้เรียบเรียงขึ้นมาเพื่อใช้เป็นเอกสารอ้างอิง และเป็นทิศทางแบบกว้าง ๆ ไว้สำหรับนำไปใช้ในการเผยแพร่ ฝึกอบรม และประกอบเข้าในการสอน และอีกทั้งก็ยังเป็นเอกสารอ้างอิงสำหรับผู้บริหารการศึกษา ครูอาจารย์ นักพัฒนาหลักสูตร นักค้นคว้า และภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปพัฒนาเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวชี้วัดและมาตรฐานของโรงเรียน หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ/คุ้มครอง การวัดและการประเมินผลการศึกษาสำหรับแต่ละชั้น และแต่ละสายต่อไป สำหรับเอกสารฉบับนี้ คณะเรียบเรียงการจัดพิมพ์ ได้อิงใส่แนวทางนโยบายของพรรค กฎหมายของรัฐ ได้ศึกษาเอกสารกอง

ประชุมใหญ่ของพรรค เอกสารกองประชุมเกี่ยวกับการศึกษา ยุทธศาสตร์การศึกษา ประวัติการศึกษา หลักสูตร วิธีการศึกษาและอื่น ๆ ของลาว เช่น เอกสารเกี่ยวกับ 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลการศึกษา ของลาวที่จัดพิมพ์ออกนับแต่ปี พ.ศ. 2517 เป็นต้นมา และนอกจากนี้ก็ยังได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง จากต่างประเทศและเอกสารขององค์การจัดตั้งสากลนำอีก (กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา, 2556: 3)

1.1 เป้าหมายของนโยบาย

นโยบาย/เอกสารฉบับนี้ใช้เพื่อเป็นเอกสารอ้างอิงและเป็นแนวทางแบบกว้าง ๆ ไว้ สำหรับเผยแพร่ ฝึกอบรม และประกอบการสอน และพร้อมเดียวกันนี้ก็ยังเป็นเอกสารอ้างอิงสำหรับผู้บริหารการศึกษา ครูอาจารย์ นักพัฒนาหลักสูตร นักค้นคว้า และภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปพัฒนาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตัวชี้บ่ง มาตรฐานของโรงเรียน หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การบริหารคุ้มครอง การวัดและประเมินผลการศึกษาสำหรับแต่ละชั้นเรียนต่อไป และอีกประการหนึ่งก็เพื่อให้ผู้บริหารการศึกษา ครูอาจารย์ นักพัฒนาหลักสูตร นักค้นคว้า นักศึกษา และผู้สนใจทั้งหลายได้รับทราบเกี่ยวกับทิศทางแผนการของการศึกษาของ สปป.ลาว (กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา, 2556: 3)

1.2 วัตถุประสงค์ของนโยบาย

เพื่อให้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในทุกระดับการศึกษาของ สปป.ลาว นับตั้งแต่ อนุบาลศึกษาจนถึงการศึกษาชั้นสูงต้องให้เนื้อหาของทุก ๆ หลักสูตรสอดคล้องใน 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษา ซึ่งในที่นี้ 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา, 2556: บทนำ) ได้แก่ 3 ลักษณะของการศึกษา ประกอบด้วย 1) ลักษณะชาติ 2) ลักษณะวิทยาศาสตร์และทันสมัย และ 3) ลักษณะมหาชน ในส่วน 5 หลักมูลของการศึกษา ประกอบด้วย 1) คุณสมบัติศึกษา 2) ปัญญาศึกษา 3) แรงงานศึกษา (กรรมศึกษา) 4) พลศึกษา (กายศึกษา) และ 5) ศิลปศึกษา (สุนทรียะศึกษา)

2. เนื้อหาของนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษา

2.1 ลักษณะของการศึกษา

การศึกษาเป็นกระบวนการวิวัฒนาการเรียนการสอนทางด้านวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ วิทยาศาสตร์สังคม และการค้นคว้าทฤษฎี พฤติกรรม เพื่อสร้างคนให้มีการขยายตัวรอบด้าน มีคุณสมบัติสินธรรมปฏิบัติ มีความรู้ความสามารถ มีวิชาชีพ มีสุขภาพพลานามัย มีความสืบล้ำทางด้านจิตใจ มีศิลปะ มีระเบียบวินัย มีน้ำใจรักประเทศชาติ รักระบอบประชาธิปไตยประชาชน เพื่อตอบสนองได้ตามความเรียกร้องต้องการของภารกิจปกป้องรักษาและพัฒนาประเทศชาติ การศึกษามีบทบาทสำคัญและเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งก็ได้สอดคล้องกับ ไกสอน พรหมวิหาร ที่ได้กล่าวว่า “การศึกษามีคุณประโยชน์อันตั้งหน้าต่อด้านต่าง ๆ ของชีวิตสังคม และกลายเป็น

ปัจจัยสำคัญกว่าหมู มีคุณประโยชน์อันตั้งหน้ากว่าหมูต่อกระบวนการวิวัฒน์แห่งการขยายเศรษฐกิจแห่งชาติ ย้อนแนวนั้นหลายประเทศเมื่อวางแผนการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม เขาเจ้าจึงวางแผนการขยายการศึกษาไปพร้อม ๆ กันและเขาเจ้าก็ได้เพิ่มทวีการลงทุนใส่การศึกษา ซึ่งเอ็นว่าการลงทุนล่วงหน้าให้แก่เศรษฐกิจ” ซึ่งในที่นี้ลักษณะของการศึกษาลาว หมายถึง เอกลักษณ์ที่เป็นลักษณะเฉพาะของการศึกษาลาว ซึ่งประกอบไปด้วยลักษณะชาติ ลักษณะวิทยาศาสตร์และทันสมัย และลักษณะมหาชน ทั้ง 3 ลักษณะดังกล่าวได้กลายเป็นหลักการ หรือวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการศึกษาของลาวมาหลายทศวรรษแล้ว (กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา, 2556: 1) ดังรายละเอียดจะได้อธิบายต่อไปนี้

2.1.1 ลักษณะชาติ

1. ความหมาย

การศึกษาที่มีลักษณะชาติ หมายถึง การศึกษาต้องเป็นของชาติและรับใช้ชาติ การศึกษาต้องเป็นการศึกษาของชาติที่มีเอกราช เป็นเจ้าตัวเอง และต้องรับใช้ในกระบวนการสร้างและพัฒนาประเทศชาติ นำเอาความสุขมาให้ประชาชนลาว และนำเอาความรุ่งเรืองความเจริญก้าวหน้ามาให้ประเทศชาติ

2. วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการศึกษาที่มีลักษณะชาติเพื่อเล็งใส่สร้างคนลาวให้มีความรักชาติ รักบ้านเกิดเมืองนอน ภูมิใจในเกียรติศักดิ์ศรี และความเป็นลาว มีความสามารถเป็นปึกแผ่นแน่นหนา เป็นพลเมืองดี มีระดับการศึกษา มีความรู้ ความสามารถ มีหัวใจประดิษฐ์สร้าง มีวิชาชีพ และมีสุขภาพแข็งแรง เพื่อรับใช้ให้แก่ภารกิจการศึกษาและพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรือง

3. ลักษณะชาติในการศึกษา

1) การศึกษาต้องเป็นของชาติ

(1) การศึกษาเป็นภารกิจรวมของชาติ ซึ่งรัฐบาลเป็นผู้รับผิดชอบ ทางด้านการกำหนดนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ การลงทุน การติดตามตรวจสอบ และการคุ้มครองบริหารการศึกษา

(2) การศึกษาต้องเกี่ยวข้องกับจุดหมายการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศ ของแต่ละแขนงการ และของแต่ละท้องถิ่น เกี่ยวข้องกับสองหน้าที่ยุทธศาสตร์ในการปกป้องรักษา และสร้างประเทศชาติ แผนพัฒนาการศึกษาต้องตอบสนองความต้องการของการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของชาติ สอดคล้องกับความเป็นจริงของ สปป.ลาว และความต้องการของท้องถิ่น เป็นการศึกษาเพื่อการพัฒนาแบบยั่งยืน เล็งใส่เพื่อให้ประชาชนหลุดพ้นออกจากความยากจน และประเทศชาติหลุดพ้นออกจากความด้อยพัฒนาและก้าวไปเป็นประเทศกำลังพัฒนาที่มีพื้นฐานอุตสาหกรรมและมีความทันสมัย เป็นประเทศที่มีฝีมือแรงงานที่มีคุณภาพสูง

(3) ต้องรับประกันให้ประชาชนลาวโดยเฉพาะเด็ก ๆ ของ สปป.ลาว ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเสมอภาคตามความสามารถของแต่ละคน ได้รับการศึกษาในรูปแบบใดหนึ่ง อาจจะเป็นการศึกษาในโรงเรียน นอกโรงเรียน หรือการศึกษาตามอัธยาศัยรวมทั้งการเรียนรู้อัตนศึกษาตลอดชีวิต แต่อย่างน้อยต้องสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเรียนต่อและประกอบอาชีพ

(4) โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา ต้องเป็นศูนย์กลางทางด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่น มีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยแก่การจัดการเรียนการสอน มีอาคารสถานที่ครบชุด พร้อมทั้งมีเอกลักษณ์ของชาติและท้องถิ่น ในนั้นรวมมีทั้งห้องสมุด ห้องแสดงมูลเชื้อ เสาธง เครื่องเล่นดนตรีพื้นเมือง กีฬาพื้นเมือง ห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น การแต่งกายของครูและนักเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อย ถูกต้องตามจารีตประเพณีของ สปป.ลาว เช่น ผู้หญิงต้องนุ่งผ้าลินี เป็นต้น

(5) นำใช้ภาษาลาวเป็นภาษาในการศึกษาทุกระดับชั้นสายและทุกระดับการศึกษา สร้างให้คนลาวมีทักษะการนำใช้ภาษาลาวอย่างถูกต้องแม่นยำทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน มีความเข้าใจและนำใช้ภาษาลาวให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ลาว ปกป้องรักษาภาษาลาวให้มีความผ่องใส (ไม่ให้ซอตกกระจา) และพัฒนาภาษาลาวให้มีความสมบูรณ์ขึ้น นอกจากนั้นก็ส่งเสริมการใช้ภาษาพูดของชนเผ่าเป็นสื่อเสริมในการเรียนการสอนเบื้องต้น

(6) นำใช้หลักสูตรแห่งชาติเป็นเอกภาพในทั่วประเทศและผสมผสานกับหลักสูตรท้องถิ่น เนื้อในของหลักสูตรต้องรับประกันให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับชาตินิยม เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาของชาติ เช่น ภาษา วัฒนธรรม จารีตประเพณีอันดีงาม ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ลาว มูลเชื้อทางด้านศิลปวัฒนธรรม หัตถกรรม กีฬา เกษตรกรรม วิชาชีพต่าง ๆ มูลเชื้อของการต่อสู้อันเก่งกล้าสามารถของบรรพบุรุษ เรียนรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยประชาชน ทิศทางนโยบายของพรรคและรัฐ กฎหมายและศีลธรรมโดยเฉพาะการส่งเสริมมูลเชื้ออันโดดเด่นของชาติ และคนลาวคือคนที่มีมูลเชื้อการต่อสู้อันองอาจกล้าหาญและเด็ดเดี่ยวไม่ยอมจำนน ชนชาติพันธุ์เผ่าต่าง ๆ ในลาวมีความสามัคคีปรองดองและเป็นเอกภาพกัน มีความอดทนต่อสู้ผ่านความยุ่งยากลำบาก และเป็นคนขยันในการทำมาหากิน มีมูลเชื้อในการประดิษฐ์สร้างงานทางด้านศิลปวัฒนธรรม เป็นคนยิ้มแย้มเบิกบาน โอบเอื้ออารี ซื่อสัตย์ และกตัญญูรู้บุญคุณ นอกจากนั้นก็ต้องตั้งหน้าศึกษาวิชาเรียนมูลเชื้อและวัฒนธรรมอันประเสริฐของชาติอื่นเพื่อความเข้าใจกันและการร่วมมือสากล ต่อต้านและป้องกันการเผยแพร่วัฒนธรรมที่ไม่สอดคล้องกับลักษณะชาติ ต่อต้านเนื้อหาและวิธีการศึกษาที่จะก่อให้เกิดความแตกแยกของคนภายในชาติและสร้างความขัดแย้งกับชาติอื่น

(7) การออกแบบหน้าปก เนื้อหาและรูปภาพในตำราเรียน หรือตำราเรียนต้องแสดงถึงเอกลักษณ์ของชาติ คำศัพท์ สำนวนภาษาที่ใช้ในตำราเรียนต้องเรียบเรียงให้ถูกต้อง เป็นอย่างดี สื่อความหมายชัดเจน เป็นตัวอย่างในการใช้ภาษาลาวที่ถูกต้องและสอดคล้องกับวัฒนธรรมลาว เนื้อหาของตำราเรียนต้องแสดงออกถึงความสามัคคี ความปรองดอง ความเคารพนับถือ และความเสมอภาคของคนในชาติ หลีกเว้นข้อความที่มีลักษณะจำแนก หรือดูหมิ่นประมาดเสียดสีระหว่างชนเผ่าต่าง ๆ บทเรื่อง นิทาน ตัวอย่างประกอบและรูปภาพต่าง ๆ ในตำราเรียนต้องแสดงถึงลักษณะหลากหลาย มีทั้งสัญลักษณ์ที่เป็นอันรวมของชาติและสีสันของชนชาติพันธุ์ต่าง ๆ และพร้อมทั้งรับประกันบทบาทความเสมอภาคระหว่างหญิง-ชาย

(8) จัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวนอกหลักสูตร การแข่งขัน ภาระงาน และนิเทศการณ์ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการศึกษาอบรมผู้เรียนทางด้านการเมืองแนวคิด นำใจรักชาติ รักบ้านเกิดเมืองนอนรวมทั้งการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี กีฬา และการปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อม จัดกิจกรรมเพื่อสาธารณะประโยชน์และการฉลองวันสำคัญทางประวัติศาสตร์ของชาติ ศึกษาอบรมคนรุ่นใหม่ให้มีความกตัญญูรู้บุญคุณต่อวีระชน/วีรบุรุษแห่งชาติ นักรบอาวสุโส พนักงานบำนาญ นักรบเก่า และผู้พิการที่มีผลงานต่อประเทศชาติ

(9) ส่งเสริมวิธีการเรียนการสอนและระบบการบริหารคุ้มครองการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของลาว มีความเป็นสากลและทันสมัย วิธีการศึกษาอบรมที่เป็นมูลเชื่อได้แก่การเสริมขยายลักษณะความตั้งใจและความเป็นเจ้าของของนักเรียน การประสานสมทบระหว่างการสอนของครูกับการเรียนด้วยตนเองและเรียนเป็นกลุ่มของนักเรียน เพื่อพัฒนาความสามารถและแนวความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน

2) การศึกษาต้องรับใช้ชาติ

(1) การวางแผนการศึกษาต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้เรียนและผลประโยชน์รวมของชาติเป็นหลัก สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและรับประกันให้ผู้เรียนหาอาชีพทำได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี รับประกันความสมดุลของกำลังแรงงานในสังคม และทำให้เศรษฐกิจของชาติมีการขยายตัว

(2) การศึกษาที่มีลักษณะชาติต้องสร้างให้ผู้เรียนเป็นคนที่เห็นแก่สิทธิผลประโยชน์รวมของชาติ มีความเสียสละ มีเกียรติศักดิ์ศรี มีความกระตือรือร้น มีแนวคิดสร้างสรรค์ เป็นเจ้าการ อาสาสมัครและมีความรับผิดชอบสูงในการปฏิบัติภารกิจเพื่อพัฒนาประเทศชาติ

(3) ครูและบุคลากรการศึกษาต้องมีจำนวนเพียงพอทางด้านปริมาณและคุณภาพ เพื่อปฏิบัติหน้าที่สนองการศึกษาที่มีคุณภาพให้แก่พลเมืองในชาติ

(4) มีนิติกรรม กลไกการคุ้มครองบริหารและนโยบายที่สอดคล้องและรัดกุมเพื่อให้การปฏิบัติภารกิจการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ

2.1.2 ลักษณะวิทยาศาสตร์และทันสมัย

1. ความหมาย

การศึกษาที่มีลักษณะวิทยาศาสตร์และทันสมัย หมายถึง การศึกษาที่อิงใส่หลักการและวิธีการทางวิทยาศาสตร์เพื่อกำหนดนโยบาย เป้าหมาย เนื้อหา และวิธีการของการศึกษานำใช้ความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้าในการจัดการการศึกษา ซึ่งไคสอน พรหมวิหาร ได้กล่าวว่า “การศึกษาต้องมีลักษณะวิทยาศาสตร์ หมายความว่าเนื้อหาของการสอนต้องเอาสังขธรรมเอาวิทยาศาสตร์เป็นหลัก มีวิธีการจัดตั้ง/จัดการ ศึกษาอันก้าวหน้า เนื้อหาในการศึกษาต้องส่องแสงถึงหมากผลและความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ วิทยาการอันทันสมัยของโลก พร้อมกันนั้นก็เสริมขยายบทเรียน มูลเชื้ออันจบงามของชาติ”

2. วัตถุประสงค์

การศึกษาที่มีลักษณะวิทยาศาสตร์และทันสมัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้ มีความสามารถเทียบเท่ากับสากล และมีทักษะทางด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ธรรมชาติ ทฤษฎีสังคม เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) ภาษาต่างประเทศ มีวิชาชีพ มีความรู้เกี่ยวกับการศึกษาเพื่อความเข้าใจระหว่างชาติ (Education for International Understanding) ภารกิจการประสานงานการต่างประเทศและมีความรู้ด้านกฎหมาย เป็นต้น รู้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจสังคมและความเจริญก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เตรียมพร้อมกำลังคนให้สามารถแข่งขันและเชื่อมโยงเศรษฐกิจเข้ากับภูมิภาคและสากล โดยเน้นการปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาแบบยั่งยืน พร้อมทั้งสร้างกำลังแรงงานที่มีฝีมือและวิชาการที่ชำนาญงาน สร้างนักธุรกิจ นักคุ้มครอง ผู้จัดการที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจตามกลไกตลาดและการเชื่อมโยงเศรษฐกิจสากล

3. ลักษณะวิทยาศาสตร์และทันสมัยในการศึกษา

1) การศึกษาที่มีลักษณะวิทยาศาสตร์และทันสมัยต้องมีเป้าหมายการศึกษาที่ชัดเจน มีปรัชญาการศึกษาหรือวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มีแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของชาติและความเจริญก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในโลกปัจจุบันและอนาคต

2) จัดการการศึกษาตามสามรูปแบบ คือ การศึกษาในโรงเรียน การศึกษานอกโรงเรียน และการศึกษิตตามอัธยาศัย การจัดการศึกษาต้องยึดหลักการที่ว่าทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามความสามารถของแต่ละคน ทุกคนมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3) สืบค้นและนำใช้บทเรียนของสากลเกี่ยวกับเนื้อหาในการศึกษาบนพื้นฐานความเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของประเทศลาว กำหนดเนื้อหาความรู้ในด้านต่าง ๆ เข้าบรรจุ

ในหลักสูตรและให้สอดคล้องกับเป้าหมายของแต่ละชั้นเรียน การคัดเลือกเนื้อหาเพื่อบรรจุในหลักสูตรต้องคำนึงถึงความสำคัญ ความมีประโยชน์ ความสอดคล้อง ความถูกต้องทันสมัยเป็นที่น่าสนใจ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนจริง

4) นำใช้วิธีการเรียนการสอนที่หลากหลาย โดยเฉพาะวิธีและเทคนิคการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นใจกลาง วิธีสอนแต่ละวิธีก็มีทั้งจุดดีและข้อจำกัดที่แตกต่างกัน ดังนั้นการเลือกวิธีสอนจึงควรคำนึงความเหมาะสมของวิชาสอน เนื้อหาที่จะสอน ความถนัดของครู ความสามารถด้านสภาพแวดล้อมของห้องเรียนและโรงเรียน สิ่งอำนวยความสะดวกหรืออุปกรณ์การสอน และเกณฑ์อายุของผู้เรียน เป็นต้น

5) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสามารถจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน นำใช้เอกสารอ้างอิงสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการเรียนการสอน นำใช้ข้อมูลจากหลายแหล่งรวมทั้งสื่อจากอิเล็กทรอนิกส์ อินเทอร์เน็ต เข้าในการเรียนการสอน เป็นต้น

6) ส่งเสริมการอ่านและการประดิษฐ์คิดแต่ง (การเขียน) ของครูอาจารย์และนักเรียนนักศึกษา ซึ่งต้องแสดงออกในภาคทฤษฎีและการปฏิบัติตัวจริง

7) ส่งเสริมการค้นคว้าวิจัยของครูอาจารย์ นักเรียนนักศึกษา และนักค้นคว้า พร้อมทั้งนำใช้ผลการค้นคว้าวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน พัฒนาการศึกษาและการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมให้มีคุณภาพดีขึ้น

8) ครู ผู้บริหาร พนักงานศึกษาต้องมีความรู้และสามารถนำใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตได้ ต้องมีความรู้ภาษาต่างประเทศใดหนึ่ง เช่น ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่น ๆ ที่จำเป็นจะต้องได้ใช้ในเขตที่ชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง

9) โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนทั้งเด็กปกติและเด็กที่ได้รับการดูแลเป็นพิเศษ เช่น โรงเรียนมีอาคารเรียนและห้องเรียนที่สะอาดได้มาตรฐานและเพียงพอ มีสำนักงาน ห้องพักรู ห้องประชุม ห้องสมุด หรือห้องอ่านหนังสือ ห้องเก็บของ มีห้องทดลอง ห้องปฏิบัติการ ห้องดนตรี ห้องคอมพิวเตอร์ มีรั้วอ้อม มีประตู ป้ายชื่อโรงเรียน เสาธง มีสนามเล่น สนามกีฬา มีต้นไม้ให้ร่ม มีต้นไม้ประดับ สถานที่จอดรถ มีหอประกาศข่าวที่ถูกสุขอนามัย มีระบบป้องกันเด็กให้มีความปลอดภัย และมีห้องน้ำพร้อมน้ำใช้ที่สะอาด

10) โรงเรียนต้องมีตำราเรียน คู่มือครู เอกสารและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนอย่างเพียงพอและครบชุด

11) รัฐส่งเสริมการดำเนินงานและจัดหาแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด หอพิพิธภัณฑน์ ห้องฟ้าจำลอง สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนดอกไม้ประดับ สวนวิทยาศาสตร์ ศูนย์เทคโนโลยี แหล่งสารสนเทศ และแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ

12) โรงเรียนมีการบริหารจัดการและคุ้มครองที่ดีและทันสมัย มีระบบการจัดการที่ครบชุด มีวิสัยทัศน์ แผนการ วิธีการ มีกระบวนการของโรงเรียน มีฐานข้อมูลและนำใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้าในการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนมีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์และทักษะการบริหารการศึกษาตามมาตรฐาน และมีการร่วมมือประสานงานกับชุมชนเป็นอย่างดี

2.1.3 ลักษณะมหาชน

1. ความหมาย

การศึกษาที่มีลักษณะมหาชน หมายถึง การศึกษาเพื่อทุกคน การศึกษาดำเนินไปบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมสนับสนุนของประชาชนและรับใช้ผลประโยชน์ของประชาชน ดังไกลสอนพรหมวิหาร ได้กล่าวว่า “การศึกษาต้องมีลักษณะมหาชน หมายความว่าต้องเอามหาชน ก่อนอื่นแน่นอน ประชาชนผู้ออกแรงงานบรรดาเผ่าเป็นเป้าหมายรับใช้และก็ต้องอิงใส่มหาชนเพื่อสร้างการศึกษา”

2. วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการศึกษาที่มีลักษณะมหาชน เพื่อขยายโอกาสให้ประชาชนลาวทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ครอบคลุมอย่างทั่วถึง ได้ปรับปรุงระดับความสามารถอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตตามความสามารถของแต่ละบุคคล ผสมผสานการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียน พร้อมกับการศึกษาในครอบครัวและสังคม ส่งเสริมให้ทั่วสังคมมีส่วนร่วมในภารกิจการพัฒนาการศึกษา และการศึกษาอบรมคนรุ่นใหม่ให้มีการเติบโตขยายตัวอย่างเหมาะสม

3. ลักษณะมหาชนในการศึกษา

1) การศึกษาเพื่อทุกคน

(1) การศึกษาให้โอกาสแก่เด็กทุกคนได้เข้าเรียนและเรียนร่วมกันได้โดยไม่จำแนกเผ่าพันธุ์ เพศ ศาสนา ฐานะทางสังคม และเด็กที่มีร่างกาย จิตใจหรือสติปัญญาไม่สมบูรณ์หรือเด็กพิการ

(2) ส่งเสริมให้ทุกคนเอาใจใส่ต่อการศึกษารเรียนรู้ ยกกระดับความรู้ความสามารถ มีอาชีพ และมีงานทำ

(3) พร้อมกับการนำใช้หลักสูตรแห่งชาติ ต้องส่งเสริมการพัฒนาและนำใช้หลักสูตรท้องถิ่นเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพบริบทจริงของแต่ละท้องถิ่น มีหลักสูตรสำหรับนักเรียนปกติ (นักเรียนเก่งรอบด้าน) และหลักสูตรสำหรับนักเรียนที่พิการ

(4) ส่งเสริมการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนชั้นประถม ป.1 ให้เด็ก ๆ ทุกคนโดยเฉพาะเด็กที่เป็นชนชาติพันธุ์ (เผ่าม้ง และเผ่ากิมมู) เด็กที่อยู่เขตห่างไกล และเด็กพิการ (เด็กที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ) เป็นต้น

(5) พร้อมกับการจัดการสอนห้องเดี่ยว และต้องส่งเสริมการสอนห้องควบในเขตยากไร้ เขตห่างไกล และเขตที่มีชนชาติพันธุ์อาศัยอยู่ เพื่อรับประกันให้เด็กทุกคนได้เข้าเรียนและเข้าเรียนตรงตามเกณฑ์อายุ

(6) ส่งเสริมสิทธิเสมอภาคบทบาทระหว่างหญิง-ชาย ประชาธิปไตยและวัฒนธรรมของแต่ละชนเผ่าในโรงเรียนต่าง ๆ

2) การศึกษาดำเนินไปบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน

(1) รณรงค์และผลักดันให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ปกป้องรักษาคุ้มครองโรงเรียน และอำนวยความสะดวกให้แก่ครูในการปฏิบัติหน้าที่

(2) ผสมผสานการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียนพร้อมกับการศึกษาในครอบครัวและสังคม ครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการศึกษาอบรมลูกหลานของตนให้กลายเป็นคนดีของสังคมและครอบครัวก็มีความรับผิดชอบหลักต่อการศึกษาของเด็ก โรงเรียนต้องประสานงานกับพ่อแม่ผู้ปกครองเด็กนักเรียน เพื่อเสริมขยายความดีความชอบและต่อต้านปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาและการพัฒนาของเด็ก จารีตประเพณี ค่านิยมของสังคม และสื่อมวลชนก็ล้วนแต่มีบทบาทต่อพฤติกรรมการศึกษาปฏิบัติของเด็ก ดังนั้นสังคมก็ต้องมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในการศึกษาอบรมเด็ก

(3) ส่งเสริมให้ทั่วสังคมเข้าร่วมในภารกิจการพัฒนาการศึกษา สร้างเงื่อนไขและผลักดันให้ภาคส่วนเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา เช่น สนับสนุนทุนการศึกษา การช่วยเหลือทางด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก อาคารสถานที่ในโรงเรียนของรัฐ การก่อสร้าง/สร้างเสริม ปรับปรุงและขยายโรงเรียนเอกชน และต้องเข้าใจว่าโรงเรียนดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในระบบการศึกษาแห่งชาติ

(4) ร่วมมือกับองค์กรสากลต่าง ๆ และองค์กรที่มีได้ขึ้นกับรัฐบาล เพื่อพัฒนาการศึกษาในด้านการขยายโอกาสเข้าเรียน การปรับปรุงคุณภาพ ความสอดคล้อง และการบริหารจัดการการศึกษา

(5) ส่งเสริมภารกิจการค้าคว้าวิจัยของบุคคล ของหัวหน้าหน่วยการผลิต/ธุรกิจ และหน่วยงานวิชาการต่าง ๆ นำใช้ผลการค้นคว้าของมหาชนเพื่อปรับปรุงขยายการศึกษาพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศ และการปรับปรุงคุณภาพชีวิตการเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น

(6) ผสมผสานความร่วมมือกับองค์กรมหาชนเพื่อศึกษาอบรมทางด้านแนวคิดการเมือง วิชาเฉพาะ (วิชาเอก) และวิชาชีพ พร้อมกันนั้นองค์กรมหาชน เช่น องค์กรเยาวชน องค์กรไวทุม องค์กรสตรี และองค์กรสหภาพแรงงานล้วนแต่มีบทบาทหน้าทีในการศึกษาอบรมนักเรียนโดยผ่านการเคลื่อนไหว และผ่านกระบวนการต่าง ๆ

2.2 หลักมูลของการศึกษา

หลักมูลของการศึกษา หมายถึง หลักการหรือเป้าหมายพื้นฐานของการศึกษาที่เลี้ยงใ้สร้างคนรุ่นใหม่ให้ได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านและสมดุลทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา (ความรู้ความสามารถ) โดยให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของชาติ ตามทิศสังคมนิยมสำหรับหลักมูลการศึกษาของ สปป.ลาว จะประกอบไปด้วยคุณสมบัติศึกษา ปัญญาศึกษา แรงงานศึกษา พลศึกษา และศิลปศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา, 2556: 14) ดังรายละเอียดลุ่มนี้

2.2.1 คุณสมบัติศึกษา

1. ความหมายของคุณสมบัติศึกษา

คุณสมบัติศึกษา หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคล กลุ่มคนและสังคม นอกจากนั้นในความหมายเฉพาะคำ “คุณสมบัติ” หมายถึง ความดี ความประพฤติดี คุณลักษณะประจำตัว เป็นต้น ดังนั้นคุณสมบัติศึกษาจึงหมายถึงการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี ประพฤติดี มีคุณลักษณะตามที่ต้องการทั้งทางด้านแนวคิด ทักษะ ค่านิยม และพฤติกรรมที่แสดงออก นอกจากนั้นคุณสมบัติศึกษายังมีบทบาทสำคัญในการสร้างพลเมืองดีให้แก่ประเทศชาติ เพื่อให้สังคมมีความเจริญรุ่งเรืองและยุติธรรม มีความสงบ ปราศจากความขัดแย้ง และหลุดพ้นปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่ทำให้สังคมเสื่อมเสียไปในทางที่ไม่ดี

2. วัตถุประสงค์ของคุณสมบัติศึกษา

คุณสมบัติศึกษาเน้นการศึกษาอบรมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ ดังนี้

- 1) รักบ้านเกิดเมืองนอน รักชาติลาว และภูมิใจในความเป็นลาว
- 2) มีความรู้และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมลาว เคารพ และประพฤติปฏิบัติตามจารีตประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของลาว เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของชนเผ่าต่าง ๆ ในลาว และวัฒนธรรมสากล ชอบศึกษาร่ำเรียนและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
- 3) มีระเบียบวินัย มีความตระหนักในการปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพสิทธิของผู้อื่น และมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น
- 4) มีมารยาทที่ดีตามกาลเทศะ มีเหตุผล รู้หน้าที่ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ขยัน ประหยัด อดทน และตรงต่อเวลา
- 5) มีความโอบเอื้ออารี มีความเสียสละ มีความกตัญญูรู้บุญคุณ มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความสามัคคีกับทุกชาติพันธุ์ใน สปป.ลาว และเพื่อนมิตรในโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบ
- 6) มีความกล้าที่จะแสดงออก มีความคล่องตัวในการสื่อสาร สามารถปรับตัวให้เหมาะสมตามกาลเทศะ และสามารถเชื่อมโยงเข้ากับภูมิภาคและสากลได้
- 7) มีค่านิยมเป็นตัวของตัวเองและสร้างความเข้มแข็งด้วยตนเอง

8) มีความตระหนักในการปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อม และรักษาความสะอาด

3. วิธีการศึกษาอบรมด้านคุณสมบัติศึกษา

วิธีการศึกษาอบรมทางด้านคุณสมบัติศึกษา ซึ่งรายละเอียดมีดังต่อไปนี้

1) จัดการเรียนการสอนคุณสมบัติศึกษาในรายวิชาเรียนเฉพาะด้านในทุก
ระดับชั้น เช่น วิชาคุณสมบัติศึกษาในชั้นประถมศึกษา วิชาศึกษาพลเมืองในชั้นมัธยมศึกษาและวิชา
การเมืองสำหรับโรงเรียนอาชีวศึกษา วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย

2) ศึกษาอบรมวิชาคุณสมบัติผ่านวิชาเรียนต่าง ๆ ในทุกระดับ

3) ศึกษาอบรมวิชาคุณสมบัติผ่านกิจกรรมนอกหลักสูตร และกระบวนการ
ต่าง ๆ

4) นำใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาเข้าในการศึกษาอบรม
คุณสมบัติศึกษา เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์ชนิดต่าง ๆ อินเทอร์เน็ต และอื่น ๆ

5) ศึกษาอบรมคุณสมบัติศึกษาผ่านทางองค์การมหาชนและสโมสรต่าง ๆ

6) ศึกษาอบรมคุณสมบัติศึกษาผ่านทางสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์
หนังสือพิมพ์ และวารสาร

7) ผสมผสานการศึกษาในโรงเรียนกับการศึกษานอกโรงเรียน การศึกษา
อบรมในครอบครัว ชุมชน และสังคม

2.2.2 ปัญญาศึกษา

1. ความหมายของปัญญาศึกษา

ปัญญา หมายถึง ความรอบรู้ ความฉลาดที่เกิดจากการเรียนและการคิดค้น
ดังนั้นปัญญาศึกษา หมายถึง การศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ความฉลาดและทักษะที่
จำเป็นสำหรับการเรียนต่อในระดับสูงขึ้นไป การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการศึกษา
แบบต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและถือว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้
ตามความสามารถของแต่ละคน เพราะฉะนั้นปัญญาศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคนเก่ง
ให้แก่สังคมและประเทศชาติ คนเก่งเป็นคนที่มีความสมรรถนะสูงซึ่งอาจจะมีความสามารถในด้านใดด้าน
หนึ่ง มีความสามารถพิเศษเฉพาะด้านหรืออาจจะมีความโดดเด่นรอบด้านอย่างนี้ เป็นต้น

2. วัตถุประสงค์ของปัญญาศึกษา

ปัญญาศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อเน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้
ความสามารถ และทักษะอันจำเป็น ดังนี้

1) มีความรู้และทักษะพื้นฐานทางด้านภาษาลาว คณิตศาสตร์
วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ วิทยาศาสตร์สังคม ภาษต่างประเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

2) มีความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและมีความรู้รอบตัว

3) มีความรู้อันเป็นสากล รู้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจสังคม สภาพแวดล้อมและความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี สามารถประยุกต์แนวความคิด การแสดงออก และปรับวิธีทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์

4) มีความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ อธิบาย วิเคราะห์ คิดเป็นระบบ และมีแนวคิดสร้างสรรค์

5) มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาในการเรียน ในภารกิจ และการดำรงชีวิตประจำวัน

6) มีความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพเฉพาะด้านใดหนึ่งตามความสามารถของตน มีทักษะชีวิตและทักษะทางสังคม

7) มีความสามารถนำใช้ความรู้เข้าในการดำรงชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การศึกษาต่อ การเรียนรู้แบบต่อเนื่องตลอดชีวิต การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคม

8) สามารถดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพในสังคมที่นับวันนับมีการแข่งขันสูง และในยุคที่มีความทันสมัยทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการเชื่อมโยงเข้ากับภูมิภาคและสากล

3. วิธีการศึกษาอบรมด้านปัญญาศึกษา

1) จัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับปัญญาศึกษาเป็นรายวิชาต่าง ๆ

2) จัดการเรียนทฤษฎีไปพร้อม ๆ กับภาคปฏิบัติตัวจริง

3) ผสมผสานการสอนของครูกับการเรียนเป็นกลุ่มและการเรียนด้วยตนเองของนักเรียน

4) จัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดและได้ลงมือปฏิบัติจริง

5) นำใช้รูปแบบและวิธีสอนที่หลากหลายรวมทั้งวิธีสอนที่นำใช้ได้ผลดีในระยะเวลาผ่านมา และวิธีสอนใหม่ที่เน้นผู้เรียนเป็นหลัก (student center)

6) นำใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายพร้อม ๆ กับการนำใช้ตำราเรียนเช่น ตำราแบบฝึกหัด ตำราอ่านเพิ่ม เอกสารอ้างอิง สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ชนิดต่าง ๆ

7) ผสมผสานการศึกษาในห้องเรียนบวกกับการเคลื่อนไหวกิจกรรมนอกหลักสูตร

8) จัดการเรียนการสอนทางไกลโดยผ่านทางวิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต

9) ผสมผสานการศึกษาในโรงเรียนและนอกโรงเรียนกับการศึกษาในครอบครัว ชุมชน และสังคม

2.2.3 แร่งงานศึกษา (Work study)

1. ความหมายของแร่งงานศึกษา

แร่งงาน (ในภาษาลาว) หมายถึง การทำงานด้วยกำลังกาย แร่งงานยังหมายถึงความสามารถทางด้านร่างกาย มั่นสมอง สติปัญญา ความชำนาญงานของคน ดังนั้นแร่งงานศึกษา หมายถึง การศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนให้มืองค์ความรู้ ความสามารถ และทักษะในการทำงานซึ่งเป็นการทำงานที่มีเทคนิควิทยาการ มีการจัดการและมีสมรรถภาพสูง สร้างสีมือแร่งงานโดยการสนองการฝึกอบรมวิชาชีพขั้นพื้นฐานให้แก่ผู้ทำงานที่ไม่ผ่านการฝึกอบรมมาก่อน เพื่อสร้างความสามารถในการทำงาน พัฒนาสีมือแร่งงาน โดยการยกระดับวิชาชีพแก่ผู้ทำงานที่มีสีมือมาก่อนแล้วให้มีความชำนาญเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแร่งงานในแต่ละระยะ ดังนั้นแร่งงานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ทางด้านวิชาชีพ มีความสามารถประสานสมทบระหว่างการทำงานด้วยมั่นสมองและการทำงานด้วยร่างกายหรือมือเท้า ทำให้ผู้เรียนสามารถช่วยตนเองในการดำรงชีวิต มีการผลิต มีรายรับ และช่วยพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

2. วัตถุประสงค์ของแร่งงานศึกษา

แร่งงานศึกษาเน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนให้มืองค์ความรู้ ความสามารถ และทักษะอันจำเป็น ดังนี้

- 1) มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข
- 2) มีความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพพื้นฐาน หรือมีความรู้เกี่ยวกับภารกิจที่ตนรับผิดชอบ มีความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับอาชีพที่เป็นที่เคยปฏิบัติมา (มูลเชื้อ) ของครอบครัวหรือท้องถิ่น
- 3) มีทักษะที่จำเป็นและมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัด ความสนใจ และความสามารถของตน
- 4) มีทักษะในการสื่อสาร ทักษะในการทำงาน ทักษะการจัดการการแก้ปัญหา การทำงานร่วมกันเป็นทีมงาน และทักษะการแสวงหาความรู้
- 5) มีแนวความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำใช้เทคนิควิทยาการ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้าในการทำงานเพื่อพัฒนาอาชีพและปรับปรุงคุณภาพชีวิต
- 6) มีความรู้และมีความสามารถในการวางแผน การดำเนินการปฏิบัติติดตาม และประเมินผลการทำงานเพื่อผลิตหรือภารกิจ
- 7) มีคุณสมบัติ ทศนคติ และค่านิยมที่ดีต่อการทำงานและต่อผู้ใช้แร่งงาน
- 8) มีความขยันในการทำงาน ประหยัด และประกอบอาชีพที่สุจริต

9) มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้ชมใช้ นำใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่าง
คุ้มค่าและถูกวิธี

10) รู้จักทำการผลิต รู้นำใช้และปกป้องรักษาผลผลิต รู้จักคุณค่า รู้รักและ
ถนอมผลผลิต และผู้ใช้แรงงาน

11) รู้จักประยุกต์ใช้ ดัดแปลงแก้ไข และปกป้องรักษาอุปกรณ์เครื่องมือการ
ทำงาน

3. วิธีการศึกษาอบรมทางด้านแรงงานศึกษา

วิธีการศึกษาอบรมทางด้านแรงงานศึกษามีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) จัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับแรงงานศึกษาในรายวิชาเรียนเฉพาะด้าน
เช่น วิชาเทคโนโลยีและพื้นฐานวิชาชีพในชั้นมัธยมศึกษา วิชาเทคนิคและวิชาชีพสำหรับอาชีวศึกษา
และการศึกษาขั้นสูง

2) ศึกษาอบรมน้ำใจรักการทำงานผ่านรายวิชาต่าง ๆ ในทุกระดับ ผ่าน
กิจกรรมนอกหลักสูตร และกระบวนการต่าง ๆ

3) ประสานสมทบกับการเรียนทฤษฎีกับการปฏิบัติตัวจริง และในที่นี้ต้อง
เน้นหนักภาคปฏิบัติตัวจริงเพื่อให้นักเรียนมีทักษะ

4) นำใช้สื่อเทคโนโลยีการศึกษาเข้าในการเรียนการสอนเกี่ยวกับแรงงาน
ศึกษา เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ อินเทอร์เน็ต และเครื่องมืออุปกรณ์ชนิดต่าง ๆ เป็นต้น

5) ผสมผสานการศึกษาในโรงเรียนและนอกโรงเรียนกับการศึกษาใน
ครอบครัวและชุมชน

6) จัดให้มีการไปทัศนศึกษาในแขนงการ/หน่วยงานทางด้านเศรษฐกิจ
โรงงานอุตสาหกรรม และบริษัทต่าง ๆ

7) ร่วมมือกับทุกภาคส่วนในสังคมเพื่อศึกษาอบรมผู้เรียนให้กลายเป็นกำลัง
แรงงานที่มีคุณภาพ

2.2.4 พลศึกษา

1. ความหมายของพลศึกษา

พลศึกษา หมายถึง การศึกษาในทางออกกำลังกาย เพื่อให้ร่างกายและ
สุขภาพแข็งแรง พลศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม
(ชนิดต่าง ๆ) และการเล่นกีฬาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และ
สติปัญญาให้สมบูรณ์ ในส่วนของสุขศึกษา คือ การศึกษาเกี่ยวกับการเสริมสร้างสุขภาพพลานามัย
การป้องกันมิให้ติดโรคต่าง ๆ และการรักษาให้มีสุขภาพแข็งแรงอยู่เสมอ สำหรับสุขศึกษาจะเน้นให้
ผู้เรียนมีความรู้ ค่านิยม พฤติกรรมและการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพ เพื่อให้เจริญเติบโตและมีพัฒนาการ

ที่สมกับไว คนที่มีสุขภาพกายและจิตใจดีย่อมจะมีความสุข มีความสามารถในการเรียนรู้ มีความสามารถในการออกแรงงาน หรือปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. วัตถุประสงค์ของพลศึกษา

พลศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อนำมาพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็น มีสุขภาพและพละอนามัยที่สมบูรณ์ ดังนี้

- 1) เข้าใจกฎเกณฑ์ธรรมชาติของการเจริญเติบโต และพัฒนาการของมนุษย์
- 2) มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการฝึกแอบ การออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬาประเภทต่าง ๆ
- 3) เข้าใจเกี่ยวกับเพศศึกษา (สุขภาพเจริญพันธุ์) มีทักษะ และมีพฤติกรรมที่ถูกต้องในการดำรงชีวิต
- 4) มีความรู้ด้านหลักการและวิธีการเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ และการบริการสุขภาพที่ถูกต้อง
- 5) รู้จักการดูแลตนเองให้มีสุขภาพแข็งแรง และมีบุคลิกภาพที่ดีเสมอ
- 6) รักการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาประเภทต่าง ๆ ฝึกแอบร่างกายเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ มีระเบียบวินัย เคารพกฎกติกา เคารพสิทธิ มีน้ำใจนักกีฬา น้ำใจแข่งขัน และนิยมการเล่นหรือชมกีฬา
- 7) เสริมสร้างสุขภาพ ประสิทธิภาพในการทำงาน และการป้องกันโรคพยาธิติดต่อต่าง ๆ
- 8) ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมที่เสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ การใช้สารเสพติด และความรุนแรงต่าง ๆ เป็นต้น

3. วิธีการจัดการศึกษาอบรมเกี่ยวกับพลศึกษา

ในการจัดการด้านการศึกษาอบรมพลศึกษาซึ่งจะได้มีขั้นตอนในการปฏิบัติ ดังนี้

- 1) จัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับพลศึกษาในรายวิชาเรียนเฉพาะด้าน เช่น พลศึกษา กีฬา และสุขศึกษา เป็นต้น
- 2) ศึกษาอบรมความรู้ทางด้านสุขศึกษาผ่านวิชาเรียนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผ่านกิจกรรมนอกหลักสูตร และกระบวนการต่าง ๆ
- 3) ประสานสมทบกับการเรียนทฤษฎีกับการลงมือปฏิบัติตัวจริงและต้องเน้นภาคปฏิบัติตัวจริงเพื่อให้นักเรียนมีทักษะ

4) นำใช้สื่อเทคโนโลยีการศึกษาเข้าในการเรียนการสอน การฝึกแบบพลศึกษาและกีฬาต่าง ๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์กีฬาชนิดต่าง ๆ และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

5) ผสมผสานการศึกษาในโรงเรียนกับการศึกษาในครอบครัวและชุมชน

6) จัดการแข่งขัน และการไปทัศนศึกษาแลกเปลี่ยนบทเรียน

7) จัดการฝึกอบรมระยะสั้น

2.2.5 ศิลปศึกษา

1. ความหมายของศิลปศึกษา

ศิลปะ มีหลายความหมายคือ หมายถึง ฝีมือ ฝีมือทางการช่าง การประดับ การทำให้วิจิตรพิสดารต่าง ๆ ความงดงาม ความอ่อนโยน ความพากเพียร การแสดงออกทางอารมณ์สะท้อนใจให้เห็นเชิงประจักษ์ ทัศนกรรม และวิจิตรศิลป์ เป็นต้น ดังนั้นศิลปศึกษา หมายถึง การเรียนศิลปะโดยเน้นให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้และทักษะเกี่ยวกับศิลปกรรมและศิลปะดนตรี รักความสวยงาม มีจิตใจอ่อนโยน มีความคิดริเริ่ม จินตนาการ และมีความคิดสร้างสรรค์งานศิลปะ เห็นคุณค่าทางศิลปะ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2. วัตถุประสงค์ของศิลปศึกษา

ศิลปศึกษาเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีองค์ความรู้และทักษะที่จำเป็น ดังนี้

1) มีความรู้ทางด้านดนตรี เห็นคุณค่าของดนตรี ชอบชม ชอบฟังด้วยความชื่นชอบและสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางด้านดนตรีในชีวิตประจำวัน

2) มีความรู้ ความเข้าใจและแสดงออกทางด้านนาฏศิลป์ เช่น การเต้นรำ (ฟ้อนรำวงลาวมาตรฐาน) และการเต้นรำแบบสากลอย่างคล่องแคล่ว

3) มีความรู้ จินตนาการและแนวความคิดสร้างสรรค์ทางด้านงานศิลปะ สามารถนำใช้ศิลปกรรมประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและภารกิจต่าง ๆ เช่น การออกแบบ การวาดรูป การตกแต่งประดับประดา การรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความรักความสวยความงาม เป็นต้น

4) เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างศิลปะ (ดนตรี นาฏศิลป์ และศิลปกรรม) ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม

5) สามารถวิเคราะห์ วิจารณ์คุณค่าของงานศิลปะ (ดนตรี นาฏศิลป์ และศิลปกรรม)

6) เห็นคุณค่าของงานศิลปะ (ดนตรี นาฏศิลป์ และศิลปกรรม) ที่เป็นมรดกทางด้านวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาของชาติลาว และสากล

3. วิธีการศึกษาอบรมด้านศิลปศึกษา

การศึกษอบรรณทางด้านศิลปศึกษาได้มีขั้นตอนในการปฏิบัติ ดังนี้

- 1) จัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับศิลปศึกษาในรายวิชาเรียนเฉพาะด้าน เช่น ศิลปะดนตรี ศิลปกรรม และหัตถกรรม เป็นต้น
- 2) ศึกษาบรรณความรู้ทางด้านศิลปะผ่านวิชาเรียนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผ่านกิจกรรมนอกหลักสูตร และกระบวนการต่าง ๆ
- 3) ประสานสมทบการเรียนทฤษฎีกับการลงมือปฏิบัติจริง และต้องเน้นหนักภาคปฏิบัติตัวจริงเพื่อให้นักเรียนมีทักษะ
- 4) นำใช้สื่อเทคโนโลยีการศึกษาเข้าในการเรียนการสอนและฝึกอบศิลปะ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เครื่องดนตรี อุปกรณ์ชนิดต่าง ๆ และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ผสมผสานการศึกษาในโรงเรียนและนอกโรงเรียนกับการศึกษาในครอบครัวและชุมชน
- 5) จัดให้มีการแข่งขัน และไปทัศนศึกษาแลกเปลี่ยนบทเรียน
- 6) จัดให้มีการฝึกอบรมระยะสั้น

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

อิงตามข้อตกลงของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและกีฬาของ สปป.ลาว ว่าด้วยการประกาศใช้เอกสาร/นโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษา ฉบับเลขที่ 856/ศก./013 ลงวันที่ 06 มีนาคม 2556 เรื่องของการมอบหมายความรับผิดชอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำนโยบายดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งตามมาตรา 2 ระบุว่า มอบให้กรมจัดตั้งและพนักงาน ห้องการกระทรวง (สำนักกระทรวง) กรมอนุบาลและประถมศึกษา กรมมัธยมศึกษา กรมสร้างครู สถาบันค้นคว้าวิทยาศาสตร์การศึกษา สถาบันพัฒนาการบริหารการศึกษา กรมพลและศิลปศึกษา กรมอาชีวศึกษา กรมการศึกษาขั้นสูง กรมการศึกษานอกโรงเรียน แผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวง (จังหวัด)/นครหลวงเวียงจันทน์ และภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจรับทราบและนำข้อตกลงฉบับนี้ไปสู่การปฏิบัติ ตามภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละคนให้ได้รับผลดี (กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา, 2556)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

จิรณัฐ สกุลชัยสิทธิ์ (2556) ได้ศึกษาประสิทธิผลการทำงานของครู และบุคลากรทางการศึกษาที่นำนโยบายเทคโนโลยีทางการศึกษา NOE Plaza ไปปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิผลของการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อ

พิจารณารายด้านพบว่า ด้านความต่อเนื่องของวิธีการและเครื่องมือที่จะนำมาใช้ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา คือ ด้านการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน และด้านเนื้อหาการสอน 2) ปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคลด้าน อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานมีประสิทธิผลของการทำงาน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านเพศ และ 3) ผลการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการบริหารจัดการกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรทางการศึกษาพบว่า การประสานงาน และการจัดหน่วยงานที่รับผิดชอบ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของการทำงาน

พิเชษฐ จันทร์หนองแขง (2554) ได้ศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบายการเรียนรู้ฟรีสิบห้าปีไปปฏิบัติ : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง จากผลการวิจัยได้ค้นพบดังนี้ 1) ประสิทธิผลการนำนโยบายการเรียนรู้ฟรีสิบห้าปีไปปฏิบัติโดยรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก (4.06) ได้แก่ (1) ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อผู้เรียน ระดับค่อนข้างมาก (4.37) (2) ผู้เรียนมีสุขภาพกายแข็งแรง และสุขภาพจิตดี ระดับค่อนข้างมาก (4.17) (3) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ระดับค่อนข้างมาก (4.08) และ (4) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ถึงเกณฑ์ ระดับปานกลาง (3.62) 2) ปัจจัยที่มีผลโดยตรงต่อประสิทธิผลการนำนโยบายการเรียนรู้ฟรีสิบห้าปีไปปฏิบัติ มี 5 ปัจจัย คือ (1) การสนับสนุนจากผู้ปกครองนักเรียน ระดับค่อนข้างมาก (4.66) (2) ความชัดเจนของนโยบาย ระดับค่อนข้างมาก (4.22) (3) การมีภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การ ระดับค่อนข้างมาก (4.05) (4) การมีสมรรถนะขององค์การ ระดับปานกลาง (3.97) และ (5) การสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นที่อยู่ในพื้นที่ ระดับปานกลาง (3.77) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และนอกจากนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า นโยบายการเรียนรู้ฟรีสิบห้าปี ไม่ควรเน้นเพียงด้านปริมาณเท่านั้น แต่ควรเน้นทางด้านคุณภาพด้วย ซึ่งเป็นปัญหาหลักของนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้มีส่วนในการกำหนดนโยบาย ควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยหาวิธีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สำเร็จ รัฐบาลควรให้การส่งเสริมปัจจัยสมรรถนะของหน่วยงานปฏิบัติเพื่อให้สามารถสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นได้ โดยมุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีจิตอาสา ทুমเทกำล้งกาย สติปัญญา พัฒนาด้านคุณภาพของการศึกษาไทย ให้มีคุณภาพเท่าเทียมกันทั่วทุกท้องถิ่นและทัดเทียมกับอารยประเทศต่อไป

สกุลลักษณ์ เหล่าบุรี (2555) ได้ศึกษาประสิทธิผลของนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุบลราชธานี เขต 5 จากผลการศึกษาพบว่า 1) ประสิทธิผลของนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุบลราชธานี เขต 5 ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านเป้าหมายของนโยบายมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านความพึงพอใจต่อประสิทธิผลของนโยบาย และผลผลิตของนโยบายตามลำดับ 2) ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของ

นโยบายขยายโอกาสทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ด้านปัจจัยนำเข้าและปัจจัยด้านกระบวนการเกี่ยวกับประสิทธิผลของนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยด้านกระบวนการมีระดับมากกว่าปัจจัยนำเข้า 3) ผู้บริหารและครูที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง อายุราชการ ระยะเวลาที่โรงเรียนเปิดเป็นโรงเรียนขยายโอกาสที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษาตามเป้าหมายของนโยบาย ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ผู้บริหารและครูที่มีวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน ผู้ปกครองที่มีระยะทางจากบ้านถึงโรงเรียน และการเดินทางมาโรงเรียนของนักเรียนที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อประสิทธิผลของนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 4) ปัจจัยนำเข้าด้านสภาพภูมิศาสตร์ สภาพทางเศรษฐกิจ ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษาในด้านเป้าหมายและความพึงพอใจ แต่ปัจจัยนำเข้าด้านการคมนาคมและความร่วมมือกับชุมชน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษาในด้านเป้าหมายและความพึงพอใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ปัจจัยด้านกระบวนการมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษาตามเป้าหมายของนโยบายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยด้านที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด คือ ด้านวิชาการ และด้านที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ด้านกิจการงานนักเรียน

สมพงษ์ ปานเกล้า และคณะ (2557) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยด้านวิธีการทางการเมืองและปัจจัยด้านโครงสร้างทางสังคม มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ แต่ปัจจัยด้านยุทธศาสตร์ การบริหาร ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยใด ๆ 2) สมการพยากรณ์ประสิทธิผลของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้ กับปัจจัยต่าง ๆ นำเสนอได้ดังนี้ (ประสิทธิผลของนโยบาย) = 1.152 + 0.278 วิธีการทางการเมือง (แบบบูรณาการ) + 0.029 โครงสร้างทางสังคม (ประวัติศาสตร์) + 0.170 โครงสร้างทางสังคม (วัฒนธรรม) (ประสิทธิผลของนโยบาย) = 0.384 วิธีการทางการเมือง (แบบบูรณาการ) + 0.280 โครงสร้างทางสังคม (ประวัติศาสตร์) + 0.196 โครงสร้างทางสังคม (วัฒนธรรม)

นำพิชญ์ ธรรมหิเวศน์ (2549) ได้ทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติของสถาบันการศึกษาสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จากผลการศึกษาปรากฏว่า 1) ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ คือ ปัจจัยสาระนโยบาย การสนับสนุนการปฏิบัติ และศักยภาพหน่วยปฏิบัติโดยสาระนโยบายมีอิทธิพลรวมต่อผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติมากที่สุด 2) รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของข้อมูลเชิงประจักษ์

กลมกลืนระดับดี 3) รูปแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ สรุปได้ว่า การสนับสนุนการปฏิบัติ ศักยภาพ หน่วยปฏิบัติ และสาระนโยบาย สามารถทำนายผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้ร้อยละ 47

อดิศร หนั่นคำจร (2549) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายโครงการ โรงเรียนวิถีพุทธไปปฏิบัติศึกษาเฉพาะกรณี : โรงเรียนทอสี เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงผลของการนำนโยบายโครงการโรงเรียนวิถีพุทธไปปฏิบัติและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของนโยบาย จากผลการศึกษาพบว่า 1) ผลของการนำนโยบายโรงเรียนวิถีพุทธไปปฏิบัติมีแนวโน้มไปในทางที่ดี จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า กลุ่มครูกับกลุ่มผู้ปกครองมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเมือง สภาพแวดล้อมทางสังคม สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ การติดต่อสื่อสาร และลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายโครงการโรงเรียนวิถีพุทธไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) ความคาดหวังของครูที่มีต่อพฤติกรรมของนักเรียนโรงเรียนวิถีพุทธมีแนวโน้มไปในทางที่ดี

กัญทิมา เพี้ยมูล (2551: 75) ได้ศึกษาความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู จากผลการศึกษาพบว่า ผลการศึกษาความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนได้ปฏิบัติงานโดยเน้นด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการตัดสินใจ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านบรรยากาศ และด้านกระบวนการในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

เสกสิทธิ์ ปานนูน (2551) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน ได้แก่ ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านนักเรียน และปัจจัยด้านผู้บริหาร เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมเท่ากับ .796 สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนในฝันได้ร้อยละ 63.40

สุลธิพันธ์ โสมมะลัด (2553) ได้ศึกษาประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนของคณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว สาธารณะรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จากผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพการเรียนการสอน โดยภาพรวม ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ องค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอน กระบวนการเรียนการสอน ผลของการเรียนการสอน พบว่า ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.37 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.562 ส่วนแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของคณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว อาจารย์ควรเอาใจใส่ต่อการสอน การค้นคว้าความรู้ใหม่ ๆ ให้ทันสมัย ควรพัฒนาเอกสารตำราให้มีเนื้อหาละเอียด ชัดเจนและสมบูรณ์ตาม

หลักสูตร ควรจัดให้มีเอกสารตำราเป็นภาษาลาว ให้เพียงพอและหลากหลาย ควรปรับปรุงอาคารเรียนให้สวยงาม ขยายห้องเรียนและเพิ่มสื่อวัสดุอุปกรณ์ให้ทันสมัยและเพียงพอ

กล่าวโดยสรุป จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการนำนโยบายทั่ว ๆ ไปสู่การปฏิบัติ โดยภาพรวมแล้วสามารถสรุปได้ว่า ระดับประสิทธิผลส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางหากระดับมาก มีเพียงแต่งงานวิจัยเดียวเท่านั้นที่มีระดับประสิทธิผลอยู่ในระดับต่ำ ส่วนปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายสู่การปฏิบัติพบว่า ส่วนมากเป็นปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง สภาพแวดล้อมทางสังคม สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ การติดต่อสื่อสาร และลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

ซัชชญา อัครวีระเดช (2553) ได้ศึกษาการนำนโยบายสาธารณะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไปปฏิบัติสำหรับการให้บริการเกมออนไลน์และอินเทอร์เน็ต จากผลการวิจัยพบว่า ในประเด็นการนำกฎหมายควบคุมสถานประกอบการที่ให้บริการเกมออนไลน์และอินเทอร์เน็ต ไปปฏิบัติ นั้น สถานประกอบการส่วนใหญ่ได้ดำเนินการจดทะเบียนร้านวีดีทัศน์มีการจ่ายค่าลิขสิทธิ์เกมออนไลน์ มีการจัดบันทึกชั่วโมงการเล่นเกมและไม่มี การจองเครื่องตีแมลงกอสฮอลล์ซึ่งเป็นสิ่งถูกต้องตามกฎหมาย แต่ก็ยังพบบางสถานประกอบการบางแห่งที่ยังมีการติดตั้งโปรแกรมไม่มีลิขสิทธิ์และไม่มีการตรวจสอบบัตรประชาชนและการควบคุมเวลาในการเข้าใช้บริการได้ตามกฎหมายที่กำหนด สำหรับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำกฎหมายควบคุมสถานประกอบการ ๆ ไปปฏิบัติ พบว่า ปัจจัยต้นเหตุ คือ มาตรฐานนโยบายที่เกิดจากการที่ผู้ออกกฎหมายขาดความเข้าใจ สภาพแวดล้อมของปัญหาและรายละเอียดของเกมออนไลน์ ผลที่ตามมาทำให้ปัจจัยการสื่อสารข้อความ และปัจจัยการบังคับใช้กฎหมายไม่มีความชัดเจน ปัจจัยรองลงมา คือ ทรัพยากรนโยบายที่ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานทำให้ปัจจัยคุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติงานขาดประสิทธิภาพ ส่วนข้อเสนอแนะต่อการนำกฎหมายควบคุมสถานประกอบการฯ ไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเสนอประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่สาธารณชนเพื่อให้มีความเข้าใจที่ถูกต้องในการสื่อสารด้วยระบบอินเทอร์เน็ตรวมทั้งการเล่นเกมออนไลน์และสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็กเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชนส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันสอดส่องดูแลสถานประกอบการเกมออนไลน์และอินเทอร์เน็ตรวมทั้งเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมและมีลักษณะที่จะเป็นภัยสังคม

สุวัฒน์ชัย ยากองโค (2550: 76) ได้ศึกษาการนำนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กสู่การปฏิบัติ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยการ โรงเรียนธาตุพระลอ และโรงเรียนบ้านโศกคำ เขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาของการ

น่านโยบายกระทรวงศึกษาธิการในทุกด้าน พบว่า เกิดจากปัญหาด้านงบประมาณที่จัดสรรให้ต่ำ ไม่เพียงพอต่อการจัดหาสื่อ หนังสือ อุปกรณ์การเรียนการสอน และคอมพิวเตอร์ได้อย่างเพียงพอ ซึ่งปัจจัยด้านงบประมาณถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญต่อการบริหารจัดการ และยังทำให้โรงเรียนขนาดเล็กได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ลดลง ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำโดยเฉพาะ วิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ซึ่งไม่มีครูสอนตรงตามวุฒิ การจ้างครูอัตราจ้างเป็นครั้งคราวไม่ต่อเนื่อง ทำให้ครูอัตราจ้างขาดขวัญและกำลังใจ เด็กนักเรียนขาดการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง

ปรียา ชูโชติ (2544) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานตามนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 7 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาด้านปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 7 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า มีปัญหาในด้านความไม่พร้อมของบุคลากรเป็นสำคัญ

เกียรติศักดิ์ วงศ์รักไทย (2548) ได้ศึกษาการน่านโยบายโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กไปปฏิบัติ ศึกษากรณี โรงเรียนบ้านนาออกและโรงเรียนบ้านปางสา กลุ่มโรงเรียน เวียงสา 3 สำนักเรียนเขตพื้นที่การศึกษาน่านเขต 1 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านสภาพการดำเนินงานน่านโยบายโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กไปปฏิบัติโรงเรียนทั้งสองแห่ง มีการสร้างความรู้ความเข้าใจโดยการประชาสัมพันธ์ให้เข้าใจเนื้อหา และวัตถุประสงค์ของนโยบายให้เกิดการยอมรับ ร่วมกันวางแผนน่านโยบายไปปฏิบัติ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ตามกิจกรรมที่ได้กำหนด สภาพการดำเนินงานกิจกรรมบางอย่างมีการปฏิบัติที่เหมือนกัน และบางกิจกรรมแตกต่างกันขึ้นอยู่กับ การสนับสนุน ด้านปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานตามนโยบายโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาด้านงบประมาณในการดำเนินการที่ให้การสนับสนุนมีไม่เพียงพอทำให้การดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งปัญหาการขาดแคลนบุคลากร ขาดสื่ออุปกรณ์การเรียน การสอน เป็นปัญหาที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กทั้งสองโรงเรียน ส่วนด้านผลของการดำเนินงานและปัจจัยที่ทำให้การน่านโยบายโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กไปปฏิบัติ ประสบความสำเร็จ โรงเรียนมีผลการดำเนินงานออกมาเหมือนกันโดยเฉพาะผลสำเร็จด้านอาคารสถานที่ และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนมีความสำเร็จในระดับมาก ด้านสื่อการเรียนการสอนได้รับการสนับสนุนจากชุมชนเพิ่มขึ้น ในด้านคุณภาพของนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดี ปัจจัยที่ทำให้การน่านโยบายโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กไปปฏิบัติประสบผลสำเร็จ คือ การมีงบประมาณ การประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุน มีบุคลากรที่เพียงพอ มีวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่พร้อมได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรในหน่วยงาน และส่วนที่เกี่ยวข้อง

กล่าวโดยสรุป จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ โดยภาพรวมแล้วสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ได้แก่ มาตรฐานนโยบาย ปัจจัยการบังคับใช้กฎหมายไม่มีความชัดเจน ทรัพยากรนโยบายที่ไม่เพียงพอ คุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติงานขาดประสิทธิภาพ การมีงบประมาณ การประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุน มีบุคลากรที่เพียงพอ มีวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่พร้อมได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรในหน่วยงาน และส่วนที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวความคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดตัวแปร การสร้างกรอบแนวคิดและตัวชี้วัดต่าง ๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์มาเป็นตัวแปรในการศึกษาโดยจำแนกออกเป็น 2 ชุดตัวแปร คือ ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ตัวแปรทั้งสองชุดล้วนแต่มีความสัมพันธ์เชิงทฤษฎี ส่วนระดับของความสัมพันธ์จะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับผลการศึกษาในการทดสอบ ฉะนั้นผู้วิจัยจึงได้คัดเลือกตัวแปรที่จะนำมาใช้เพื่อการศึกษาในครั้งนี้ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ผู้วิจัยได้ทำการคัดสรรมาจากตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ กล่าวคือ ตัวแบบยึดหลักเหตุผล ตัวแบบทางด้านการจัดการ ตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์กร ตัวแบบทางด้านการกระบวนการของระบบราชการ ตัวแบบทางด้านการเมือง และตัวแบบทั่วไป (วรเดช จันทรศร, 2539: 453-465) และการสังเคราะห์จากการทบทวนแนวความคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นที่มาของตัวแปรอิสระที่คาดว่าจะมีผลต่อการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่

1.1 เอกภาพนโยบาย หมายถึง วัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายมีความชัดเจน นโยบายมีเหตุผลและความจำเป็น และนโยบายมีความต่อเนื่องสามารถนำไปปฏิบัติได้และสามารถวัดผลได้จริง

1.2 การมีสมรรถนะขององค์กร หมายถึง สถาบันการศึกษาและ/หรือโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งต่าง ๆ ที่อยู่ภายในสังกัดเมืองโพนโฮง มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานตามนโยบายที่ถูกมอบหมายให้ มีงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่พอเพียง และมีเทคโนโลยีในการดำเนินงานอย่างพอเพียง

1.3 การมีภาวะผู้นำสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโพนโฮง และผู้อำนวยการโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดเมืองโพนโฮงเป็นคนที่มีความสามารถในการดำเนินงานทุกครั้ง

มีวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีคุณธรรมและมีความน่าเชื่อถือ เปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรมีส่วนร่วมในการพิจารณาแผนการดำเนินงาน มีการกำหนดโครงสร้างการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน มีการพัฒนาบุคลากรในองค์กรของตนอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารมีการมอบหมายงานตามความสามารถของแต่ละบุคคลเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน มีการติดตาม ควบคุม ให้การช่วยเหลือชื่นชมการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาสม่ำเสมอ และมีการวัดและประเมินผลของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างต่อเนื่อง

1.4 การสนับสนุนจากเครือข่าย หมายถึง ทุกหน่วยงานรวมถึงภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรสากลและภาคประชาชน มีความเข้าใจและยอมรับในนโยบายและให้การสนับสนุนด้านความคิด ด้านวิชาการ ด้านวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ ด้านแรงงาน และตลอดถึงด้านความร่วมมืออื่น ๆ เพื่อพัฒนาการศึกษามัธยมศึกษาในเมืองโพโนโฮงให้มีความก้าวหน้าและเท่าเทียมกับอำเภออื่น ๆ ภายในประเทศตามนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาลาว

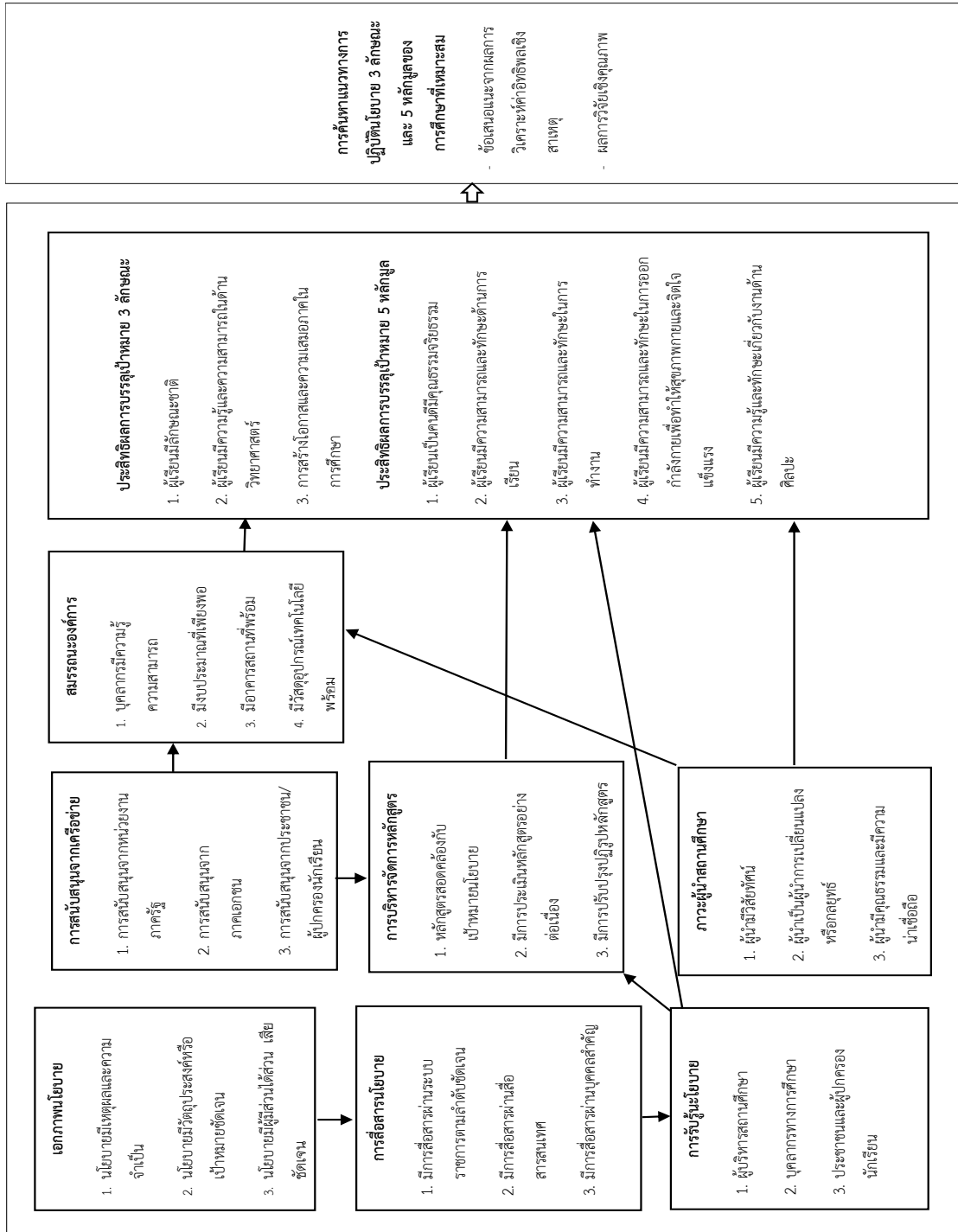
1.5 การสื่อสารนโยบาย หมายถึง นโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษามีการสื่อสารผ่านช่องทางที่หลากหลาย อาทิ ผ่านระบบราชการตามลำดับชัดเจน มีการสื่อสารผ่านระบบสื่อสารสนเทศ และมีการสื่อสารผ่านบุคคลสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ อาทิ ผู้บริหารสำนักงานศึกษาธิการเขตในพื้นที่ ผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นต้น

1.6 การรับรู้นโยบาย หมายถึง นโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษา ต้องถูกรับรู้โดยผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา สมาคมผู้ปกครองนักเรียน คณะพัฒนาการศึกษาประชาชน และผู้ปกครองนักเรียน เป็นต้น

1.7 การบริหารจัดการหลักสูตร หมายถึง หลักสูตรที่นำใช้เข้าในการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพโนโฮงต้องสอดคล้องกับเป้าหมายของนโยบาย มีการประเมินหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง หลักสูตรตรงตามลักษณะพัฒนาการของเด็กในวัยต่าง ๆ สอดคล้องกับลักษณะวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ และมีการปรับปรุงปฏิรูปหลักสูตรตามความเหมาะสมตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจสังคมของชาติ

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ ได้แก่ ประสิทธิภาพการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาไปปฏิบัติ ซึ่งผู้วิจัยได้คัดสรรเอาตัวแปรตามทั้งหมด 8 ตัว (กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา, 2556) ได้แก่ 3 ลักษณะของการศึกษา ประกอบด้วย 1) ผู้เรียนมีลักษณะชาติ 2) ผู้เรียนมีความรู้และความสามารถในด้านวิทยาศาสตร์ และ 3) การสร้างโอกาสความเสมอภาคในการศึกษา ในส่วน 5 หลักมูลของการศึกษา ประกอบด้วย 1) ผู้เรียนเป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม 2) ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะด้านการเรียน 3) ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะในการทำงาน 4) ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะในการออกกำลังกายเพื่อทำให้สุขภาพกายและจิตใจแข็งแรง และ 5) ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับงานด้านศิลปะ

จากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เป็น กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 9 ดังนี้

ภาพที่ 9: ภาพแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานไว้ ดังนี้

1. ปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ คือ เอกภาพของนโยบาย การสื่อสารนโยบาย การรับรู้นโยบาย สมรรถนะขององค์กร ภาวะผู้นำของผู้บริหารทางการศึกษา การบริหารและการจัดการหลักสูตร และการได้รับการสนับสนุนจากเครือข่าย
2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสื่อสารนโยบาย คือ เอกภาพนโยบาย
3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้นโยบาย ได้แก่ การสื่อสารนโยบาย และเอกภาพนโยบาย
4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะองค์กร ได้แก่ ภาวะผู้นำสถานศึกษา และการสนับสนุนจากเครือข่าย
5. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการหลักสูตร ได้แก่ การรับรู้นโยบาย การสื่อสารนโยบาย เอกภาพนโยบาย และการสนับสนุนจากเครือข่าย

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการศึกษาตามลำดับ 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ประเภทของข้อมูล
4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
7. การนำเสนอข้อมูล

รูปแบบการวิจัย

งานวิจัย เรื่องประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์ เป็นการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mix Method Research) กล่าวคือ ผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยจัดเก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามและนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติวิเคราะห์ และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (Structure in-depth interview) แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดจำนวนกลุ่มประชากรที่เก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ และผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งได้แก่ 1) บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโพนโฮงจำนวนทั้งหมด 33 คน 2) บุคลากรครูที่สอนอยู่ภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพน

โองในปีการศึกษา พ.ศ. 2559-2560 จากทั้งหมด 9 โรงเรียนจำนวนทั้งหมด 345 คน 3)ตัวแทนสมาคมผู้ปกครองนักเรียนและ/หรือคณะพัฒนาการศึกษาจำนวนทั้งหมด 18 คน จากตัวแทนทั้งหมด 9 โรงเรียน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 396 คน

2. จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

การหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้หลักการคำนวณตามสูตรของ (Taro, 1973: 285) ตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

เมื่อ n = จำนวนตัวอย่างที่จะต้องทำการสุ่ม
 N = จำนวนประชากรทั้งหมด 396 คน
 e = ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง (0.05)

$$n = \frac{N}{1 + N(0.05)^2}$$

แทนค่า

$$n = \frac{396}{1 + 396(0.05)^2}$$

$n = 199$ คน

3. การสุ่มตัวอย่าง

3.1 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา

การสุ่มตัวอย่างโดยเลือกวิธีการสุ่มแบบผสมดังรายละเอียดในตารางกลุ่มนี้

ตารางที่ 2: จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ลำดับ	ที่มาของประชากร	จำนวนประชากร	สัดส่วน	กลุ่มตัวอย่าง
1	บุคลากรในสำนักงานศึกษาธิการและ กีฬาเมืองโพธิ์โอง	33	33/396	16
2	บุคลากรครูจากทั้งหมด 9 โรงเรียน	345	345/396	174
3	ตัวแทนสมาคมผู้ปกครองนักเรียนและ/ หรือคณะพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน	18	18/396	9
	รวมทั้งสิ้น	396		199

ที่มา: สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโพธิ์โฮง (2559: 1)

จากตารางที่ 2 การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบโควตาตามสัดส่วนของประชากร คือ บุคลากรในสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาอำเภอโพธิ์โฮง จำนวน 33 คน บุคลากรครูจากทั้งหมด 9 โรงเรียนจำนวน 345 คน และตัวแทนสมาคมผู้ปกครองนักเรียนและ/หรือคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 18 คน

3.2 การสุ่มตัวอย่างบุคลากรครูแบบโควตา

การสุ่มตัวอย่างบุคลากรครูแต่ละโรงเรียนตามสัดส่วนของประชากร ดังนี้

ตารางที่ 3: จำนวนกลุ่มตัวอย่างบุคลากรครูจากทั้งหมด 9 โรงเรียน

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	จำนวนประชากร	สัดส่วน	กลุ่มตัวอย่าง
1	โรงเรียนมัธยมตอนต้นโพธิ์สี	30	30/345	15
2	โรงเรียนมัธยมตอนต้นโพธิ์หอ	25	25/345	13
3	โรงเรียนมัธยมตอนต้นนาเหล่า	32	32/345	16
4	โรงเรียนมัธยมตอนต้นสิบุญเชียง	16	16/345	9
5	โรงเรียนมัธยมตอนต้นนาโพ	26	26/345	13
6	โรงเรียนมัธยมตอนปลายแสนสะอาด	28	28/345	14
7	โรงเรียนมัธยมสมบูรณ์สะเก้า	44	44/345	22
8	โรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพธิ์โฮง	46	46/345	23
9	โรงเรียนมัธยมสมบูรณ์หลัก 67	98	98/345	49
รวมทั้งสิ้น		345		174

ที่มา: สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโพธิ์โฮง (2559: 1)

จากตารางที่ 3 ใช้การสุ่มตัวอย่างจำนวนบุคลากรครูแบบโควตาตามสัดส่วนของประชากร คือ โรงเรียนมัธยมตอนต้นโพธิ์สี จำนวน 30 คน โรงเรียนมัธยมตอนต้นโพธิ์หอจำนวน 25 คน โรงเรียนมัธยมตอนต้นนาเหล่า 32 คน โรงเรียนมัธยมตอนต้นสิบุญเชียงจำนวน 16 คน โรงเรียนมัธยมตอนต้นนาโพจำนวน 26 คน โรงเรียนมัธยมตอนปลายแสนสะอาดจำนวน 28 คน โรงเรียนมัธยมสมบูรณ์สะเก้าจำนวน 44 คน โรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพธิ์โฮงจำนวน 46 คน และโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์หลัก 67 จำนวน 98 คน

3.3 การสุ่มตัวอย่างสมาคมผู้ปกครองนักเรียนและ/หรือคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานจากทั้งหมด 9 โรงเรียน

ตารางที่ 4: จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนสมาคมผู้ปกครองนักเรียนและ/หรือคณะพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานจากทั้งหมด 9 โรงเรียน

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	จำนวนประชากร	สัดส่วน	กลุ่มตัวอย่าง
1	โรงเรียนมัธยม ตอนต้นโพนสี	2	2/18	1
2	โรงเรียนมัธยม ตอนต้นโพนหอ	2	2/18	1
3	โรงเรียนมัธยม ตอนต้นนาเหล่า	2	2/18	1
4	โรงเรียนมัธยม ตอนต้นสิบุญเฮือง	2	2/18	1
5	โรงเรียนมัธยม ตอนต้นนาโพ	2	2/18	1
6	โรงเรียนมัธยมตอน ปลายแสนสะอาด	2	2/18	1
7	โรงเรียนมัธยม สมบูรณ์สะเก้า	2	2/18	1
8	โรงเรียนมัธยม สมบูรณ์โพนโฮง	2	2/18	1
9	โรงเรียนมัธยม สมบูรณ์หลัก 67	2	2/18	1
	รวมทั้งสิ้น	18		9

จากตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่าวิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการเลือกโดยไม่ใช้หลักทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non-probability sampling) คือเลือกโดยที่สมาชิกทุกหน่วยมีโอกาสได้รับเลือกไม่เท่ากัน โดยใช้เทคนิคการเลือกโดยจงใจ (Purposive sampling) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2543 : 84) กับกลุ่มตัวอย่างที่คาดว่าจะสามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วน

สรุป จากนั้นผู้วิจัยได้แยกกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มในการให้ข้อมูล ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองจำนวน 16 คน บุคลากรครูในโรงเรียนจากทั้งหมด 9 โรงเรียนจำนวน 174 คนและสมาคม

ผู้ปกครองนักเรียนและ/หรือคณะพัฒนาการศึกษาชั้นพื้นฐานจำนวน 9 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลเชิงปริมาณทั้งสิ้น 199 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ เช่น ผู้บริหารสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโพนโฮง รองหัวหน้าแขนงตรวจสอบและประเมินผลการศึกษาแผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวง ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการโรงเรียนจากทั้งหมด 9 โรงเรียน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพทั้งสิ้น 11 คนโดยใช้เทคนิคการเลือกโดยจงใจ (Purposive sampling) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543: 84) กับกลุ่มตัวอย่างที่คาดว่าจะสามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วน

ประเภทของข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดเก็บข้อมูล 2 ประเภท ดังนี้

1. การจัดเก็บข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ข้อมูลปฐมภูมิ คือ ข้อมูลที่จัดเก็บโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการนำนโยบายการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ และแบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบทางด้านกรนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ การสังเกตข้อมูลเอกสารต่าง ๆ ประกอบด้วย คำสั่ง ประกาศ รายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะปลายปิด (Close Questionnaires) และแบบสัมภาษณ์ (Questionnaires) ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดของการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์ การวิจัยครั้งนี้เป็นการใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mix Method Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ตามกรอบปัจจัยที่กำหนด มีทั้งหมด 2 ชนิด ดังนี้

ชนิดที่ 1 เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด ใช้สำหรับสอบถามบุคลากรครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจากทั้งหมด 9 โรงเรียนอยู่ใน

เมืองโพนโฮง บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโพนโฮง และสมาคมผู้ปกครองนักเรียนและ/หรือคณะพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในแบบสอบถาม 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบปลายปิด โดยถามถึงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อกับประสิทธิผลการดำเนินงานนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ

โดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามจะแสดงความคิดเห็นจากคำถามที่ผู้วิจัยกำหนดเกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินงานนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้น้ำหนักของคะแนนตามมาตรวัดทัศนคติตามวิธีของ ลิเคิร์ท (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 107) ดังนี้

5	หมายถึง	ระดับประสิทธิผล/ความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับประสิทธิผล/ความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก
3	หมายถึง	ระดับประสิทธิผล/ความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับประสิทธิผล/ความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย
1	หมายถึง	ระดับประสิทธิผล/ความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ชนิดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (Structure In-depth interview) มีทั้งหมด 1 ชุดเพื่อใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้บริหารสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมือง รองหัวหน้าแขวงตรวจสอบและประเมินผลการศึกษาแผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวง และผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการโรงเรียนจากทั้งหมด 9 โรงเรียน โดยถามเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายในแต่ละด้านพร้อมกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงานนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัดในสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์

2. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

2. หาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยการนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์ 3 ท่านตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา กล่าวคือ

ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาที่สำคัญในวัตถุประสงค์การวิจัย สำนวนภาษา และใช้ดัชนีวัดความสอดคล้องของแบบสอบถามเป็นเกณฑ์ในการปรับปรุงแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ระหว่างคำถามโดยใช้เกณฑ์ (สุริยจรัส เตชะตันมินสกุล, 2558: 192-209) ดังนี้

ให้ 1 เมื่อข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับโครงสร้างหรือเนื้อหาเหมาะสม

ให้ 0 เมื่อข้อคำถามนั้นมีความกำกวมไม่ชัดเจน ด้านความสอดคล้องกับโครงสร้างหรือเนื้อหาต้องปรับปรุง

ให้ -1 เมื่อข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องกับโครงสร้าง หรือเนื้อหาหรือไม่เหมาะสม

สูตรดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence) ระหว่างคำถามกับเนื้อหา ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum X}{N}$$

โดยที่

1. IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถาม กับโครงสร้าง หรือเนื้อหา
2. $\sum X$ หมายถึง ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
3. N หมายถึงจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกคำถามที่มีความตรง คือ

- 1) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 - 1 คัดไว้ใช้ได้
- 2) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรมีการปรับปรุงแก้ไข หรือตัดทิ้ง

ผลการตรวจสอบการหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถามแต่ละข้อ พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.66 – 1

3. นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้เกิดความสมบูรณ์ จากนั้น นำแบบสอบถามไปทดลองสอบถาม (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด จากนั้นนำข้อมูลไปคำนวณหาค่าสถิติเพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

4. การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยวิเคราะห์แบบสอบถามรายข้อ (Item analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถามในแต่ละชุด (Item – Total analysis) โดยพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีความสัมพันธ์กับคะแนนรวม ต้องมีค่ามากกว่า 0.295 (Brown, 2001) ไว้เป็นสเกลวัดตัวแปรแฝงผลการคำนวณ

พบว่า ทุกข้อคำถามมีความสัมพันธ์กับคะแนนรวมเกิน 0.295 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.36-0.79 ถือว่าแบบสอบถามมีความตรงเชิงโครงสร้าง

5. การวัดระดับความเชื่อมั่น หรือความเชื่อถือได้ (Reliability) ซึ่งหากเครื่องมือวัดที่มีความเชื่อมั่นสูงไม่ว่าจะวัดกี่ครั้งผลการวัดก็จะใกล้เคียงกันมาก การวัดระดับความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัด จะพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแอลฟาครอนบาค (Cronbach's α) มากกว่า 0.7 (UCLA., 2006) มีสูตรดังนี้

สูตรหาค่าความเที่ยง หรือ ความเชื่อมั่น โดยตามวิธีการแอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient - α)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{S^2} \right\}$$

เมื่อ	α	คือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
	N	คือ จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	$\sum s_i^2$	คือ ผลรวมค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S^2	คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวมของแต่ละคน

จากผลการคำนวณ พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.74-0.92 ถือว่าชุดคำถามแต่ละชุดมีค่าความเชื่อมั่นสูง

6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากหนังสือ บทความ งานวิจัย และเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องประสิทธิผลการนโยบายนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์

2. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามและขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ถึงผู้บริหารสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโพนโฮง ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา และสมาคมผู้ปกครองนักเรียนและ/หรือคณะพัฒนาการศึกษาของแต่ละโรงเรียนที่อยู่ในเมืองโพนโฮง จังหวัดเวียงจันทน์ เพื่อขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ในการวิจัยครั้งนี้

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมาย คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมือง บุคลากรครูสอนอยู่ภายในโรงเรียนทั้ง 9 โรงเรียน และสมาคมผู้ปกครองนักเรียนและ/หรือคณะพัฒนาการศึกษาจากทั้งหมด 9 โรงเรียน ซึ่งในการแจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปยังกลุ่มเป้าหมาย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับผู้อำนวยการสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมือง รองหัวหน้าแขนงตรวจสอบและประเมินผลการศึกษาแผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวง และผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่อยู่ในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ตามขั้นตอนดังนี้

1.1 นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ความถูกต้อง ในการตอบแบบสอบถามแล้วนำมาคัดเลือกรดับที่สมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการบันทึกคะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนลงในแบบลงรหัส (Coding Form)

1.2 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน 3 ลักษณะและ 5 ลักษณะของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอโพนโฮง จังหวัดเวียงจันทน์ วิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistic) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนจากการตอบ

แบบสอบถามของบุคลากรและสมาคมผู้ปกครองนักเรียนและ/หรือคณะพัฒนาการศึกษาของแต่ละโรงเรียนที่มีต่อประสิทธิผลการดำเนินงาน 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ

3. เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยคำนวณหาอัตราภาคชั้นซึ่งมีค่าเท่ากับค่าพิสัย (คะแนนสูงสุด – คะแนนต่ำสุด) หารด้วยจำนวนชั้น กล่าวคือ $(5-1)/5$ ผลการคำนวณได้ค่าอัตราภาคชั้นเท่ากับ 0.8 จากนั้นนำค่าอัตราภาคไปบวกกับคะแนนต่ำสุดของช่วงชั้นแรก คือ $1 + 0.8$ มีค่าเท่ากับ 1.80 จากนั้นใช้ค่านี้เป็นฐานโดยการบวกค่าอัตราภาคชั้นจนครบ 5 ชั้น (สุริยจรัส เตชะตันมินสกุล, 2556: 144) ดังนี้

การแปลผลระดับความคิดเห็นมีเกณฑ์ในการแปลผล ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	การให้คะแนน
ระดับมากที่สุด	5
ระดับมาก	4
ระดับปานกลาง	3
ระดับน้อย	2
ระดับน้อยที่สุด	1

โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistic) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) การคำนวณหาช่วงคะแนนเพื่อใช้ในการแปลผลความคิดเห็น มีดังนี้

$$\text{อัตราภาคชั้น} = \frac{\text{ค่าพิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{ค่าพิสัย} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

จากผลการคำนวณดังกล่าว นำมาเป็นเกณฑ์ในการแปลผลระดับความคิดเห็น ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5-1}{5}$$

$$= 0.80$$

เกณฑ์ในการแปลผลระดับความคิดเห็น มีดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด

4. คำนวณหาค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้เทคนิคกำลังสองน้อยที่สุดบางส่วน (Partial Least Square : PLS)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพได้มาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (Structure In-depth interview) โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การจัดกลุ่มเนื้อหา ตามประเด็นคำถามหรือคำสำคัญในการวิจัย

การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอแบ่งเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำกล่าวถึง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา คำถามวิจัย วัตถุประสงค์ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ขอบเขตการวิจัย ข้อจำกัดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

บทที่ 2 ทฤษฎีและการตรวจเอกสารกล่าวถึง แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์ และสมมติฐานการวิจัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัยกล่าวถึง ระเบียบวิธีวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประเภทข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ และการนำเสนอข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิจัยกล่าวถึง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการวิจัยตามแต่ละวัตถุประสงค์และข้อมูลจากการสัมภาษณ์

บทที่ 5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะกล่าวถึง ผลสรุปผลการวิจัยทั้งหมด อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์ และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์ ผลการวิจัยแบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอน 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ

ตอน 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ

ตอน 4 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ

ตอน 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ

ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 5: ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามคุณลักษณะของตัวแปร

ตัวแปร	กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (n = 199)		
	จำนวน	ร้อยละ	
เพศ	ชาย	92	46.2
	หญิง	107	53.8

ตารางที่ 5 (ต่อ)

	ตัวแปร	กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (n = 199)	
		จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	1	0.5
	มัธยมศึกษาศึกษา หรือ เทียบเท่า	56	28.1
	อนุปริญญาตรี หรือ เทียบเท่า	48	24.1
	ปริญญาตรี	93	46.7
	ปริญญาโท	1	0.5
ระดับโรงเรียน	มัธยมศึกษาตอนต้น (มอ 1 - 4)	71	35.7
มัธยมศึกษาที่ทำงาน	มัธยมศึกษาตอนปลาย (มอ 5 - 7)	15	7.5
ประเมิน	มัธยมศึกษาสมบูรณ์ (อนุบาล - มอ 7)	97	48.7
	โรงเรียนมัธยมศึกษาทุกโรงเรียนใน อำเภอ (เจ้าหน้าที่ศึกษาธิการและกีฬา)	16	8.0
บทบาทหรือสถานภาพ	ครูสอน	168	84.4
	รองผู้อำนวยการ	4	2.0
	ผู้อำนวยการ	2	1.0
	บุคลากรสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา	16	8.0
	อำเภอ		
	สมาคมผู้ปกครองนักเรียนและ/หรือ คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน	9	4.5

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้

1. ข้อมูลเพศ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8 และ รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 92 คิดเป็นร้อยละ 46.2
2. ข้อมูลระดับการศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 93 คิดเป็นร้อยละ 46.7 รองลงมา มีวุฒิการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาศึกษา หรือ เทียบเท่า จำนวน 56 คิดเป็นร้อยละ 28.1 รองลงมา มีวุฒิการศึกษาในระดับอนุปริญญา หรือ เทียบเท่า จำนวน 48

คน คิดเป็นร้อยละ 24.1 รองลงมาคือผู้มีการศึกษาปริญญาโท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 และสุดท้ายคือผู้มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

3. ข้อมูลระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ถูกประเมิน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นครูสอนอยู่โรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์ (อนุบาล - มอ 7) จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 48.7 รองลงมาคือครูสอนอยู่โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (มอ 1 - มอ 4) จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 35.7 รองลงมาคือบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาอำเภอ (โรงเรียนมัธยมศึกษาทุกแห่งในอำเภอ) จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 8.0 และสุดท้ายคือครูสอนอยู่โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5

4. ข้อมูลบทบาทหรือสถานภาพ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นครูสอน จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 84.4 รองลงมาคือบุคลากรสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมือง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 8.0 รองลงมาคือสมาคมผู้ปกครองนักเรียนและ/หรือคณะพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 รองลงมาคือรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 และสุดท้ายคือผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0

ตอน 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการดำเนินงานนโยบายฯ สู่การปฏิบัติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการดำเนินงานนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ซึ่งได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้าน 3 ลักษณะของการศึกษา

1.1 ด้านการมีลักษณะชาติของนักเรียน

ตารางที่ 6: ข้อมูลความคิดเห็นต่อด้านการมีลักษณะชาติ

ลำดับ	คำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความคิดเห็น
1	ผู้เรียนมีความภูมิใจในความเป็นลาว เห็นคุณค่าภูมิปัญญาลาว นิยมลาว และดำรงไว้ซึ่งความเป็นลาว	4.46	0.69	เห็นด้วยมากที่สุด
2	การแต่งกายของผู้เรียนสะท้อนให้เห็นถึงความ เป็นชาติ	4.50	0.65	เห็นด้วยมากที่สุด

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ลำดับ	คำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน	ความคิดเห็น
			เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
3	ผู้เรียนมีสำเนียงภาษาพูดเป็นเอกลักษณ์ ของแต่ละท้องถิ่นและดำรงไว้ซึ่งความเป็น เอกลักษณ์ของลาว	4.49	0.63	เห็นด้วยมากที่สุด
4	ผู้เรียนมีกิริยามารยาทที่ดี รู้จักเคารพครู บา อาจารย์ และผู้อาวุโส	4.13	0.72	เห็นด้วยมาก
5	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางด้าน วัฒนธรรมของโรงเรียนและชุมชน	4.14	0.69	เห็นด้วยมาก
6	ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญผลประโยชน์ของ ชาติเสมอ	4.24	0.66	เห็นด้วยมากที่สุด
	ภาพรวม	4.33	0.50	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่า ความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ในด้านการมีลักษณะชาติของนักเรียนโดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.33 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.50 โดยมีรายละเอียดจำแนกตามระดับความคิดเห็น ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ การแต่งกายของผู้เรียนสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นชาติโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.65 ผู้เรียนมีสำเนียงภาษาพูดเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นและดำรงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ของลาวโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.49 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.63 ผู้เรียนมีความภูมิใจในความเป็นลาว เห็นคุณค่าภูมิปัญญาลาว นิยมลาว และดำรงไว้ซึ่งความเป็นลาวโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.46 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.69 ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญผลประโยชน์ของชาติเสมอโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.24 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.66

2. ระดับความคิดเห็นมาก ได้แก่ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรมของโรงเรียนและชุมชนโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.14 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.69

ผู้เรียนมีกิจกรรมายาทที่ดี รู้จักเคารพครูบา อาจารย์ และผู้อาวุโสโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.13 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.72

1.2 ด้านการมีความรู้ความสามารถในด้านวิทยาศาสตร์

ตารางที่ 7: ข้อมูลความคิดเห็นต่อด้านความรู้ความสามารถในด้านวิทยาศาสตร์

ลำดับ	คำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความคิดเห็น
1	ผู้เรียนส่วนใหญ่ มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะวิธีการทางวิทยาศาสตร์ กล่าวคือ มีผลการเรียนดี และมีทักษะในการทดลองทางวิทยาศาสตร์	3.78	0.72	เห็นด้วยมาก
2	ผู้เรียนมีความสามารถในการประดิษฐ์ คิดค้นเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ	3.65	0.78	เห็นด้วยมาก
3	ผู้เรียนมีผลการเรียนในสายวิทยาศาสตร์ ตรงตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดไว้	3.97	0.73	เห็นด้วยมาก
4	ผู้เรียนมีผลงานการประดิษฐ์คิดค้น นวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์ มีชื่อเสียงและ ผลงานเชิงประจักษ์ระดับโรงเรียน	3.58	0.84	เห็นด้วยมาก
5	ผู้เรียนมีผลงานการประดิษฐ์คิดค้น นวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์ที่มีชื่อเสียงและ ผลงานเชิงประจักษ์ระดับอำเภอ/จังหวัด หรือระดับประเทศ	3.44	0.91	เห็นด้วยมาก
	ภาพรวม	3.69	0.61	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการนํานโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ด้านการมีความรู้ความสามารถในด้านวิทยาศาสตร์โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.69 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

เท่ากับ 0.61 โดยมีรายละเอียดจำแนกตามระดับความคิดเห็น กล่าวคือ ระดับความคิดเห็นมาก ได้แก่ ผู้เรียนมีผลการเรียนในสายวิทยาศาสตร์ตรงตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.97 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.73 ผู้เรียนส่วนใหญ่ มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะวิธีการทางวิทยาศาสตร์ กล่าวคือ มีผลการเรียนดี และมีทักษะในการทดลองทางวิทยาศาสตร์ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.78 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.72 ผู้เรียนมีความสามารถในการประดิษฐ์คิดค้นเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.65 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.78 ผู้เรียนมีผลงานการประดิษฐ์คิดค้นนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์ มีชื่อเสียงและผลงานเชิงประจักษ์ระดับโรงเรียน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.58 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.84 และผู้เรียนมีผลงานการประดิษฐ์คิดค้นนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์ที่มีชื่อเสียงและผลงานเชิงประจักษ์ระดับอำเภอ/จังหวัด หรือระดับประเทศ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.44 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.91

1.3 ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคในการศึกษา

ตารางที่ 8: ข้อมูลความคิดเห็นต่อการสร้างโอกาสความเสมอภาคในการศึกษา

ลำดับ	คำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความคิดเห็น
1	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามาเรียนอย่างเท่าเทียมกัน	4.43	0.81	เห็นด้วยมากที่สุด
2	โรงเรียนจัดการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน	4.47	0.73	เห็นด้วยมากที่สุด
3	โรงเรียนมีความเป็นกลางในการจัดการศึกษาโดยไม่เลือกปฏิบัติ กล่าวคือ ไม่แบ่งแยกเพศ เผ่าพันธุ์ ศาสนา ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม	4.50	0.71	เห็นด้วยมากที่สุด
4	โรงเรียนได้จัดการเรียนการสอนเพียงพอ กับความต้องการของนักเรียน	4.32	0.74	เห็นด้วยมากที่สุด
5	โรงเรียนได้นำใช้หลักสูตรแห่งชาติในการจัดการเรียนการสอน	4.48	0.67	เห็นด้วยมากที่สุด

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ลำดับ	คำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน	ความคิดเห็น
			เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
6	โรงเรียนได้ส่งเสริมหลักสูตรท้องถิ่นตาม ความเหมาะสมของบริบทพื้นที่	3.88	0.78	เห็นด้วยมาก
7	โรงเรียนได้ส่งเสริมสิทธิเสมอภาคระหว่าง หญิง-ชาย	4.44	0.73	เห็นด้วยมากที่สุด
8	นักเรียนได้เข้าเรียนตรงตามเกณฑ์อายุ	4.31	0.77	เห็นด้วยมากที่สุด
9	โรงเรียนได้ส่งเสริมวัฒนธรรมของชนเผ่า ในโรงเรียน	4.15	0.74	เห็นด้วยมาก
ภาพรวม		4.33	0.54	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตารางที่ 8 พบว่า ความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคในการศึกษาโดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.33 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.54 โดยมีรายละเอียดจำแนกตามระดับความคิดเห็น ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีความเป็นกลางในการจัดการศึกษาโดยไม่เลือกปฏิบัติ กล่าวคือ ไม่แบ่งแยกเพศ เผ่าพันธุ์ ศาสนา ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.71 โรงเรียนได้นำใช้หลักสูตรแห่งชาติในการจัดการเรียนการสอน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.48 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.67 โรงเรียนจัดการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.47 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.73 โรงเรียนได้ส่งเสริมสิทธิเสมอภาคระหว่างหญิง-ชาย โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.44 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.73 โรงเรียนเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามาเรียนอย่างเท่าเทียมกันโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.43 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.81 โรงเรียนได้จัดการเรียนการสอนเพียงพอกับความต้องการของนักเรียนโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.32 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.74 และนักเรียนได้เข้าเรียนตรงตามเกณฑ์อายุโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.31 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.77

2. ระดับความคิดเห็นมาก ได้แก่ โรงเรียนได้ส่งเสริมวัฒนธรรมของชนเผ่าในโรงเรียนโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.15 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.74 โรงเรียนได้ส่งเสริมหลักสูตรท้องถิ่นตามความเหมาะสมของบริบทพื้นที่โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.88 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.78

2. ด้าน 5 หลักมูลของการศึกษา

2.1 ด้านการเป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม

ตารางที่ 9: ความคิดเห็นต่อประสิทธิผลในด้านการเป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม

ลำดับ	คำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความคิดเห็น
1	ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือ	4.20	0.71	เห็นด้วยมาก
2	ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต	4.18	0.76	เห็นด้วยมาก
3	ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวที	4.15	0.66	เห็นด้วยมาก
4	ผู้เรียนมีเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	4.09	0.72	เห็นด้วยมาก
5	ผู้เรียนมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม	4.18	0.65	เห็นด้วยมาก
	ภาพรวม	3.91	0.76	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 9 พบว่า ความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการดำเนินงานนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ด้านการเป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.91 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.76 โดยมีรายละเอียดจำแนกตามระดับความคิดเห็น กล่าวคือ ระดับความคิดเห็นมาก ได้แก่ ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.20 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.71 ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริตโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.18 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.76 ผู้เรียนมีความเสียสละเพื่อส่วนรวมโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.18 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.65 ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวทีโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.15 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.66 และผู้เรียน

มีเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.09 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.72

2.2 ด้านการมีความสามารถและทักษะด้านการเรียน

ตารางที่ 10: ความคิดเห็นต่อประสิทธิผลในด้านการมีความสามารถและทักษะด้านการเรียน

ลำดับ	คำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความคิดเห็น
1	สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุป ความคิดรวมยอด	3.69	0.74	เห็นด้วยมาก
2	ผู้เรียนมีการคิดค้นอย่างเป็นระบบ	3.80	0.80	เห็นด้วยมาก
3	สามารถคาดการณ์ กำหนดเป้าหมาย และ แนวทางการตัดสินใจได้	3.77	0.77	เห็นด้วยมาก
4	รู้จักประเมินและเลือกแนวทางการ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างมีสติ	3.76	0.76	เห็นด้วยมาก
5	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี และมีจินตนาการ	4.01	0.74	เห็นด้วยมาก
	ภาพรวม	3.80	0.62	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 10 พบว่า ความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการน่านโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลัก
มูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ด้านการมีความสามารถและทักษะด้านการเรียนโดยภาพรวมมีระดับ
ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.80 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
เท่ากับ 0.62 โดยมีรายละเอียดจำแนกตามระดับความคิดเห็น กล่าวคือ ระดับความคิดเห็นอยู่ใน
ระดับมาก ได้แก่ ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี และมีจินตนาการโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
เท่ากับ 4.01 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.74 ผู้เรียนมีการคิดค้นอย่างเป็นระบบ
โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.80 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.80 ผู้เรียนสามารถ
คาดการณ์ กำหนดเป้าหมาย และแนวทางการตัดสินใจได้โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.77 และส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.77 ผู้เรียนรู้จักประเมินและเลือกแนวทางการตัดสินใจและแก้ไข
ปัญหาอย่างมีสติโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.76 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.76
และผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปความคิดรวมยอด

2.3 ด้านการมีความสามารถและทักษะในการทำงาน

ตารางที่ 11: ความคิดเห็นต่อประสิทธิผลในด้านการมีความสามารถและทักษะในการทำงาน

ลำดับ	คำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน	ความคิดเห็น
			เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
1	ผู้เรียนมีความเพียรพยายามในการทำงาน	3.98	0.70	เห็นด้วยมาก
2	ผู้เรียนมีความขยันอดทน ละเอียด รอบคอบในการทำงาน	3.91	0.75	เห็นด้วยมาก
3	สามารถนำใช้เทคโนโลยีเข้าในการทำงาน	3.60	0.88	เห็นด้วยมาก
4	มีความรู้ความสามารถในการวางแผน	3.69	0.81	เห็นด้วยมาก
5	มีทัศนคติและค่านิยมที่ดีต่อการทำงานและ ผู้ใช้แรงงาน	3.98	0.67	เห็นด้วยมาก
6	มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าผู้ใช้งาน	3.68	0.83	เห็นด้วยมาก
7	รູນนำใช้ทรัพยากรในสำนักงานอย่างคุ้มค่า และถูกวิธี	3.81	0.77	เห็นด้วยมาก
	ภาพรวม	3.81	0.60	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 11 พบว่า ความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการนํานโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลัก
มูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ด้านการมีความสามารถและทักษะในการทำงานโดยภาพรวมมีระดับ
ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.81 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
เท่ากับ 0.60 โดยมีรายละเอียดจำแนกตามระดับความคิดเห็น กล่าวคือ ผู้เรียนมีความเพียรพยายาม
ในการทำงานโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.98 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.70
ผู้เรียนมีทัศนคติและค่านิยมที่ดีต่อการทำงานและผู้ใช้แรงงานโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.98 และ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.67 ผู้เรียนมีความขยันอดทนละเอียดรอบคอบในการทำงาน
โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.91 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.75 ผู้เรียนมีความรู้
ความสามารถในการวางแผนโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.69 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
เท่ากับ 0.81 ผู้เรียนรູนนำใช้ทรัพยากรในสำนักงานอย่างคุ้มค่าและถูกวิธีโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ
3.81 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.77 ผู้เรียนมีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าผู้ใช้งานโดย
มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.68 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.83 และผู้เรียนสามารถนำ

ใช้เทคโนโลยีเข้าในการทำงานโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.60 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.88

2.4 ด้านการมีความสามารถและทักษะในการออกกำลังกายเพื่อให้สุขภาพกายและจิตใจแข็งแรง

ตารางที่ 12: ความคิดเห็นต่อประสิทธิผลด้านการมีความสามารถและทักษะในการออกกำลังกาย เพื่อให้สุขภาพกายและจิตใจแข็งแรง

ลำดับ	คำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความคิดเห็น
1	มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ	4.31	0.60	เห็นด้วยมากที่สุด
2	มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์	4.10	0.65	เห็นด้วยมาก
3	รู้จักป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษ และหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ	3.98	0.71	เห็นด้วยมาก
4	มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น	4.03	0.75	เห็นด้วยมาก
5	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น	4.19	0.75	เห็นด้วยมาก
	ภาพรวม	4.12	0.54	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 12 พบว่า ความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการน่านโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมุลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ด้านการมีความสามารถและทักษะในการออกกำลังกายเพื่อให้สุขภาพกายและจิตใจแข็งแรงโดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.12 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.54 โดยมีรายละเอียดจำแนกตามระดับความคิดเห็น ดังนี้

1. เห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ ผู้เรียนมีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.31 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.60

2. เห็นด้วยมาก ได้แก่ ผู้เรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่นโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.19 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.75 ผู้เรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.10 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.65 และผู้เรียนรู้จักป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษ และหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคร้าย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.98 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.71

2.5 ด้านการมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับงานด้านศิลปะ

ตารางที่ 13: ความคิดเห็นต่อประสิทธิผลด้านการมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับงานด้านศิลปะ

ลำดับ	คำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความคิดเห็น
1	ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านศิลปะ	4.26	0.64	เห็นด้วยมากที่สุด
2	ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านดนตรี/นาฏศิลป์	3.68	0.91	เห็นด้วยมาก
3	ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านกีฬา/นันทนาการด้านการจัดการเรียนรู้	4.13	0.74	เห็นด้วยมาก
4	ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ด้านงานศิลปกรรมประเภทต่าง ๆ	3.83	0.74	เห็นด้วยมาก
5	ผู้เรียนรักความสวยความงาม มีจิตใจอ่อนโยน มีความคิดริเริ่ม และมีจินตนาการ	4.19	0.70	เห็นด้วยมาก
	ภาพรวม	4.02	0.53	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 13 พบว่า ความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการน่านโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมุลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ด้านการมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับงานด้านศิลปะโดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.02 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.53 โดยมีรายละเอียดจำแนกตามระดับความคิดเห็น ดังนี้

1. เห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านศิลปะโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.26 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.64

2. เห็นด้วยมาก ได้แก่ ผู้เรียนรักความสวยงาม มีจิตใจอ่อนโยน มีความคิดริเริ่ม และมีจินตนาการโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.19 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.70 ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านกีฬา/นันทนาการด้านการจัดการเรียนรู้โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.13 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.74 ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ด้านงานศิลปกรรมประเภทต่าง ๆ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.83 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.74 และผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านดนตรี/นาฏศิลป์โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.68 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.91

สรุป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ด้าน 3 ลักษณะของการศึกษา

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ในด้าน 3 ลักษณะของการศึกษา โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็น ดังนี้

1.1 ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ ด้านด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคในการศึกษาโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.33 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.54 และด้านการมีลักษณะชาตินักเรียนโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.33 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.50

1.2 ระดับความคิดเห็นมาก ได้แก่ ด้านการมีความรู้ความสามารถในด้านวิทยาศาสตร์โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.69 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.61

2. ด้าน 5 หลักมูลของการศึกษา

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ในด้าน 5 หลักมูลของการศึกษา สามารถจำแนกตามระดับความคิดเห็น กล่าวคือ ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ ด้านการมีความรู้และทักษะในการออกกำลังกายเพื่อให้สุขภาพกายและจิตใจแข็งแรงโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.12 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.54 ด้านการมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับงานด้านศิลปะโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.02 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.53 ด้านการเป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรมโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.91 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.76 ด้านการมีความรู้ความสามารถและทักษะในการทำงานโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.81 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(S.D.) เท่ากับ 0.60 และด้านการมีความสามารถและทักษะด้านการเรียนโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.80 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.62

ตารางที่ 14: แสดงภาพรวมความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการนํานโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ

ลำดับ	ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน	ความคิดเห็น
			เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
1	ด้านการมีลักษณะชาติของนักเรียน	4.33	0.50	เห็นด้วยมากที่สุด
2	ด้านการมีความรู้ความสามารถในด้าน วิทยาศาสตร์	3.69	0.61	เห็นด้วยมาก
3	ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคใน การศึกษา	4.33	0.54	เห็นด้วยมากที่สุด
4	ด้านการเป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม	3.91	0.76	เห็นด้วยมาก
5	ด้านการมีความสามารถและทักษะด้าน การเรียน	3.80	0.62	เห็นด้วยมาก
6	ด้านการมีความสามารถและทักษะในการ ทำงาน	3.81	0.60	เห็นด้วยมาก
7	ด้านการมีความสามารถและทักษะในการ ออกกำลังกายเพื่อให้สุขภาพกายและจิตใจ แข็งแรง	4.12	0.54	เห็นด้วยมาก
8	ด้านการมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับงาน ด้านศิลปะ	4.02	0.53	เห็นด้วยมาก
ภาพรวม		4.00	0.58	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 14 พบว่า ความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการนํานโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติโดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.00 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.58 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคในการศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.33 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.54 รองลงมาคือด้านการมีลักษณะชาติของนักเรียน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.33 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.50

2. ระดับความคิดเห็นมาก ได้แก่ ด้านการมีความสามารถและทักษะในการออกกำลังกาย เพื่อให้สุขภาพกายและจิตใจแข็งแรง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.12 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.55 ด้านการมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับงานด้านศิลปะ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.02 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.53 ด้านการเป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.91 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.76 ด้านการมีความสามารถและทักษะในการทำงาน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.81 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.60 ด้านการมีความสามารถและทักษะด้านการเรียน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.80 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.62 และด้านการมีความรู้ความสามารถในด้านวิทยาศาสตร์ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.69 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.61

ตอน 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายฯ สู่การปฏิบัติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ดังนี้

1. ด้านเอกภาพนโยบาย

ตารางที่ 15: ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายฯ สู่การปฏิบัติ ด้านเอกภาพนโยบาย

ลำดับ	คำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน	
			มาตรฐาน (S.D.)	ความคิดเห็น
1	นโยบายมีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการศึกษาของชาติ	4.71	0.57	เห็นด้วยมากที่สุด
2	นโยบายมีวัตถุประสงค์ หรือ เป้าหมาย ที่ชัดเจน	4.21	0.73	เห็นด้วยมากที่สุด

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ลำดับ	คำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน	
			มาตรฐาน (S.D.)	ความคิดเห็น
3	นโยบายมีแผนงาน โครงการ และกิจกรรมรองรับอย่างครอบคลุมชัดเจน	4.14	0.73	เห็นด้วยมาก
4	นโยบายสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	4.22	0.70	เห็นด้วยมากที่สุด
5	การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่อง	3.96	0.85	เห็นด้วยมาก
6	นโยบายมีตัวชี้วัดและเกณฑ์ชี้วัดที่สามารถวัดผลได้จริง	3.97	0.76	เห็นด้วยมาก
7	มีการติดตามและประเมินผลการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง	4.06	0.76	เห็นด้วยมาก
	ภาพรวม	4.18	0.50	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 15 พบว่า ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ด้านเอกภาพนโยบายโดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.18 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.50 โดยมีรายละเอียดจำแนกตามระดับความคิดเห็น ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ นโยบายมีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการศึกษาของชาติ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.71 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.57 นโยบายสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.22 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.70 และนโยบายมีวัตถุประสงค์ หรือ เป้าหมาย ที่ชัดเจนโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.21 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.73

2. ระดับความคิดเห็นมาก ได้แก่ นโยบายมีแผนงาน โครงการ และกิจกรรมรองรับอย่างครอบคลุม ชัดเจน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.14 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.73 มีการติดตามและประเมินผลการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ อย่างต่อเนื่องโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.06 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.76 นโยบายมีตัวชี้วัดและเกณฑ์ชี้วัดที่สามารถ

วัดผลได้จริงโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.97 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.76 และการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่องโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.96 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.85

2. ด้านการสื่อสารนโยบาย

ตารางที่ 16: ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการนำนโยบายฯ สู่การปฏิบัติ ด้านการสื่อสารนโยบาย

ลำดับ	คำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความคิดเห็น
1	นโยบายมีการสื่อสารผ่านระบบราชการตามลำดับชัดเจน	4.25	0.73	เห็นด้วยมากที่สุด
2	นโยบายมีการสื่อสารผ่านช่องทางสื่อสารสนเทศ เช่น เฟสบุ๊ก ไลน์ อีเมล ฯลฯ	3.77	0.87	เห็นด้วยมาก
3	นโยบายมีการสื่อสารผ่านเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ ในองค์กรที่เกี่ยวข้อง	4.18	0.79	เห็นด้วยมาก
4	นโยบายได้รับการเผยแพร่ให้เจ้าหน้าที่/บุคลากรครูในแต่ละโรงเรียนได้รับทราบ	4.34	0.76	เห็นด้วยมากที่สุด
5	นโยบายได้รับการตีพิมพ์แจกจ่ายเจ้าหน้าที่/บุคลากรครูในแต่ละโรงเรียน	4.03	0.83	เห็นด้วยมาก
6	สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาที่เกี่ยวข้องได้จัดพิธีเผยแพร่นโยบายต่อบุคลากรครูใหม่อย่างต่อเนื่อง	4.06	0.94	เห็นด้วยมาก
ภาพรวม		4.10	0.59	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 16 พบว่า ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมุลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ด้านการสื่อสารนโยบายโดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.10 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.59 โดยมีรายละเอียดจำแนกตามระดับความคิดเห็น ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ นโยบายได้รับการเผยแพร่ให้เจ้าหน้าที่/บุคลากรครู ในแต่ละโรงเรียนได้รับทราบโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.34 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.76 นโยบายมีการสื่อสารผ่านระบบราชการตามลำดับชัดเจนโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.25 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.73

2. ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ นโยบายมีการสื่อสารผ่านเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ ในองค์กรที่เกี่ยวข้องโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.18 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.79 สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาที่เกี่ยวข้องได้จัดพิธีเผยแพร่ นโยบายต่อบุคลากรครูใหม่อย่างต่อเนื่องโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.06 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.59 นโยบายได้รับการตีพิมพ์แจกจ่ายเจ้าหน้าที่/บุคลากรครูในแต่ละโรงเรียนโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.03 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.83 และนโยบายมีการสื่อสารผ่านช่องทางสื่อสารสนเทศ เช่น เฟสบุ๊ก ไลน์ อีเมล ฯลฯ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.77 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.87

3. ด้านการรับรู้นโยบาย

ตารางที่ 17: ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการนำนโยบายฯ สู่การปฏิบัติ ด้านการรับรู้นโยบาย

ลำดับ	คำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความคิดเห็น
1	ผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้อำนวยการได้มีการรับรู้ถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายอย่างชัดเจน	4.29	0.84	เห็นด้วยมากที่สุด
2	บุคลากรครูภายในโรงเรียนได้มีความเข้าใจ และรับรู้ถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายเป็นอย่างดี	4.14	0.85	เห็นด้วยมาก
3	บุคลากรครูภายในโรงเรียนสามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพ	4.15	0.73	เห็นด้วยมาก

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ลำดับ	คำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน	ความคิดเห็น
			เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
4	บุคลากรภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจ และรู้ถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของ ของนโยบาย	4.11	0.75	เห็นด้วยมาก
5	ประชาชนมีความรับรู้และเข้าใจต่อ วัตถุประสงค์และเป้าหมายนโยบาย	3.67	0.92	เห็นด้วยมาก
6	ผู้ปกครองนักเรียนมีความรับรู้และเข้าใจ ต่อวัตถุประสงค์ของนโยบายเป็นอย่างดี	3.77	0.91	เห็นด้วยมาก
ภาพรวม		4.02	0.62	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 17 พบว่า ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ด้านการรับรื้อนโยบายโดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.02 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.62 โดยมีรายละเอียดจำแนกตามระดับความคิดเห็น ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้อำนวยการได้มีการรับรู้ถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายอย่างชัดเจนโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.29 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.84

2. ระดับความคิดเห็นมาก ได้แก่ บุคลากรครูภายในโรงเรียนสามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.15 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.73 บุคลากรครูภายในโรงเรียนได้มีความเข้าใจ และรู้ถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายเป็นอย่างดีโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.14 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.85 บุคลากรภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจ และรู้ถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.11 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.75 ผู้ปกครองนักเรียนมีความรับรู้และเข้าใจต่อวัตถุประสงค์ของนโยบายเป็นอย่างดีโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.77 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.91 และประชาชนมีความรับรู้และเข้าใจต่อ

วัตถุประสงค์และเป้าหมายนโยบายโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.67 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.92

4. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร

ตารางที่ 18: ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายฯ สู่การปฏิบัติ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร

ลำดับ	คำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความคิดเห็น
1	หลักสูตรมีเนื้อหาครอบคลุมและ สอดคล้องกับเป้าหมายนโยบาย	4.23	0.77	เห็นด้วยมากที่สุด
2	หลักสูตรได้รับการประเมินอย่างต่อเนื่อง	4.10	0.80	เห็นด้วยมาก
3	หลักสูตรได้รับการปรับปรุงปฏิรูปให้ สอดคล้องกับสภาพการขยายตัวของ เศรษฐกิจสังคม	4.16	0.71	เห็นด้วยมาก
4	หลักสูตรตรงตามลักษณะของพัฒนาการ ของเด็กในวัยต่าง ๆ	4.28	0.80	เห็นด้วยมากที่สุด
5	หลักสูตรตรงตามลักษณะวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีเอกลักษณ์ของ ชาติ	4.38	0.79	เห็นด้วยมากที่สุด
6	หลักสูตรตรงตามความมุ่งหมายของ การศึกษา	4.36	0.70	เห็นด้วยมากที่สุด
7	หลักสูตรสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของ ผู้เรียน	4.19	0.77	เห็นด้วยมาก
8	เป็นหลักสูตรที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง	4.24	0.71	เห็นด้วยมากที่สุด
9	หลักสูตรมีรายวิชา/กิจกรรมหลาย ๆ อย่างเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกอย่าง เหมาะสมตามความสนใจ	4.11	0.76	เห็นด้วยมาก

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลำดับ	คำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความคิดเห็น
10	หลักสูตรได้วางกฎเกณฑ์ไว้อย่างเหมาะสม แก่การนำไปปฏิบัติ	4.14	0.78	เห็นด้วยมาก
11	หลักสูตรมีการส่งเสริมและพัฒนา นวัตกรรมจัดการเรียนรู้และสื่อ อุปกรณ์การเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.11	0.87	เห็นด้วยมาก
12	หลักสูตรมีการจัดระบบการบันทึก การ รายงานผล และการส่งต่อข้อมูลของ ผู้เรียน	4.09	0.79	เห็นด้วยมาก
13	หลักสูตรมีระบบนิเทศการสอนและนำผล ไปปรับปรุงการสอนอย่างสม่ำเสมอ	4.17	0.84	เห็นด้วยมาก
14	มีระบบประกันคุณภาพหลักสูตรที่ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	4.04	0.76	เห็นด้วยมาก
15	มีการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา ท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน	4.04	0.73	เห็นด้วยมาก
16	หลักสูตรสามารถวัดและประเมินผลได้	4.22	0.71	เห็นด้วยมากที่สุด
	ภาพรวม	4.18	0.53	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 18 พบว่า ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรโดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.18 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.53 โดยมีรายละเอียดจำแนกตามระดับความคิดเห็น ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ หลักสูตรตรงตามลักษณะวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีเอกลักษณ์ของชาติโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.38 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.79 หลักสูตรตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษาโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.36 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.70 หลักสูตรตรงตามลักษณะของพัฒนาการของเด็กในวัยต่าง ๆ

โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.28 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.80 เป็นหลักสูตรที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.24 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.71 หลักสูตรมีเนื้อหาครอบคลุมและสอดคล้องกับเป้าหมายนโยบาย โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.23 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.77 และหลักสูตรสามารถวัดและประเมินผลได้โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.22 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.71

2. ระดับความคิดเห็นมาก ได้แก่ หลักสูตรสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียนโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.19 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.77 หลักสูตรมีระบบนิเทศการสอนและนำผลไปปรับปรุงการสอนอย่างสม่ำเสมอโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.17 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.84 หลักสูตรได้รับการปรับปรุงปฏิรูปให้สอดคล้องกับสภาพการขยายตัวของเศรษฐกิจสังคมโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.16 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.71 หลักสูตรได้วางกฎเกณฑ์ไว้อย่างเหมาะสมแก่การนำไปปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.14 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.78 หลักสูตรมีการส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมจัดการการเรียนรู้และสื่ออุปกรณ์การเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.11 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.87 หลักสูตรมีรายวิชา/กิจกรรมหลาย ๆ อย่างเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกอย่างเหมาะสมตามความสนใจโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.11 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.76 หลักสูตรได้รับการประเมินอย่างต่อเนื่องโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.10 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.80 หลักสูตรมีการจัดระบบการบันทึก การรายงานผล และการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียนโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.09 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.79 ระบบประกันคุณภาพหลักสูตรที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.04 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.76 และมีการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอนโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.04 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.73

5. ด้านการสนับสนุนจากเครือข่ายในการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 19: ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงาน สู่การปฏิบัติงาน
ด้านการสนับสนุนจากเครือข่ายในการปฏิบัติงาน

ลำดับ	คำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความคิดเห็น
1	หน่วยงานจากภาครัฐให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ เช่น การเอื้ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน และงบประมาณ	4.16	0.79	เห็นด้วยมาก
2	ภาคเอกชนให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงาน เช่น การได้รับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์หรืองบประมาณที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน จากบริษัทหรือห้างร้านต่าง ๆ	3.67	0.93	เห็นด้วยมาก
3	ประชาชนให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากรครูในโรงเรียน เช่น อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของครู เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามการเชิญจากโรงเรียน และสนับสนุนงบประมาณในการสร้างตึกอาคารหรือสถานที่ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนตามความสามารถของตน	3.88	0.88	เห็นด้วยมาก
4	ผู้ปกครองนักเรียนให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากรครู เช่น อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของครู เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามการเชิญจากโรงเรียน และสนับสนุนงบประมาณในการสร้างตึกอาคารหรือสถานที่ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนตามความสามารถของตน	3.88	0.87	เห็นด้วยมาก
5	สมาคมผู้ปกครองนักเรียนหรือคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ขั้นหมู่บ้าน) ได้มีส่วนร่วมสนับสนุนในการพัฒนาสถานศึกษา	4.06	0.94	เห็นด้วยมาก

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ลำดับ	คำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน	ความคิดเห็น
			เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
6	สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาที่เกี่ยวข้องได้ สนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และ สนองตำราเรียนอย่างเพียงพอ	4.11	0.81	เห็นด้วยมาก
	ภาพรวม	3.96	0.68	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 19 พบว่า ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ด้านการสนับสนุนจากเครือข่ายโดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.96 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.68 โดยมีรายละเอียดจำแนกตามระดับความคิดเห็น กล่าวคือ ระดับความคิดเห็นมาก ได้แก่ หน่วยงานจากภาครัฐให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ เช่น การเอื้ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน และงบประมาณโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.16 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.79 สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาที่เกี่ยวข้องได้สนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และสนองตำราเรียนอย่างเพียงพอโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.11 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.81 สมาคมผู้ปกครองนักเรียนหรือคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ชั้นหมู่บ้าน) ได้มีส่วนร่วมสนับสนุนในการพัฒนาสถานศึกษาโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.06 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.94 ประชาชนให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากรครูในโรงเรียน เช่น อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของครู เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามการเชิญจากโรงเรียน และสนับสนุนงบประมาณในการสร้างตึกอาคารหรือสถานที่ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนตามความสามารถของตนโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.88 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.88 ผู้ปกครองนักเรียนให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากรครู เช่น อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของครู เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามการเชิญจากโรงเรียน และสนับสนุนงบประมาณในการสร้างตึกอาคารหรือสถานที่ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนตามความสามารถของตนโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.88 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.87 และภาคเอกชนให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงาน เช่น การได้รับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์หรืองบประมาณที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน

จากบริษัทหรือห้างร้านต่าง ๆ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.67 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.93

6. ด้านสมรรถนะขององค์การ

ตารางที่ 20: ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานนโยบายฯ สู่การปฏิบัติ ด้านสมรรถนะขององค์การ

ลำดับ	คำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความคิดเห็น
1	โรงเรียนมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ	4.20	0.66	เห็นด้วยมากที่สุด
2	โรงเรียนมีบุคลากรเพียงพอ เช่น บุคลากรครู บุคลากรฝ่ายสนับสนุนการ ปฏิบัติงาน	4.10	0.73	เห็นด้วยมาก
3	โรงเรียนมีงบประมาณเพียงพอในการจัด การศึกษา	3.75	0.83	เห็นด้วยมาก
4	โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และ เครื่องมือเครื่องใช้เพียงพอและทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องสาย โปรเจคเตอร์ สแกนเนอร์ ปริ้นเตอร์ และ เครื่องแฟกซ์	3.31	1.02	เห็นด้วยปานกลาง
5	โรงเรียนมีการบริการอินเทอร์เน็ตอย่าง เหมาะสม	2.68	1.12	เห็นด้วยปานกลาง
6	หน่วยงานจัดตำแหน่งงานเหมาะสมกับ ความสามารถของแต่ละบุคคล	3.97	0.82	เห็นด้วยมาก
7	โรงเรียนมีห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ อย่างเพียงพอต่อการจัดการศึกษา	3.14	1.24	เห็นด้วยปานกลาง

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ลำดับ	คำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความคิดเห็น
8	โรงเรียนมีตึกหรืออาคารเรียน และ ห้องเรียนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการ จัดการเรียนการสอน	3.81	0.91	เห็นด้วยมาก
9	โรงเรียนมีสนามกีฬาประเภทต่าง ๆ อย่างพอเพียง	3.80	0.88	เห็นด้วยมาก
10	โรงเรียนมีห้องน้ำที่มีความสะอาดและถูก หลักอนามัย	4.02	0.88	เห็นด้วยมาก
11	โรงเรียนมีห้องเรียนที่มีโต๊ะ เก้าอี้ และ อุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่าง ๆ อย่าง พอเพียง	3.89	0.95	เห็นด้วยมาก
12	โรงเรียนมีห้องสมุด/ห้องอ่านพร้อม หนังสืออย่างพอเพียง	4.15	0.58	เห็นด้วยมาก
	ภาพรวม	3.67	0.60	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 20 พบว่า ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ด้านสมรรถนะขององค์กรโดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.67 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.60 โดยมีรายละเอียดจำแนกตามระดับความคิดเห็น ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.20 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.66

2. ระดับความคิดเห็นมาก ได้แก่ โรงเรียนมีห้องสมุด/ห้องอ่านพร้อมหนังสืออย่างพอเพียงโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.15 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.58 โรงเรียนมีบุคลากรเพียงพอ เช่น บุคลากรครู บุคลากรฝ่ายสนับสนุนการปฏิบัติงานโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.10 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.73 โรงเรียนมีห้องน้ำที่มีความสะอาดและถูกหลักอนามัยโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.02 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.88 หน่วยงานจัดตำแหน่ง

งานเหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคลโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.97 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.82 โรงเรียนมีห้องเรียนที่มีโต๊ะ เก้าอี้ และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่าง ๆ อย่างพอเพียงโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.89 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.95 โรงเรียนมีตึกหรืออาคารเรียน และห้องเรียนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.81 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.91 โรงเรียนมีสนามกีฬา ประเภทต่าง ๆ อย่างพอเพียงโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.80 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.88 และโรงเรียนมีงบประมาณเพียงพอในการจัดการศึกษาโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.83

3. ระดับความคิดเห็นปานกลาง ได้แก่ โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และเครื่องมือเครื่องใช้เพียงพอและทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องสายโปรเจคเตอร์ สแกนเนอร์ ปริ้นเตอร์ และเครื่องแฟกซ์โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.31 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.02 โรงเรียนมีห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์อย่างเพียงพอต่อการจัดการศึกษาโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.14 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.24 และโรงเรียนมีการบริการอินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสมโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.68 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.12

7. ด้านภาวะผู้นำสถานศึกษา

ตารางที่ 21: ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานนโยบายฯ สู่การปฏิบัติ ด้านภาวะผู้นำสถานศึกษา

ลำดับ	คำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความคิดเห็น
1	ผู้อำนวยการได้แบ่งโครงสร้างหน่วยงาน เป็นหน่วยงานหลัก หน่วยงานปฏิบัติการ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่สอดคล้องตาม กฎหมายและระเบียบการที่กำหนด	4.24	0.66	เห็นด้วยมากที่สุด
2	ผู้อำนวยการได้จัดอบรมบุคลากรใน หน่วยงานเพื่อพัฒนาบุคลากรสม่ำเสมอ	4.25	0.64	เห็นด้วยมากที่สุด
4	ผู้อำนวยการได้มอบหมายงานตาม นโยบายอย่างชัดเจน	4.12	0.73	เห็นด้วยมาก

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ลำดับ	คำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความคิดเห็น
5	ผู้อำนวยการมีกระบวนการตัดสินใจในการ ทำงานอย่างรวดเร็ว	3.95	0.78	เห็นด้วยมาก
6	ผู้อำนวยการประสานการทำงานตาม นโยบายได้เป็นอย่างดี	4.19	0.69	เห็นด้วยมาก
7	ผู้อำนวยการให้ความสำคัญเรื่องขวัญ กำลังใจของผู้ใต้บังคับบัญชา	4.03	0.74	เห็นด้วยมาก
8	ผู้อำนวยการมีวิธีการกระตุ้นให้ ผู้ใต้บังคับบัญชามีความกระตือรือร้นใน การทำงาน	4.16	0.74	เห็นด้วยมาก
9	ผู้อำนวยการมีความเป็นมิตร เข้าพบได้ ง่าย	4.04	0.86	เห็นด้วยมาก
10	ผู้อำนวยการมีการควบคุม กำกับ ดูแล การดำเนินงานตามนโยบายอย่างต่อเนื่อง	4.03	0.80	เห็นด้วยมาก
11	ผู้อำนวยการของท่านได้ประเมินผลการ ปฏิบัติงานตามนโยบายอย่างสม่ำเสมอ	4.18	0.83	เห็นด้วยมาก
12	ผู้อำนวยการประเมินผลงานและให้ ความก้าวหน้าแก่บุคลากรอย่าง เหมาะสมและเป็นธรรม	3.99	0.77	เห็นด้วยมาก
13	ผู้อำนวยการได้แบ่งโครงสร้างหน่วยงาน เป็นหน่วยงานหลัก หน่วยงานปฏิบัติการ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่สอดคล้องตาม กฎหมายและระเบียบการที่กำหนด	4.12	0.72	เห็นด้วยมาก
14	ผู้อำนวยการได้จัดอบรมบุคลากรใน หน่วยงานเพื่อพัฒนาบุคลากรสม่ำเสมอ	4.11	0.73	เห็นด้วยมาก
	ภาพรวม	4.11	0.53	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 21 พบว่า ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมุลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ด้านภาวะผู้นำสถานศึกษาโดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.11 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.53 โดยมีรายละเอียดจำแนกตามระดับความคิดเห็น ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ ผู้อำนวยการได้จัดอบรมบุคลากรในหน่วยงานเพื่อพัฒนาบุคลากรสม่ำเสมอโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.25 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.64 และผู้อำนวยการได้แบ่งโครงสร้างหน่วยงานเป็นหน่วยงานหลัก หน่วยงานปฏิบัติการ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่สอดคล้องตามกฎหมายและระเบียบการที่กำหนดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.24 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.66

2. ระดับความคิดเห็นมาก ได้แก่ ผู้อำนวยการประสานการทำงานตามนโยบายได้เป็นอย่างดีโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.19 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.69 ผู้อำนวยการของท่านได้ประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายอย่างสม่ำเสมอโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.18 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.83 ผู้อำนวยการมีวิธีการกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความกระตือรือร้นในการทำงานโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.16 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.74 ผู้อำนวยการได้มอบหมายงานตามนโยบายอย่างชัดเจนโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.12 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.73 ผู้อำนวยการได้แบ่งโครงสร้างหน่วยงานเป็นหน่วยงานหลัก หน่วยงานปฏิบัติการ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่สอดคล้องตามกฎหมายและระเบียบการที่กำหนดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.12 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.72 ผู้อำนวยการได้จัดอบรมบุคลากรในหน่วยงานเพื่อพัฒนาบุคลากรสม่ำเสมอโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.11 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.73 ผู้อำนวยการมีความเป็นมิตร เข้าพบได้ง่ายโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.04 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.86 ผู้อำนวยการมีการควบคุม กำกับ ดูแล การดำเนินงานตามนโยบายอย่างต่อเนื่องโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.03 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.80 ผู้อำนวยการให้ความสำคัญเรื่องขวัญกำลังใจของผู้ใต้บังคับบัญชาโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.03 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.74 ผู้อำนวยการประเมินผลงานและให้ความก้าวหน้าแก่บุคลากรอย่างเหมาะสมและเป็นธรรมโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.99 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.77 และผู้อำนวยการมีกระบวนการตัดสินใจในการทำงานอย่างรวดเร็วโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.95 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.78

สรุป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมุลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ มีรายละเอียดจำแนกตามระดับความ

คิดเห็นจากมากไปหาน้อย กล่าวคือ ระดับความคิดเห็นมาก ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.18 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.53 ด้านเอกภาพนโยบายโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.18 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.50 ด้านภาวะผู้นำสถานศึกษาโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.11 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.53 ด้านการสื่อสารนโยบายโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.10 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.59 ด้านการรับรู้นโยบายโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.02 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.62 ด้านการสนับสนุนจากเครือข่ายโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.96 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.68 และด้านสมรรถนะองค์กรโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.67 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.60

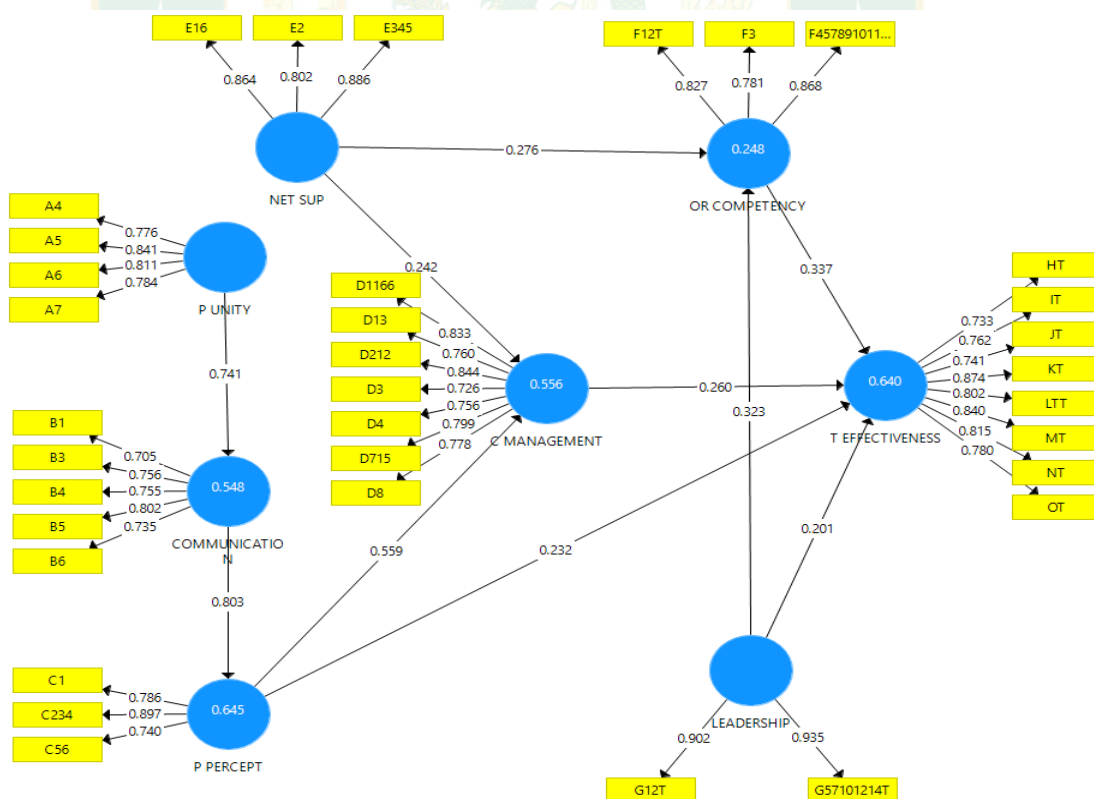
ตอน 4 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนำนโยบายฯ สู่การปฏิบัติ

ผลการประมาณค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมุลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์ ตามการประเมินความเหมาะสมของแบบจำลองเชิงโครงสร้าง มีดังนี้

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมุลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์ มีตัวแปรแฝงในแบบจำลอง 7 ตัวกล่าวคือ 1) เอกภาพนโยบาย (P UNITY) โดยมีตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวคือ (1) นโยบายสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง (A4) (2) การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่อง (A5) (3) นโยบายมีตัวชี้วัดและเกณฑ์ชี้วัดที่สามารถวัดผลได้จริง (A6) และ (4) มีการติดตามและประเมินผลการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ อย่างต่อเนื่อง (A7) 2) การสื่อสารนโยบาย (P COMMUNITY) โดยมีตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวคือ (1) นโยบายมีการสื่อสารผ่านระบบราชการตามลำดับชั้น (B1) (2) นโยบายมีการสื่อสารผ่านเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ ในองค์กรที่เกี่ยวข้อง (B3) (3) นโยบายได้รับการเผยแพร่ให้เจ้าหน้าที่/บุคลากรครูในแต่ละโรงเรียนได้รับทราบ (B4) (4) นโยบายได้รับการตีพิมพ์แจกจ่ายเจ้าหน้าที่/บุคลากรครูในแต่ละโรงเรียน (B5) และ (5) สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาที่เกี่ยวข้องได้จัดพิธีเผยแพร่นโยบายต่อบุคลากรครูใหม่อย่างต่อเนื่อง (B6) 3) การรับรู้นโยบาย (P PERCEPT) โดยมีตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวคือ (1) ผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้อำนวยการได้มีการรับรู้ถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายอย่างชัดเจน (C1) (2) การรับรู้ของบุคลากร (C234) และ (3) การรับรู้ของประชาชน (C56) 4) การบริหารจัดการหลักสูตร (C MANAGEMENT) โดยมีตัวแปร

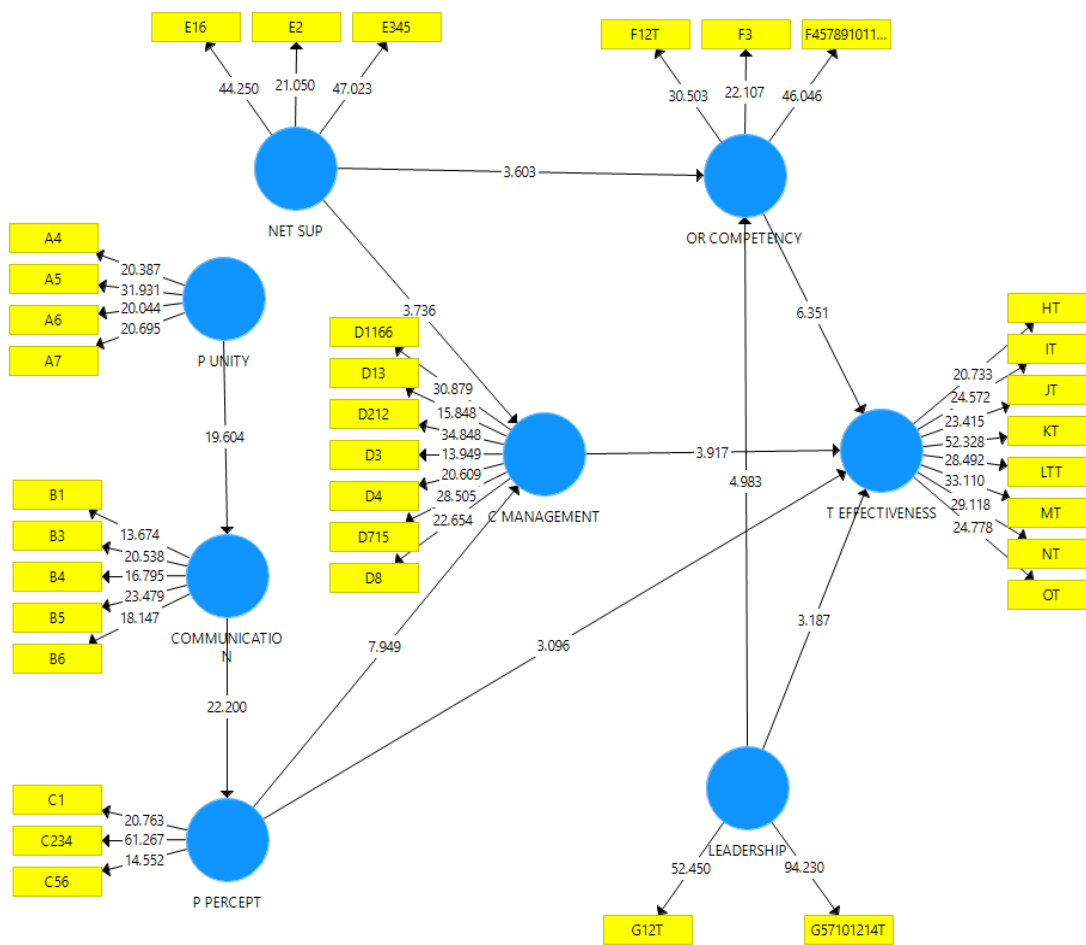

สังเกตได้ 7 ตัวคือ (1) หลักสูตรสอดคล้องเป้าหมายนโยบาย (D1166) (2) หลักสูตรตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น (D715) (3) หลักสูตรได้รับการประเมินอย่างเป็นระบบ (D212) (4) หลักสูตรได้รับการปรับปรุงปฏิรูปให้สอดคล้องกับสภาพการขยายตัวของเศรษฐกิจสังคม (D3) (5) หลักสูตรตรงตามลักษณะของพัฒนาการของเด็กในวัยต่าง ๆ (D4) (6) เป็นหลักสูตรที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (D8) และ(7) หลักสูตรมีระบบนิเทศการสอนและนำผลไปปรับปรุงการสอนอย่างสม่ำเสมอ (D13) 5) การสนับสนุนจากเครือข่ายในการปฏิบัติงาน (NET SUP) โดยมีตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวคือ (1) การสนับสนุนจากภาครัฐ (E16) (2) ภาคเอกชนให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงาน เช่น การได้รับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์หรืองบประมาณที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนจากบริษัทหรือห้างร้านต่าง ๆ (E2) และ(3) การสนับสนุนจากภาคประชาชน (E345) 6) สมรรถนะขององค์กร (OR COMPETENCY) โดยมีตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวคือ (1) สมรรถนะด้านบุคลากร (F12T) (2) โรงเรียนมีงบประมาณเพียงพอในการจัดการศึกษา (F3) และ(3) สมรรถนะด้านวัสดุอุปกรณ์และสิ่งก่อสร้าง (F45789101112) และ 7) ภาวะผู้นำสถานศึกษา (LEADERSHIP) โดยมีตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวคือ (1) ผู้นำมีวิสัยทัศน์ (G12T) และ(2) ผู้นำเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงหรือกลยุทธ์ (G57101214T) ดังมีรายละเอียดแบบจำลองแสดงแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 10: แบบจำลองแสดงค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุของตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม

ที่มา: จากการวิเคราะห์ข้อมูล

ภาพที่ 11: ค่าสถิติที่เพื่อทดสอบอิทธิพลเชิงสาเหตุของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม
ที่มา: จากการวิเคราะห์ข้อมูล

จากภาพ ผลการประเมินความเหมาะสมของแบบจำลองเชิงโครงสร้าง มีดังนี้

การประเมินความเหมาะสมของมาตรวัด โดยพิจารณาตัวชี้วัด 2 ตัว คือ 1) ความเที่ยงตรงเชิงเหมือน (Convergent validity) ของมาตรวัดที่ใช้แสดงให้เห็นว่าตัวชี้วัดสามารถวัดโครงสร้าง (Construct) เดียวกันได้ โดยนำน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) คือ ควรมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ คือ 0.707 ผลการคำนวณ พบว่าส่วนใหญ่ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.705-0.935 2) นอกจากนั้นเมื่อพิจารณาค่าสถิติที่ พบว่า มีค่ามากกว่า 1.96 แปลว่า ตัวชี้วัดเป็นองค์ประกอบของตัวแปรแฝง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 มีค่าอยู่ระหว่าง 13.674-94.230 แสดงว่า มาตรวัดมีความเที่ยงตรง

1. ความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝง พิจารณาจาก ความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝง(Composite Reliability: CR) ควรมีค่ามากกว่า 0.6 ผลการคำนวณ พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.851 - 0.932 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแอลฟาครอนบาค (Cronbach's α) ควรสูงกว่า 0.70 ผลการคำนวณ

พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.736 - 0.916 และค่าความแปรปรวนของตัวแปรแฝงที่ถูกสกัดจากตัวแปรสังเกตได้เฉลี่ย (Average Variance Extracted: AVE) ควรมีค่ามากกว่า 0.5 ผลการคำนวณ พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.565 - 0.844 เมื่อพิจารณาค่าดัชนีในข้างต้น กล่าวได้ว่า เครื่องมือหรือมาตรวัดมีความเชื่อมั่นสูง

2. การประเมินแบบจำลอง คือ การพิจารณาความเหมาะสมของแบบจำลองกรณีอิทธิพลทางตรง โดยประเมินจากค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ หรือ R² พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.645, 0.640, 0.556, 0.548 และ 0.248 แปลว่า ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ร้อยละ 64.5, 64.0 , 55.6, 54.8 และ 24.8 ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ คือมากกว่า 0.2 (บุญทวารณ วิงวอน และมนตรี พิริยะกุล, 2553: 137)

3. การวิเคราะห์ค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุอิทธิพลรวม (Total Effect) ของตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย คือ เอกภาพนโยบาย การสื่อสารนโยบาย การรับรู้ นโยบาย สมรรถนะองค์การ ภาวะผู้นำของผู้บริหารทางการศึกษา การบริหารจัดการหลักสูตร และการได้รับการสนับสนุนจากเครือข่าย มีรายละเอียดตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 22: แสดงค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม

ลำดับ	ตัวแปรตาม	ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R ²)	ค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุ	ตัวแปรอิสระ						
				เอกภาพนโยบาย (P UNITY)	การสื่อสารนโยบาย (Com)	การรับรู้ นโยบาย (P PERCEPT)	สมรรถนะองค์การ (Or Comp)	ภาวะผู้นำ (Leadership)	การบริหารจัดการหลักสูตร (C Man)	การสนับสนุนจากเครือข่าย (N Sup)
1	การสื่อสารนโยบาย (Com)	0.54	DE	0.74***	-	-	-	-	-	-
			IE	-	-	-	-	-	-	
			TE	0.74***	-	-	-	-	-	
2	การรับรู้ นโยบาย (P PERCEPT)	0.65	DE	-	0.80***	-	-	-	-	-
			IE	0.59***	-	-	-	-	-	
			TE	0.59***	0.80***	-	-	-	-	
3	สมรรถนะองค์การ (Or Comp)	0.24	DE	-	-	-	-	0.32***	-	0.27***
			IE	-	-	-	-	-	-	
			TE	-	-	-	-	0.32***	-	0.27***

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ลำดับ	ตัวแปรตาม	ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R ²)	ค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุ	ตัวแปรอิสระ						
				เอกภาพนโยบาย (P UNITY)	เอกภาพนโยบาย (P UNITY)	เอกภาพนโยบาย (P UNITY)	เอกภาพนโยบาย (P UNITY)	เอกภาพนโยบาย (P UNITY)		
4	การบริหารจัดการหลักสูตร (C Man)	0.55	DE	-	-	0.55***	-	-	-	0.24***
			IE	0.33***	0.44***	-	-	-	-	-
			TE	0.33***	0.44***	0.55***	-	-	-	0.24***
5	ประสิทธิผล (T Effect)	0.64	DE	-	-	0.23***	0.33***	0.20***	0.26***	-
			IE	0.22***	-	0.14***	-	0.10***	-	0.15***
			TE	0.22***	0.30***	0.37***	0.33***	0.31***	0.26***	0.15***

หมายเหตุ : อิทธิพลทางรวม (Total Effect :TE), อิทธิพลทางตรง (Direct Effect : DE), อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect : IE),ไม่มีนัยสำคัญ (Not Applicable :N/A)

จากตารางที่ 22 สามารถอธิบายผลการวิเคราะห์ได้ ดังนี้

1. เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ หรือ R² พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.645, 0.640, 0.556, 0.548 และ 0.248 ตามลำดับ แปลว่าตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ร้อยละ 64.5, 64.0 , 55.6, 54.8, และ 24.8 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ คือมากกว่า 0.2 (บุญทวรรณ วิงวอน และมนตรี พิริยะกุล, 2553: 137)

2. ค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุของความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างเอกภาพนโยบาย การสื่อสารนโยบาย การรับรู้นโยบาย สมรรถนะองค์การ ภาวะผู้นำของผู้บริหารทางการศึกษา การบริหารจัดการหลักสูตร และการได้รับการสนับสนุนจากเครือข่ายที่มีต่อประสิทธิผลการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ (T EFFECTIVENESS) สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ (T EFFECTIVENESS) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 โดยเรียงลำดับตามค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุรวม ได้แก่ การรับรู้ นโยบาย (P PERCEPT) สมรรถนะองค์การ (OR COMPETENCY) ภาวะผู้นำสถานศึกษา (LEADERSHIP) การสื่อสารนโยบาย (P COMMUNICATION) การบริหารจัดการหลักสูตร (C MANAGEMENT) เอกภาพนโยบาย (P UNITY) และการสนับสนุนจากเครือข่าย (NET SUP) โดยมีค่าอิทธิพลทางรวมเท่ากับ 0.37, 0.33, 0.31, 0.30, 0.26, 0.22 และ 0.15 ตามลำดับ

2.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสื่อสารนโยบาย (P COMMUNICATION) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ได้แก่ เอกภาพนโยบาย (P UNITY) โดยมีค่าอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.74

2.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้นโยบาย (P PERCEPT) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 โดยเรียงลำดับตามค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุรวม ได้แก่ การสื่อสารนโยบาย (P COMMUNICATION) และเอกภาพนโยบาย (P UNITY) โดยมีค่าอิทธิพลรวม เท่ากับ 0.80 และ 0.59 ตามลำดับ

2.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะองค์การ (OR COMPETENCY) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 โดยเรียงลำดับตามค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุรวม ได้แก่ ภาวะผู้นำสถานศึกษา (LEADER SHIP) และการสนับสนุนจากเครือข่าย (NET SUP) โดยมีค่าอิทธิพลรวม เท่ากับ 0.32 และ 0.27 ตามลำดับ

2.5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการหลักสูตร (C MANAGEMENT) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 โดยเรียงลำดับตามค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุรวม ได้แก่ การรับรู้นโยบาย (P PERCEPT) การสื่อสารนโยบาย (P COMMUNICATION) เอกภาพนโยบาย (P UNITY) และการสนับสนุนจากเครือข่าย (NET SUP) โดยมีค่าอิทธิพลรวม เท่ากับ 0.55, 0.44, 0.33, และ 0.24 ตามลำดับ

ตอน 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิผลการนำนโยบายฯสู่การปฏิบัติ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (Structure In-depth Interview) ผู้บริหารสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโพนโฮง รองหัวหน้าแขนงตรวจสอบและประเมินผลการศึกษาแผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวงเวียงจันทน์ และบรรดาผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมทั้ง 9 แห่งในเมืองโพนโฮง จำนวนทั้งสิ้น 11 คน จากประเด็นการสัมภาษณ์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ด้านเอกภาพนโยบาย ประเด็นที่พบคือ นโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษา เนื่องจากว่านโยบายถูกกำหนดขึ้นภายใต้แนวทางนโยบายและแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของพรรค เพราะฉะนั้นนโยบายจึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อการศึกษาของชาติและสอดคล้องกับสภาพบริบทของลาวในปัจจุบันโดยเฉพาะตัวนโยบายจะมีวัตถุประสงค์ และระดับความหมายที่ชัดเจน โดยมีแผนงาน โครงการรองรับที่ชัดเจน เช่น โครงการฝึกอบรมหลักสูตรใหม่ โครงการยกระดับความรู้ด้านการบริหารของผู้บริหาร/ผู้อำนวยการโรงเรียนใหม่ ฯลฯ เป้าหมายสูงสุดของนโยบายก็คือเพื่อให้คุณภาพของการศึกษาและกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพสูงขึ้นและตอบสนองได้

กับความต้องการของการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศในปัจจุบันและอนาคต (นายวันไช พมมะจัก, นายสุกัน พงสวัสดิ์ และผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมทั้ง 9 แห่งในเมืองโพนโฮง สัมภาษณ์ในระหว่างวันที่ 15-28 ธันวาคม 2560)

2. ด้านการสื่อสารนโยบาย ประเด็นที่พบคือ นโยบายได้รับการเผยแพร่ให้แก่บุคลากรครูอยู่แต่ละโรงเรียน/ผู้บริหาร คณะพัฒนาการศึกษาขั้นหมู่บ้าน ตลอดจนถึงพ่อแม่ประชาชนภายในอำเภอ ได้รับรู้และเข้าใจต่อเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายเป็นอย่างดีโดยผ่านกระบวนการสื่อสารต่าง ๆ เช่น การจัดเวทีสัมมนาภายในโรงเรียน ในวาระการประชุมของสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา และองค์การปกครองบ้าน เป็นต้น และนอกจากนี้ก็ผ่านช่องทางสารสนเทศ เช่น เฟสบุ๊ก ไลน์ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ (นายวันไช พมมะจัก, นายสุกัน พงสวัสดิ์ และผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมทั้ง 9 แห่งในเมืองโพนโฮง สัมภาษณ์ในระหว่างวันที่ 15-28 ธันวาคม 2560)

3. ด้านการรับรู้นโยบาย พบว่า ด้านการรับรู้นโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลการศึกษา เนื่องจากว่าในตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาผู้บริหารและบุคลากรครูทุกคนได้มีความรับรู้และเข้าใจต่อเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายการศึกษาเป็นอย่างดี โดยเฉพาะนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาแห่งชาติ เพราะว่าบุคลากรครูทุกคนก่อนที่จะมาบรรจุเข้าเป็นข้าราชการครูต้องได้ผ่านหลักสูตรวิชาชีพครูใดหนึ่งมาก่อน และได้รับการฝึกอบรมชี้แนะจากกรมกองที่เกี่ยวข้องมาก่อนเป็นอย่างดี และนอกจากนี้คณะพัฒนาการศึกษาขั้นบ้าน/สมาคมผู้ปกครองนักเรียน พ่อแม่ผู้ปกครองนักเรียนและรวมถึงประชาชนภายในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ก็ได้รับรู้และเข้าใจต่อนโยบายและแนวทางการศึกษาที่พรรค-รัฐบาลได้กำหนดไว้โดยเฉพาะนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาแห่งชาติ (นายวันไช พมมะจัก, นายสุกัน พงสวัสดิ์ และผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมทั้ง 9 แห่งในเมืองโพนโฮง สัมภาษณ์ในระหว่างวันที่ 15-28 ธันวาคม 2560)

4. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร พบว่า หลักสูตรการศึกษาเป็นหลักสูตรที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ได้รับการปรับปรุงปฏิรูปให้สอดคล้องกับสภาพการขยายตัวของเศรษฐกิจสังคมในแต่ละระยะอย่างต่อเนื่อง สามารถวัดและประเมินผลได้ และทั้งนี้ก็ยังทำให้เด็กในแต่ละช่วงวัยได้มีความรู้และพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ทำให้เด็กได้รับรู้ถึงวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชาติก็คือของท้องถิ่นสามารถนำแหล่งความรู้ที่ได้จากการเรียนมาประยุกต์ใช้เข้าในชีวิตประจำวันได้ (นายวันไช พมมะจัก, นายสุกัน พงสวัสดิ์ และผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมทั้ง 9 แห่งในเมืองโพนโฮง สัมภาษณ์ในระหว่างวันที่ 15-28 ธันวาคม 2560)

5. ด้านการสนับสนุนจากเครือข่าย พบว่า รัฐบาลลาวได้เอาใจใส่เป็นพิเศษในเขตการศึกษาโดยได้ทุ่มงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ที่รับใช้เข้าในกระบวนการจัดการศึกษา การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรฝ่ายบริหารและบุคลากรครู การสนับสนุนงบประมาณเข้าในการก่อสร้างตึกอาคารเรียน และนอกจากนั้นประชาชน ผู้ปกครองนักเรียน บรรดาองค์การสากล ภาคเอกชน บุคคล นิติ

บุคคลทั้งภายในและต่างประเทศก็ได้ให้ความร่วมมือและพร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์เข้าในกระบวนการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว (นายวันไช พมมะจัก, นายสุกัน พงสวัสดิ์ และผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมทั้ง 9 แห่งในเมืองโพนโฮง สัมภาษณ์ในระหว่างวันที่ 15-28 ธันวาคม 2560)

6. ด้านสมรรถนะขององค์กร พบว่า ในด้านสมรรถนะของบุคลากร ครู-อาจารย์ส่วนมากก็เห็นว่ามีความรู้ความสามารถสูงพอสมควรในเรื่องของการสอนและส่งทอดความรู้ให้แก่นักเรียน โรงเรียนมีการจัดตำแหน่งงานเหมาะสมและตรงกับความรู้ความสามารถของแต่ละคน นอกจากนี้ในเรื่องของอาคารสถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ พัดลม กระดาน สนามกีฬาประเภทต่าง ๆ ห้องน้ำที่ถูกหลักอนามัย ห้องสมุด ฯลฯ ของแต่ละโรงเรียนส่วนมากก็พบว่ามีความเพียงพอและเหมาะสมต่อความต้องการ(นายวันไช พมมะจัก, นายสุกัน พงสวัสดิ์ และผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมทั้ง 9 แห่งในเมืองโพนโฮง สัมภาษณ์ในระหว่างวันที่ 15-28 ธันวาคม 2560)

7. ด้านภาวะผู้นำสถานศึกษา พบว่า ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการโรงเรียนทุกคนได้ผ่านกระบวนการฝึกอบรม 7 ภารกิจหลักสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบของตน เพราะฉะนั้นผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการโรงเรียนส่วนมากจะมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีแบบแผนการทำงานที่เป็นระบบ มีการมอบหมายงานที่ถูกต้องและสอดคล้องกับความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการสร้างแผน กำหนดโครงการ กิจกรรม ข้อกำหนดกฎระเบียบของโรงเรียน และสวัสดิการต่าง ๆ ให้ความสำคัญสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูและนักเรียนทุกคนภายในเขตความรับผิดชอบของตน ได้ศึกษาอบรม ติดตามและประเมินผลการทำงานของบุคลากรครูทุกคนอย่างเป็นปกติ (นายวันไช พมมะจัก, นายสุกัน พงสวัสดิ์ และผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมทั้ง 9 แห่งในเมืองโพนโฮง สัมภาษณ์ในระหว่างวันที่ 15-28 ธันวาคม 2560)

8. ด้านประสิทธิผลการดำเนินงาน 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลการศึกษาสู่การปฏิบัติ พบว่า ผลที่ได้รับจากการปฏิบัตินโยบายการศึกษา 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลในระยะเวลาที่ผ่านมาจากการสัมภาษณ์ (นายวันไช พมมะจัก, นายสุกัน พงสวัสดิ์ และผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมทั้ง 9 แห่งในเมืองโพนโฮง สัมภาษณ์ในระหว่างวันที่ 15-28 ธันวาคม 2560) สามารถสรุปเป็นแต่ละด้านดังรายละเอียดต่อไปนี้

8.1 ผู้เรียนมีลักษณะชาติ พบว่า กลุ่มนักเรียนส่วนมากมีน้ำใจแสดงออกถึงความเป็นลาวสูงมากซึ่งมันแสดงออกในการแต่งกายไม่ว่าจะอยู่ในสถานที่ไหนก็ยังยึดหลักการแต่งกายของความเป็นลาว มีสำเนียงเสียงพูดที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเองของแต่ละชนเผ่า มีกิริยามารยาท รู้รักบ้านเกิด เมืองนอนของตน และรู้จักเคารพผู้อาวุโส

8.2 ผู้เรียนมีความรู้และความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์ พบว่า กลุ่มนักเรียนส่วนมากจะมีผลการเรียนในสายวิทยาศาสตร์ เช่น ชีววิทยา วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ฟิสิกส์ศาสตร์ เคมี

ศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ยังไม่บรรลุประสิทธิภาพโดยตรงตามเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการและกีฬากำหนดไว้เท่าที่ควร เพราะฉะนั้นจึงส่งผลกระทบต่อการมีแนวคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์คิดค้นนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์ซึ่งก็ยังไม่เห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนเท่าที่ควร

8.3 การสร้างโอกาสความเสมอภาคในการศึกษา พบว่า โรงเรียนได้จัดการศึกษาด้วยความเป็นเอกภาคและความเสมอภาคของทุกชั้นคนภายในท้องถิ่นโดยไม่จำแนกแยกแยะ กล่าวคือ โรงเรียนได้จัดการศึกษาโดยไม่เลือกปฏิบัติ เช่น ไม่แบ่งแยกเพศ ชนเผ่า ศาสนา และฐานะทางสังคม แต่ประการใด และพร้อมเดียวกันโรงเรียนก็ได้ส่งเสริมและจัดทำการเรียนการสอนเพียงพอกับความ ต้องการและสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬาที่กำหนดไว้ ซึ่งมันได้สะท้อนให้เห็น เช่น นักเรียนเข้าเรียนตรงตามเกณฑ์อายุ โรงเรียนส่วนมากได้ส่งเสริมหลักสูตรท้องถิ่นตามความเหมาะสมและจำเป็น และพร้อมเดียวกันนี้ก็ได้ส่งเสริมวัฒนธรรมของชนเผ่าในแต่ละโรงเรียนอีกด้วย

8.4 ผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณธรรมและจริยธรรม พบว่า กลุ่มนักเรียนส่วนมากมีคุณสมบัติ รู้จักเคารพครูบาอาจารย์และผู้อาวุโส รู้จักเคารพซึ่งกันและกัน และสามารถปฏิบัติระเบียบวินัยของโรงเรียนได้ดี

8.5 ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะด้านการเรียน พบว่า กลุ่มนักเรียนมัธยมในเมือง โพนโฮงตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 7 ร้อยละ 93.9 ที่พบ (ผลการสอบ สถิติการศึกษา มัธยมศึกษา ในปีการศึกษา พ.ศ. 2558-2559 ของสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโพนโฮง, 2559) สามารถสอบผ่านตามเกณฑ์ที่ทางกระทรวงศึกษาธิการและกีฬาที่กำหนดไว้ในระเบียบการ หมายความว่ากลุ่มนักเรียนเหล่านั้นมีความสามารถในการการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปความคิดรวบยอด ได้ในระดับที่น่าพึงพอใจ นอกจากนั้นก็ยังสามารถคาดการณ์ และกำหนดเป้าหมายแนวทางการตัดสินใจได้ ในขณะที่เดียวกันในบางโรงเรียนก็สามารถส่งตัวแทนนักเรียนเก่งเข้าสอบชิงในระดับเมือง/แขวงก็สามารถแย่งได้อันดับที่ดีมาครอง

8.6 ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะในการทำงาน พบว่ากลุ่มนักเรียนส่วนมากจะสามารถทำงานในระดับพื้นฐานได้ มีความเพียรในการปฏิบัติงาน รักชอบในเรื่องของการทำงาน มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานและผู้ทำงาน เนื่องจากว่าเด็กส่วนมากได้ผ่านการฝึกฝนในเรื่องของทักษะการทำงานขั้นพื้นฐานมาก่อนโดยผ่านทางสถาบันครอบครัว โรงเรียนและชุมชน เป็นต้น

8.7 ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะในการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพกายและจิตใจ พบว่า กลุ่มนักเรียนส่วนมากจะมีความชื่นชมและนิยมชมชอบในเรื่องของกิจกรรมนันทนาการด้านกีฬาประเภทต่าง ๆ เช่น กีฬาฟุตบอล กีฬาวอลเลย์บอล ตะกร้อ ฯลฯ โดยได้แสดงออกจากการมีส่วนร่วมของนักเรียนในช่วงที่มีการจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาระดับอำเภอ ไม่ว่าจะเป็นร่วมเล่น ร่วมชม ร่วมเชียร์ ฯลฯ ด้วยเหตุนี้นักเรียนส่วนมากจึงมีสุขภาพกาย/ใจ มีน้ำหนักร่างกาย และสมรรถภาพทางกายตรงตามเกณฑ์

8.8 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับงานด้านศิลปะ พบว่า กลุ่มนักเรียนส่วนมากจะมีความรู้ความสามารถพื้นฐานด้านกิจกรรมทางศิลปกรรมประเภทต่าง ๆ เช่น การร้องเพลง เต้นรำ (เต้นประกอบเสียงเพลงต่าง ๆ เช่น เสียงแคนลาว จำปาศักดิ์ลาว เป็นต้น) การวาดรูป การแกะสลักไม้และอื่น ๆ ซึ่งบรรดากิจกรรมเหล่านี้จะจัดขึ้นในช่วงที่ทางโรงเรียนและ/หรืออำเภอมีกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ

9. ด้านสภาพปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการดำเนินงานตามนโยบาย พบว่า ในกระบวนการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดหลักนโยบายการศึกษา 3 ลักษณะและ 5 หลักมูล จากการสัมภาษณ์ โดยมีรายละเอียดสรุปได้บางด้านดังต่อไปนี้

9.1 ด้านการรับรู้นโยบาย ประเด็นที่พบ คือ ในส่วนของผู้ปกครองนักเรียนบางคนยังไม่มีความเข้าใจและรับรู้ถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาได้อย่างลึกซึ้งเนื่องจากปัจจัยที่มีข้อจำกัดหลายประการ เช่น ระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนต่ำ อยู่เขตชนบททุรกันดาร ฯลฯ (นางสีสะหมุด ปิยะวง ผู้อำนวยการของโรงเรียนมัธยมตอนต้นสิรินธร สัมภาษณ์ในครั้งที่ 19 ธันวาคม 2560)

9.2 ด้านสมรรถนะองค์การ ประเด็นที่พบคือ ยังมีหลายปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดพบว่า ความพอเพียงของงบประมาณยังมีจำนวนจำกัด อาคารสถานที่เรียนของโรงเรียนบางแห่งยังอยู่ในสภาพทรุดโทรม ระบบบริการทางอินเทอร์เน็ต ห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ยังไม่สามารถตอบสนองได้กับความต้องการ ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรครูบางรายวิชาอยู่บางโรงเรียน สาเหตุเนื่องมาจากการเกษียณอายุราชการของบุคลากรครูเป็นจำนวนมากในแต่ละปีแต่การสรรหาครูใหม่ทดแทนยังมีจำนวนจำกัด บุคลากรครูที่มีความรู้ความสามารถและมีทักษะด้านการนำใช้เครื่องมือสื่อสารสนเทศเข้าในกระบวนการเรียนการสอนยังมีจำนวนจำกัด สื่อการสอนที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ ปริ้นเตอร์ โปรเจคเตอร์ และเครื่องแฟกซ์ ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ บางโรงเรียนก็ยังไม่มียังห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ ห้องสมุดมีตำราจำนวนจำกัด ห้องเรียนไม่เพียงพอ แออัดเกินไปเกินไป นอกจากนี้บุคลากรทางการศึกษา/ครูจำนวนหนึ่งยังไม่ยึดหลักความรับผิดชอบสูงต่อหน้าที่และภารกิจที่มอบหมายให้ มีความรู้ความสามารถและวุฒิการศึกษาที่มีความจำกัด และยังสอนควบหลายตำรา (นายวันไช พมมะจัก, นายสุกัน พงสวัสดิ์และผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมทั้ง 5 แห่งในเมืองโพนโฮง สัมภาษณ์ในระหว่างวันที่ 15-28 ธันวาคม 2560)

9.3 ด้านผู้เรียนมีความรู้และความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์ ประเด็นที่พบคือ เนื่องจากว่าบรรดาโรงเรียนมัธยมส่วนใหญ่ภายในอำเภอโพนโฮงยังพบว่าขาดความพร้อมทางด้านวัสดุอุปกรณ์ที่รับใช้เข้าในกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ กล่าวคือ ห้องทดลอง ห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์สนับสนุนการปฏิบัติงาน ฯลฯ พร้อมเดียวกันนั้นบุคลากรครูที่เชี่ยวชาญทางด้านสายวิทยาศาสตร์ยังพบว่ามี

จำนวนจำกัด (นายวันไซ พมมะจัก, นายสุกัน พงสวัสดิ์ และผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมทั้ง 9 แห่งในเมืองโพนโฮง สัมภาษณ์ในระหว่างวันที่ 15-28 ธันวาคม 2560)

9.4 ด้านผู้เรียนมีความสามารถและทักษะด้านการเรียน ประเด็นที่พบคือ ยังมีนักเรียนบางกลุ่มก็ยังไม่มีความรับรู้เข้าและยังมีผลการเรียนต่ำไม่มีความสามารถปรับการคิด การแสดงออก และปรับวิธีการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ อธิบาย วิจาร์ณ และคิดเป็นระบบ เนื่องจากว่าพวกเขาเหล่านั้นยังเมินเฉยและไม่ให้ความสำคัญต่อการเรียนการสอนของครูอาจารย์ ซึ่งได้แสดงออกในด้านผลการสอบยังไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้และก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่น เรียนซ้ำชั้น ออกกลางคัน เป็นต้น (นายวันไซ พมมะจัก, นายสุกัน พงสวัสดิ์ และผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมทั้ง 9 แห่งในเมืองโพนโฮง สัมภาษณ์ในระหว่างวันที่ 15-28 ธันวาคม 2560)

10. ด้านข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามนโยบายฯ (นายวันไซ พมมะจัก, นายสุกัน พงสวัสดิ์ และผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมทั้ง 9 แห่งในเมืองโพนโฮง สัมภาษณ์ในระหว่างวันที่ 15-28 ธันวาคม 2560) ในแต่ละด้านมีดังต่อไปนี้

10.1 ด้านการรับรู้นโยบาย แผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวง/สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองควรวีการในการกระจายข้อมูลข่าวสารการศึกษาด้วยหลายรูปแบบเพื่อให้ครู อาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนมีความเข้าใจและรับรู้ถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาได้อย่างลึกซึ้ง โดยการจัดเวทีประชุมกระจายข้อมูลข่าวสารภายในโรงเรียน ภายในหมู่บ้าน และอื่น ๆ

10.2 ด้านสมรรถนะองค์กร กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา/แผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวงหรือศึกษาธิการและกีฬาเมืองควรวีการเพิ่มงบประมาณเข้าในกระบวนการศึกษาให้มีความพอเพียงจัดให้มีระบบบริการทางอินเทอร์เน็ตภายในโรงเรียน จัดสรรห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ให้พอเพียงกับความต้องการ สนองบุคลากรครูบางรายวิชาให้แก่โรงเรียนที่ขาดแคลน จัดการฝึกอบรมบุคลากรครูให้มีความรู้ความสามารถและมีทักษะด้านการนำใช้เครื่องมือสื่อสารสนเทศเข้าในกระบวนการเรียนการสอน สนองสื่อการสอนที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ ปริ้นเตอร์ โปรเจคเตอร์ และเครื่องแฟกซ์ จัดหาห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ ห้องสมุด และตำราให้โรงเรียนที่เห็นว่ายังขาดแคลน และรณรงค์ให้บุคลากรทางการศึกษา/ครูยึดมั่นหลักความรับผิดชอบสูงต่อหน้าที่และภารกิจที่มอบหมายให้

10.3 ด้านผู้เรียนมีลักษณะชาติ โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาต้องเป็นศูนย์กลางทางด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่น มีเอกลักษณ์ของชาติและท้องถิ่น การแต่งกายของครูและนักเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อย ถูกต้องตามจารีตประเพณีของ สปป.ลาว เช่น ผู้หญิงต้องนุ่งผ้าสิ้น นอกจากนี้ต้องนำใช้ภาษาลาวเป็นภาษาในการศึกษาทุกระดับชั้นสายและทุกระดับการศึกษา ใช้หลักสูตรแห่งชาติเป็นเอกภาพในทั่วประเทศและผสมผสานกับหลักสูตรท้องถิ่น เนื้อหาของหลักสูตรต้องสามารถทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับชาติลาว เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาของ

ชาติ เช่น ภาษา วัฒนธรรม จารีตประเพณีอันดีงาม ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ลาว มूलเชื้อทางด้าน ศิลปะวันกรรม หัตถกรรม กีฬา เกษตรกรรม วิชาชีพต่าง ๆ

10.4 ด้านผู้เรียนมีความรู้และความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์ กระทรวงศึกษาธิการ และกีฬา/แผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวงหรือศึกษาธิการและกีฬาเมืองควรงส่งเสริมและสนับสนุนด้าน วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณที่รับใช้เข้าในกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ กล่าวคือ ห้องทดลองทาง วิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการ ฯลฯ พร้อมเดียวกันนั้นควรงส่งบุคลากรครูไปฝึกอบรมเพื่อให้ความ เชี่ยวชาญทางด้านวิทยาศาสตร์เพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี

10.5 ด้านสร้างโอกาสความเสมอภาคในการศึกษา โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาควรง เพิ่มการให้โอกาสแก่เด็กทุกคนได้เข้าเรียนและเรียนร่วมกันได้โดยไม่จำแนกเผ่าพันธุ์ เพศ ศาสนา ฐานะทางสังคม และเด็กที่มีร่างกายจิตใจหรือสติปัญญาไม่สมบูรณ์หรือเด็กพิการและควรงส่งเสริมสิทธิ เสมอภาคบทบาทระหว่างหญิงชาย ความเป็นประชาธิปไตยและวัฒนธรรมของแต่ละชนเผ่าใน โรงเรียนแห่งต่าง ๆ

10.6 ด้านผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณธรรมและจริยธรรม โรงเรียนควรงจัดการเรียนการสอน คุณสมบัตินักศึกษาให้มีความเข้มข้นขึ้นกว่าเดิมโดยการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาเข้าใน การศึกษาอบรมคุณสมบัตินักศึกษา เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์การสอนชนิดต่าง ๆ อินเทอร์เน็ต และอื่น ๆ

10.7 ด้านผู้เรียนมีความสามารถและทักษะด้านการเรียน โรงเรียนควรงจัดการเรียนการสอน โดยเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิด การวิเคราะห์ และได้ลงมือปฏิบัติจริง พร้อมทั้งใช้รูปแบบและ วิธีสอนที่หลากหลายรวมทั้งวิธีสอนที่นำใช้ได้ผลดีในระยะที่ผ่านมา และวิธีสอนใหม่ที่เน้นผู้เรียนเป็น หลัก (student center) และนอกจากนี้รัฐบาล/กระทรวงศึกษาธิการและกีฬาควรงมีการปรับเพิ่ม แรงจูงใจด้านการให้รางวัลและทุนเรียนฟรีเพื่อให้นักเรียนที่เรียนดีเรียนเก่งได้มีโอกาสศึกษาต่อใน ระดับที่สูงขึ้น ดังนั้นควรงมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีทุนการศึกษาพอเพียง โดยอาจคัดเลือก นักเรียนทุนที่มีคุณสมบัติเรียนดี มีความสามารถพิเศษ มีภาวะผู้นำแล้วให้การสนับสนุนด้านต่าง ๆ เพิ่มเติมเพื่อเป็นการส่งเสริมและเป็นแรงจูงใจที่สำคัญให้กับนักเรียนรุ่นต่อไป ทั้งนี้การให้ทุนเรียน จะต้องเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีการพิจารณาที่เป็นธรรม นักเรียนทุกคนที่มีผลการเรียนดีควรงมีสิทธิ ได้รับทุนเท่ากันและไม่มีการเลือกปฏิบัติ

10.8 ด้านผู้เรียนมีความสามารถและทักษะในการทำงาน ครูควรงเพิ่มความเอาใจใส่ใน การจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับทักษะการทำงานหรือแรงงานศึกษาในรายวิชาเรียนเฉพาะด้าน พร้อมทั้งเพิ่มการศึกษอบรมน้ำใจรักการทำงานผ่านรายวิชาต่าง ๆ ผ่านกิจกรรมนอกหลักสูตร และ กระบวนการต่าง ๆ

10.9 ด้านผู้เรียนมีความสามารถและทักษะในการออกกำลังกายเพื่อให้สุขภาพกายและจิตใจแข็งแรง ครูควรเพิ่มความเอาใจใส่ในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับพลศึกษาในรายวิชาเรียนเฉพาะด้าน เช่น พลศึกษา กีฬา และสุขศึกษา และพร้อมทั้งอบรมความรู้ทางด้านสุขศึกษาผ่านวิชาเรียนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผ่านกิจกรรมนอกหลักสูตร และกระบวนการต่าง ๆ

10.10 ด้านผู้เรียนมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับงานด้านศิลปะ ครูควรเพิ่มความเอาใจใส่ในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับศิลปะศึกษาในรายวิชาเรียนเฉพาะด้าน เช่น ศิลปะดนตรี ศิลปกรรม และหัตถกรรม อบรมความรู้ทางด้านศิลปะผ่านวิชาเรียนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผ่านกิจกรรมนอกหลักสูตร และกระบวนการต่าง ๆ และนำใช้สื่อเทคโนโลยีการศึกษาเข้าในการเรียนการสอนและฝึกแอปศิลปะ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เครื่องดนตรี อุปกรณ์ชนิดต่าง ๆ และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป จากประเด็นการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ พบว่า ปัจจัยที่เป็นตัวแปรเหตุทั้ง 7 ปัจจัย กล่าวคือ 1) เอกภาพนโยบาย 2) การสื่อสารนโยบาย 3) การรับรู้นโยบาย 4) การบริหารจัดการหลักสูตร 5) การสนับสนุนจากเครือข่าย 6) ภาวะผู้นำสถานศึกษาและ 7) สมรรถนะองค์การ ซึ่งในแต่ละด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ที่ดี แต่อย่างไรก็ตามพบว่าในบางด้านยังมีประเด็นปัญหาที่ค้นพบอยู่ อาทิ ด้านการรับรู้นโยบาย และด้านสมรรถนะองค์การ ในขณะที่เดียวกันประสิทธิภาพการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับดีทั้ง 7 ด้าน กล่าวคือ 1) ผู้เรียนมีลักษณะชาติ 2) การสร้างโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษา 3) ด้านผู้เรียนเป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม 4) ด้านผู้เรียนมีความสามารถและทักษะในการทำงาน 5) ด้านผู้เรียนมีความสามารถและทักษะในการออกกำลังกายเพื่อให้สุขภาพกายและจิตใจแข็งแรง 6) ด้านผู้เรียนมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับงานด้านศิลปะ และ 7) ด้านผู้เรียนมีความสามารถและทักษะด้านการเรียน แต่อย่างไรก็ตามยังพบว่ามี 1 ด้านที่มีระดับความคิดเห็นจากผู้ให้สัมภาษณ์อยู่ในระดับต่ำ ซึ่งได้แก่ 1) ด้านผู้เรียนมีความรู้และความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์

ส่วนข้อเสนอแนะจากการคัดสรรประเด็นปัญหาที่ค้นพบ พบว่า 1) ด้านการรับรู้นโยบาย แผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวง/สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองควรวหาวิธีการในการกระจายข้อมูลข่าวสารการศึกษาด้วยหลายรูปแบบเพื่อให้ครู อาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนมีความเข้าใจและรับรู้ถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาได้อย่างลึกซึ้ง โดยการจัดเวทีประชุมกระจายข้อมูลข่าวสารภายในโรงเรียน ภายในหมู่บ้าน และอื่น ๆ 2) ด้านสมรรถนะองค์การ กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา/แผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวงหรือศึกษาธิการและกีฬาเมืองควรมุ่งงบประมาณเข้าในกระบวนการศึกษาให้มีความพอเพียง จัดให้มีระบบบริการทางอินเทอร์เน็ตภายในโรงเรียน จัดสรรห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ให้

พอเพียงกับความต้องการ สนองบุคลากรครูบางรายวิชาให้แก่โรงเรียนที่ขาดแคลน จัดการฝึกอบรมบุคลากรครูให้มีความรู้ความสามารถและมีทักษะด้านการนำใช้เครื่องมือสื่อสารสนเทศเข้าในกระบวนการเรียนการสอน สนองสื่อการสอนที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ ปริ้นเตอร์ โปรเจคเตอร์ และเครื่องแฟกซ์ จัดหาห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ ห้องสมุด และตำราให้โรงเรียนที่เห็นว่ายังขาดแคลน และรณรงค์ให้บุคลากรทางการศึกษา/ครุยมั่นหลักความรับผิดชอบต่อหน้าที่และภารกิจที่มอบหมายให้ 3) ด้านผู้เรียนมีความรู้และความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์ กระทรวงศึกษาธิการ และกีฬา/แผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวงหรือศึกษาธิการและกีฬาเมืองควรส่งเสริมและสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณที่รับใช้เข้าในกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ กล่าวคือ ห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการ ฯลฯ พร้อมเดียวกันนั้นควรส่งบุคลากรครูไปฝึกอบรมเพื่อให้ความเชี่ยวชาญทางด้านวิทยาศาสตร์เพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องประสิทธิผลของการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปข้อมูลอภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามวัตถุประสงค์ โดยนำเสนอเป็นหัวข้อเรื่องลำดับต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยได้สอบถามผู้ให้ข้อมูล จำนวน 199 คน พบว่า เป็นเพศหญิง ร้อยละ 53.8 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 46.2 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 46.7 ระดับมัธยมศึกษาศึกษา หรือเทียบเท่า ร้อยละ 28.1 ระดับอนุปริญญา หรือ เทียบเท่า ร้อยละ 24.1 ระดับปริญญาโท ร้อยละ 0.5 ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 0.5 ด้านประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ถูกประเมิน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นครูสอนอยู่โรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์ (อนุบาล - มอ 7) ร้อยละ 48.7 เป็นครูผู้สอนอยู่โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (มอ 1 – มอ 4) ร้อยละ 35.7 เป็นบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมือง (โรงเรียนมัธยมศึกษาทุกแห่งภายในเมือง) ร้อยละ 8.0 และเป็นครูสอนอยู่โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 7.5 ด้านข้อมูลบทบาทหรือสถานภาพ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นครูสอน ร้อยละ 84.4 เป็นบุคลากรสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมือง ร้อยละ 8.0 เป็นสมาคมผู้ปกครองนักเรียนและ/หรือคณะพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 4.5 เป็นรองผู้อำนวยการโรงเรียน ร้อยละ 2.0 และเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน ร้อยละ 1.0 ผลการวิจัย สรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ด้าน 3 ลักษณะของการศึกษา

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ในด้าน 3 ลักษณะของการศึกษา โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็น ดังนี้

2.1.1 ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคในการศึกษาโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.33 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.54 และด้านการมีลักษณะชาติของนักเรียนโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.33 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.50

2.1.2 ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ ด้านการมีความรู้ความสามารถในด้านวิทยาศาสตร์โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.69 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.61

2.2 ด้าน 5 หลักมูลของการศึกษา

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ ในด้าน 5 หลักมูลของการศึกษา โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็น กล่าวคือ ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ ด้านการมีความรู้และทักษะในการออกกำลังกายเพื่อให้สุขภาพกายและจิตใจแข็งแรงโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.12 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.54 ด้านการมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับงานด้านศิลปะโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.02 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.53 ด้านการเป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรมโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.91 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.76 ด้านการมีความสามารถและทักษะในการทำงานโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.81 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.60 และด้านการมีความรู้และทักษะด้านการเรียนโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.80 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.62

โดยภาพรวมความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติทั้ง 8 ด้าน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.00 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.58 ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์และการสังเกตทางกายภาพ พบว่า นโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาส่งผลครอบคลุม 7 ด้าน ดังนี้

1. ผู้เรียนมีลักษณะชาติ พบว่า กลุ่มนักเรียนส่วนมากมีน้ำใจแสดงออกถึงความเป็นลาวสูงมากซึ่งมันแสดงออกในการแต่งกายไม่ว่าจะอยู่ในสถานที่ไหนก็ยังยึดหลักการแต่งกายของความเป็นลาว มีสำเนียงเสียงพูดที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเองของแต่ละชนเผ่า มีกิริยามารยาท รู้รักบ้านเกิดเมืองนอนของตน และรู้จักเคารพผู้อาวุโส

2. การสร้างโอกาสความเสมอภาคในการศึกษา พบว่า โรงเรียนได้จัดการศึกษาด้วยความเป็นเอกภาคและความเสมอภาคของทุกชั้นคนภายในท้องถิ่นโดยไม่จำแนกแยกแยะ กล่าวคือ โรงเรียนได้จัดการศึกษาโดยไม่เลือกปฏิบัติ เช่น ไม่แบ่งแยกเพศ ชนเผ่า ศาสนา และฐานะทางสังคมแต่ประการใด และพร้อมเดียวกันโรงเรียนก็ได้ส่งเสริมและจัดทำกรเรียนการสอนเพียงพอกับความ

ต้องการและสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬาที่กำหนดไว้ ซึ่งมันได้สะท้อนให้เห็น เช่น นักเรียนเข้าเรียนตรงตามเกณฑ์อายุ โรงเรียนส่วนมากได้ส่งเสริมหลักสูตรท้องถิ่นตามความเหมาะสมและจำเป็น และพร้อมด้วยกันนี้ก็ส่งเสริมวัฒนธรรมของชนเผ่าในแต่ละโรงเรียนอีกด้วย

3. ผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณธรรมและจริยธรรม พบว่า กลุ่มนักเรียนส่วนมากมีคุณสมบัติดี รู้จักเคารพครูบาอาจารย์และผู้อาวุโส รู้จักเคารพซึ่งกันและกัน และสามารถปฏิบัติระเบียบวินัยของโรงเรียนได้ดี

4. ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะในการทำงาน พบว่า กลุ่มนักเรียนส่วนมากจะสามารถทำงานในระดับพื้นฐานได้ มีความเพียรในการปฏิบัติงาน รักชอบในเรื่องของการทำงาน มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานและผู้ทำงาน เนื่องจากว่าเด็กส่วนมากได้ผ่านการฝึกฝนในเรื่องของทักษะการทำงานขั้นพื้นฐานมาก่อนโดยผ่านทางสถาบันครอบครัว โรงเรียนและชุมชน เป็นต้น

5. ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะในการออกกำลังกายเพื่อให้สุขภาพกายและจิตใจแข็งแรง พบว่า กลุ่มนักเรียนส่วนมากจะมีความชื่นชอบและนิยมชมชอบในเรื่องของกิจกรรมนันทนาการด้านกีฬาประเภทต่าง ๆ เช่น กีฬาฟุตบอล กีฬาวอลเลย์บอล ตะกร้อ ฯลฯ โดยได้แสดงออกจากการมีส่วนร่วมของน้อง ๆ นักเรียนในช่วงที่มีการจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาระดับชั้นเมือง ไม่ว่าจะเป็นร่วมเล่น ร่วมชม ร่วมเชียร์ ฯลฯ ด้วยเหตุนี้ นักเรียนส่วนมากจึงมีสุขภาพกาย/ใจ มีน้ำหนักส่วนสูง และสมรรถภาพทางกายตรงตามเกณฑ์

6. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับงานด้านศิลปะ พบว่า กลุ่มนักเรียนส่วนมากจะมีความรู้ความสามารถพื้นฐานด้านกิจกรรมทางศิลปกรรมประเภทต่าง ๆ เช่น การร้องเพลง เต้นรำ (เต้นประกอบเสียงเพลงต่าง ๆ เช่น เสียงแคนลาว จำปาศักดิ์ลาว เป็นต้น) การวาดรูป การแกะสลัก ไม้และอื่น ๆ ซึ่งบรรดากิจกรรมเหล่านี้จะจัดขึ้นในช่วงที่ทางโรงเรียนและ/หรือทางเมืองมีกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ

7. ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะด้านการเรียน พบว่า กลุ่มนักเรียนมัธยมในเมืองโพนโฮง ตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 7 ร้อยละ 93.9 ที่พบ (ผลการสอบ สถิติการศึกษา มัธยมศึกษา ในปีการศึกษา พ.ศ. 2558-2559 ของสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโพนโฮง, 2559) สามารถสอบผ่านตามเกณฑ์ที่ทางกระทรวงศึกษาธิการและกีฬาที่กำหนดไว้ในระเบียบการ หมายความว่ากลุ่มนักเรียนเหล่านั้นมีความสามารถในการการค้นคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปความคิดรวบยอดได้ในระดับที่น่าพึงพอใจ นอกจากนั้นก็ยังสามารถคาดการณ์ และกำหนดเป้าหมายแนวทางการตัดสินใจได้ ในขณะที่เดียวกันในบางโรงเรียนก็สามารถส่งตัวแทนนักเรียนเก่งเข้าสอบชิงในระดับเมือง/แขวงก็สามารถแย่งได้อันดับที่ดีมาครอง

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย กล่าวคือ ระดับความคิดเห็นมาก ได้แก่

3.1 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.18 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.53 โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย กล่าวคือ 1) ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ หลักสูตรตรงตามลักษณะวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี เอกลักษณ์ของชาติโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.38 หลักสูตรตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษาโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.36 หลักสูตรตรงตามลักษณะของพัฒนาการของเด็กในวัยต่าง ๆ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.28 เป็นหลักสูตรที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.24 หลักสูตรมีเนื้อหาครอบคลุมและสอดคล้องกับเป้าหมายนโยบาย โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.23 และหลักสูตรสามารถวัดและประเมินผลได้โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.22 ตามลำดับ และ 2) ระดับความคิดเห็นมาก ได้แก่ หลักสูตรสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียนโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.19 หลักสูตรมีระบบนิเทศการสอนและนำผลไปปรับปรุงการสอนอย่างสม่ำเสมอโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.17 หลักสูตรได้รับการปรับปรุงปฏิรูปให้สอดคล้องกับสภาพการขยายตัวของเศรษฐกิจสังคมโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.16 หลักสูตรได้วางกฎเกณฑ์ไว้อย่างเหมาะสมแก่การนำไปปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.14 หลักสูตรมีการส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้และสื่ออุปกรณ์การเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.11 หลักสูตรมีรายวิชา/กิจกรรมหลาย ๆ อย่างเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกอย่างเหมาะสมตามความสนใจโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.11 หลักสูตรได้รับการประเมินอย่างต่อเนื่องโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.10 หลักสูตรมีการจัดระบบการบันทึก การรายงานผล และการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียนโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.09 ระบบประกันคุณภาพหลักสูตรที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.04 และมีการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอนโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.04 ตามลำดับ

3.2 ด้านเอกภาพนโยบายโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.18 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.50 โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย กล่าวคือ 1) ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ นโยบายมีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการศึกษาของชาติ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.71 นโยบายสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.22 และนโยบายมีวัตถุประสงค์ หรือ เป้าหมาย ที่ชัดเจนโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.21 และ 2) ระดับความคิดเห็น

มาก ได้แก่ นโยบายมีแผนงาน โครงการ และกิจกรรมรองรับอย่างครอบคลุม ชัดเจน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.14 มีการติดตามและประเมินผลการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ อย่างต่อเนื่องโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.06 นโยบายมีตัวชี้วัดและเกณฑ์ชี้วัดที่สามารถวัดผลได้จริงโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.97 และการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่องโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.96 ตามลำดับ

3.3 ด้านภาวะผู้นำสถานศึกษาโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.11 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.53 โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย กล่าวคือ 1) ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ ผู้อำนวยการได้จัดอบรมบุคลากรในหน่วยงานเพื่อพัฒนาบุคลากรสม่ำเสมอโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.25 และผู้อำนวยการได้แบ่งโครงสร้างหน่วยงานเป็นหน่วยงานหลัก หน่วยงานปฏิบัติการ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่สอดคล้องตามกฎหมายและระเบียบการที่กำหนดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.24 ตามลำดับ และ 2) ระดับความคิดเห็นมาก ได้แก่ ผู้อำนวยการประสานการทำงานตามนโยบายได้เป็นอย่างดีโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.19 ผู้อำนวยการของท่านได้ประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายอย่างสม่ำเสมอโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.18 ผู้อำนวยการมีวิธีการกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความกระตือรือร้นในการทำงานโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.16 ผู้อำนวยการได้มอบหมายงานตามนโยบายอย่างชัดเจนโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.12 ผู้อำนวยการได้แบ่งโครงสร้างหน่วยงานเป็นหน่วยงานหลัก หน่วยงานปฏิบัติการ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่สอดคล้องตามกฎหมายและระเบียบการที่กำหนดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.12 ผู้อำนวยการได้จัดอบรมบุคลากรในหน่วยงานเพื่อพัฒนาบุคลากรสม่ำเสมอโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.11 ผู้อำนวยการมีความเป็นมิตร เข้าพบได้ง่ายโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.04 ผู้อำนวยการมีการควบคุม กำกับ ดูแล การดำเนินงานตามนโยบายอย่างต่อเนื่องโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.03 ผู้อำนวยการให้ความสำคัญเรื่องขวัญกำลังใจของผู้ใต้บังคับบัญชาโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.03 ผู้อำนวยการประเมินผลงานและให้ความก้าวหน้าแก่บุคลากรอย่างเหมาะสมและเป็นธรรมโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.99 และผู้อำนวยการมีกระบวนการตัดสินใจในการทำงานอย่างรวดเร็วโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.95 ตามลำดับ

3.4 ด้านการสื่อสารนโยบายโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.10 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.59 โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย กล่าวคือ 1) ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ นโยบายได้รับการเผยแพร่ให้เจ้าหน้าที่/บุคลากรครูในแต่ละโรงเรียนได้รับทราบโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.34 และนโยบายมีการสื่อสารผ่านระบบราชการตามลำดับชัดเจนโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.25 ตามลำดับ และ 2) ระดับความคิดเห็นมาก ได้แก่ นโยบายมีการสื่อสารผ่านเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ ในองค์กรที่เกี่ยวข้องโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.18

สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาที่เกี่ยวข้องได้จัดพิธีเผยแพร่นโยบายต่อบุคลากรครูใหม่อย่างต่อเนื่อง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.06 นโยบายได้รับการตีพิมพ์แจกจ่ายเจ้าหน้าที่/บุคลากรครูในแต่ละโรงเรียน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.03 และนโยบายมีการสื่อสารผ่านช่องทางสื่อสารสนเทศ เช่น เฟสบุ๊ก ไลน์ อีเมล ฯลฯ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.77 ตามลำดับ

3.5 ด้านการรับรู้นโยบาย โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.02 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.62 โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย กล่าวคือ 1) ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้อำนวยการได้มีการรับรู้ถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายอย่างชัดเจน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.29 และ 2) ระดับความคิดเห็นมาก ได้แก่ บุคลากรครูภายในโรงเรียนสามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.15 บุคลากรครูภายในโรงเรียนได้มีความเข้าใจ และรู้ถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายเป็นอย่างดี โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.14 บุคลากรภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจ และรู้ถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบาย โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.11 ผู้ปกครองนักเรียนมีความรับรู้และเข้าใจต่อวัตถุประสงค์ของนโยบายเป็นอย่างดี โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.77 และประชาชนมีความรับรู้และเข้าใจต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายนโยบาย โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.67 ตามลำดับ

3.6 ด้านการสนับสนุนจากเครือข่าย โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.96 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.68 โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย กล่าวคือ ระดับความคิดเห็นมาก ได้แก่ หน่วยงานจากภาครัฐให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ เช่น การเอื้ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน และงบประมาณ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.16 สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาที่เกี่ยวข้องได้สนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และสนองตำราเรียนอย่างเพียงพอ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.11 สมาคมผู้ปกครองนักเรียนหรือคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีส่วนร่วมสนับสนุนในการพัฒนาสถานศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.06 ประชาชนให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากรครูในโรงเรียน เช่น อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของครู เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามการเชิญจากโรงเรียน และสนับสนุนงบประมาณในการสร้างตึกอาคารหรือสถานที่ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนตามความสามารถของตน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.88 ผู้ปกครองนักเรียนให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากรครู เช่น อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของครู เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามการเชิญจากโรงเรียน และสนับสนุนงบประมาณในการสร้างตึกอาคารหรือสถานที่ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนตามความสามารถของตน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.88 และภาคเอกชนให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงาน เช่น การได้รับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์หรือ

งบประมาณที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนจากบริษัทหรือห้างร้านต่าง ๆ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.67 ตามลำดับ

3.7 ด้านสมรรถนะองค์การโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.67 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.60 โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย กล่าวคือ 1) ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.20 2) ระดับความคิดเห็นมาก ได้แก่ โรงเรียนมีห้องสมุด/ห้องอ่านพร้อมหนังสืออย่างพอเพียงโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.15 โรงเรียนมีบุคลากรเพียงพอ เช่น บุคลากรครู บุคลากรฝ่ายสนับสนุนการปฏิบัติงานโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.10 โรงเรียนมีห้องน้ำที่มีความสะอาดและถูกหลักอนามัยโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.02 หน่วยงานจัดตำแหน่งงานเหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคลโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.97 โรงเรียนมีห้องเรียนที่มีโต๊ะ เก้าอี้ และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่าง ๆ อย่างพอเพียงโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.89 โรงเรียนมีตึกหรืออาคารเรียน และห้องเรียนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.81 โรงเรียนมีสนามกีฬาประเภทต่าง ๆ อย่างพอเพียงโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.80 และโรงเรียนมีงบประมาณเพียงพอในการจัดการศึกษาโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.75 ตามลำดับ และ 3) ระดับความคิดเห็นปานกลาง ได้แก่ โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และเครื่องมือเครื่องใช้เพียงพอและทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องสายโปรเจคเตอร์ สแกนเนอร์ ปริ้นเตอร์ และเครื่องแฟกซ์โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.31 โรงเรียนมีห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์อย่างเพียงพอต่อการจัดการศึกษาโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.14 และโรงเรียนมีการบริการอินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสมโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.68 ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงาน 3 ลักษณะ และ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์

ผลการวิเคราะห์ค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม มีดังนี้

4.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานสู่การปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 โดยเรียงลำดับตามค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุรวม ได้แก่ การรับรื้อนโยบาย สมรรถนะองค์การ ภาวะผู้นำสถานศึกษา การสื่อสารนโยบาย การบริหารจัดการหลักสูตร เอกภาพนโยบาย และการสนับสนุนจากเครือข่าย โดยมีค่าอิทธิพลทางรวมเท่ากับ 0.37, 0.33, 0.31, 0.30, 0.26, 0.22 และ 0.15 ตามลำดับ

4.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสื่อสารนโยบาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ได้แก่ เอกภาพนโยบาย โดยมีค่าอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.74

4.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้นโยบาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 โดยเรียงลำดับตามค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุรวม ได้แก่ การสื่อสารนโยบาย และเอกภาพนโยบาย โดยมีค่าอิทธิพลรวม เท่ากับ 0.80 และ 0.59 ตามลำดับ

4.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะองค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 โดยเรียงลำดับตามค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุรวม ได้แก่ ภาวะผู้นำสถานศึกษา และการสนับสนุนจากเครือข่าย โดยมีค่าอิทธิพลรวม เท่ากับ 0.32 และ 0.27 ตามลำดับ

4.5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการหลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 โดยเรียงลำดับตามค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุรวม ได้แก่ การรับรู้นโยบาย การสื่อสารนโยบาย เอกภาพนโยบาย และการสนับสนุนจากเครือข่าย โดยมีค่าอิทธิพลรวม เท่ากับ 0.55, 0.44, 0.33, และ 0.24 ตามลำดับ

5. ข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ

ด้านข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตามนโยบายฯ สู่การปฏิบัติมีรายละเอียดสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

5.1 ด้านการรับรู้นโยบาย แผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวง/สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองควรวีธีการในการกระจายข้อมูลข่าวสารการศึกษาด้วยหลายรูปแบบเพื่อให้ครู อาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนมีความเข้าใจและรับรู้ถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาได้อย่างลึกซึ้ง โดยการจัดเวทีประชุมกระจายข้อมูลข่าวสารภายในโรงเรียน ภายในหมู่บ้าน และอื่น ๆ

5.2 ด้านสมรรถนะองค์กร กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา/แผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวงหรือศึกษาธิการและกีฬาเมืองควรมุ่งงบประมาณเข้าในกระบวนการศึกษาให้มีความพอเพียง จัดให้มีระบบบริการทางอินเทอร์เน็ตภายในโรงเรียน จัดสรรห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ให้พอเพียงกับความต้องการ สนองบุคลากรครูบางรายวิชาให้แก่โรงเรียนที่ขาดแคลน จัดการฝึกอบรมบุคลากรครูให้มีความรู้ความสามารถและมีทักษะด้านการนำใช้เครื่องมือสื่อสารสนเทศเข้าในกระบวนการเรียนการสอน สนองสื่อการสอนที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ ปริ้นเตอร์ โปรเจคเตอร์ และเครื่องแฟกซ์ จัดหาห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ ห้องสมุด และตำราให้โรงเรียนที่เห็นว่ายังขาดแคลน และรณรงค์ให้บุคลากรทางการศึกษา/ครูยึดมั่นหลักความรับผิดชอบสูงต่อหน้าที่และภารกิจที่มอบหมายให้

5.3 ด้านผู้เรียนมีลักษณะชาติ โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาต้องเป็นศูนย์กลางทางด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่น มีเอกลักษณ์ของชาติและท้องถิ่น การแต่งกายของครูและนักเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อย ถูกต้องตามจารีตประเพณีของ สปป.ลาว เช่น ผู้หญิงต้องนุ่งผ้าสิ้น นอกจากนี้ต้องนำใช้ภาษาลาวเป็นภาษาในการศึกษาทุกระดับชั้นสายและทุกระดับการศึกษา ใช้หลักสูตรแห่งชาติเป็นเอกภาพในทั่วประเทศและผสมผสานกับหลักสูตรท้องถิ่น เนื้อในของหลักสูตรต้องรับประกันให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับชาติลาว เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาของชาติ เช่น ภาษา วัฒนธรรม จารีตประเพณีอันดีงาม ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ลาว มूलเชื่อทางด้านศิลปวัฒนธรรม หัตถกรรม กีฬา เกษตรกรรม วิชาชีพต่าง ๆ

5.4 ด้านผู้เรียนมีความรู้และความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์ กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา/แผนกศึกษาและกีฬาแขวงหรือศึกษาธิการและกีฬาเมืองควรส่งเสริมและสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณที่รับใช้เข้าในกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ กล่าวคือ ห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการ ฯลฯ พร้อมเดียวกันนั้นควรส่งบุคลากรครูไปฝึกอบรมเพื่อให้ความเชี่ยวชาญทางด้านวิทยาศาสตร์เพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี

5.5 ด้านสร้างโอกาสความเสมอภาคในการศึกษา โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาควรเพิ่มการให้โอกาสแก่เด็กทุกคนได้เข้าเรียนและเรียนร่วมกันได้โดยไม่จำแนกเผ่าพันธุ์ เพศ ศาสนา ฐานะทางสังคม และเด็กที่มีร่างกายจิตใจหรือสติปัญญาไม่สมบูรณ์หรือเด็กพิการและควรส่งเสริมสิทธิเสมอภาค บทบาทระหว่างหญิงชาย ความเป็นประชาธิปไตยและวัฒนธรรมของแต่ละชนเผ่าในโรงเรียนแห่งต่าง ๆ

5.6 ด้านผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณธรรมและจริยธรรม โรงเรียนควรจัดการเรียนการสอนคุณสมบัตินักศึกษาให้มีความเข้มข้นขึ้นกว่าเดิมโดยการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาเข้าในการศึกษาอบรมคุณสมบัตินักศึกษา เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์การสอนชนิดต่าง ๆ อินเทอร์เน็ต และอื่น ๆ

5.7 ด้านผู้เรียนมีความสามารถและทักษะด้านการเรียน โรงเรียนควรจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิด การวิเคราะห์ และได้ลงมือปฏิบัติจริง พร้อมทั้งใช้รูปแบบและวิธีสอนที่หลากหลายรวมทั้งวิธีสอนที่นำใช้ได้ผลดีในระยะผ่านมา และวิธีสอนใหม่ที่เน้นผู้เรียนเป็นหลัก (student center) และนอกจากนี้รัฐบาล/กระทรวงศึกษาธิการและกีฬาควรมีการปรับเพิ่มแรงจูงใจด้านการให้รางวัลและทุนเรียนฟรีเพื่อให้นักเรียนที่เรียนดีเรียนเก่งได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้นควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีทุนการศึกษาพอเพียง โดยอาจคัดเลือกนักเรียนทุนที่มีคุณสมบัตินักเรียนดี มีความสามารถพิเศษ มีภาวะผู้นำแล้วให้การสนับสนุนด้านต่าง ๆ เพิ่มเติมเพื่อเป็นการส่งเสริมและเป็นแรงจูงใจที่สำคัญให้กับนักเรียนรุ่นต่อไป ทั้งนี้การให้ทุนเรียนจะต้องเป็นไปอย่าง

ทั่วถึงและมีการพิจารณาที่เป็นธรรม นักเรียนทุกคนที่มีผลการเรียนดีควรมีสิทธิได้รับทุนเท่ากันและไม่มีการเลือกปฏิบัติ

5.8 ด้านผู้เรียนมีความสามารถและทักษะในการทำงาน ครูควรเพิ่มความเอาใจใส่ในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับทักษะการทำงานหรือแรงงานศึกษาในรายวิชาเรียนเฉพาะด้าน พร้อมทั้งเพิ่มการศึกษาอบรมน้ำใจรักการทำงานผ่านรายวิชาต่าง ๆ ผ่านกิจกรรมนอกหลักสูตร และกระบวนการต่าง ๆ

5.9 ด้านผู้เรียนมีความสามารถและทักษะในการออกกำลังกายเพื่อให้สุขภาพกายและจิตใจแข็งแรง ครูควรเพิ่มความเอาใจใส่ในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับพลศึกษาในรายวิชาเรียนเฉพาะด้าน เช่น พลศึกษา กีฬา และสุขศึกษา และพร้อมทั้งอบรมความรู้ทางด้านสุขศึกษาผ่านวิชาเรียนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผ่านกิจกรรมนอกหลักสูตร และกระบวนการต่าง ๆ

5.10 ด้านผู้เรียนมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับงานด้านศิลปะ ครูควรเพิ่มความเอาใจใส่ในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับศิลปศึกษาในรายวิชาเรียนเฉพาะด้าน เช่น ศิลปะดนตรี ศิลปกรรม และหัตถกรรม อบรมความรู้ทางด้านศิลปะผ่านวิชาเรียนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผ่านกิจกรรมนอกหลักสูตร และกระบวนการต่าง ๆ และนำใช้สื่อเทคโนโลยีการศึกษาเข้าในการเรียนการสอนและฝึกอบศิลปะ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เครื่องดนตรี อุปกรณ์ชนิดต่าง ๆ และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยมีประเด็นอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติมีการอภิปรายผล ดังนี้

1.1 ด้าน 3 ลักษณะของการศึกษา

1.1.1 ผู้เรียนมีลักษณะชาติ กล่าวคือ ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจลักษณะชาติ มีความเคารพและภาคภูมิใจในความเป็นชาติ การแต่งกายสะท้อนถึงลักษณะชาติ สำเนียงภาษากิริยามารยาท การเคารพจารีตประเพณี เคารพผู้อาวุโส มีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อชุมชน และเห็นผลประโยชน์ของชาติต้องมาก่อนเสมอ จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่า นักเรียนส่วนมากมีน้ำใจ แสดงออกถึงความเป็นลาวสูงมากซึ่งมันแสดงออกในการแต่งกายไม่ว่าจะอยู่ในสถานที่ไหนก็ยังมีหลักการแต่งกายของความเป็นลาว มีสำเนียงเสียงพูดที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเองของแต่ละชนเผ่า มีกิริยามารยาท รู้รักบ้านเกิดเมืองนอนของตน และรู้จักเคารพผู้อาวุโส นอกจากนั้นจากผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า มีระดับความคิดเห็นต่อการมีประสิทธิผลด้านผู้เรียนมีลักษณะชาติมากที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ระดับ (4.33) กล่าวคือ ผู้เรียนมีความภูมิใจในความเป็นลาว เห็นคุณค่าภูมิปัญญาลาว นิยมลาว และ

ดำรงไว้ซึ่งความเป็นลาว การแต่งกายของผู้เรียนสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นชาติ ผู้เรียนมีสำเนียงภาษาพูดเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นและดำรงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ของลาว ผู้เรียนมีกิจกรรมทางที่ดี รู้จักเคารพครูบาอาจารย์ และผู้อาวุโส ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรมของโรงเรียนและชุมชน และผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญผลประโยชน์ของชาติเสมอ ซึ่งสอดคล้องตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา (2556: 4) กล่าวว่า ผู้เรียนต้องได้เรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับชาตินิยม เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาของชาติ เช่น ภาษา วัฒนธรรม จารีตประเพณีอันดีงาม ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ลาว มूलเชื่อทางด้านศิลปวัฒนธรรม หัตถกรรม กีฬา เกษตรกรรม วิชาชีพต่าง ๆ และยังพบว่าสอดคล้องกับมันทาดุลาด ไตพูวะนาจ (2539: 42) ได้กล่าวว่าหน้าที่โดยรวมของโรงเรียนสามัญศึกษา คือ ต้องพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพและความสามารถอันจำเป็น เพื่อสืบต่อในการเรียนเตรียมความพร้อมก้าวเข้าสู่ชีวิต ปกป้องรักษาและพัฒนาประเทศชาติ เสาะแสวงหาในการเรียนรู้ บำรุงนักเรียนที่เรียนดี เรียนเก่งให้แก่ประเทศชาติ ในเมื่อความมีลักษณะชาติของกลุ่มนักเรียนแสดงออกถึงความเป็นลาวสูงมากแล้ว ทั้งนี้เพื่อให้ความเป็นลักษณะนานาชาติเกิดขึ้นกับบรรดากลุ่มนักเรียนและการเรียนการสอนเพื่อให้ระบบการศึกษาของลาวมีประสิทธิภาพ และมีความเชื่อมโยงสู่นานาชาติ พร้อมทั้งตัวผู้เรียนก็ให้มีความทันสมัยและปรับทันสภาพการเปลี่ยนแปลงของสากล รัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวโดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการและกีฬาในนามหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบเกี่ยวกับเรื่องการศึกษา ควรจะตระหนักถึงความสำคัญเรื่องการศึกษาโดยเฉพาะด้านหลักสูตรเป็นอันดับแรก ปรับให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจสังคมภายในประเทศและสากล และพร้อมทั้งให้การสนับสนุนการฝึกอบรมบุคลากรอย่างเป็นปกติ ดังนั้นการปฏิรูปหลักสูตรตามความเหมาะสมและจำเป็นและพร้อมให้การสนับสนุนการฝึกอบรมบุคลากรอย่างเป็นปกติก็เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีในวงการการศึกษาเพื่อให้ความเป็นลักษณะนานาชาติและทันสมัยยิ่งขึ้นถือว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบการศึกษาของชาติ สอดคล้องกับสภาแห่งชาติ (2558: 3) ได้ระบุไว้ว่า การดำเนินการศึกษาต้องให้ปฏิบัติตามหลักการพื้นฐาน สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคม และแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แห่งชาติ ต้องรับประกัน 3 ลักษณะ คือ ลักษณะชาติ ลักษณะวิทยาศาสตร์ทันสมัย และลักษณะมหาชน ปฏิบัติตาม 5 หลักมูล คือ คุณสมบัติศึกษา ปัญญาศึกษา แรงงานศึกษา พลศึกษา และศิลปศึกษาอย่างเป็นเอกภาพ รับประกันคุณภาพ เชื่อมโยงเข้ากับการศึกษาในภูมิภาค และสากล

1.1.2 ผู้เรียนมีความรู้และความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์ กล่าวคือ ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจวิธีทางวิทยาศาสตร์ มีความสามารถในการประดิษฐ์คิดค้นเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยพิจารณาจากการที่นักเรียนมีผลการเรียนดีตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการกำหนดในสายวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ วิทยาศาสตร์สังคม วิชาเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร และผลงานการประดิษฐ์คิดค้นหรือนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์ระดับโรงเรียน และได้นำผลงานไป

ประกวด ในระดับเมืองหรือแขวง ระดับประเทศ ตลอดจนระดับภูมิภาคหรือสากล จากการศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนมากจะมีผลการเรียนในสายวิทยาศาสตร์ เช่น ชีววิทยา วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ฟิสิกส์ศาสตร์ เคมีศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ยังไม่บรรลุประสิทธิภาพผลตรงตามเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการและกึ่งกำหนดไว้เท่าที่ควร เพราะฉะนั้นจึงส่งผลต่อการมีแนวคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์คิดค้นนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์จึงไม่ค่อยเห็นปรากฏเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนเท่าที่ควร เนื่องจากบรรดาโรงเรียนมัธยมส่วนมากภายในเมืองโพนโฮงยังพบว่าขาดความพร้อมทางด้านปัจจัยหลายอย่าง กล่าวคือ วัสดุอุปกรณ์ที่รับใช้เข้าในกระบวนการเรียนการสอนทางวิทยาศาสตร์งบประมาณที่มาสสนับสนุนการปฏิบัติการ ห้องทดลอง ห้องปฏิบัติการ ฯลฯ ตลอดจนบุคลากรครูที่เกี่ยวข้องทางด้านสายวิทยาศาสตร์ยังพบว่าไม่เพียงพอต่อความต้องการ สอดคล้องกับแนวคิดของวรเดช จันทรศร (2540: 49-65) ได้กล่าวว่า การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ ปัญหาในลักษณะดังกล่าวจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยย่อยต่าง ๆ หลายปัจจัย นับตั้งแต่ปัจจัยทางด้านบุคลากร ปัจจัยทางด้านเงินทุน ปัจจัยทางด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนปัจจัยทางด้านวิชาการหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องในนโยบายนั้น ๆ

เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา (2556: 7) ที่กล่าวว่า การศึกษาที่มีลักษณะวิทยาศาสตร์และทันสมัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้ มีความสามารถ เทียบเท่ากับสากล มีทักษะทางด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ และวิทยาศาสตร์สังคม ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา/แผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวงควรส่งเสริมการดำเนินงานและจัดหาแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ อุปกรณ์สนับสนุนการปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ศูนย์เทคโนโลยี แหล่งสารสนเทศ และแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ และพร้อมเดียวกันนั้นควรจัดสรรงบประมาณบริหารให้แก่บรรดาโรงเรียนต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมและเพียงพอต่อกระบวนการปฏิบัติงานและส่งบุคลากรครูในสายวิทยาศาสตร์ไปฝึกอบรมเพื่อให้ความเชี่ยวชาญทางด้านวิทยาศาสตร์เพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี

1.1.3 การสร้างโอกาสความเสมอภาคในการศึกษา กล่าวคือ โรงเรียนจัดการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ได้แก่ การศึกษาเพื่อทุกคน การศึกษาดำเนินไปบนพื้นฐานการมีส่วนร่วม โรงเรียนได้ให้โอกาสแก่เด็กทุกคนได้เข้าเรียนและเรียนร่วมกันโดยไม่จำแนกเผ่าพันธุ์ เพศ ศาสนา และฐานะทางสังคม เปิดโอกาสให้เด็กได้เข้าเรียน และเรียนตรงตามเกณฑ์อายุ โรงเรียนได้ส่งเสริมสิทธิเสมอภาคระหว่างหญิง-ชาย ความเป็นประชาธิปไตย และวัฒนธรรมของชนเผ่าในโรงเรียนต่าง ๆ จากการศึกษาพบว่า โรงเรียนได้จัดการศึกษาด้วยความเป็นเอกภาคและความเสมอภาคของทุกชั้นคนภายในท้องถิ่นโดยไม่จำแนกแยกแยะ กล่าวคือ โรงเรียนได้จัดการศึกษาโดยไม่เลือกปฏิบัติ เช่น ไม่แบ่งแยกเพศ ชนเผ่า ศาสนา และฐานะทางสังคมแต่ประการใด และพร้อมเดียวกันนั้นโรงเรียนก็ได้ส่งเสริมและจัดทำการศึกษาเพียงพอกับความต้องการและสอดคล้องกับนโยบายของ

กระทรวงศึกษาธิการและกีฬากำหนดไว้ ซึ่งมันได้สะท้อนให้เห็น เช่น นักเรียนเข้าเรียนตรงตามเกณฑ์อายุ นอกจากนั้นจากผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ระดับ (4.33) กล่าวคือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามาเรียนอย่างเท่าเทียมกัน โรงเรียนจัดการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ความเป็นกลางในการจัดการศึกษาโดยไม่เลือกปฏิบัติ โรงเรียนได้ทำการจัดการเรียนการสอนเพียงพอกับความต้องการของนักเรียน พร้อมด้วยกันนั้นโรงเรียนได้ส่งเสริมสิทธิเสมอภาคระหว่างหญิงชาย นักเรียนได้เข้าเรียนตรงตามเกณฑ์อายุ และโรงเรียนได้ส่งเสริมวัฒนธรรมของชนเผ่าในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา (2556: 4) กล่าวว่า การศึกษาให้โอกาสแก่เด็กทุกคนได้เข้าเรียนและเรียนร่วมกันได้โดยไม่จำแนกเผ่าพันธุ์ เพศ ศาสนา ฐานะทางสังคม และเด็กที่มีร่างกาย จิตใจหรือสติปัญญาไม่สมบูรณ์ หรือเด็กพิการ ส่งเสริมให้ทุกคนเอาใจใส่ต่อการศึกษาเรียนรู้ ยกเว้นระดับความรู้ความสามารถ มีอาชีพ รับประทาน ให้เด็กทุกคนได้เข้าเรียนและเข้าเรียนตรงตามเกณฑ์อายุ และส่งเสริมสิทธิเสมอภาคบทบาทระหว่างหญิง-ชาย ประชาธิปไตยและวัฒนธรรมของแต่ละชนเผ่าในโรงเรียนต่าง ๆ และยังคงสอดคล้องกับกรมมัธยมศึกษา (2556: 12) ได้ระบุว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา มีภารกิจในการศึกษาอบรมนักเรียนตาม 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาเพื่อเน้นใส่พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและปริมาณเพื่อสนองให้แก่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในแต่ละท้องถิ่น

1.2 ด้าน 5 หลักมูลของการศึกษา

1.2.1 ผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณธรรมและจริยธรรม กล่าวคือ การศึกษาต้องช่วยในการพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้พฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคล กลุ่มคนในสังคม มีความประพฤติดี มีคุณลักษณะตามที่ต้องการทั้งทางด้านแนวคิด ทศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมที่แสดงออก โรงเรียนได้อบรมบ่มสอนให้ผู้เรียนเป็นคนรักบ้านเกิดเมืองนอน รักชาติ ภูมิใจในความเป็นลาว เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมลาว เคารพและประพฤติปฏิบัติตามจารีตประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของลาว ผู้เรียนต้องเป็นคนมีระเบียบวินัย ตระหนักในการปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพสิทธิผู้อื่น มีความโอบเอื้ออารี มีน้ำใจเสียสละ จากการศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนมากมีคุณสมบัติดี รู้จักเคารพครูบาอาจารย์และผู้อาวุโส รู้จักเคารพซึ่งกันและกัน และสามารถปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นจากผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ระดับ (3.91) กล่าวคือ ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความกตัญญูกตเวทีย มีความเมตตา กรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม สอดคล้องตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา (2556: 14-15) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนต้องรู้รักบ้านเกิดเมืองนอน รักชาติลาว และภูมิใจในความเป็นลาว ต้องมีความรู้และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมลาว เคารพ และประพฤติปฏิบัติตามจารีตประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของลาว เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของชนเผ่าต่าง ๆ

ในลาวและวัฒนธรรมสากล ชอบศึกษาร่ำเรียนและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีระเบียบวินัย มีความตระหนักในการปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพสิทธิของผู้อื่น และมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น มีมารยาทที่ดีตามกาลเทศะ มีเหตุผล รู้หน้าที่ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ขยัน ประหยัด อุตุน และตรงต่อเวลา มีความโอบเอื้ออารี มีความเสียสละ มีความกตัญญูรู้บุญคุณ มีมนุษยสัมพันธ์ดี และมีความสามัคคีกับทุกคนใน สปป.ลาว

1.2.2 ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะด้านการเรียน กล่าวคือ การศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ความฉลาด และทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนต่อในระดับชั้นที่สูงกว่า ซึ่งมันแสดงออก เช่น ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ความรู้รอบตัว รู้ทันการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจสังคม สภาพแวดล้อม และความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี สามารถปรับการคิด การแสดงออก และปรับวิธีการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ อธิบาย วิจารณ์ และคิดเป็นระบบ จากการศึกษา พบว่า กลุ่มนักเรียนมัธยมในเมืองโพนโฮงตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 7 ร้อยละ 93.9 ที่พบ (ผลการสอบ สถิติการศึกษา มัธยมศึกษา ในปีการศึกษา พ.ศ. 2558-2559 ของสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโพนโฮง, 2559) สามารถสอบผ่านตามเกณฑ์ที่ทางกระทรวงศึกษาธิการและกีฬากำหนดไว้ในระเบียบการ หมายความว่ากลุ่มนักเรียนเหล่านั้นมีความสามารถในการการค้นคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปความคิดรวบยอดได้ในระดับที่น่าพึงพอใจ นอกจากนั้นก็ยังสามารถคาดการณ์ และกำหนดเป้าหมายแนวทางการตัดสินใจได้ ในขณะที่เดียวกันในบางโรงเรียนก็สามารถส่งตัวแทนนักเรียนเก่งเข้าสอบชิงในระดับเมือง/แขวงก็สามารถแย่งได้อันดับที่ดีมาครอง อย่างไรก็ตามซึ่งมีกลุ่มนักเรียนจำนวนหนึ่งยังมีความสามารถปรับการคิด การแสดงออก และความสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ อธิบาย วิจารณ์ และคิดเป็นระบบยังไม่สูงเท่าที่ควร ในขณะที่เดียวกันก็มีนักเรียนบางกลุ่มก็ยังมีความรู้ช้าและยังมีผลการเรียนต่ำ อันเนื่องมาจากการขาดความรับผิดชอบยังเมินเฉยและไม่ให้ความสำคัญต่อการเรียนการสอนของครูอาจารย์ ซึ่งได้แสดงออกในด้านผลการสอบยังไม่ถึงเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการและกีฬาได้กำหนดไว้และก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่น เรียนซ้ำชั้น ออกกลางคัน เป็นต้น นอกจากนั้นจากผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า การคิดค้นอย่างเป็นระบบ ความสามารถคาดการณ์ กำหนดเป้าหมาย และแนวทางการตัดสินใจได้ พร้อมทั้งรู้จักประเมินและเลือกแนวทางการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างมีสติ และความอาจสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปความคิดรวบยอด ปรากฏว่ายังมีระดับความคิดเห็นยังไม่สูงเท่าที่ควร โดยมีค่าเฉลี่ยที่ระดับ 3.80, 3.77, 3.76 และ 3.69 ตามลำดับ

เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา (2556: 18-19) ที่กล่าวว่า นักเรียนต้องมีความรู้และทักษะพื้นฐานทางด้านภาษาลาว คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ธรรมชาติ วิทยาศาสตร์สังคม ภาษต่างประเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและมีความรู้รอบตัว มีความรู้อันเป็นสากล รู้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ

สังคม สภาพแวดล้อมและความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี สามารถประยุกต์แนวความคิด การแสดงออก และปรับวิธีทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ อธิบาย วิเคราะห์ คิดเป็นระบบ และมีแนวคิดสร้างสรรค์มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา ในการเรียน และเพื่อให้สอดคล้องตามแนวคิดของคำตัน จันทะลา และคุณมี พมมะนิต (2547: 8) ที่กล่าวว่า การศึกษาสามัญศึกษา (General Education) คือ การศึกษาที่ตามปกติแล้วจัดขึ้นตาม โรงเรียนและในขอบเขตระบบการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ ความเข้าใจใน รายวิชา หรือกลุ่มวิชาต่าง ๆ อาทิ ภาษา วรรณคดี คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ธรรมชาติ เป็นลำดับขึ้นไป และให้ผู้เรียนสามารถเรียนต่อตามขั้นและขั้นได้ ดังนั้นแผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวง/สำนักงาน ศึกษาธิการและกีฬาเมืองควรส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิด การวิเคราะห์ และได้ลงมือปฏิบัติจริง พร้อมทั้งใช้รูปแบบและวิธีสอนที่หลากหลายรวมทั้งวิธีสอนที่นำ ใช้ได้ผลดีในระยะผ่านมา และวิธีสอนใหม่ที่เน้นผู้เรียนเป็นหลัก (student center)

1.2.3 ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะในการทำงาน กล่าวคือ การศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการทำงาน ซึ่งเป็นการทำงานที่มีเทคนิควิทยาการ มีการบริหารจัดการ และมีสมรรถภาพสูง เช่น นักเรียนมีทักษะในการทำงาน มีความสามารถจัดการในการเรียน การแก้ไขปัญหา การทำงานร่วมกันเป็นทีม มีทักษะในการเสาะแสวงหาความรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้าในการทำงาน มีความรู้ความสามารถในการวางแผน ปฏิบัติ ติดตามและประเมินผลการทำงาน มีทัศนคติและค่านิยมที่ดีต่อการทำงาน และต่อผู้ใช้แรงงาน มีความ ขยันในการทำงาน มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าผู้ชมใช้ และใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าและถูก วิธี จากการศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนมากจะสามารถทำงานในระดับพื้นฐานได้ มีความเพียรในการ ปฏิบัติงาน รักชอบในเรื่องของการทำงาน มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานและผู้ทำงาน เนื่องจากว่าเด็ก ส่วนมากได้ผ่านการฝึกฝนในเรื่องของทักษะการทำงานขั้นพื้นฐานมาก่อนโดยผ่านทางสถาบัน ครอบครัวยุโรป โรงเรียน และชุมชน เป็นต้น นอกจากนั้นจากผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า มีระดับความ คิดเห็นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยที่ระดับ (3.81) กล่าวคือ ผู้เรียนมีความเพียรพยายามในการทำงานมี ความขยันอดทน ละเอียดยรอบคอบในการทำงาน สามารถนำใช้เทคโนโลยีเข้าในการทำงาน มีความรู้ ความสามารถในการวางแผน มีทัศนคติและค่านิยมที่ดีต่อการทำงานและผู้ใช้แรงงานมีค่านิยมเป็น ผู้ผลิตมากกว่าผู้ใช้งาน และรู้้นำใช้ทรัพยากรในสำนักงานอย่างคุ้มค่าและถูกวิธี สอดคล้องตาม นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา (2556: 28-29) ที่กล่าวว่า แรงงานศึกษานับการพัฒนาให้ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข มีความรู้เกี่ยวกับ วิชาชีพพื้นฐาน หรือมีความรู้เกี่ยวกับภารกิจที่ตนรับผิดชอบ มีความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับอาชีพ ที่เคยปฏิบัติมาของครอบครัวหรือท้องถิ่น มีคุณสมบัติ ทัศนคติ และค่านิยมที่ดีต่อการทำงานและต่อ ผู้ใช้แรงงาน มีความขยันในการทำงาน ประหยัด และประกอบอาชีพที่สุจริต มีค่านิยมเป็นผู้ผลิต

มากกว่าเป็นผู้ชมใช้ นำใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าและถูกวิธี รู้จักทำการผลิต รู้นำใช้และปกป้องรักษาผลผลิต รู้จักคุณค่า รู้รักและถนอมผลผลิต และผู้ใช้แรงงาน และรู้จักประยุกต์ใช้ ดัดแปลงแก้ไข และปกป้องรักษาอุปกรณ์เครื่องมือการทำงาน และสอดคล้องกับสภาแห่งชาติ (2558: 14) ได้ระบุว่า ผู้เรียนต้องเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบการเกี่ยวกับการศึกษา และสถานการศึกษาที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มงวด พัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณสมบัติ เอาใจใส่การเรียน และเรียนให้สำเร็จ เข้าร่วมการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษารวมทั้งกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ เคารพ ปฏิบัติคำสั่งสอนของผู้นำ ครู และผู้ปกครอง ปกป้องรักษาสถานการศึกษา และนำใช้อุปกรณ์การศึกษา สื่อการเรียนและแหล่งความรู้อื่น ๆ รวมทั้งเทคโนโลยีการศึกษา และสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการศึกษาเรียนรู้

1.2.4 ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะในการออกกำลังกายเพื่อให้สุขภาพกายและจิตใจแข็งแรง กล่าวคือ การศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกมชนิดต่าง ๆ และการเล่นกีฬาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมบูรณ์ จากการศึกษาพบว่า นักเรียนโดยรวมแล้วจะมีความชื่นชมและนิยมชมชอบในเรื่องของกิจกรรมนันทนาการด้านกีฬาประเภทต่าง ๆ เช่น กีฬาฟุตบอล กีฬาวอลเลย์บอล ตะกร้อ ฯลฯ โดยได้แสดงออกจากการมีส่วนร่วมของน้อง ๆ นักเรียนในช่วงที่มีการจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาระดับเมือง ไม่ว่าจะเป็นร่วมเล่น ร่วมชม ร่วมเชียร์ และอื่น ๆ ด้วยเหตุนี้ นักเรียนส่วนมากจึงมีสุขภาพกาย/ใจ มีน้ำหนัก ส่วนสูง และสมรรถภาพทางกายตรงตามเกณฑ์ นอกจากนั้นจากผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยที่ระดับ (4.12) กล่าวคือ นักเรียนมีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ รู้จักป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษ และหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคร้าย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ พร้อมเดียวกันนั้นก็มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น

ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา (2556: 32-33) ที่กล่าวว่า เพื่อให้เข้าใจกฎเกณฑ์ธรรมชาติของการเจริญเติบโต และพัฒนาการของมนุษย์ นักเรียนต้องมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬาประเภทต่าง ๆ เข้าใจเกี่ยวกับเพศศึกษา (สุขภาพเจริญพันธุ์) มีทักษะ และมีพฤติกรรมที่ถูกต้องในการดำรงชีวิต มีความรู้ด้านหลักการและวิธีการเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ และการบริการสุขภาพที่ถูกต้อง รู้จักการดูแลตนเองให้มีสุขภาพแข็งแรง และมีบุคลิกภาพที่ดีเสมอ รักษาการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาประเภทต่าง ๆ ฝึกแอบร่างกายเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ มีระเบียบวินัย เคารพกฎกติกา เคารพสิทธิ มีน้ำใจนักกีฬา น้ำใจแข่งขัน และนิยมการเล่นหรือชมกีฬา เสริมสร้างสุขภาพ ประสิทธิภาพใน

การทำงาน และการป้องกันโรคพยาธิติดต่อต่าง ๆ ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมที่เสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ การใช้สารเสพติด และความรุนแรงต่าง ๆ เป็นต้น

1.2.5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับงานด้านศิลปะ กล่าวคือ การศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับศิลปกรรมและศิลปะดนตรี รักความสวยงาม มีจิตใจอ่อนโยน มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ และมีความคิดสร้างสรรค์ด้านงานศิลปกรรมประเภทต่าง ๆ จากการศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนมากจะมีความรู้ความสามารถพื้นฐานด้านกิจกรรมทางศิลปกรรมประเภทต่าง ๆ เช่น การร้องเพลง เต้นรำ (เต้นประกอบเสียงเพลงต่าง ๆ เช่น เสียงแคนลาว จำปาศักดิ์เมืองลาว เป็นต้น) การวาดรูป การแกะสลักไม้และอื่น ๆ ซึ่งบรรดากิจกรรมเหล่านี้อาจจะจัดขึ้นในช่วงที่ทางโรงเรียนและ/หรืออำเภอมีกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ นอกจากนั้นจากผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยที่ระดับ (4.02) กล่าวคือ ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านศิลปะ เข้าร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านดนตรี/นาฏศิลป์ เข้าร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านกีฬา/นันทนาการด้านการจัดการเรียนรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ด้านงานศิลปกรรมประเภทต่าง ๆ และรักความสวยงาม มีจิตใจอ่อนโยน มีความคิดริเริ่ม และมีจินตนาการ สอดคล้องกับหลักการของกรมมัธยมศึกษา (2556: 12) ได้ระบุว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา มีภารกิจในการศึกษาอบรมนักเรียนตาม 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาเพื่อเน้นใส่พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและปริมาณ เพื่อสนองให้แก่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในแต่ละท้องถิ่น และพบว่าเป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา (2556: 35) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนต้องมีความรู้ทางด้านดนตรี เห็นคุณค่าของดนตรี ชอบชม ชอบฟังด้วยความชื่นชอบและสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางด้านดนตรีเข้าในชีวิตประจำวัน มีความรู้ ความเข้าใจและแสดงออกทางด้านนาฏศิลป์ เช่น การเต้นรำ (ฟ้อนรำวงลาวมาตรฐาน) และการเต้นรำแบบสากล มีความรู้ จินตนาการและแนวคิดสร้างสรรค์ทางด้านงานศิลปะ สามารถนำใช้ศิลปกรรมประยุกต์เข้าในชีวิตประจำวันและภารกิจต่าง ๆ เช่น การออกแบบ การวาดรูป การตกแต่งประดับประดา การรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความรักความสวยงาม นอกจากนี้เพื่อให้การน่านโยบาย ฯ บรรลุประสิทธิผลสูงสุดในแต่ละด้าน สภาแห่งชาติ (2558: 3) ได้ระบุว่า การดำเนินการศึกษาต้องให้ปฏิบัติตามหลักการพื้นฐาน กล่าวคือ ต้องให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคม และแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แห่งชาติ ต้องรับประกัน 3 ลักษณะ คือ ลักษณะชาติ ลักษณะวิทยาศาสตร์ทันสมัย และลักษณะมหาชน ปฏิบัติตาม 5 หลักมูล คือ คุณสมบัติศึกษา ปัญญาศึกษา แรงงานศึกษา พลศึกษา และศิลปศึกษาอย่างเป็นเอกภาพ

2. อิทธิพลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการน่านโยบายฯ สู่การปฏิบัติ มีการอภิปรายดังนี้

จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 โดยเรียงลำดับตามค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุรวม ได้แก่ การรับรู้นโยบาย สมรรถนะองค์กร ภาวะผู้นำสถานศึกษา การสื่อสารนโยบาย การบริหารจัดการหลักสูตร เอกภพนโยบาย และการสนับสนุนจากเครือข่าย โดยมีค่าอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.37, 0.33, 0.31, 0.30, 0.26, 0.22 และ 0.15 ตามลำดับ รายละเอียดโดยเรียงลำดับตามค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุรวม ดังนี้

2.1 การรับรู้นโยบาย มีอิทธิพลต่อการนำนโยบาย ไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 โดยมีค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุรวมเท่ากับ 0.37 หมายความว่า ผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้อำนวยการ บุคลากรครูภายในโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และประชาชนได้รับรู้ถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายอย่างชัดเจน ก็สามารถทำให้ปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นปัจจัยการรับรู้นโยบายถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก และจากการศึกษาพบว่า ด้านการรับรู้นโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมุลการศึกษาโดยภาพรวมแล้วมีประสิทธิผลสูงพอสมควรเนื่องจากว่าในตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาผู้บริหารและบุคลากรครูทุกคนได้มีความรับรู้และเข้าใจต่อเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายการศึกษาเป็นอย่างดี โดยเฉพาะนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมุลของการศึกษาแห่งชาติ เนื่องจากว่าบุคลากรครูทุกคนก่อนที่จะมาบรรจุเข้าเป็นข้าราชการครูต้องได้ผ่านหลักสูตรวิชาชีพครูใดหนึ่งมาก่อน และได้รับการฝึกอบรมชี้แนะจากกรมกองที่เกี่ยวข้องมาก่อนเป็นอย่างดี และนอกจากนี้ คณะพัฒนาการศึกษา/สมาคมผู้ปกครองนักเรียน พ่อแม่ผู้ปกครอง และรวมถึงประชาชนภายในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ก็ได้รับรู้และเข้าใจต่อนโยบายและแนวทางการศึกษาที่พรรครัฐบาลได้กำหนดไว้ โดยเฉพาะนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมุลของการศึกษาแห่งชาติ นอกจากนี้พบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณที่มีระดับความคิดเห็นมากโดยมีค่าเฉลี่ยที่ระดับ (4.02) กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรครูได้มีความเข้าใจ และรู้ถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายเป็นอย่างดีและยังสามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายของนโยบายได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ฌ็อง-ฌัก กูว์แตร์ (1783: 44) ได้กล่าวว่า การรับรู้ (Perception) คือ วิธีการที่บุคคลมองโลกที่อยู่รอบ ๆ ตัวของบุคคล บุคคลสองคนอาจมีความคิดต่อตัวกระตุ้นอย่างเดียวกันภายใต้เงื่อนไขเดียวกัน แต่บุคคลทั้งสองอาจมีวิธีการยอมรับ (Recognize) การเลือกสรร (Select) การประมวลผล (Organize) และการตีความ (Interpret) เกี่ยวกับตัวกระตุ้นดังกล่าวไม่เหมือนกัน นอกจากนี้ การรับรู้ยังสามารถอธิบายได้ง่าย ๆ ว่าเป็น กระบวนการตีความที่ผ่านประสาทสัมผัสใด ๆ โดยตรง และยังพบว่าสอดคล้องกับตัวแบบทั่วไปของการนำนโยบายสู่การปฏิบัติของ วรเดช จันทรรักษ์ (2539: 465) ที่กล่าวว่า การติดต่อสื่อสารที่ดีมีผลต่อความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับนโยบายทั้งนั้นนโยบาย ต้องมีความชัดเจนและมีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานตามนโยบาย/แผนงาน/โครงการ ขณะเดียวกันจากการศึกษาก็ยังพบว่าผู้ปกครองนักเรียนจำนวนหนึ่งยังไม่มี ความเข้าใจ

และรับรู้ถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ๆ ได้อย่างลึกซึ้ง เนื่องจากว่ามีปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดหลายประการ เช่น ระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนต่ำ อยู่เขตชนบททุรกันดาร เป็นต้น

เพื่อให้การรับรู้นโยบายการศึกษาฯ ของผู้ที่นำนโยบายสู่การปฏิบัติโดยเฉพาะในระดับสถานศึกษาที่ประกอบไปด้วยผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการรับรู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ดังนั้นแผนกศึกษาธิการและกีฬาหรือสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองควรวางวิธีการในการกระจายข้อมูลข่าวสารการศึกษาด้วยหลายรูปแบบ อาทิ การจัดเวทีประชุมกระจายข้อมูลข่าวสารภายในโรงเรียน ภายในหมู่บ้าน ชุมชน และอื่น ๆ ดังนั้นปัจจัยการรับรู้ดังกล่าวได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบาย ๆ สู่การปฏิบัติเป็นอย่างยิ่ง

2.2 สมรรถนะองค์การ มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 โดยมีค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุรวมเท่ากับ 0.33 หมายความว่า โรงเรียนมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีห้องสมุด มีบุคลากรเพียงพอ มีงบประมาณ หน่วยงานจัดตำแหน่งงานเหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคล มีห้องน้ำที่มีความสะอาดและถูกหลักอนามัย มีตึกหรืออาคารเรียน และห้องเรียนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน มีสนามกีฬาประเภทต่าง ๆ และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เอื้ออำนวยความสะดวกต่าง ๆ อย่างพอเพียงในการจัดการศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากผลการศึกษาเชิงปริมาณ พบว่า ปัจจัยที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางมาก ได้แก่ โรงเรียนมีการบริการอินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสม โรงเรียนมีห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์อย่างเพียงพอต่อการจัดการศึกษา และโรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และเครื่องมือเครื่องใช้เพียงพอและทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องสายโปรเจคเตอร์ สแกนเนอร์ ปริ้นเตอร์ และเครื่องแฟกซ์ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ที่ระดับ 2.68, 3.14 และ 3.31 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ยังมีหลายปัจจัยที่เป็นข้อจำกัด ได้แก่ ความขาดแคลนของงบประมาณ อาคารสถานที่เรียนของโรงเรียนบางแห่งยังอยู่ในสภาพทรุดโทรม ระบบบริการทางอินเทอร์เน็ต ห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ยังไม่สามารถตอบสนองได้กับความต้องการ ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรครูบางรายวิชาอยู่บางโรงเรียน สาเหตุเนื่องมาจากการเกษียณอายุราชการของบุคลากรครูเป็นจำนวนมากในแต่ละปีแต่การสรรหาครูใหม่ทดแทนยังมีจำนวนจำกัด บุคลากรครูที่มีความรู้ความสามารถและมีทักษะด้านการนำใช้เครื่องมือสื่อสารสนเทศเข้าในกระบวนการเรียนการสอนยังมีจำนวนจำกัด สื่อการสอนที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ ปริ้นเตอร์ โปรเจคเตอร์ และเครื่องแฟกซ์ ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ บางโรงเรียนก็ยังไม่มียังไม่มีห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ ห้องสมุดมีตำราจำนวนจำกัด ห้องเรียนไม่เพียงพอ แออัดเกินไปเกินไป นอกจากนี้บุคลากรทางการศึกษา/ครูจำนวนหนึ่งยังไม่ยึดหลักความรับผิดชอบสูงต่อหน้าที่และภารกิจที่มอบหมายให้ มีความรู้ความสามารถและ

วุฒิการศึกษายังมีความจำกัด และยังสอนควบหลายตำรา สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิเชฐ จันทร หนองแขง (2554) ได้ศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบายการเรียนฟรีสิบห้าปีไปปฏิบัติ : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลโดยตรงต่อประสิทธิผลการนำนโยบายการเรียนฟรีสิบห้าปีไปปฏิบัติ มี 5 ปัจจัย คือ ในนั้นพบว่า ปัจจัยด้านการมีสมรรถนะขององค์การ มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง (3.97) และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ วรเดช จันทรศร (2540: 49-65) ที่กล่าวว่า ปัญหาทางด้านสมรรถนะเป็นปัญหาหลักด้านหนึ่งของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ ปัญหาในลักษณะดังกล่าวจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยย่อยต่าง ๆ หลายปัจจัย นับตั้งแต่ปัจจัยทางด้านบุคลากร ปัจจัยทางด้านเงินทุน ปัจจัยทางด้านวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนปัจจัยทางด้านวิชาการ หรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องในนโยบายนั้น

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องตามตัวแบบการนำนโยบายสู่การปฏิบัติทางการจัดการของ วรเดช จันทรศร (2539: 455) ที่ว่าสมรรถนะองค์การที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ โครงสร้างขององค์การที่เหมาะสมกับภาระงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย ภายในองค์การต้องประกอบด้วยบุคลากรซึ่งมีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะด้านการบริหารจัดการ และ/หรือด้านเทคนิคอย่างเพียงพอประมาณในการดำเนินงานตามนโยบายต้องได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอ องค์การยังต้องมีการเตรียมความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ สถานที่ที่ใช้ดำเนินงานต้องเอื้อต่อการดำเนินงานตามนโยบาย ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรเพิ่มงบประมาณเข้าในกระบวนการศึกษาให้มีความพอเพียง จัดให้มีระบบบริการทางอินเทอร์เน็ตภายในโรงเรียน จัดสรรห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ให้พอเพียงกับความต้องการ สนองบุคลากรครูบางรายวิชาให้แก่โรงเรียนที่ขาดแคลน จัดการฝึกอบรมบุคลากรครูให้มีความรู้ความสามารถและมีทักษะด้านการนำใช้เครื่องมือสื่อสารสนเทศเข้าในกระบวนการเรียนการสอน สนองสื่อการสอนที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ ปริ้นเตอร์ โปรเจคเตอร์ และเครื่องแฟกซ์ จัดหาห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ ห้องสมุด และตำราให้โรงเรียนที่เห็นว่ายังขาดแคลน และรณรงค์ให้บุคลากรทางการศึกษา/ครูยึดมั่นหลักความรับผิดชอบต่อหน้าที่และภารกิจที่มอบหมายให้ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าปัจจัยด้านสมรรถนะถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นอย่างมาก

2.3 ภาวะผู้นำสถานศึกษา มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายฯ สู่การปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 โดยมีค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุรวมเท่ากับ 0.31 หมายความว่า ผู้อำนวยการได้จัดอบรมบุคลากรในหน่วยงานเพื่อพัฒนาบุคลากรสม่ำเสมอ ได้ทำการจัดแบ่งโครงสร้างหน่วยงานเป็นหน่วยงานหลัก หน่วยงานปฏิบัติการ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่สอดคล้องตามกฎหมายและระเบียบการที่กำหนด มีวิธีการกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความกระตือรือร้นในการทำงาน ได้ทำการมอบหมายงานตามนโยบายอย่างชัดเจน ได้จัดอบรมบุคลากรในหน่วยงานเพื่อพัฒนาบุคลากรสม่ำเสมอ มีความ

เป็นมิตร เข้าพบได้ง่าย ให้ความสำคัญเรื่องขวัญกำลังใจของผู้ใต้บังคับบัญชา มีการประเมินผลงาน และให้ความก้าวหน้าแก่บุคลากรอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม จากการศึกษาพบว่า ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการโรงเรียนทุกคนได้ผ่านกระบวนการฝึกอบรม 7 ภารกิจหลักสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบของตน เพราะฉะนั้นผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการโรงเรียนส่วนมากจะมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีแบบแผนการทำงานที่เป็นระบบ มีการมอบหมายงานที่ถูกต้องและสอดคล้องกับความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการสร้างแผน กำหนดโครงการ กิจกรรม ข้อกำหนดกฎระเบียบของโรงเรียน และสวัสดิการต่าง ๆ ให้ความสำคัญสร้างขวัญและกำลังใจให้ครู และนักเรียนทุกคนภายในเขตความรับผิดชอบของตน ได้ศึกษาอบรม ติดตามและประเมินผลการทำงานของบุคลากรครูทุกคนอย่างเป็นปกติ นอกจากนั้นจากผลการศึกษาเชิงปริมาณพบว่าอยู่ในระดับความคิดเห็นด้วยมากโดยมีค่าเฉลี่ยที่ระดับ (4.11) กล่าวคือ ผู้อำนวยการได้แบ่งโครงสร้างหน่วยงานเป็นหน่วยงานหลัก หน่วยงานปฏิบัติการ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่สอดคล้องตามกฎหมาย และระเบียบการที่กำหนด มีการจัดอบรมบุคลากรครู มอบหมายงาน และประสานการทำงานตามนโยบายได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิเชฐ จันทร์หนองแขง (2554) ได้ศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบายการเรียนฟรีสิบห้าปีไปปฏิบัติ : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลโดยตรงต่อประสิทธิผลการนำนโยบายการเรียนฟรีสิบห้าปีไปปฏิบัติ มี 5 ปัจจัย คือ ในนั้นประกอบด้วยภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การ มีค่าเฉลี่ยที่ระดับค่อนข้างมาก (4.05) และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ แชรโตรี แชมมวล (2549 อ้างใน ญัญชดา วิจิตรจามรี, 2553: 238) ที่กล่าวว่าภาวะผู้นำถือเป็นส่วนหนึ่งของระบบการจัดการที่มุ่งเน้นไปที่การชี้แนะเพื่อให้สมาชิกในองค์การกระตือรือร้นและเต็มใจให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ดังนั้นผู้บริหารที่จะประสบความสำเร็จจะต้องมีทั้งความสามารถในการเป็นผู้บริหารจัดการและภาวะผู้นำ การมีตำแหน่งหน้าที่ในทางการบริหารงานอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะทำให้งานบรรลุเป้าหมายได้ ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำเพื่อชักจูงและกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานมีความกระตือรือร้นและให้ความร่วมมือในการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่ความสำเร็จด้วย ดังนั้นปัจจัยด้านภาวะผู้นำสถานศึกษานั้นถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาในท้องถิ่นเป็นอย่างมาก

2.4 การสื่อสารนโยบาย มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 โดยมีค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุรวมเท่ากับ 0.30 หมายความว่า นโยบายได้รับการเผยแพร่ให้เจ้าหน้าที่/บุคลากรครูในแต่ละโรงเรียนได้รับทราบ มีการสื่อสารผ่านระบบราชการตามลำดับชัดเจน มีการสื่อสารผ่านเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ ในองค์การที่เกี่ยวข้อง สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาที่เกี่ยวข้องได้จัดพิธีเผยแพร่นโยบายต่อบุคลากรครูใหม่อย่างต่อเนื่อง นโยบายได้รับการตีพิมพ์แจกจ่ายเจ้าหน้าที่/บุคลากรครูในแต่ละโรงเรียน และมีการสื่อสารผ่านช่องทางสื่อสารสนเทศเช่น เฟสบุ๊ก ไลน์

อีเมล ฯลฯ จากการศึกษาพบว่า นโยบายได้รับการเผยแพร่ให้แก่บุคลากรครูอยู่แต่ละโรงเรียน/ผู้บริหาร คณะพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนจนถึงพ่อแม่ประชาชนภายในเมืองได้รับรู้และเข้าใจ ต่อเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายเป็นอย่างดีโดยผ่านกระบวนการสื่อสารต่าง ๆ เช่น การจัดเวทีสัมมนาภายในโรงเรียน ในวาระการประชุมของสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา องค์การปกครอง บ้าน และผ่านช่องทางสารสนเทศ เช่น เฟสบุ๊ก ไลน์ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ และนอกจากนี้ จากผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า ด้านการสื่อสารมีระดับความคิดเห็นด้วยมากโดยมีค่าเฉลี่ยที่ระดับ (4.10) กล่าวคือ นโยบายได้รับการเผยแพร่ให้เจ้าหน้าที่/บุคลากรครูในแต่ละโรงเรียนได้รับทราบ นโยบายมีการสื่อสารผ่านระบบราชการตามลำดับชัดเจน และสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาที่เกี่ยวข้องได้จัดพิธีเผยแพร่นโยบายต่อบุคลากรครูใหม่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อติศร หนันคำจร (2549) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ ไปปฏิบัติศึกษาเฉพาะกรณี : โรงเรียนทอสี เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายโครงการโรงเรียนวิถีพุทธไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในนั้นได้แก่ การติดต่อสื่อสาร และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ณิชชชดา วิจิตรจามรี (2553: 13) กล่าวว่า การสื่อสาร คือ การกระทำโดยบุคคลเดียวหรือหลายคนในการส่งและการรับข่าวสาร ซึ่งอาจถูกบิดเบือนด้วยสิ่งรบกวนภายใต้สภาพผลกระทบและโอกาสที่ทำให้เกิดข้อมูลย้อนกลับ อย่างไรก็ตามการกระจายข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่าง ๆ ยังพบว่าอาศัยรูปแบบจากบนลงล่าง (Top down) เป็นส่วนมาก บางครั้งก็ทำให้เกิดความล่าช้าในการรับรู้ ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรเพิ่มช่องทางการกระจายข้อมูลข่าวสารการศึกษาให้มีความหลากหลาย อาจกล่าวได้ว่าการสื่อสารเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการนำนโยบาย ๆ สู่การปฏิบัติ

2.5 การบริหารจัดการหลักสูตร มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 โดยมีค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุรวมเท่ากับ 0.26 หมายความว่า หลักสูตรตรงตามลักษณะวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีเอกลักษณ์ของชาติ หลักสูตรตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษา ตรงตามลักษณะของพัฒนาการของเด็กในวัยต่าง ๆ เป็นหลักสูตรที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีเนื้อหาครอบคลุมและสอดคล้องกับเป้าหมายนโยบาย สามารถวัดและประเมินผลได้ และสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน จากผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรการศึกษาเป็นหลักสูตรที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ได้รับการปรับปรุงปฏิรูปให้สอดคล้องกับสภาพการขยายตัวของเศรษฐกิจสังคมในแต่ละระยะอย่างต่อเนื่อง สามารถวัดและประเมินผลได้ และทั้งนี้ก็ยังทำให้เด็กในแต่ละช่วงวัยได้มีความรู้และพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ทำให้เด็กได้รับรู้ถึงวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชาติก็คือของท้องถิ่นสามารถนำแหล่งความรู้ที่ได้จากการเรียนมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ และนอกจากนี้จากผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ (4.18) กล่าวคือ หลักสูตรตรงตามลักษณะ

วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีเอกลักษณ์ของชาติ ตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษา ตรงตามลักษณะของพัฒนาการของเด็กในวัยต่าง ๆ มีเนื้อหาครอบคลุมและสอดคล้องกับเป้าหมายนโยบาย เป็นหลักสูตรที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และสามารถวัดและประเมินผลได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสกสิทธิ์ ปานนูน (2551) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน ได้แก่ ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านนักเรียน และปัจจัยด้านผู้บริหาร เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมเท่ากับ .796 สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนในฝันได้ร้อยละ 63.40

สำหรับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายของ สปป.ลาว มีสาระการเรียนรู้ 7 สาระ ได้แก่ 1) วรรณคดีลาว 2) วิทยาศาสตร์สังคม 3) วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ 4) ศิลปกรรม 5) พลศึกษา 6) ภาษาต่างประเทศ และ 7) เทคโนโลยี รวมจำนวนชั่วโมงเรียนทั้งสิ้นในหนึ่งปีการศึกษาของมัธยมศึกษาตอนต้นมี 4,092 ชั่วโมง ในนั้นรวมมีกิจกรรมนักเรียน 495 ชั่วโมง และจำนวนชั่วโมงเรียนทั้งสิ้นในหนึ่งปีการศึกษาของมัธยมศึกษาตอนปลายมี 4,257 ชั่วโมง ในนั้นรวมมีกิจกรรมนักเรียน 495 ชั่วโมง (อิระ รุญเจริญ, 2542: 96) อย่างไรก็ตามจากการศึกษาด้านปัญหาและอุปสรรคของหลักสูตรการศึกษาายังพบว่า รายวิชาศิลปศึกษาไม่สามารถบรรลุได้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลดีเท่าที่ควรเนื่องมาจากว่าบุคลากรครูที่สอนรายวิชาศิลปศึกษานี้มีวุฒิที่ไม่ตรงตามที่กำหนดสำหรับบางโรงเรียน ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการและกีฬาควรสนองครูวิชาศิลปศึกษาที่มีวุฒิตรงตามที่กำหนดไว้ให้เพียงพอกับความต้องการ

ในขณะที่วัฏจักรระบบนิเทศการสอนและนำผลไปปรับปรุงการสอน โดยการปรับปรุงปฏิรูปพบว่า กระทรวงศึกษาธิการและกีฬาได้ปฏิรูปหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดย 1) ยึดมติของประชุมศูนย์กลางพรรคและสภารัฐมนตรีว่าด้วยยุทธศาสตร์การศึกษาในแต่ละระยะ 2) ยึดเนื้อหาสาระของรายงานการเมืองของคณะบริหารงานศูนย์กลางพรรคต่อการประชุมใหญ่แต่ละครั้งของพรรค และ 3) ยึดจุดมุ่งหมายและแผนการก่อสร้างของโรงเรียนสามัญศึกษาในแต่ละช่วง ซึ่งสอดคล้องตามแนวคิดของ ญัฐวุฒิ ญ ปัน (2550: 24) ได้กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษา คือ หลักสูตรที่พัฒนาหรือจัดทำขึ้นโดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน ประชาชน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชนนั้น ๆ ทั้งนี้หลักสูตรสถานศึกษาจะเป็นแผนการจัดประสบการณ์ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้เรียนในการดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สาระที่จัดให้ไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วยสาระการเรียนรู้พื้นฐาน และสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม ภายใต้ความต้องการความจำเป็นของท้องถิ่นและของประเทศชาติ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการบริหารจัดการหลักสูตรจึงเป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการน่านโยบายฯ สู่การปฏิบัติ

2.6 เอกภาพนโยบาย มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 โดยมีค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุรวมเท่ากับ 0.22 หมายความว่า นโยบายมีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการศึกษานโยบาย สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีวัตถุประสงค์ หรือ เป้าหมาย ที่ชัดเจน มีแผนงาน โครงการ และกิจกรรมรองรับอย่างครอบคลุม ชัดเจน มีการติดตามและประเมินผลการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ อย่างต่อเนื่อง มีตัวชี้วัดและเกณฑ์ชี้วัดที่สามารถวัดผลได้จริง และการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่อง จากการศึกษาพบว่า นโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษากำหนดขึ้นภายใต้กรอบแนวทางนโยบายการศึกษาและแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของพรรค เพราะฉะนั้นนโยบายจึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อการศึกษานโยบายและสอดคล้องกับสภาพบริบทของลาวในปัจจุบันโดยเฉพาะตัวนโยบายจะมีวัตถุประสงค์และระดับความชัดเจน โดยมีแผนงาน โครงการรองรับที่ชัดเจน อาทิ โครงการฝึกอบรมหลักสูตรใหม่ โครงการยกระดับความรู้ด้านการบริหารของผู้บริหาร/ผู้อำนวยการโรงเรียนใหม่ ฯลฯ เป้าหมายสูงสุดของนโยบายก็คือเพื่อให้คุณภาพของการศึกษาและกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพสูงขึ้น และตอบสนองได้กับความต้องการของการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศในปัจจุบันและอนาคต และนอกจากนี้จากผลการศึกษาเชิงปริมาณ พบว่า ด้านเอกภาพนโยบายมีระดับความคิดเห็นมากโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ (4.18) กล่าวคือ นโยบายมีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการศึกษานโยบาย สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีวัตถุประสงค์ หรือ เป้าหมาย ที่ชัดเจน และมีแผนงาน โครงการ และกิจกรรมรองรับอย่างครอบคลุม ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ มยุรี อนุมานราชธน (2556: 18) ได้กล่าวว่า นโยบายสาธารณะเป็นแนวทางการบริหาร หรือแนวทางในการวางแผนและกำหนดโครงการเพื่อผลลัพธ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังนั้น ทางเลือกเหล่านี้เป็นแนวทางในการกำหนดโครงการเพื่อนำไปสู่การกระทำของรัฐบาลในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ก่อนที่จะกำหนดนโยบาย กำหนดทางเลือก ตัดสินใจ กำหนดแผนงาน/โครงการ จำเป็นต้องทราบเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ซึ่งเป็นผลลัพธ์ของกิจกรรม/ทางเลือกตัดสินใจ/แผนงานนั้น ๆ ไว้ก่อนแล้ว ในเมื่อมีการกำหนดนโยบายใดหนึ่ง ขึ้นมา นโยบายสาธารณะจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและประโยชน์ต่อฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายข้าราชการ ฝ่ายประชาชน และสำหรับผู้ที่ศึกษานโยบายสาธารณะหนึ่ง ๆ เป็นต้น และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ วรเดช จันทรร (2539: 453) ได้ระบุไว้ในตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผลว่าการให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพในการวางแผน และการควบคุมการดำเนินงานตามนโยบายในการนำนโยบายไปปฏิบัติ หน่วยงาน/องค์การที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของนโยบายที่กำหนดไว้ จะต้องนำทรัพยากรทางการบริหารมาดำเนินงานโดยเน้นวัตถุประสงค์ของนโยบายเป็นหลัก ดังนั้น ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติจึงต้องเข้าใจวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ชัดเจนอย่างถ่องแท้ เพื่อนำไปกำหนดภารกิจและมอบหมายงานให้แก่ฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงาน ต้องกำหนดมาตรฐานให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน มีระบบวัดผลการปฏิบัติงานและระบบการให้ทุนให้โทษที่

สัมพันธ์กันอย่างเหมาะสม ระบบการวางแผนงานและการควบคุมผลงานที่ดีนี้มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2.7 การสนับสนุนจากเครือข่าย มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 โดยมีค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุรวมเท่ากับ 0.15 หมายความว่า หน่วยงานจากภาครัฐให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ อาทิ การเอื้ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน งบประมาณ และสนองตำราเรียนอย่างเพียงพอ สมาคมผู้ปกครองนักเรียนหรือคณะกรรมการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เอกชนและประชาชนให้ความร่วมมือสนับสนุนในการพัฒนาสถานศึกษา ให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากรครูในโรงเรียน กล่าวคือ อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของครู เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามการเชิญจากโรงเรียน และสนับสนุนงบประมาณในการสร้างตึกอาคารหรือสถานที่ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนตามความสามารถของตน จากการศึกษาพบว่า รัฐบาลหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้สนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ที่รับใช้เข้าในกระบวนการจัดการศึกษา การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรฝ่ายบริหารและบุคลากรครู สนับสนุนงบประมาณเข้าในการก่อสร้างตึกอาคารเรียน และนอกจากนั้น ประชาชน ผู้ปกครองนักเรียน บรรดาองค์การสากล ภาคเอกชน บุคคล นิติบุคคลทั้งภายในและต่างประเทศก็ได้ให้ความร่วมมือและพร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์เข้าในกระบวนการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว นอกจากนี้จากผลการวิจัยเชิงปริมาณพบว่า ด้านการสนับสนุนจากเครือข่ายมีระดับความคิดเห็นมากโดยมีค่าเฉลี่ยที่ระดับ (3.96) กล่าวคือ ภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ปกครองนักเรียน สมาคมผู้ปกครองนักเรียนและ/หรือคณะพัฒนาการศึกษา รวมทั้งสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เกี่ยวกับการศึกษา รัฐบาลลาวก็ได้เอาใจใส่เป็นพิเศษในขงเขตการศึกษาโดยได้ทุ่มงบประมาณบริหารให้แก่โรงเรียนตามมูลค่าหัวหน่วย กล่าวคือ ชั้นอนุบาล ชั้นมัธยมต้น และชั้นมัธยมปลาย 20,000 กีบ/คนต่อปีหรือเท่ากับ 80 บาท และชั้นประถม 50,000 กีบ/คนต่อปีหรือเท่ากับ 200 บาท ซึ่งในกฎหมายการศึกษาฉบับปรับปรุงใหม่ กระทรวงศึกษาธิการและกีฬาได้ขอเพิ่มงบประมาณรัฐสนองเข้าในขงเขตการศึกษาจากเดิมที่ร้อยละ 15 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 18 ของงบประมาณบริหารรัฐทั้งหมด (Targetlaos editor, 2016: 4) ตามแนวคิดการจัดการจัดการศึกษาของ สปป.ลาว ต้องให้ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วม และพิเศษก็คือต้องเน้นให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมและต้องจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา (2556: 10) กล่าวว่า การศึกษาเพื่อทุกคน การศึกษาดำเนินไปบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมสนับสนุนของประชาชนและรับใช้ผลประโยชน์ของประชาชน และยังพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิเชษฐ จันทรหนองแขง (2554) ได้ศึกษาประสิทธิภาพการนำนโยบายการเรียนฟรีสิบห้าปีไปปฏิบัติ : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการนำ

นโยบายการเรียนรู้ฟรีห้าปีไปปฏิบัติ คือ การสนับสนุนจากผู้ปกครองนักเรียน และการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นอยู่ในพื้นที่ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าการสนับสนุนจากเครือข่ายจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการนำนโยบายฯ สู่การปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ

จากการศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองพนมเปญ แขวงเวียงจันทน์ จากผลการศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพพบว่า ระดับประสิทธิผลการนำนโยบายฯ สู่การปฏิบัติโดยภาพรวมมีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ (4.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีระดับประสิทธิผลมากที่สุด ได้แก่ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ (4.33) ส่วนด้านที่มีระดับประสิทธิผลต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการมีความรู้และความสามารถในการศึกษาศาสตร์ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ (3.69) ผลลัพธ์ที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงความเอาใจใส่และการมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติภารกิจที่ถูกมอบหมายให้โดยพรรคและรัฐ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองพนมเปญ แขวงเวียงจันทน์ สามารถปฏิบัติตามการสอดคล้องตามภาระหน้าที่ของ กรมมัธยมศึกษา (2556: 12-13) ที่ได้กำหนดไว้ว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา มีหน้าที่ดำเนินการปฏิบัติแนวทางนโยบายการศึกษาของพรรคและแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของชาติ ศึกษาอบรมแนวคิดการเมืองของพนักงาน ครู และนักเรียนให้มีคุณสมบัติ มีน้ำใจรักชาติ รักระบอบประชาธิปไตยประชาชน เพื่อตอบสนองความต้องการของภารกิจปกป้องรักษาและสร้างสาประเทศชาติ วางแผนพัฒนาและคุ้มครองโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการและกึ่งกำหนด และหลักสูตรท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง รับเอานักเรียนเข้าเรียนตามระเบียบหลักการที่ทางกระทรวงศึกษาธิการและกึ่งได้กำหนดไว้ บริหารและพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาและประยุกต์อุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับความเป็นจริงของแต่ละท้องถิ่น ปฏิบัตินโยบายและสวัสดิการ ชื่นชมเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูและนักเรียนตามระเบียบการ สรุปรายงานผลการปฏิบัติงาน/ภารกิจต่าง ๆ ของโรงเรียนให้สำนักงานศึกษาธิการและกึ่งเมือง เทศบาล แผนกศึกษาธิการและกึ่งแขวง/นครหลวง และองค์การที่เกี่ยวข้อง ปกป้องรักษาทรัพย์สินสมบัติและสิ่งแวดลอมของโรงเรียน ออกหนังสือรับรองและหนังสือติดตามการเรียนให้แก่นักเรียน พร้อมทั้งออกเอกสารทางการต่าง ๆ ให้แก่พนักงานครู และนักเรียนภายในโรงเรียน

ในขณะที่เดียวกันปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ จากผลการวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคกำลังสองน้อยที่สุดบางส่วน (Partial Least Square: PLS) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 โดยเรียงลำดับตามค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุรวม ได้แก่ การรับรู้นโยบาย สมรรถนะองค์การ ภาวะผู้นำสถานศึกษา การสื่อสารนโยบาย การบริหารจัดการหลักสูตร เอกภาพ

นโยบาย และการสนับสนุนจากเครือข่าย โดยมีค่าอิทธิพลทางรวมเท่ากับ 0.37, 0.33, 0.31, 0.30, 0.26, 0.22 และ 0.15 ตามลำดับ ซึ่งก็เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับแนวคิดของ วรเดช จันทรศร (2540: 49-65) ได้เสนอกรอบของปัญหาต่าง ๆ ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยกล่าวว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติจะประสบความสำเร็จไปไม่ได้ถ้าหากปราศจากเสียซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ได้แก่ ปัญหาด้านสมรรถนะ ปัญหาด้านการควบคุม ปัญหาทางด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง ปัญหาด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง และปัญหาทางด้านความสนับสนุนและความผูกพันขององค์การหรือบุคคลสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ด้านประสิทธิผล จากการศึกษา พบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นด้วยมากถึงการมีประสิทธิผลของนโยบายการศึกษา แต่อย่างไรก็ตามความคิดเห็นต่อประสิทธิผลด้านการมีความรู้ความสามารถด้านวิทยาศาสตร์มีระดับคะแนนความคิดเห็นต่ำสุด เนื่องจากขาดแคลนครู ขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ดังนั้น รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา/แผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวงสนับสนุนบุคลากรครูทางวิทยาศาสตร์ให้เพียงพอ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และจัดสร้างห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ศูนย์เทคโนโลยี แหล่งสารสนเทศ และแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ และพร้อมเดียวกันนั้นควรจัดสรรงบประมาณบริหารให้แก่บรรดาโรงเรียนต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมและเพียงพอต่อกระบวนการปฏิบัติงานและส่งบุคลากรครูในสายวิทยาศาสตร์ไปฝึกอบรมเพื่อให้ความเชี่ยวชาญทางด้านวิทยาศาสตร์เพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี

1.2 ด้านเอกภาพนโยบาย จากการศึกษา พบว่า ด้านเอกภาพนโยบายส่งผลต่อการมีประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนั้น การทำนโยบายต้องให้ความสำคัญกับเอกภาพนโยบาย กล่าวคือ นโยบายมีความต้องที่จำเป็นของประเทศ นโยบายมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ชัดเจน มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ มีแผนงานโครงการรองรับอย่างเป็นรูปธรรม และมีการติดตามประเมินผล

1.3 ด้านการรับรู้นโยบาย จากการศึกษา พบว่า การรับรู้นโยบายส่งผลต่อการมีประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา/แผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวง/สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองควรวหาวิธีการในการกระจายข้อมูลข่าวสารการศึกษาด้วยหลาย

รูปแบบเพื่อให้ทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชนได้รับรู้ถึงวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของนโยบายกล่าว รัฐกร ครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนมีความเข้าใจและรับรู้ถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมุลของการศึกษาได้อย่างลึกซึ้ง โดยการสื่อสารหลายช่องทาง ได้แก่ หนังสือราชการ สื่อออนไลน์ สื่อสารธารณะ การจัดเวทีประชุมภายในโรงเรียน ภายในหมู่บ้าน หรือกระจายผ่านช่องทางวิทยุกระจายเสียง และเสียงตามสายหรือโทรโข่ง เป็นต้น

1.4 ด้านสมรรถนะองค์การ จากการศึกษา พบว่า สมรรถนะองค์การส่งผลต่อการมีประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา/แผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวง/สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองควรเพิ่มงบประมาณเข้าในกระบวนการศึกษาให้มีความพอเพียง จัดให้มีระบบบริการทางอินเทอร์เน็ตภายในโรงเรียน จัดสรรห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ให้พอเพียงกับความต้องการ สนองบุคลากรครูบางรายวิชาให้แก่โรงเรียนที่ขาดแคลน อาทิ ครูวิทยาศาสตร์ ครูวิชาศิลปะศึกษาที่มีวุฒิตรงตามที่กำหนด พร้อมทั้งจัดการฝึกอบรมบุคลากรครูให้มีความรู้ความสามารถและมีทักษะด้านการนำใช้เครื่องมือสื่อสารสนเทศเข้าในกระบวนการเรียนการสอน สนองสื่อการสอนที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ ปริ้นเตอร์ โปรเจคเตอร์ และเครื่องแฟกซ์ จัดหาห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ ห้องสมุด และตำราให้โรงเรียนที่ยังขาดแคลน และรณรงค์ให้บุคลากรทางการศึกษา/ครูยึดมั่นหลักความรับผิดชอบสูงต่อหน้าที่และภารกิจที่มอบหมายให้

1.5 ด้านการสนับสนุนจากเครือข่าย จากการศึกษา พบว่า ด้านการสนับสนุนจากเครือข่ายส่งผลต่อการมีประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสให้มีการสนับสนุนการศึกษาจากทุกภาคส่วนในสังคมและภายนอกเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น รัฐบาลควรรณรงค์ให้บรรดาบริษัท นักลงทุน และองค์การจัดตั้งสากลต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการศึกษา ทั้งนี้รัฐเองก็ต้องมีการปรับปรุงนิติกรรมภายใต้กฎหมายให้มีความสอดคล้องและเอื้ออำนวยความสะดวกให้แก่บรรดาบริษัทหรือนักลงทุนเหล่านั้น และทั้งนี้ควรกำหนดนโยบายใดหนึ่งเพื่อเป็นสิ่งกระตุ้นการดำเนินงาน อาทิ นโยบายลดผ่อนภาษี และอื่น ๆ ตามความเหมาะสมและจำเป็น ตัวอย่างในกรณีของประเทศไทยเมื่อกลุ่ม ปตท. ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จึงได้ร่วมกันจัดตั้ง “มูลนิธิโรงเรียนวิทยาศาสตร์ระยอง” เพื่อให้มูลนิธิฯ ดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนวิทยาศาสตร์ระยอง สนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรต่าง ๆ ในการก่อสร้างและการดำเนินงานของโรงเรียน ตลอดจนจัดให้มีทุนการศึกษาแก่นักเรียน (โรงเรียนกำเนิดวิทย์, 2558) และนอกจากนี้สถานศึกษาควรเพิ่มความเอาใจใส่ในการแสวงหาเครือข่ายภาคเอกชน ภาคประชาชน และผู้ปกครองนักเรียนให้เข้ามามีส่วนสนับสนุนการศึกษาเพิ่มมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 ด้านภาวะผู้นำสถานศึกษา จากการศึกษา พบว่า ด้านภาวะผู้นำสถานศึกษาส่งผลต่อการมีประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนั้น ผู้บริหาร/อำนวยการควรมีกระบวนการตัดสินใจในการทำงานให้มีความรวดเร็วยิ่งขึ้นกว่าเดิม มีการจัดวางโครงสร้างหน่วยงานพร้อมจัดบุคลากรให้เหมาะสมเป็นธรรมชาติกับทุกตำแหน่งงาน และการประเมินผลงาน การให้ความก้าวหน้าแก่บุคลากรอย่างเหมาะสมและเป็นธรรมให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร จากการศึกษาวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุ พบว่า ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรส่งผลต่อการมีประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนั้น สถาบันค้นคว้าวิทยาศาสตร์การศึกษาในนามหน่วยงานบริหารจัดการด้านหลักสูตรการศึกษาควรรักษามาตรฐานหลักสูตรนี้ไว้ให้ดี กล่าวคือ การบริการและการจัดการหลักสูตรควรมีเนื้อหาครอบคลุมและสอดคล้องกับเป้าหมายนโยบาย หลักสูตรได้รับการประเมินอย่างต่อเนื่อง หลักสูตรได้รับการปรับปรุงปฏิรูปให้สอดคล้องกับสภาพการขยายตัวของเศรษฐกิจสังคม หลักสูตรตรงตามลักษณะของพัฒนาการของเด็กในวัยต่าง ๆ หลักสูตรตรงตามลักษณะวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีเอกลักษณ์ของชาติ หลักสูตรตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษา หลักสูตรสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน เป็นหลักสูตรที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องหลักสูตรมีรายวิชา/กิจกรรมหลาย ๆ อย่างเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกอย่างเหมาะสมตามความสนใจ หลักสูตรได้วางกฎเกณฑ์ไว้อย่างเหมาะสมแก่การนำไปปฏิบัติ หลักสูตรมีการส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้และสื่ออุปกรณ์การเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หลักสูตรมีการจัดระบบการบันทึก การรายงานผล และการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียน หลักสูตรมีระบบนิเทศการสอนและนำผลไปปรับปรุงการสอนอย่างสม่ำเสมอ มีระบบประกันคุณภาพหลักสูตรที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน และหลักสูตรต้องสามารถวัดและประเมินผลได้

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเฉพาะเขตพื้นที่การศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในขอบเขตเมือง โพนโฮง แขวงเวียงจันทน์เท่านั้น ซึ่งผลการวิจัยไม่อาจสามารถตอบโจทย์โดยภาพรวมได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการประเมินผลในภาพรวม การวิจัยในครั้งต่อไปควรขยายขอบเขตการวิจัยให้ครอบคลุมเป้าหมายของนโยบายครบทุกระดับ เช่น โรงเรียนมัธยมศึกษาในระดับแขวง ระดับประเทศ หรือขยายขอบเขตการวิจัยในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น อาทิ ระดับอุดมศึกษา (โรงเรียนเทคนิควิชาชีพ วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย) เป็นต้น

3.2 ผู้ที่สนใจทั่วไปที่จะศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่อไปควรมีการวิจัยเชิงลึกถึงผลด้านใดด้านหนึ่งของนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษา อาทิ ด้านผู้เรียนมีความรู้และความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กัณฐิมา เพ็ญมุล. 2551. **ความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
หนองบัวลำภู.** แหล่งที่มา <https://www.mju.ac.th/tdc.thailis.or.th>
- เกียรติศักดิ์ วงศ์รักไทย. 2548. **การนำนโยบายโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กไป
ปฏิบัติ: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านนาออกและโรงเรียนบ้านปางสา กลุ่มโรงเรียน
เวียงสา 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 1.** แหล่งที่มา
<https://www.mju.ac.th/tdc.thailis.or.th>
- กรมมัธยมศึกษา. 2555. **หลักการคุ้มครองโรงเรียนมัธยมศึกษา.** [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา
<http://www.laoofficialgazette.gov.la> (8 กันยายน 2560)
- กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา. 2555. **เอกสาร 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาลาว.**
[ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.laoofficialgazette.gov.la> (10
กันยายน 2560)
- _____. 2557. **แผนพัฒนาการศึกษาและกีฬา 5 ปีครั้งที่ 8 พ.ศ. 2558-2563.** [ระบบ
ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.laoofficialgazette.gov.la> (3 สิงหาคม
2560)
- กิตพัฒน์ นนทปัทมะดุล. 2538. **นโยบายสังคมและสวัสดิการสังคม.** กรุงเทพฯ ฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- คำตัน จันทะลา และคุณมี พมมะนิต. 2547. **ประมวลคำศัพท์วิชาการศึกษา.** กรุงเทพฯ ฯ: จัดพิมพ์
โดย UNESCO Bangkok.
- คำอ้วน พิษราช และเวียงแก้ว แก้ววงสา. 2558. **ประวัติเมืองโพนโฮง.** นครหลวงเวียงจันทน์: ล້าน
ช้างมีเดีย.
- จิรณัฐ สุกุลชัยสิทธิ์. 2556. **ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรทางการศึกษาที่นำ
นโยบายเทคโนโลยีทางการศึกษา NOE Plaza ไปปฏิบัติ.** แหล่งที่มา
<https://www.mju.ac.th/tdc.thailis.or.th>
- ชัชชญา อัครวีระเดช. 2553. **การศึกษาการนำนโยบายสาธารณสุขด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและ
การสื่อสารไปปฏิบัติ สำหรับการให้บริการเกมออนไลน์และอินเทอร์เน็ต.**
แหล่งที่มา <https://www.mju.ac.th/tdc.thailis.or.th>

- ณัฐชุตา วิจิตรจามรี. 2553. การสื่อสารในองค์กร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณัฐพงษ์ ทองภักดี. 2551. เศรษฐศาสตร์นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ ฯ: โครงการส่งเสริมและพัฒนาเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์/ไทยพัฒนารายวันการพิมพ์ จำกัด.
- ณัฐวุฒิ ฦ ปั่น. 2550. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. เชียงใหม่: มปป.
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. 2539. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ ฯ: โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระ รุญเจริญ. 2542. รายงานการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.spr.ac.th> (4 เมษายน 2561)
- นนทพัฒน์ สิงห์ประยูร. 2548. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ กรณีศึกษานโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัด นครสวรรค์. แหล่งที่มา <https://www.mju.ac.th/tdc.thailis.or.th>
- นำพิชญ์ ธรรมหิเวศน์. 2549. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการประกันคุณภาพ การศึกษาไปปฏิบัติของสถาบันการศึกษาสังกัดกระทรวงสาธารณสุข. แหล่งที่มา <https://www.mju.ac.th/tdc.thailis.or.th>
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. 2557. การพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญทวารณ วิงวอน และมนตรี พิริยะกุล. 2553. ตัวแบบเส้นทางพีแอลเอสของผลกระทบการเป็นผู้ประกอบการภาวะผู้นำ เทคโนโลยีสารสนเทศและสัมพันธภาพเสมือนญาติต่อผล การปฏิบัติงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือของประเทศไทย. วารสารสุขโขทัยธรรมมาธิราช, 23(2). แหล่งที่มา <https://www.mju.ac.th/tdc.thailis.or.th>
- ปรียา ชูโชติ. 2544. การศึกษาสภาพการดำเนินงานตามนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 7 สังกัดกรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร. แหล่งที่มา <https://www.mju.ac.th/tdc.thailis.or.th>
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ ฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มศว.ประสานมิตร.

- พิเชษฐ จันทรหนองแขง. 2554. **ประสิทธิผลการนำนโยบายการเรียนรู้ฟรีห้าปีไปปฏิบัติ: ศึกษาเฉพาะกรณี สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง.** แหล่งที่มา <https://www.mju.ac.th/tdc.thailis.or.th>
- มยุรี อนุมาราชธน. 2549. **นโยบายสาธารณะ.** กรุงเทพฯ ฯ: ธรรมมลการพิมพ์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2556. **นโยบาย. ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน.** (น. 607). กรุงเทพฯ: ศิริพัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด (มหาชน).
- โรงเรียนกำเนิดวิทย์. 2558. **ความเป็นมาของการจัดตั้งโรงเรียนกำเนิดวิทย์.** [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา https://www.kvis.ac.th/About_TH.aspx (16 มิถุนายน 2561).
- วรเดช จันทรศร. 2539. “การนำนโยบายไปปฏิบัติ: ตัวแบบและคุณค่า” ใน วรเดช จันทรศร และณัฐฐา วินิจฉัยภาค (บรรณาธิการ). **4 ทศวรรษรัฐประศาสนศาสตร์: รวมบทความทางวิชาการ 2498-2538.** กรุงเทพฯ: โครงการเอกสาร และตำราคณะรัฐประศาสนศาสตร์สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- _____ . 2540. **การนำนโยบายไปปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ ฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สหายบล็อกและการพิมพ์.
- วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์. 2554. **การวางแผนและประเมินผลโครงการแบบมุ่งเน้นผลงานในภาครัฐ.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ ฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันชัย มีชาติ. 2552. **การบริหารองค์การ.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ ฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร วุฒิ. 2544. **ปัญหาและประสิทธิผลของการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคนิคอุตรดิตถ์.** แหล่งที่มา <https://www.mju.ac.th/tdc.thailis.or.th>
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. 2539. **การบริหารเชิงกลยุทธ์ (ฉบับมาตรฐาน).** กรุงเทพฯ: วิสิทธิ์พัฒนา จำกัด.
- ศุกชัย ยาวะประภาส และปิยกร หวังมหาพร. 2555. **นโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่นไทย.** กรุงเทพฯ ฯ: จุดทอง.
- ศูนย์สถิติแห่งชาติ. 2558. **ผลการสำรวจพลเมืองและที่อยู่อาศัยทั่วประเทศ ครั้งที่ IV ปี พ.ศ. 2558.** นครหลวงเวียงจันทน์: ศูนย์สถิติแห่งชาติ, กระทรวงแผนการและการลงทุน.
- สกศ. 2557. **รายงานการศึกษาวิจัย เรื่อง การดำเนินงานด้านนโยบายการศึกษาขององค์กรนโยบายการศึกษาระดับชาติในกลุ่มประเทศอาเซียนและอาเซียนบวกสาม.** กรุงเทพฯ ฯ: พิมพ์ที่บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

- สกุลลักษณ์ เหล่าบุรี. 2555. ประสิทธิผลของนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. แหล่งที่มา <https://www.mju.ac.th/tdc.thailis.or.th>
- สภาแห่งชาติ. 2558. กฎหมายว่าด้วยการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) ฉบับเลขที่ 62/สภช. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.laoofficialgazette.gov.la> (8 สิงหาคม 2560)
- สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโพนโฮง. 2559. บทสรุปผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษา ในปีการศึกษา พ.ศ. 2558-2559 และทิศทางแผนการในปีการศึกษา พ.ศ. 2559-2560. โพนโฮง: สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโพนโฮง.
- สุทธิพันธ์ ดีปลับ. 2544. การศึกษาปัญหาและประสิทธิผลของการนำนโยบายงานอนามัยโรงเรียนไปปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอดงแสนดิน จังหวัดอุดรธานี. แหล่งที่มา <https://www.mju.ac.th/tdc.thailis.or.th>
- สุริยจรัส เตชะตันมีนสกุล. 2558. เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการวิเคราะห์ข้อมูลทางรัฐประศาสนศาสตร์ (Analysis of Public Information). เชียงใหม่: วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สุลิพันธ์ โสมมะลัด. 2553. ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. แหล่งที่มา <https://www.mju.ac.th/tdc.thailis.or.th>
- สุวัฒน์ชัย ยากองโค. การศึกษาการนำนโยบายกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง การยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กสู่การปฏิบัติ: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยกาน โรงเรียนธาตุพระลอ และโรงเรียนบ้านโศกคำ เขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 1. แหล่งที่มา <https://www.mju.ac.th/tdc.thailis.or.th>
- เสกสิทธิ์ ปานนูน. 2551. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี. แหล่งที่มา <https://www.mju.ac.th/tdc.thailis.or.th>
- สมพงษ์ ปานเกล้า และคณะ. 2557. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ (ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 4(2). แหล่งที่มา <https://www.mju.ac.th/tdc.thailis.or.th>

- อดิศร หนัณคำจร. 2549. **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายโครงการโรงเรียนวิถีพุทธไปปฏิบัติ
ศึกษาเฉพาะกรณี: โรงเรียนทอสี เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร.** แหล่งที่มา
<https://www.mju.ac.th/tdc.thailis.or.th>
- อลงกรณ์ มีสุทธา และสมิต สัจฉกร. 2552. **การประเมินผลการปฏิบัติงาน.** พิมพ์ครั้งที่15.
กรุงเทพฯ ฯ สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- Birkland., T. A. 2015. **An Introduction to the Policy Process.** 3rd ed. New York:
Routledge.
- Brown, J. D. 2001. **Statistics Corner Questions and answers about language
testing statistics.** From JALT Testing & Evaluate SIG Newsletter.
[Online]. Available http://www.jalt.org/test/bro_6.htm. (December 6,
2017)
- Targetlaos editor. 2016. (1 January). Bringing our curriculum up to date is an
important part of our education reform. **Target magazine.** [Online].
Available <https://www.targetlaos.com/article/1882>
- Taro, Y. 1973. **Statistics an Introductory Analysis.** Tokyo: Harper International
Edition.
- UCLA. 2006. **SPSS FAQ: What does Cronbach's alpha mean.** [Online]. Available
<http://www.ats.ucla.edu/STAT/SPSS/faq/alpha.htm>. (December 6, 2017)
- WALTHOUSE., E. 2014. **Evolution of Education in Laos.** [Online]. Available
<HTTP://WWW.BORGENMAGAZINE.COM/EVOLUTION-EDUCATION-LAOS/>.
(March 21, 2018)

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียน
มัธยมศึกษาในเมืองพนโฮง แขวงเวียงจันทน์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มุ่งที่จะศึกษา ประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองพนโฮง แขวงเวียงจันทน์ เวียงจันทน์ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลในการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองพนโฮง แขวงเวียงจันทน์ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองพนโฮง แขวงเวียงจันทน์ และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองพนโฮง แขวงเวียงจันทน์

2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อกับประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ มีทั้งหมด 15 ข้อคำถามและ 119 ข้อย่อย

ขอความกรุณาให้ท่านตอบคำถามให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด เนื่องจากคำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาอย่างมาก

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

(นายสาคร ศรีบัวคำ)

นักศึกษาระดับปริญญาโทหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ วิทยาลัยบริหาร

ศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

สำหรับผู้วิจัย

1. เพศ	1 GEN
1. ( ) ชาย	
2. ( ) หญิง	
2. ระดับการศึกษา	2 EDU
1. ( ) ประถมศึกษา	
2. ( ) มัธยมศึกษาศึกษา หรือ เทียบเท่า	
3. ( ) อนุปริญญาตรี หรือ เทียบเท่า	
4. ( ) ปริญญาตรี	
5. ( ) ปริญญาโท	
6. ( ) ปริญญาเอก	
3. โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ท่านประเมิน หรือ ให้ข้อมูล เปิดสอนในระดับใด	3 SCH LE
1. ( ) มัธยมศึกษาตอนต้น (มอ 1 - 4)	
2. ( ) มัธยมศึกษาตอนปลาย (มอ 5 - 7)	
3. ( ) มัธยมศึกษาสมบูรณ์ (อนุบาล - มอ 7)	
4. ( ) โรงเรียนมัธยมศึกษาทุกโรงเรียนในเมืองโพธิ์ทอง (ทุกระดับ)	
4. ท่านมีบทบาทหรือ สถานภาพ ไດ	4 POSTI
1. ( ) ครูสอน	
2. ( ) รองผู้อำนวยการ	
3. ( ) ผู้อำนวยการ	
4. ( ) บุคลากรสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมือง	
5. ( ) สมาคมผู้ปกครองนักเรียนและ/หรือคณะพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน	

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อกับประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยคะแนนและระดับความคิดเห็น ดังต่อไปนี้

คะแนน	5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
คะแนน	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
คะแนน	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
คะแนน	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
คะแนน	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ตัวแปร
		5	4	3	2	1	
1	เอกภาพนโยบายการศึกษา 3 ลักษณะและ 5 หลักมูล						
1.1	นโยบายมีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการศึกษาของชาติ						A1
1.2	นโยบายมีวัตถุประสงค์ หรือ เป้าหมาย ที่ชัดเจน						A2
1.3	นโยบายมีแผนงาน โครงการ และกิจกรรมรองรับอย่างครอบคลุม ชัดเจน						A3
1.4	นโยบายสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง						A4
1.5	การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่อง						A5
1.6	นโยบายมีตัวชี้วัดและเกณฑ์ชี้วัดที่สามารถวัดผลได้จริง						A6
1.7	มีการติดตามและประเมินผลการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ อย่างต่อเนื่อง						A7
2	การสื่อสารนโยบายการศึกษา 3 ลักษณะและ 5 หลักมูล						
2.1	นโยบายมีการสื่อสารผ่านระบบราชการตามลำดับชัดเจน						B1
2.2	นโยบายมีการสื่อสารผ่านช่องทางสื่อสารสนเทศ เช่น เฟสบุ๊ก ไลน์ อีเมล ฯลฯ						B2

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ตัวแปร
		5	4	3	2	1	
2.3	นโยบายมีการสื่อสารผ่านเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ ในองค์กรที่เกี่ยวข้อง						B3
2.4	นโยบายได้รับการเผยแพร่ให้เจ้าหน้าที่/บุคลากรครู ในแต่ละโรงเรียนได้รับทราบ						B4
2.5	นโยบายได้รับการตีพิมพ์แจกจ่ายเจ้าหน้าที่/บุคลากรครูในแต่ละโรงเรียน						B5
2.6	สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาที่เกี่ยวข้องได้จัดพิธีเผยแพร่นโยบายต่อบุคลากรครูใหม่อย่างต่อเนื่อง						B6
3	การรับรู้นโยบายด้านการศึกษา 3 ลักษณะและ 5 หลักมูล						
3.1	ผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้อำนวยการได้มีการรับรู้ถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายอย่างชัดเจน						C1
3.2	บุคลากรครูภายในโรงเรียนได้มีความเข้าใจ และรู้ถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายเป็นอย่างดี						C2
3.3	บุคลากรครูภายในโรงเรียนสามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพ						C3
3.4	บุคลากรภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจ และรู้ถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบาย						C4
3.5	ประชาชนมีความรับรู้และเข้าใจต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายนโยบาย						C5
3.6	ผู้ปกครองนักเรียนมีความรับรู้และเข้าใจต่อวัตถุประสงค์ของนโยบายเป็นอย่างดี						C6
4	การบริหารจัดการหลักสูตร						
4.1	หลักสูตรมีเนื้อหาครอบคลุมและสอดคล้องกับเป้าหมายนโยบาย						D1

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ตัวแปร
		5	4	3	2	1	
4.2	หลักสูตรได้รับการประเมินอย่างต่อเนื่อง						D2
4.3	หลักสูตรได้รับการปรับปรุงปฏิรูปให้สอดคล้องกับสภาพการขยายตัวของเศรษฐกิจสังคม						D3
4.4	หลักสูตรตรงตามลักษณะของพัฒนาการของเด็กในวัยต่าง ๆ						D4
4.5	หลักสูตรตรงตามลักษณะวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีเอกลักษณ์ของชาติ						D5
4.6	หลักสูตรตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษา						D6
4.7	หลักสูตรสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน						D7
4.8	เป็นหลักสูตรที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง						D8
4.9	หลักสูตรมีรายวิชา/กิจกรรมหลาย ๆ อย่างเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกอย่างเหมาะสมตามความสนใจ						D9
4.10	หลักสูตรได้วางกฎเกณฑ์ไว้อย่างเหมาะสมแก่การนำไปปฏิบัติ						D10
4.11	หลักสูตรมีการส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้และสื่ออุปกรณ์การเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้						D11
4.12	หลักสูตรมีการจัดระบบการบันทึก การรายงานผล และการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียน						D12
4.13	หลักสูตรมีระบบนิเทศการสอนและนำไปปรับปรุงการสอนอย่างสม่ำเสมอ						D13
4.14	มีระบบประกันคุณภาพหลักสูตรที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง						D14

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ตัวแปร
		5	4	3	2	1	
4.15	มีการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน						D15
4.16	หลักสูตรสามารถวัดและประเมินผลได้						D16
5	การสนับสนุนจากเครือข่ายในการปฏิบัติงาน						
5.1	หน่วยงานจากภาครัฐให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ เช่น การเอื้ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน และงบประมาณ						E1
5.2	ภาคเอกชนให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงาน เช่น การได้รับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์หรืองบประมาณที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนจากบริษัทหรือห้างร้านต่าง ๆ						E2
5.3	ประชาชนให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากรครูในโรงเรียน เช่น อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของครู เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามการเชิญจากโรงเรียน และสนับสนุนงบประมาณในการสร้างตึกอาคารหรือสถานที่ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนตามความสามารถของตน						E3
5.4	ผู้ประกอบการนักเรียนให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากรครู เช่น อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของครู เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามการเชิญจากโรงเรียน และสนับสนุนงบประมาณในการสร้างตึกอาคารหรือสถานที่ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนตามความสามารถของตน						E4

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ตัวแปร
		5	4	3	2	1	
5.5	สมาคมผู้ปกครองนักเรียนหรือคณะกรรมการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน (ชั้นหมู่บ้าน) ได้มีส่วนร่วม สนับสนุนในการพัฒนาสถานศึกษา						E5
5.6	สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาที่เกี่ยวข้องได้ สนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และสนอง ตำราเรียนอย่างเพียงพอ						E6
6	สมรรถนะขององค์การ						
6.1	โรงเรียนมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ						F1
6.2	โรงเรียนมีบุคลากรเพียงพอ เช่น บุคลากรครู บุคลากรฝ่ายสนับสนุนการปฏิบัติงาน						F2
6.3	โรงเรียนมีงบประมาณเพียงพอในการจัด การศึกษา						F3
6.4	โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และเครื่องมือ เครื่องใช้เพียงพอและทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องสายโปรเจคเตอร์ สแกนเนอร์ ปริ้นเตอร์ และเครื่องแฟกซ์						F4
6.5	โรงเรียนมีการบริการอินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสม						F5
6.6	หน่วยงานจัดตำแหน่งงานเหมาะสมกับ ความสามารถของแต่ละบุคคล						F6
6.7	โรงเรียนมีห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์อย่าง เพียงพอต่อการจัดการศึกษา						F7
6.8	โรงเรียนมีตึกหรืออาคารเรียน และห้องเรียนที่ เหมาะสมและเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน						F8
6.9	โรงเรียนมีสนามกีฬาประเภทต่าง ๆ อย่างพอเพียง						F9
6.10	โรงเรียนมีห้องน้ำที่มีความสะอาดและถูกหลัก อนามัย						F10

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ตัวแปร
		5	4	3	2	1	
6.11	โรงเรียนมีห้องเรียนที่มีโต๊ะ เก้าอี้ และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่าง ๆ อย่างพอเพียง						F11
6.12	โรงเรียนมีห้องสมุด/ห้องอ่านพร้อมหนังสืออย่างพอเพียง						F12
7	ภาวะผู้นำสถานศึกษา						
7.1	ผู้อำนวยการเป็นคนที่มีความคิดความอ่านที่ดี หรือเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่ดี						G1
7.2	ผู้อำนวยการมีการวางแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม เพื่อรองรับการดำเนินงานตามนโยบายอย่างครอบคลุมและชัดเจน						G2
7.3	ผู้อำนวยการเปิดโอกาสให้บุคลากรในหน่วยงานมีส่วนร่วมในการทำแผน กำหนดโครงการ และกิจกรรม						G3
7.4	ผู้อำนวยการได้แบ่งโครงสร้างหน่วยงานเป็นหน่วยงานหลัก หน่วยงานปฏิบัติการ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่สอดคล้องตามกฎหมายและระเบียบการที่กำหนด						G4
7.5	ผู้อำนวยการได้จัดอบรมบุคลากรในหน่วยงานเพื่อพัฒนาบุคลากรสม่ำเสมอ						G5
7.6	ผู้อำนวยการได้มอบหมายงานตามนโยบายอย่างชัดเจน						G6
7.7	ผู้อำนวยการมีกระบวนการตัดสินใจในการทำงานอย่างรวดเร็ว						G7
7.8	ผู้อำนวยการประสานการทำงานตามนโยบายได้เป็นอย่างดี						G8
ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ตัวแปร

		5	4	3	2	1	
7.9	ผู้อำนวยการให้ความสำคัญเรื่องขวัญกำลังใจของผู้ใต้บังคับบัญชา						G9
7.10	ผู้อำนวยการมีวิธีการกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความกระตือรือร้นในการทำงาน						G10
7.11	ผู้อำนวยการมีความเป็นมิตร เข้าพบได้ง่าย						G11
7.12	ผู้อำนวยการมีการควบคุม กำกับ ดูแล การดำเนินงานตามนโยบายอย่างต่อเนื่อง						G12
7.13	ผู้อำนวยการของท่านได้ประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายอย่างสม่ำเสมอ						G13
7.14	ผู้อำนวยการประเมินผลงานและให้ความก้าวหน้าแก่บุคลากรอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม						G14
8	ผู้เรียนมีลักษณะชาติ						
8.1	ผู้เรียนมีความภูมิใจในความเป็นลาว เห็นคุณค่าภูมิปัญญาลาว นิยมลาว และดำรงไว้ซึ่งความเป็นลาว						H1
8.2	การแต่งกายของผู้เรียนสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นชาติ						H2
8.3	ผู้เรียนมีสำเนียงภาษาพูดเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นและดำรงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ของลาว						H3
8.4	ผู้เรียนมีกิริยามารยาทที่ดี รู้จักเคารพครูบาอาจารย์ และผู้อาวุโส						H4
8.5	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรมของโรงเรียนและชุมชน						H5
8.6	ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญผลประโยชน์ของชาติเสมอ						H6

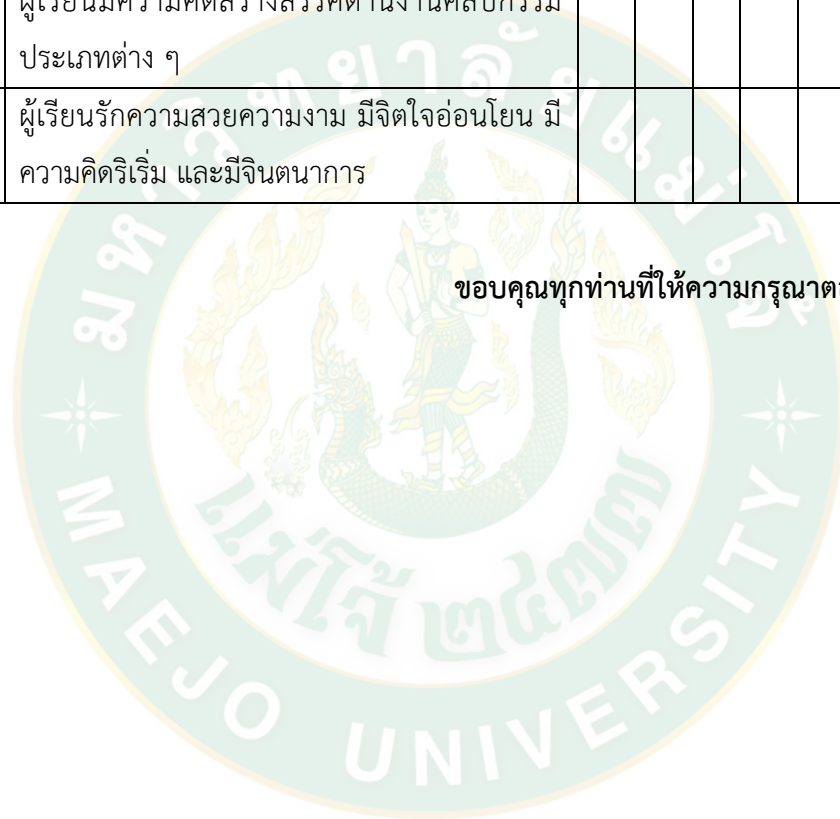
ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ตัวแปร
		5	4	3	2	1	
9	ผู้เรียนมีความรู้และความสามารถในด้านวิทยาศาสตร์						
9.1	ผู้เรียนส่วนใหญ่ มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะ วิธีทางวิทยาศาสตร์ กล่าวคือ มีผลการเรียนดี และมี ทักษะในการทดลองทางวิทยาศาสตร์						I1
9.2	ผู้เรียนมีความสามารถในการประดิษฐ์คิดค้นเพื่อ สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ						I2
9.3	ผู้เรียนมีผลการเรียนในสายวิทยาศาสตร์ตรงตาม เกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้						I3
9.4	ผู้เรียนมีผลงานการประดิษฐ์คิดค้นนวัตกรรมทาง วิทยาศาสตร์ มีชื่อเสียงและผลงานเชิงประจักษ์ ระดับโรงเรียน						I4
9.5	ผู้เรียนมีผลงานการประดิษฐ์คิดค้นนวัตกรรมทาง วิทยาศาสตร์ที่มีชื่อเสียงและผลงานเชิงประจักษ์ ระดับอำเภอ/จังหวัด หรือระดับประเทศ						I5
10	การสร้างโอกาสความเสมอภาคในการศึกษา						
10.1	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามาเรียนอย่างเท่า เทียมกัน						J1
10.2	โรงเรียนจัดการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม กัน						J2
10.3	โรงเรียนมีความเป็นกลางในการจัดการศึกษาโดยไม่ เลือกปฏิบัติ กล่าวคือ ไม่แบ่งแยกเพศ เผ่าพันธุ์ ศาสนา ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม						J3
10.4	โรงเรียนได้จัดการเรียนการสอนเพียงพอกับความ ต้องการของนักเรียน						J4

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ตัวแปร
		5	4	3	2	1	
10.5	โรงเรียนได้นำใช้หลักสูตรแห่งชาติในการจัดการเรียนการสอน						J5
10.6	โรงเรียนได้ส่งเสริมหลักสูตรท้องถิ่นตามความเหมาะสมของบริบทพื้นที่						J6
10.7	โรงเรียนได้ส่งเสริมสิทธิ์เสมอภาคระหว่างหญิง-ชาย						J7
10.8	นักเรียนได้เข้าเรียนตรงตามเกณฑ์อายุ						J8
10.9	โรงเรียนได้ส่งเสริมวัฒนธรรมของชนเผ่าในโรงเรียน						J9
11	ผู้เรียนเป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม						
11.1	ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือ						K1
11.2	ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต						K2
11.3	ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวที						K3
11.4	ผู้เรียนมีเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่						K4
11.5	ผู้เรียนมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม						K5
11.6	ผู้เรียนมีความประหยัด รู้จักใช้ทรัพย์สินของส่วนตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า						K6
12	ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะด้านการเรียน						
12.1	สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปความคิดรวมยอด						L1
12.2	ผู้เรียนมีการคิดค้นอย่างเป็นระบบ						L2
12.3	สามารถคาดการณ์ กำหนดเป้าหมาย และแนวทางการตัดสินใจได้						L3
12.4	รู้จักประเมินและเลือกแนวทางการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างมีสติ						L4

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ตัวแปร
		5	4	3	2	1	
12.5	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี และมีจินตนาการ						L5
13	ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะในการทำงาน						
13.1	ผู้เรียนมีความเพียรพยายามในการทำงาน						M1
13.2	ผู้เรียนมีความขยันอดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน						M2
13.3	สามารถนำใช้เทคโนโลยีเข้าในการทำงาน						M3
13.4	มีความรู้ความสามารถในการวางแผน						M4
13.5	มีทักษะและค่านิยมที่ดีต่อการทำงานและผู้ใช้แรงงาน						M5
13.6	มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าผู้ใช้งาน						M6
13.7	รู้นำใช้ทรัพยากรในสำนักงานอย่างคุ้มค่าและถูกวิธี						M7
14	ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะในการออกกำลังกายเพื่อให้สุขภาพกายและจิตใจแข็งแรง						
14.1	มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ						N1
14.2	มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์						N2
14.3	รู้จักป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษ และหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคร้าย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ						N3
14.4	มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น						N4
14.5	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น						N5
15	ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับงานด้านศิลปะ						

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ตัวแปร
		5	4	3	2	1	
15.1	ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านศิลปะ						O1
15.2	ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านดนตรี/ นาฏศิลป์						O2
15.3	ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านกีฬา/ นันทนาการด้านการจัดการเรียนรู้						O3
15.4	ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ด้านงานศิลปกรรม ประเภทต่าง ๆ						O4
15.5	ผู้เรียนรักความสวยงาม มีจิตใจอ่อนโยน มี ความคิดริเริ่ม และมีจินตนาการ						O5

ขอบคุณทุกท่านที่ให้ความกรุณาตอบแบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียน
มัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์

เวลาเริ่มต้นสัมภาษณ์.....วันที่...../...../.....

ผู้ให้สัมภาษณ์.....

หน้าที่ตำแหน่ง.....

➤ ประเด็นข้อคำถาม

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษา
แห่งชาติของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

ด้านที่ 1 เอกภาพนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาแห่งชาติ (ความชัดเจนของ
นโยบาย)

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านที่ 2 การสื่อสารนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาแห่งชาติ

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านที่ 3 การรับรู้ นโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาแห่งชาติของผู้บริหาร
สถานศึกษาและบุคลากรครู

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านที่ 4 การบริหารจัดการหลักสูตรที่นำใช้เข้าในการเรียนการสอน

ด้านที่ 9 ท่านคิดว่ามีปัญหาและอุปสรรคใดบ้างในการปฏิบัติงานตามนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาแห่งชาติ

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านที่ 10 ท่านมีข้อเสนอแนะใดบ้างในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาแห่งชาติ

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้สัมภาษณ์.....

วันที่...../...../.....

ภาคผนวก ข

ผลการทดสอบเครื่องมือการวิจัย

หนังสือเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรื่อง

ประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียน
มัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์

แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เชี่ยวชาญ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ และ ผู้มีประสบการณ์ได้ประเมินความสมบูรณ์ของข้อความแต่ละข้อ การใช้ถ้อยคำ และความเหมาะสมของเนื้อหาและตัวแปรต่าง ๆ

การศึกษาครั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ข้อดังนี้ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลในการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์ และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองโพนโฮง แขวงเวียงจันทน์ โดยมีรายละเอียดในการให้คะแนนดังลุ่มนี้

ให้คะแนน 1 เมื่อข้อความข้อนั้นมีเนื้อหาที่ชัดเจนสอดคล้องกับโครงสร้างแนวความคิดทฤษฎี มีความหมายที่สอดคล้องกัน

ให้คะแนน 0 เมื่อข้อความนั้นมีเนื้อหาที่ไม่สอดคล้องกับโครงสร้างแนวความคิดทฤษฎี มีความหมายที่ขัดแย้งกัน แต่สามารถปรับปรุงให้สมบูรณ์ได้

ให้คะแนน -1 เมื่อข้อความนั้นมีเนื้อหาที่ไม่สอดคล้องกับโครงสร้างแนวความคิดทฤษฎี มีความหมายที่ขัดแย้งกัน ควรตัดข้อความนั้นทิ้ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ในการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามในครั้งนี้

(นายสาคร ศรีบัวคำ)

นักศึกษาระดับปริญญาโทหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			คะแนนรวม
		1	2	3	
1	เพศ	1	1	1	1
2	ระดับการศึกษา	1	1	1	1
3	โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ท่านประเมิน หรือให้ข้อมูล เปิดสอนในระดับใด	1	1	1	1
4	ท่านมีบทบาทหรือ สถานภาพใด	1	1	1	1

ส่วนที่ 2 ถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อกับประสิทธิผลการนำนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษาสู่การปฏิบัติ

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			คะแนนรวม
		1	2	3	
1	เอกภาพนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษา				
1.1	นโยบายมีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการศึกษานาชาติ	1	1	1	1
1.2	นโยบายมีวัตถุประสงค์ หรือ เป้าหมาย ที่ชัดเจน	1	1	1	1
1.3	นโยบายมีแผนงาน โครงการ และกิจกรรมรองรับอย่างครอบคลุม ชัดเจน	1	1	1	1
1.4	นโยบายสามารถนำไปปฏิบัติ ได้จริง	1	1	1	1
1.5	การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่อง	1	1	1	1

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			คะแนนรวม
		1	2	3	
1.6	นโยบายมีตัวชี้วัดและเกณฑ์ชี้วัดที่สามารถวัดผลได้จริง	1	1	1	1
1.7	มีการติดตามและประเมินผลการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ อย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1
2	การสื่อสารนโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษา				
2.1	นโยบายมีการสื่อสารผ่านระบบราชการตามลำดับชัดเจน	1	1	1	1
2.2	นโยบายมีการสื่อสารผ่านช่องทางสื่อสารสนเทศ	1	1	1	1
2.3	นโยบายมีการสื่อสารผ่านบุคคลสำคัญต่าง ๆ ในองค์กรที่เกี่ยวข้อง	1	1	1	1
2.4	นโยบายได้รับการเผยแพร่ให้สมาชิกในแต่ละโรงเรียนได้รับทราบ	1	0	1	0.66
2.5	นโยบายได้รับการตีพิมพ์แจกจ่ายให้สมาชิก/บุคลากรครูในแต่ละโรงเรียน	1	0	1	0.66
2.6	สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาที่เกี่ยวข้องได้จัดตั้งพิธีเผยแพร่นโยบายต่อบุคลากรครูใหม่อย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1
3	การรับรู้นโยบาย 3 ลักษณะและ 5 หลักมูลของการศึกษา				
3.1	ผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้อำนวยการได้มีการรับรู้ถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายอย่างชัดเจน	1	1	1	1
3.2	บุคลากรครูทุกคนภายในโรงเรียนได้มีความเข้าใจและรู้ถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายเป็นอย่างดี	1	1	1	1
3.3	บุคลากรครูทุกคนภายในโรงเรียนสามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	1

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			คะแนนรวม
		1	2	3	
3.4	บุคลากรภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจ และรู้ถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของของนโยบายเป็นอย่างดี	1	1	1	1
3.5	ประชาชนมีความรับรู้และเข้าใจต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายนโยบาย	1	1	0	0.66
3.6	ผู้ปกครองนักเรียนมีความรับรู้และเข้าใจต่อวัตถุประสงค์ของนโยบายเป็นอย่างดี	1	1	1	1
4	การบริหารจัดการหลักสูตร				
4.1	หลักสูตรมีเนื้อหาครอบคลุมและสอดคล้องกับเป้าหมายนโยบาย	1	1	1	1
4.2	หลักสูตรได้รับการประเมินอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1
4.3	หลักสูตรได้รับการปรับปรุงปฏิรูปให้สอดคล้องกับสภาพการขยายตัวของเศรษฐกิจสังคม	1	1	1	1
4.4	หลักสูตรตรงตามลักษณะของพัฒนาการของเด็กในวัยต่าง ๆ	1	1	1	1
4.5	หลักสูตรตรงตามลักษณะวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีเอกลักษณ์ของชาติ	1	1	1	1
4.6	หลักสูตรตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษา	1	1	1	1
4.7	หลักสูตรสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน	1	1	1	1
4.8	เป็นหลักสูตรที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1
4.9	หลักสูตรมีรายวิชา/กิจกรรมหลาย ๆ อย่างเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกอย่างเหมาะสมตามความสนใจ	1	1	1	1
4.10	หลักสูตรได้วางกฎเกณฑ์ไว้อย่างเหมาะสมแก่การนำไปปฏิบัติ	1	1	1	1

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			คะแนนรวม
		1	2	3	
4.11	มีการส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ และสื่ออุปกรณ์การเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้	1	1	1	1
4.12	มีการจัดระบบการบันทึก การรายงานผล และการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียน	1	1	1	1
4.13	มีระบบนิเทศการสอนและนำผลไปปรับปรุงการสอนอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	1
4.14	มีระบบประกันคุณภาพหลักสูตรที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1
4.15	มีการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน	1	1	1	1
4.16	หลักสูตรมีความสะดวกแก่การวัดและประเมินผล	1	1	0	0.66
5	การสนับสนุนจากเครือข่ายในการปฏิบัติงาน				
5.1	หน่วยงานจากภาครัฐให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ เช่น การเอื้ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และงบประมาณ	1	1	1	1
5.2	ภาคเอกชนให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงาน เช่น การได้รับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์หรืองบประมาณที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนจากบริษัทหรือห้างร้านต่าง ๆ	1	1	1	1

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			คะแนนรวม
		1	2	3	
5.3	ประชาชนให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากรครูในโรงเรียน เช่น อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของครู เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามการเชิญจากโรงเรียน และสนับสนุนงบประมาณในการสร้างตึกอาคารหรือสถานที่ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนตามความสามารถของตน	1	1	1	1
5.4	ผู้ปกครองนักเรียนให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากรครู เช่น อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของครู เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามการเชิญจากโรงเรียน และสนับสนุนงบประมาณในการสร้างตึกอาคารหรือสถานที่ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนตามความสามารถของตน	1	1	1	1
5.5	สมาคมผู้ปกครองนักเรียนหรือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ชั้นหมู่บ้าน) ได้มีส่วนร่วมสนับสนุนในการพัฒนาสถานศึกษา	1	1	1	1
5.6	สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาที่เกี่ยวข้องได้สนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และสนองตำราเรียนอย่างเพียงพอ	1	1	1	1
6	สมรรถนะขององค์กร				
6.1	โรงเรียนมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ	1	1	1	1
6.2	โรงเรียนมีงบประมาณเพียงพอในการจัดการศึกษา	1	1	1	1
6.3	โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และเครื่องมือเครื่องใช้เพียงพอและทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องสายโปรเจคเตอร์ สแกนเนอร์ ปริ้นเตอร์ เครื่องแฟกซ์ และอินเทอร์เน็ต	1	1	1	1

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			คะแนนรวม
		1	2	3	
6.4	โรงเรียนมีการบริการอินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสม	1	1	1	1
6.5	หน่วยงานจัดตำแหน่งงานเหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคล	1	1	1	1
6.6	โรงเรียนมีห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์อย่างเพียงพอต่อการจัดการศึกษา	1	1	1	1
6.7	โรงเรียนมีตึกหรืออาคารเรียน และห้องเรียนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน	1	1	1	1
6.8	โรงเรียนมีสนามกีฬาประเภทต่าง ๆ อย่างพอเพียง	1	1	1	1
6.9	โรงเรียนมีห้องน้ำที่มีความสะอาดและถูกหลักอนามัย	1	1	1	1
6.10	ห้องเรียนมีโต๊ะ เก้าอี้ และพัดลมอย่างพอเพียง	1	1	1	1
6.11	โรงเรียนมีห้องสมุด/ห้องอ่านพร้อมหนังสืออย่างพอเพียง	1	1	1	1
7	ภาวะผู้นำสถานศึกษา				
7.1	ผู้อำนวยการเป็นคนที่มีความคิดความอ่านที่ดี หรือเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่ดี	1	1	1	1
7.2	ผู้อำนวยการมีการวางแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม เพื่อรองรับการดำเนินงานตามนโยบายอย่างครอบคลุมและชัดเจน	1	1	1	1
7.3	ผู้อำนวยการเปิดโอกาสให้บุคลากรในหน่วยงานมีส่วนร่วมในการทำแผน กำหนดโครงการ และกิจกรรม	1	1	1	1
7.4	ผู้อำนวยการได้แบ่งโครงสร้างหน่วยงานเป็นหน่วยงานหลัก หน่วยงานปฏิบัติการ หน่วยงานที่ปรึกษา	1	1	1	1

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			คะแนนรวม
		1	2	3	
7.5	ผู้อำนวยการได้จัดอบรมบุคลากรในหน่วยงานเพื่อพัฒนาบุคลากรสม่ำเสมอ	1	1	1	1
7.6	ผู้อำนวยการได้มอบหมายงานตามนโยบายอย่างชัดเจน	1	1	1	1
7.7	ผู้อำนวยการมีกระบวนการตัดสินใจในการทำงานอย่างรวดเร็ว	1	1	1	1
7.8	ผู้อำนวยการประสานการทำงานตามนโยบายได้เป็นอย่างดี	1	1	1	1
7.9	ผู้อำนวยการให้ความสำคัญเรื่องขวัญกำลังใจของผู้ใต้บังคับบัญชา	1	1	1	1
7.10	ผู้อำนวยการมีวิธีการกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความกระตือรือร้นในการทำงาน	1	1	1	1
7.11	ผู้อำนวยการมีความเป็นมิตร เข้าพบได้ง่าย	1	1	1	1
7.12	ผู้อำนวยการมีการควบคุม กำกับ ดูแล การดำเนินงานตามนโยบายอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1
7.13	ผู้อำนวยการของท่านได้ประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	1
7.14	ผู้อำนวยการประเมินผลงานและให้ความก้าวหน้าแก่บุคลากรอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม	1	1	1	1
8	ผู้เรียนมีลักษณะชาติ				
8.1	ผู้เรียนมีความภูมิใจในความเป็นลาว เห็นคุณค่าภูมิปัญญาลาว นิยมลาว และดำรงไว้ซึ่งความเป็นลาว	1	1	1	1
8.2	การแต่งกายของผู้เรียนสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นชาติ	1	1	1	1

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			คะแนนรวม
		1	2	3	
8.3	ผู้เรียนมีสำเนียงภาษาพูดเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นและดำรงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ของลาว	1	1	1	1
8.4	ผู้เรียนมีกิจกรรมรายทที่ ดี รู้จักเคารพครูบา อาจารย์ และผู้อาวุโส	1	1	1	1
8.5	มีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อชุมชน	1	1	0	0.66
8.6	ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญผลประโยชน์ของชาติเสมอ	1	1	1	1
9	ผู้เรียนมีความรู้และความสามารถในด้านวิทยาศาสตร์				
9.1	ผู้เรียนส่วนใหญ่ มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะวิธีการทางวิทยาศาสตร์ กล่าวคือ มีผลการเรียนดี และมีทักษะในการทดลองทางวิทยาศาสตร์	1	1	1	1
9.2	ผู้เรียนมีความสามารถในการประดิษฐ์คิดค้นเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ	1	1	1	1
9.3	ผู้เรียนมีผลการเรียนในสายวิทยาศาสตร์ตรงตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้	1	1	1	1
9.4	นักเรียนมีผลงานการประดิษฐ์คิดค้นนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์ มีชื่อเสียงและผลงานเชิงประจักษ์ระดับโรงเรียน	1	1	1	1
9.5	นักเรียนมีผลงานการประดิษฐ์คิดค้นนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์ที่มีชื่อเสียงและผลงานเชิงประจักษ์ระดับอำเภอ/จังหวัด หรือระดับประเทศ	1	1	1	1
10	การสร้างโอกาสความเสมอภาคในการศึกษา				
10.1	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามาเรียนอย่างเท่าเทียมกัน	1	1	1	1
10.2	โรงเรียนจัดการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน	1	1	1	1

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			คะแนนรวม
		1	2	3	
10.3	โรงเรียนมีความเป็นกลางในการจัดการศึกษาโดยไม่เลือกปฏิบัติ กล่าวคือ ไม่แบ่งแยกเพศ เผ่าพันธุ์ ศาสนา ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม	1	1	1	1
10.4	โรงเรียนได้จัดการเรียนการสอนเพียงพอกับความต้องการของนักเรียน	1	1	1	1
10.5	โรงเรียนได้นำใช้หลักสูตรแห่งชาติในการจัดการเรียนการสอน	1	1	1	1
10.6	โรงเรียนได้ส่งเสริมหลักสูตรท้องถิ่นตามความเหมาะสมของบริบทพื้นที่	1	1	1	1
10.7	โรงเรียนได้ส่งเสริมสิทธิ์เสมอภาคระหว่างหญิง-ชาย	1	1	1	1
10.8	นักเรียนได้เข้าเรียนตรงตามเกณฑ์อายุ	1	1	1	1
10.9	โรงเรียนได้ส่งเสริมวัฒนธรรมของชนเผ่าในโรงเรียน	1	1	1	1
11	ผู้เรียนเป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม				
11.1	มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือ	1	1	1	1
11.2	มีความซื่อสัตย์สุจริต	1	1	1	1
11.3	มีความกตัญญูกตเวทী	1	1	1	1
11.4	มีเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	1	1	1	1
11.5	มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม	1	1	1	1
11.6	ประหยัด รู้จักใช้ทรัพย์สินของส่วนตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า	1	1	1	1
12	ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะด้านการเรียน				
12.1	สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปความคิดรวบยอด	1	1	1	1

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			คะแนนรวม
		1	2	3	
12.2	ผู้เรียนมีการคิดอย่างเป็นระบบและมีการคิดแบบองค์รวม	1	1	1	1
12.3	สามารถคาดการณ์ กำหนดเป้าหมาย และแนวทางการตัดสินใจได้	1	1	1	1
12.4	รู้จักประเมินและเลือกแนวทางการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างมีสติ	1	1	1	1
12.5	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี และมีจินตนาการ	1	1	1	1
13	ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะในการทำงาน				
13.1	ผู้เรียนมีความเพียรพยายามในการทำงาน	1	1	1	1
13.2	ผู้เรียนมีความขยันอดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน	1	1	1	1
13.3	สามารถนำใช้เทคโนโลยีเข้าในการออกแรงงาน	1	1	1	1
13.4	มีความรู้ความสามารถในการวางแผน	1	1	1	1
13.5	มีทักษะและค่านิยมที่ดีต่อการออกแรงงานและผู้ ออกแรงงาน	1	1	1	1
13.6	มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าผู้consume	1	1	0	0.66
13.7	รู้นำใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าและถูกวิธี	1	1	0	0.66
14	ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะในการออกกำลังกายเพื่อให้สุขภาพกายและจิตใจแข็งแรง				
14.1	มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	1
14.2	มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์	1	1	1	1

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			คะแนนรวม
		1	2	3	
14.3	รู้จักป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษ และหลีกเลี่ยงสถานะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ	1	1	1	1
14.4	มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น	1	1	0	0.66
14.5	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น	1	1	0	0.66
15	ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับงานด้านศิลปะ				
15.1	ชื่นชม ร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านศิลปะ	1	1	1	1
15.2	ชื่นชม ร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านดนตรี/นาฏศิลป์	1	1	1	1
15.3	ชื่นชม ร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านกีฬา/นันทนาการด้านการจัดการเรียนรู้	1	1	0	0.66
15.4	มีความคิดสร้างสรรค์ด้านงานศิลปกรรมประเภทต่าง ๆ	1	1	1	1
15.5	รักความสวยความงาม มีจิตใจอ่อนโยน มีความคิดริเริ่ม และมีจินตนาการ	1	1	0	0.66

Results of the reliability statistics and Corrected Item-Total Correlation

1. Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.816	.812	7

Item-Total Statistics

Questions	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A1	24.57	10.815	.367	.197	.819
A2	25.08	9.746	.493	.313	.802
A3	25.14	9.726	.493	.292	.802
A4	25.06	9.387	.617	.394	.782
A5	25.32	8.403	.684	.502	.767
A6	25.31	8.976	.655	.464	.774
A7	25.22	9.301	.571	.387	.789

2. Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.806	.810	6

Item-Total Statistics

Questions	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
B1	20.38	9.398	.553	.322	.780
B2	20.85	9.290	.447	.265	.804
B3	20.44	8.723	.661	.453	.755
B4	20.28	9.294	.550	.409	.780
B5	20.60	8.636	.635	.474	.760
B6	20.57	8.449	.568	.327	.777

3. Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.833	.835	6

Item-Total Statistics

Questions	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
C1	19.84	10.267	.514	.436	.824
C2	19.98	9.712	.618	.505	.803
C3	19.98	10.373	.603	.396	.807
C4	20.02	10.106	.641	.438	.800
C5	20.46	9.209	.656	.651	.795
C6	20.35	9.441	.616	.613	.804

4. Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.928	.928	16

Item-Total Statistics

Questions	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
D1	62.61	64.430	.643	.573	.924
D2	62.74	63.618	.689	.598	.922
D3	62.68	65.037	.650	.524	.924
D4	62.56	63.763	.670	.625	.923
D5	62.46	64.482	.626	.522	.924
D6	62.48	65.029	.670	.560	.923
D7	62.65	63.248	.754	.653	.921
D8	62.60	64.322	.717	.590	.922
D9	62.73	65.328	.578	.520	.925
D10	62.70	64.250	.650	.556	.924
D11	62.73	63.684	.614	.508	.925
D12	62.75	63.785	.687	.519	.923
D13	62.67	63.324	.677	.541	.923
D14	62.80	64.646	.634	.447	.924
D15	62.80	66.370	.517	.387	.927
D16	62.62	66.509	.519	.410	.927

5. Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.867	.867	6

Item-Total Statistics

Questions	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
E1	19.57	11.972	.696	.512	.840
E2	20.07	11.534	.636	.424	.850
E3	19.85	11.266	.733	.599	.832
E4	19.85	11.212	.762	.604	.827
E5	19.67	11.328	.658	.472	.846
E6	19.63	12.763	.510	.314	.869

6. Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.860	.870	12

Item-Total Statistics

Questions	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
F1	40.63	41.211	.525	.	.851
F2	40.73	40.810	.507	.	.851
F3	41.09	39.475	.565	.	.847
F4	41.52	37.208	.632	.	.842
F5	42.15	38.833	.431	.	.859
F6	40.86	40.457	.476	.	.853
F7	41.70	36.128	.566	.	.849
F8	41.02	38.805	.569	.	.847
F9	41.03	38.931	.581	.	.846
F10	40.82	39.399	.536	.	.849
F11	40.94	38.504	.566	.	.847
F12	40.68	40.864	.657	.	.846

7. Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.918	.918	13

Item-Total Statistics

Questions	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
G1	49.11	41.277	.697	.535	.910
G2	49.10	42.538	.560	.458	.915
G4	49.23	42.512	.481	.380	.918
G5	49.40	41.277	.569	.437	.915
G6	49.16	41.249	.662	.489	.911
G7	49.32	40.443	.703	.527	.910
G8	49.19	40.772	.664	.500	.911
G9	49.31	39.585	.670	.546	.911
G10	49.32	39.692	.722	.588	.909
G11	49.17	39.409	.723	.677	.909
G12	49.36	40.312	.692	.625	.910
G13	49.23	40.451	.724	.610	.909
G14	49.23	41.428	.599	.400	.914

8. Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.830	.830	6

Item-Total Statistics

Questions	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
H1	21.50	6.201	.641	.484	.794
H2	21.46	6.290	.660	.556	.791
H3	21.47	6.624	.563	.431	.810
H4	21.83	6.099	.627	.416	.797
H5	21.82	6.341	.591	.416	.805
H6	21.72	6.648	.523	.381	.818

9. Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.824	.828	5

Item-Total Statistics

Questions	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
I1	14.65	6.381	.674	.519	.776
I2	14.78	6.140	.674	.518	.774
I3	14.46	6.754	.551	.355	.808
I4	14.85	5.957	.665	.467	.776
I5	14.99	6.061	.556	.380	.813

10. Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.886	.887	9

Item-Total Statistics

Questions	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
J1	34.54	18.381	.626	.512	.874
J2	34.51	18.292	.726	.621	.865
J3	34.48	18.352	.740	.598	.865
J4	34.66	18.782	.626	.423	.874
J5	34.49	18.978	.670	.538	.871
J6	35.10	19.804	.423	.198	.891
J7	34.53	18.169	.750	.637	.863
J8	34.66	18.204	.697	.524	.868
J9	34.83	19.516	.503	.283	.884

11. Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.884	.885	6

Item-Total Statistics

Questions	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
K1	20.51	8.433	.614	.443	.877
K2	20.52	7.685	.763	.618	.852
K3	20.55	8.178	.759	.641	.854
K4	20.62	7.904	.746	.572	.855
K5	20.53	8.493	.677	.520	.867
K6	20.79	8.177	.626	.473	.876

12. Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.879	.878	5

Item-Total Statistics

Questions	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
L1	15.34	6.709	.683	.574	.859
L2	15.22	6.203	.768	.632	.839
L3	15.26	6.232	.794	.636	.833
L4	15.27	6.560	.713	.529	.853
L5	15.02	6.979	.600	.417	.878

13. Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.891	.894	7

Item-Total Statistics

Questions	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
M1	22.67	13.736	.702	.602	.874
M2	22.74	13.363	.719	.634	.872
M3	23.05	13.169	.610	.431	.887
M4	22.96	12.883	.738	.587	.869
M5	22.67	13.950	.688	.499	.876
M6	22.97	12.974	.703	.577	.874
M7	22.84	13.354	.687	.513	.876

14. Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.831	.829	5

Item-Total Statistics

Questions	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
N1	16.31	5.198	.609	.388	.804
N2	16.52	5.451	.441	.245	.845
N3	16.64	4.653	.666	.468	.786
N4	16.58	4.409	.710	.589	.772
N5	16.42	4.379	.732	.578	.765

15. Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.749	.749	5

Item-Total Statistics

Questions	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
O1	15.83	5.371	.422	.205	.735
O2	16.41	4.041	.591	.440	.677
O3	15.96	5.034	.442	.216	.730
O4	16.26	4.495	.642	.480	.657
O5	15.90	5.010	.493	.309	.712

ภาคผนวก ค

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายสาคร ศรีบัวคำ	
เกิดเมื่อ	25 ธันวาคม 2530	
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2561	ปริญญาโทรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
	พ.ศ. 2553	ปริญญาตรีศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาครู ภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว
	พ.ศ. 2548	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมตอน ปลายปากเจียบ เมืองปากซัน แขวงบอลิคำไซ
	พ.ศ. 2545	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมตอนต้นปาก ลาย เมืองปากลาย แขวงไชยบุรี
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2554 - ปัจจุบัน	ครูสอนวิชาภาษาอังกฤษประจำอยู่โรงเรียน มัธยมศึกษาตอนต้นโพนสี เมืองโพนโฮง แขวง เวียงจันทน์

